Wisbech's illustrerede Almanak

Udkom fra 1852-1939 med indhold gældende for det kommende år.

Om almanakken på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p104813.htm

Udarbejdet 2024 af Niels Jensen

Forlagt af Brödrene Wisbech
KOLDING.

1-25

TILHØRER AF UNIVERSITETET

Almanak

for det Aar efter Christi Fødsel

1878,

som er det andet efter Skudaar;

beregnet til Kjøbenhavns Observatorium

af

H. C. F. C. Schjellerup,
Professor.

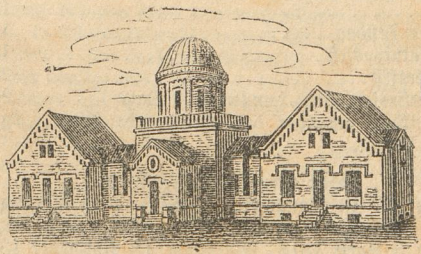

Kjøbenhavn.
Trykt hos J. H. Schultz.

Nærværende Aar
regnes
efter Christi Fødsel 1878.

Efter Verdens Skabelse	5845.
I den julianske Periode	6591.
Siden Reformationen	361.
Siden den Oldenborgske Stammes Regjerings Begyndelse i dette Rige	430.
Siden vor allernaadigste Konge, Kong Christian den Niendes Fødsel	60.
Fra Kong Christian den Femtes danske Lov	195.
Fra Danmarks Grundlov	29.

Imellem Jul og Fastelavn er 9 Uger og 5 Dage.

Mosaiske Festdage 1878.

Purimfest	19	Marts
* 1ste Paaskedag	18	April
* 2den —	19	—
* 7de —	24	—
* Paaskens Ende	25	—
* Ugefest (Pintse)	7	Juni
* Sammes 2den Festdag	8	—
* Fastedag, Templets Ødelæggelse	8	Aug.
* Nytaarsfest (5639)	28	Septbr.
* Sammes 2den Dag	29	—
* Store Forsoningsfest	7	Oktbr.
* Løvsalsfest	12	—
* Sammes 2den Festdag	13	—
* Sammes Slutningsfest	19	—
* Thorah-Glædesfest	20	—
Templets Indvielsesfest (Jul), som feires i 8 Dage	21	December.

Enhver Festdag begynder den foregaaende Aften, og de med * betegnede feires strengt.

Det danske Kongehus.

Kong **Christian IX.** til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, født 8 April 1818, successerede 15 November 1863, formælet 26 Mai 1842 med

Dronning **Louise Vilhelmine Frederikke Caroline Auguste Julie**, Prindsesse af Hessen-Cassel, født 7 Septbr. 1817.

Børn:

1) Kronprinds **Christian Frederik Vilhelm Carl**, født 3 Juni 1843, formælet 28 Juli 1869 med
   Kronprindsesse **Louise Josephine Eugenie**, Prindsesse af Sverig og Norge, født 31 Oktbr. 1851.
   Børn:
   1) **Christian Carl Frederik Albert Alexander Vilhelm**, født 26 Septbr. 1870.
   2) **Christian Frederik Carl Georg Valdemar Axel**, født 3 August 1872.
   3) **Louise Caroline Josephine Sophie Thyra Olga**, født 17 Febr. 1875.
   4) **Harald Christian Frederik**, født 8 Oktbr. 1876.

2) **Alexandra** Caroline Marie Charlotte Louise Julie, født 1 Decbr. 1844, formælet 10 Marts 1863 med **Albert Edward**, Prinds af Wales, Hertug af Cornwall, født 9 Novbr. 1841.
3) **Georg I.**, Hellenernes Konge, (Christian **Vilhelm** Ferdinand Adolph Georg), født 24 Decbr. 1845, formælet 27 Oktbr. 1867 med Olga Constantinowna, Storfyrstinde af Rusland, født 3 Septbr. 1851.
4) **Maria** Feodorowna (Maria Sophie Frederikke **Dagmar**), født 26 Novbr. 1847, formælet 9 Novbr. 1866 med Storfyrste **Alexander** Alexandrowitch af Rusland, Storfyrst-Thronfølger og Cæsarewitch, født 10 Marts 1845.
5) **Thyra** Amalie Caroline Charlotte Anna, født 29 Septbr. 1853.
6) **Valdemar**, født 27 Oktbr. 1858.

Oldefaders Sønnesøns **Kong Christian VIII's** Enke:

Enkedronning **Caroline Amalie**, Prindsesse af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenborg, født 28 Juni 1796, formælet 22 Mai 1815, Enke 20 Januar 1848.

Oldefaders Sønnesøns **Kong Frederik VI's** Døttre:

1) **Caroline**, født 28 Oktbr. 1793, formælet 1 August 1829 med Arveprinds Frederik Ferdinand, Enke 29 Juni 1863.
2) **Vilhelmine Marie**, født 18 Januar 1808, formælet 19 Mai 1838 med **Carl**, Hertug af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Glücksborg, født 30 Septbr. 1813, sukcederede 17 Febr. 1831.

I nærværende Almanak antages Dagen overensstemmende med almindelig Vedtægt at begynde ved Midnat og regnes indtil næste Midnat, saa at de 12 Timer, der gaa foran den mellemliggende Middag, benævnes Formiddagstimer, de 12 efterfølgende derimod Eftermiddagstimer. Ethvert Klokkeslet er angivet i den saakaldte Middeltid eller den Tidsart, som stedse bruges i det daglige Liv, og som derfor alle Uhre ere indrettede til at vise. Da denne imidlertid er forskjellig fra den Tid, som Solskiven angiver, bliver det nødvendigt for Enhver, som vil stille sit Uhr efter Solskiven, at kjende den Forskjel, som finder Sted mellem Uhret og Solskiven. Herom erholdes Underretning ved Hjælp af de Tal, som findes paa den Side, der følger efter Decembermaaned, og som angive, hvad et Uhr paa de forskjellige Dage af Aaret bør vise i samme Øieblik, som det efter Solskiven er Middag. Saaledes betegner f. Ex. 12. 4', som findes ved den 1 Januar, at paa denne Dag skal et rigtigt Uhr vise Tolv og fire Minuter i det Øieblik, da Solen angiver Middag. Disse Tal kunne anvendes uden Forandring over hele Landet.

Den tredie Række paa enhver Side indeholder Angivelsen af Klokkeslettet for Maanens Op- eller Nedgang, forsaavidt som Kundskab derom kan have Vigtighed i det daglige Liv. Maanens Opgang er betegnet med O. F. eller O. E., eftersom den indtræffer paa en Formiddags- eller Eftermiddagstime. Ligeledes betegnes Nedgangen med N. F. eller N. E.

Den sidste Række paa enhver Side betegner Angivelsen af Klokkeslettet for Høivande paa Jyllands fri Vestkyst, hvormed maa sammenholdes den Forklaring over Beregningen af Tiden for Flod og Ebbe, som er meddelt efter Tabellen for Tidsforskjellen.

De, der ville benytte Solcentrets Op- eller Nedgang til derefter at stille deres Uhre, kunne, naar de befinde sig paa et Sted i Danmark, der ligger lige Vest for Kjøbenhavn, betjene sig af de i Almanakken anførte Klokkeslet. For de Steder derimod, som ligge nordligere eller sydligere, er

beregnet den vedføiede Tabel, der viser, hvormange Minuter man skal lægge til eller trække fra de i Almanakken anførte Klokkeslet for at erfare, hvad Uhret bør vise ved Solens Op- eller Nedgang. De anførte Tal gjælde imidlertid ogsaa for dem, der ligge omtrent lige Øst eller Vest; derfor anføres her saavel disse som ogsaa de, der kunne rette sig efter Kjøbenhavn.

Kjøbenhavn... Roeskilde, Holbek, Kallundborg, Veile, Varde.
Helsingør .... Hillerød, Nykjøbing, Skanderborg.
Randers ..... Viborg, Grenaa.
Aalborg ..... Nibe, Løgstør, Thisted.
Ribe .... Christiansfeld, Haderslev, Assens, Odense, Nyborg, Korsør, Slagelse, Storeheddinge, Christiansø.
Nakskov...... Tønder, Flensborg, Sønderborg, Maribo, Saxkjøbing, Stubbekjøbing, Nykjøbing.
Slesvig ..... Husum, Ekernførde, Burg.

			Helsingør...	Randers	Aalborg.....	Skagen .....
Læg til Opg. Træk fra Nedg.	Jan.	6	2	6	9	14
		20	2	5	8	12
	Febr.	3	1	4	6	9
		17	1	2	4	6
	Marts.	2	1	1	2	3
		16	0	0	1	1
Træk fra Opgangen. Læg til Nedgangen.		30	0	1	1	2
	April	13	1	2	3	3
		27	1	3	5	7
	Mai.	11	1	4	6	10
		25	2	5	8	13
	Juni.	8	2	6	10	15
		22	2	6	10	16
	Juli	6	2	6	9	15
		20	2	5	8	13
	August	3	1	4	6	10
		17	1	3	4	7
		31	1	2	3	4
	Septb.	14	0	1	1	2
Læg til Opg. Træk fra Nedg.		28	0	0	1	1
	Octbr.	12	1	1	2	4
		26	1	2	4	6
	Novbr.	9	1	4	6	7
		23	2	5	8	12
	Decbr.	7	2	6	9	15
		21	2	6	10	16

			Ribe	Nakskov.....	Slesvig.....
Træk fra Opg. Læg til Nedg.	Jan.	6	2	6	7
		20	2	5	6
	Febr.	3	1	4	5
		17	1	2	3
	Marts	2	1	1	2
		16	0	0	0
Læg til Opgangen. Træk fra Nedgangen.		30	0	1	1
	April	13	1	2	2
		27	1	3	4
	Mai.	11	1	4	5
		25	2	5	7
	Juni.	8	2	6	8
		22	2	6	8
	Juli	6	2	6	7
		20	2	5	6
	August	3	1	4	5
		17	1	3	4
		31	1	2	2
	Septb.	14	0	1	1
Træk fra Opg. Læg til Nedg.		28	0	0	0
	Octbr.	12	1	1	2
		26	1	2	3
	Novbr.	9	1	4	5
		23	2	5	6
	Decbr.	7	2	6	7
		21	2	6	8

Januar

eller Slugmaaned. 31 Dage. 1878.

Christi Omskjærelse, Luc. 2.

		Maan. O. F.		Høiv.
Ti. 1	Nytaar	7 20		
O. 2	Abel	8 24	Sol. op. 8. 32′ n. 3. 37′ Tusmørket varer 52′	10 25 11 16
T. 3	Enoch	N. E.	● n. M. 2. 54′ Eftm.	12 0
F. 4	Methusalem	4 22		0 21
L. 5	Simeon	5 43		1 0

Da Herodes var død, Matth. 2.

S. 6	Hell. 3 Kong.	7 3		1 34
M. 7	Knud Hertug	8 19		2 5
Ti. 8	Erhard	9 34	☾ fjerneſt Jorden	2 38
O. 9	Julianus	10 48	Sol. op 8. 28′ n. 3. 47′ Tusmørket varer 51′	3 9 3 43
T. 10	Paul Eremit	N. F.		
F. 11	Hyginus	12 3	☽ f. Kv. 7. 37′ Eftm.	4 19
L. 12	Reinhold	1 20		5 4

Da Jesus var 12 Aar gammel, Luc. 2.

S. 13	1 S. e. H. 3 K.	2 42	Hilarius	6 5
M. 14	Felix	4 5	Venus ſkinner ſtærkeſt	7 19
Ti. 15	Maurus	5 29		8 37
O. 16	Marcellus	6 47	Sol. op 8. 21′ n. 3. 59′ Tusmørket varer 50′	9 51 10 52
T. 17	Antonius	7 45		
F. 18	Hert. V. Mar.	O. E.	Prisca	11 44
L. 19	Pontianus	4 48	☉ f. M. 1. 1′ Formi.	12 9

Bryllupet i Kana, Joh. 2.

S. 20	2 S. e. H. 3 K.	6 29	Fab. Sebaſt. ☾ nærmeſt Jorden	0 54 1 34
M. 21	Agnes	8 6		
Ti. 22	Vincentius	9 41		2 13
O. 23	Emerentius	11 13	Sol. op 8. 12′ n. 4. 13′ Tusmørket varer 48′	2 53
T. 24	Timotheus	O. F.		3 34
F. 25	Pauli Omv.	12 46	☾ f. Kv. 4. 40′ Eftm.	4 19
L. 26	Polycarpus	2 18		5 15

Jesus gik ned af Bjerget, Matth. 8.

S. 27	3 S. e. H. 3 K.	3 48	Chryſoſtom.	6 30
M. 28	Fred. 6 Fødſ.	5 12	Carolus Magnus	7 50
Ti. 29	Chr. 7 Fødſ.	6 20	Valerius	9 6
O. 30	Loviſe	7 6	Adelgunde Sol. op 8. 0′ n. 4. 27′	10 10
T. 31	Vigilius	7 37	Tusmørket varer 47′	10 59

Februar

eller Blidemaaned. 28 Dage. 1878.

				Høiv.
		Maan.		
		O. F.		
F. 1	Brigida	7 56		11 40
L. 2	Kyndelmisse	N. E.	● n. M. 9. 7′ Form.	12 17
			Jesus traadte i Skibet, Matth. 8.	
S. 3	4 S. e. H. 3 K.	6 5	Blasius	0 34
M. 4	Veronica	7 19		1 5
Ti. 5	Agathe	8 34	☾ fjerneſt Jorden	1 34
O. 6	Dorothea	9 47	Sol. op 7. 46′ n. 4. 42′	2 3
T. 7	Richard	11 2	Tusmørket varer 45′	2 34
F. 8	Corintha	N. F.		3 7
L. 9	Apollonia	12 21		3 43
			Klinten iblandt Hveden, Matth. 13.	
S. 10	5 S. e. H. 3 K.	1 42	Scholaſtica	4 27
M. 11	Euphroſyne	3 5	◗ f. Kv. 2. 7′ Eftm.	5 25
Ti. 12	Eulalia	4 23		6 44
O. 13	Benignus	5 30	Sol. op 7. 31′ n. 4. 58′	8 12
T. 14	Valentinus	6 16	Tusmørket varer 44′	9 33
F. 15	Fauſtinus	6 46		10 35
L. 16	Juliane	7 6		11 26
			Arbeiderne i Vingaarden, Matth. 20.	
S. 17	Septuageſima	O. E.	Findanus	12 11
			○ f. M. 12. 7′ Eftm.	
M. 18	Jul. Sophie	7 7	Concordia	0 32
			☾ nærmeſt Jorden	
Ti. 19	Ammon	8 44		1 12
O. 20	Eucharias	10 19	Sol. op 7. 15′ n. 5. 13′	1 49
T. 21	Samuel	11 56	Tusmørket varer 43′	2 29
F. 22	Peders Stol	O. F.		3 11
L. 23	Papias	1 30		4 0
			De fire Slags Sædejord, Luc. 8.	
S. 24	Sexageſima	2 57	Matthias	4 56
			◖ f. Kv. 4. 3′ Form.	
M. 25	Victorinus	4 13		6 9
Ti. 26	Inger	5 8		7 30
O. 27	Leander	5 41	Sol. op 6. 58′ n. 5. 28′	8 47
T. 28	Ølegaard	6 2	Tusmørket varer 42′	9 48

Marts

eller Tordmaaned. 31 Dage. 1878.

			Maan. O. F.		Høiv.
F.	1	Albinus	6 17		10 34
L.	2	Simplicius	6 27		11 13
		Christi Daab, Matth. 3.			
S.	3	Fastelavn	N. E.	Kunigunde Ovinquagesima Esto mihi	11 47
M.	4	Adrianus	6 21	● n.M.4.8' F. ☾ fjerneſt Jorden	0 3
Ti.	5	Hvide Tirsdag	7 36	Theophilus	0 34
O.	6	Aske Onsdag	8 50	Gotfred Sol. op 6.41' n.5.42'	1 3
T.	7	Perpetua	10 7	Tusmørket varer 42'	1 33
F.	8	Beata	11 37		2 4
L.	9	40 Riddere	N. F.		2 40
		Jesus friſtes af Djævelen, Matth. 4.			
S.	10	1 S. i Fasten	12 48	Ædel Ovadrageſ. Invocavit	3 18
M.	11	Thala	2 6		4 6
Ti.	12	Gregorius	3 17	☽ f. Kv. 4. 52' Form.	5 4
O.	13	Tamperdag	4 9	Macedonius Sol. op 6. 23'	6 23
T.	14	Eutychius	4 45	n. 5. 57' Tusmørket varer 42'	7 50
F.	15	Zacharias	5 8		9 9
L.	16	Gudmund	5 23		10 12
		Den kananæiſke Kvinde, Matth. 15.			
S.	17	2 S. i Fasten	5 34	Gjertrud Reminiſcere	11 1
M.	18	Alexander	O. E.	○ f. M. 9. 57' Eftm.	11 46
Ti.	19	Joseph	7 39	☾ nærmeſt Jorden	0 6
O.	20	Gordius	9 19	Jevndøgn, Foraar begynder	0 47
T.	21	Benedictus	10 59	Sol. op 6. 4' n. 6. 11'	1 28
F.	22	Paulus	O. F.	Tusmørket varer 42'	2 9
L.	23	Fidelis	12 34		2 55
		Jesus drev en Djævel ud, Luc. 11.			
S.	24	3 S. i Fasten	2 7	Ulrica Oculi	3 44
M.	25	Mariæ Bebud.	3 0	◖ f. Kv. 5. 40' Eftm.	4 38
Ti.	26	Gabriel	3 42		5 45
O.	27	Castor	4 8	Sol. op 5. 46' n. 6. 25'	6 59
T.	28	Eustachius	4 24	Tusmørket varer 42'	8 11
F.	29	Jonas	4 36		9 10
L.	30	Quirinus	4 43	Venus skinner stærkeſt	9 57
		Jesus beſpiſer 5000 Mand, Joh. 6.			
S.	31	Midfaste	4 50	Fred. 5. Fødſ. Balbina Lætare ☾ fjerneſt Jorden	10 37

April

eller Faaremaaned. 30 Dage. 1878.

		Maan. O. F.		Høiv.
M. 1	Hugo	4 56		11 12
Ti. 2	Theodosius	N. E.	● n. M. 10. 5′ Eftm.	11 44
O. 3	Nicætas	7 55	Sol. op 5. 28′ n. 6. 39′	0 0
T. 4	Ambrosius	9 14	Tusmørket varer 43′	0 34
F. 5	Irene	10 35		1 7
L. 6	Sixtus	11 55		1 42

Gabriel Engel udsendes, Luc. 1.

S. 7	5 S. i Fasten	N. F.	Egesippus Judica	2 21
M. 8	Chr. 9 Fødf.	1 7	Janus	3 5
Ti. 9	Procopius	2 5	◗ f. Kv. 3. 45′ Eftm.	3 54
O. 10	Ezechiel	2 44	Sol. op 5. 10′ n. 6. 53′	4 50
T. 11	Leo	3 11	Tusmørket varer 44′	6 2
F. 12	Julius	3 28		7 22
L. 13	Justinus	3 40		8 36

Christi Indtog i Jerusalem, Matth. 21.

S. 14	Palmesøndag	3 50	Tiburtius	9 42
M. 15	Chr. 5 Fødf.	3 58	Olympia ☾ nærmest Jorden	10 33
Ti. 16	Mariane	O. E.	○ f. M. 6. 48′ Form.	11 20
O. 17	Anicetus	8 18	Sol. op 4. 52′ n. 7. 7′ Tusmørket varer 46′	12 3
T. 18	Skjærtorsdag	9 56	Eleutherius	0 26
F. 19	Langfredag	11 28	Daniel	1 10
L. 20	Sulpicius	O. F.		1 54

Christi Opstandelse, Marc. 16.

S. 21	Paaskedag	12 45	Florentius	2 41
M. 22	2 Paaskedag	1 37	Cajus	3 28
Ti. 23	Georgius	2 10	◖ f. Kv. 9. 24′ Form.	4 17
O. 24	Albertus	2 30	Sol. op 4. 36′ n. 7. 21′ Tusmørket varer 47′	5 11
T. 25	Flyttedag	2 44	Marc. Evang.	6 12
F. 26	Cletus	2 52		7 15
L. 27	Charl. Amal.	2 59	Ananias	8 15

Jesus kom ind ad lukte Døre, Joh. 20.

S. 28	1 S. e. Paaske	3 5	Vitalis Quasimodo	9 8
M. 29	Peter Martyr	3 12	☾ fjerneſt Jorden	9 52
Ti. 30	Severus	3 17		10 34

Mai

eller Maimaaned. 31 Dage. 1878.

		Maan.		Høid.
		O. F.		
O. 1	Phil. Jacob	3 26	Voldermisse Sol. op 4. 19′ n. 7. 35′ Tusmørket varer 49′	11 12
T. 2	Athanasius	N. E.	● n. M. 1. 41′ Eftm.	11 49
F. 3	Korsmisse	9 41		0 9
L. 4	Florian	10 56		0 48
			Jesus er en god Hyrde, Joh. 10.	
S. 5	2 S. e. Paaske	11 59	Gothard Misericord. De lyse Nætter begynde	1 30
M. 6	Joh. a. Port.	N. F.	Merkur gaar forbi Solen	2 11
Ti. 7	Flavia	12 44	Kl. 4. 1′ Eftm.	2 56
O. 8	Stanislaus	1 13	Sol. op 4. 5′ n. 7. 48′ Tusmørket varer 52′	3 43
T. 9	Caspar	1 34	◗ f. Kv. 11. 23′ Eftm.	4 34
F. 10	Gordianus	1 47		5 34
L. 11	Mamertus	1 58		6 45
			Christi Bortgang til Faderen, Joh. 16.	
S. 12	3 S. e. Paaske	2 6	Pancratius Jubilate	8 0
M. 13	Ingenuus	2 14		9 7
Ti. 14	Christian	2 25	☾ nærmest Jorden	10 6
O. 15	Sophie	O. E.	Sol. op 3. 51′ n. 8. 1′ Tusmørket varer 56′	10 58
T. 16	Sara	8 56	○ f. M. 3. 22′ Eftm.	11 46
F. 17	Bededag	10 21	Bruno	0 10
L. 18	Erik	11 24		0 57
			Den Helligaands Sendelse, Joh. 16.	
S. 19	4 S. e. Paaske	O. F.	Potentiana Cantate	1 42
M. 20	Angelica	12 6		2 25
Ti. 21	Helene	12 31		3 7
O. 22	Castus	12 48	Sol. op 3. 39′ n. 8. 13′ Tusmørket varer 60′	3 49
T. 23	Desiderius	12 59		4 30
F. 24	Esther	1 7	◖ f. Kv. 2. 32′ Form.	5 17
L. 25	Urbanus	1 14	☾ fjernest Jorden	6 10
			Beder i Jesu Navn, Joh. 16.	
S. 26	5 S. e. Paaske	1 20	Beda Rogate	7 9
M. 27	Lucian	1 26		8 8
Ti. 28	Vilhelm	1 34		9 5
O. 29	Maximinus	1 43	Sol. op 3. 30′ n. 8. 24′ Tusmørket varer 66′	9 56
T. 30	Chr. Himmelf.	1 57	Vigand	10 44
F. 31	Petronella	2 17		11 29

Juni

eller Skjærsommer. 30 Dage. 1878.

		Maan.		Høiv.
L. 1	Nicomedes	N. E.	● n. M. 2. 38′ Form.	12 13
	Naar Trøsteren kommer, Joh. 15.			
S. 2	6 S. e. Paaske	10 42	Marcellinus Eraudi	0 35
M. 3	Krpr. Frederik	11 17	Erasmus	1 20
Ti. 4	Optatus	11 39	Bonifacius	2 2
O. 5	Grundlovsdag	11 54	Sol. op 3. 23′ n. 8. 33′	2 45
T. 6	Norbertus	N. F.	Tusmørket varer 66′	3 27
F. 7	Jeremias	12 5		4 12
L. 8	Medardus	12 14	◗ f. Kv. 4. 45′ Form.	5 4
	Hvo mig elsker, Joh. 14.			
S. 9	Pintsedag	12 23	Primus	6 8
			☾ nærmest Jorden	
M. 10	2 Pintsedag	12 32	Onuphrius	7 19
Ti. 11	Barnab. Apost.	12 42	Basilius	8 35
O. 12	Tamperdag	12 57	Sol. op 3. 19′ n. 8. 40′	9 45
T. 13	Cyrillus	1 19	Tusmørket varer 69′	10 43
F. 14	Rufinus	O. E.		11 33
L. 15	Vitus	10 0	○ f. M. 12. 41′ Form.	12 21
	Christus og Nicodemus, Joh. 3.			
S. 16	Trinitatis	10 33	Tycho	0 44
M. 17	Botolphus	10 53		1 26
Ti. 18	Leontius	11 5		2 3
O. 19	Gervasius	11 13	Sol. op 3. 18′ n. 8. 44′	2 40
T. 20	Sylverius	11 22	Tusmørket varer 70′	3 15
F. 21	Albanus	11 28	Solhverv, længste Dag.	3 50
			Sommer begynder	
L. 22	10000 Mart.	11 34	◖ s. Kv. 8. 5′ Eftm.	4 27
			☾ fjernest Jorden	
	Den rige Mand, Luc. 16.			
S. 23	1 S. e. Trin.	11 42	Paulinus	5 10
M. 24	St. Hansdag	11 50		6 4
Ti. 25	Prosper	O. F.		7 7
O. 26	Pelagius	12 1	Sol. op 3. 20′ n. 8. 45′	8 15
T. 27	7 Sovere	12 20	Tusmørket varer 69′	9 22
F. 28	Ekdr. C. Amalie	12 46	Eleonora	10 21
L. 29	Petr. Paulus	1 28		11 13
	Den store Nadvere, Luc. 14.			
S. 30	2 S. e. Trin.	N. E.	Lucina	12 1
			● n. M. 1. 21′ Eftm.	

Juli

eller Ormemaaned. 31 Dage. 1878.

		Maan. N. E.		Høiv.
M. 1	Theobaldus	9 43		0 24
Ti. 2	Mariæ Besøg.	10 1	Solen fjernest Jorden	1 8
O. 3	Cornelius	10 13	Sol. op 3. 25′ n. 8. 43′ Tusmørket varer 68′	1 49
T. 4	Ulricus	10 24		2 28
F. 5	Anshelmus	10 32	☾ nærmest Jorden	3 8
L. 6	Dion	10 40		3 50

Det fortabte Faar, Luc. 15.

S. 7	3 S. e. Trin.	10 50	Lov. Aug. Willebaldus ◗ f. Kv. 9. 11′ Form.	4 35
M. 8	Kjeld	11 3		5 35
Ti. 9	Sostrata	11 22	Knud Konge	6 50
O. 10	Vilh. Carol.	11 51	Sol. op 3. 32′ n. 8. 37′ Tusmørket varer 65′	8 14
T. 11	Josva	N. F.		9 30
F. 12	Henrik	12 35		10 30
L. 13	Margarethe	1 39		11 22

Værer barmhjertige, Luc. 6.

S. 14	4 S. e. Trin.	2 57	Bonaventura ○ f. M. 11. 45′ Form.	12 6
M. 15	Apostl. Del.	O. E.		0 26
Ti. 16	Susanne	9 22		1 3
O. 17	Alexius	9 30	Sol. op 3. 42′ n. 8. 29′ Tusmørket varer 62′	1 37
T. 18	Arnolphus	9 37		2 7
F. 19	Justa	9 43		2 40
L. 20	Elias	9 49	☾ fjernest Jorden	3 11

Jesus lærer af Skibet, Luc. 5.

S. 21	5 S. e. Trin.	9 56	Evenus	3 45
M. 22	Mar. Magd.	10 7	◖ s. Kv. 1. 6′ Eftm.	4 23
Ti. 23	Apollinaris	10 22	Hundedagene begynde	5 11
O. 24	Christina	10 43	Sol. op 3. 53′ n. 8. 19′ Tusmørket varer 58′	6 16
T. 25	Jacobus	11 17		7 33
F. 26	Anna	O. F.		8 53
L. 27	Martha	12 11		10 2

Pharisæernes Retfærdighed, Matth. 5.

S. 28	6 S. e. Trin.	1 24	Aurelius	10 58
M. 29	Oluf	N. E.	● n. M. 10. 31′ Eftm.	11 46
Ti. 30	Abdon	8 20		0 9
O. 31	Germanus	8 32	Sol. op 4. 6′ n. 8. 7′ Tusmørket varer 55′	0 51

August

eller Høstmaaned. 31 Dage. 1878.

		Maan.		Høiv.
T. 1	Peders Fængs.	N. E. 8 41	☾nærmest Jorden	1 30
F. 2	Hannibal	8 49		2 7
L. 3	Nicodemus	8 59		2 47

Jesus bespiser 4000 Mand, Marc. 8.

S. 4	7 S. e. Trin.	9 10	Dominicus	3 27
M. 5	Oswaldus	9 27	☽ f. Kv. 2. 10′ Eftm.	4 15
Ti. 6	Chr. Forklar.	9 51		5 15
O. 7	Donatus	10 29	☉ op 4. 19′ n. 7. 52′ Tusmørket varer 51′	6 34
T. 8	Ruth	11 28	De lyse Nætter ophøre	8 0
F. 9	Romanus	N. F.		9 18
L. 10	Laurentius	12 42		10 17

De falske Propheter, Matth. 7.

S. 11	8 S. e. Trin.	2 4	Herman	11 4
M. 12	Clara	3 26	Maaneform. 11. 33′ Eftm.	11 44
Ti. 13	Hippolytus	4 47	○ f. M. 1. 6′ Form.	0 2
O. 14	Eusebius	O. E.	☉ op 4. 32′ n. 7. 37′ Tusmørket varer 49′	0 35
T. 15	Mariæ Himf.	7 53		1 6
F. 16	Rochus	8 0		1 36
L. 17	Anastatius	8 7	☾fjerneſt Jorden	2 4

Den utro Husfoged, Luc. 16.

S. 18	9 S. e. Trin.	8 16	Agapetus	2 37
M. 19	Sebaldus	8 28		3 11
Ti. 20	Bernhard	8 45	☾ f. Kv. 4. 58′ Form.	3 51
O. 21	Salomon	9 13	☉ op 4. 45′ n. 7. 21′ Tusmørket varer 47′	4 37
T. 22	Symphor.	10 6		5 40
F. 23	Zachæus	10 58	Hundedagene ende	7 0
L. 24	Sophie Fred.	O. F.	Bartholomæus	8 26

Jesus græder over Jerusalem, Luc. 19.

S. 25	10 S. e. Trin.	12 19	Ludvig	9 40
M. 26	Irenæus	1 52		10 37
Ti. 27	Gebhardus	3 28	Auguſtinus	11 26
O. 28	Lovise	5 5	☾ n. M. 6. 50′ Form. ☉ op 4. 59′ n. 7. 3′ Tusmørket varer 45′	12 7
T. 29	Joh. Halsh.	N. E.	☾nærmest Jorden	0 28
F. 30	Benjamin	7 8		1 8
L. 31	Bertha	7 19		1 46

September

eller Fiskemaaned. 30 Dage. 1878.

Phariseeren og Tolderen, Luc. 18.

		Maan. N. E.		Høiv.
S. 1	11 S. e. Trin.	7 33	Ægidius	2 27
M. 2	Eliſa	7 56		3 12
Ti. 3	Seraphia	8 30	☽ f. Kv. 9. 16′ Eftm.	4 2
O. 4	Jul. Maria	9 21	Theodoſia	
T. 5	Regina	10 31	Sol. op 5. 12′ n. 6. 46′	5 3
F. 6	Magnus	11 50	Tusmørket varer 44′	6 19
L. 7	Dr. Louiſe	N. F.	Robert	7 42
				8 55

Den Døve og Stumme, Marc. 7.

S. 8	12 S. e. Trin.	1 12	Mariæ Fødſ.	9 52
M. 9	Gorgonius	2 33		10 37
Ti. 10	Burchhardt	3 50	○ f. M. 4. 40′ Eftm.	11 15
O. 11	Hillebert	5 6	Sol. op 5. 26′ n. 6. 27′	11 47
T. 12	Guido	O. E.	Tusmørket varer 43′	0 3
F. 13	Cyprianus	6 17	☾ fjerneſt Jorden	0 34
L. 14	† Ophøielſe	6 25		1 4

Samaritaneren og Leviten, Luc. 10.

S. 15	13 S. e. Trin.	6 36	Eſtild	1 36
M. 16	Euphemia	6 52		2 8
Ti. 17	Lambertus	7 16	Chr. 8 Fødſ. Titus	2 46
O. 18	Tamperdag	7 50	Sol. op 5. 39′ n. 6. 9′	3 27
			Tusmørket varer 42′	
T. 19	Conſtantia	8 43	◖ ſ. Kv. 7. 21′ Eftm.	4 15
F. 20	Tobias	9 55		5 15
L. 21	Matthæus	11 20		6 32

De 10 Spedalſke, Luc. 17.

S. 22	14 S. e. Trin.	O. F.	Mauritius	7 56
M. 23	Linus	12 51	Jevndøgn, Efteraar begynder	9 10
Ti. 24	Tecla	2 27		10 10
O. 25	Cleophas	4 2	Sol. op 5. 53′ n. 5. 50′	10 59
			Tusmørket varer 42′	
T. 26	Adolph	5 40	● n. M. 3. 1′ Eftm.	11 43
			☾ nærmeſt Jorden	
F. 27	Cosmus	N. E.		0 3
L. 28	Venceslaus	5 39		0 46

Ingen kan tjene to Herrer, Matth. 6.

S. 29	15 S. e. Trin.	5 59	St. Michael	1 29
M. 30	Hieronymus	6 29		2 12

Oktober

eller Sædemaaned. 31 Dage. 1878.

		Maan. N. E.		Høiv.
Ti. 1	Remigius	7 15		3 1
O. 2	Ditlev	8 21	Sol. op 6. 6′ n. 5. 32′ Tusmørket varer 42′	3 52
T. 3	Mette	9 36	☽ f. Kv. 7. 51′ Form.	4 48
F. 4	Franciscus	11 0		5 57
L. 5	Placidus	N. F.		7 8

Enkens Søn af Nain, Luc. 7.

S. 6	16 S. e. Trin.	12 21	Fred. 7 Fødsl. Broderus	8 15
M. 7	Amalia	1 40		9 13
Ti. 8	Ingeborg	2 55		9 58
O. 9	Dionysius	4 9	Sol. op 6. 21′ n. 5. 14′ Tusmørket varer 42′	10 38
T. 10	Gereon	5 23	☾ fjerneſt Jorden	11 13
F. 11	Fred. 4 Fødsl.	6 37	○ f. M. 9. 45′ Form.	11 46
L. 12	Pr. Frederik	O. E.	Maximilian	0 3

Den Vatersottige, Luc. 14.

S. 13	17 S. e. Trin.	5 1	Angelus	0 37
M. 14	Calixtus	5 21		1 12
Ti. 15	Flyttedag	5 53	Hedevig	1 49
O. 16	Gallus	6 38	Sol. op 6. 35′ n. 4. 57′ Tusmørket varer 42′	2 29
T. 17	Florentinus	7 43		3 12
F. 18	Luc. Evang.	9 1		4 0
L. 19	Balthasar	10 26	☾ f. Kv. 8. 0′ Form.	4 54

Hvis Søn er Christus, Matth. 22.

S. 20	18 S. e. Trin.	11 57	Felicianus	6 2
M. 21	11000 Jomfr.	O. F.		7 16
Ti. 22	Cordula	1 29		8 31
O. 23	Søren	3 2	Sol. op 6. 49′ n. 4. 40′ Tusmørket varer 43′	9 36
T. 24	Proclus	4 37		10 30
F. 25	Crispinus	6 16	● n. M. 11. 49′ Eftm.	11 18
L. 26	Amandus	N. E.	☾ nærmeſt Jorden	12 5

Den Værkbrudne, Matth. 9.

S. 27	19 S. e. Trin.	4 25	Sem	0 29
M. 28	Prs. Caroline	5 6	Dr. Mar. Soph. Frederikke Simeon og Judas	1 15
Ti. 29	Narcissus	6 5	Absalon	2 2
O. 30	Louise Charl.	7 20	Sol. op 7. 4′ n. 4. 24′ Tusmørket varer 44′	2 49
T. 31	Krprds. Louise	8 44	Reform. Beg.	3 36

November

eller Slagtemaaned. 30 Dage. 1878.

		Maan. N. E.		Høiv.
F. 1	Alle Helgen	10 7	☽ f. Kv. 10. 41′ Eftm.	4 25
L. 2	Alle Sjæle	11 27		5 17
	Jesus prædiker om Salighed, Matth. 5.			
S. 3	20 S. e. Trin.	N. F.	Hubertus	6 17
M. 4	Otto	12 44		7 18
Ti. 5	Malachias	1 58	☾ fjerneſt Jorden	8 18
O. 6	Leonhardus	3 11	Sol. op 7. 19′ n. 4. 9′	9 10
T. 7	Engelbrecht	4 25	Tusmørket varer 46′	9 56
F. 8	Claudius	5 39		10 38
L. 9	Theodor	6 57		11 17
	Den kongelige Mand, Joh. 4.			
S. 10	21 S. e. Trin.	O. E.	Luther	11 56
M. 11	Morten Biſp	3 55	○ f. M. 3. 24′ Form.	0 15
Ti. 12	Torkild	4 37		0 56
O. 13	Arcadius	5 37	Sol. op 7. 33′ n. 3. 55′	1 36
T. 14	Frederik	6 50	Tusmørket varer 47′	2 16
F. 15	Leopold	8 13		2 59
L. 16	Othenius	9 40		3 44
	De 10000 Pund, Matth. 18.			
S. 17	22 S. e. Trin.	11 8	Anianus	4 30
M. 18	Heſychius	O. F.	☾ f. Kv. 6. 49′ Eftm.	5 26
Ti. 19	Elisabeth	12 36		6 35
O. 20	Volkmarus	2 7	Sol. op 7. 48′ n. 3. 44′	7 47
T. 21	Mariæ Ofr.	3 41	Tusmørket varer 49′	9 0
F. 22	Fred. Ferdin.	5 18	Cecilia	10 3
L. 23	Clemens	6 56	☾ nærmeſt Jorden	10 59
	Skattens Mont, Matth. 22.			
S. 24	23 S. e. Trin.	N. E.	Chryſogonus	11 49
M. 25	Catharina	3 45	● n. M. 10. 1′ Form.	0 15
Ti. 26	Conradus	4 56		1 4
O. 27	Facundus	6 19	Sol. op 8. 1′ n. 3. 34′	1 49
T. 28	Soph. Magdl.	7 45	Tusmørket varer 50′	2 31
F. 29	Saturninus	9 7		3 12
L. 30	Chr. 6 Fødſ.	10 27	Andreas	3 53

December

eller Christmaaned. 31 Dage. 1878.

Jesu Indtog i Jerusalem, Matth. 21.

		Maan.		Høiv.
S. 1	1 S. i Advent	N. E. 11 43	Arnold	
M. 2	Bibiana		☽ f. Kv. 5. 28′ Eftm.	4 33
Ti. 3	Svend	N. F. 12 57	Barbara	5 20
O. 4	Charl. Fred.	2 10	☾ fjerneſt Jorden	6 15
T. 5	Sabina	3 24	Sol. op 8. 13′ n. 3. 28′	7 13
F. 6	Nicolaus	4 40	Tusmørket varer 51′	8 14
L. 7	Agathon	5 57		9 13
				10 3

Tegn i Sol og Maane, Luc. 21.

S. 8	2 S. i Advent	7 15	Mariæ Undf.	10 53
M. 9	Rudolph	O. E.	○ f. M. 8. 40′ Eftm.	11 37
Ti. 10	Judith	3 29		12 21
O. 11	Damaſus	4 38	Sol. op 8. 22′ n. 3. 25′	0 42
T. 12	Epimachus	6 1	Tusmørket varer 52′	1 23
F. 13	Lucia	7 27		2 3
L. 14	Crispus	8 56		2 43

Johannes i Fængſel, Matth. 11.

S. 15	3 S. i Advent	10 23	Nicatius	3 23
M. 16	Lazarus	11 51		4 6
Ti. 17	Albina	O. F.	☾ ſ. Kv. 3. 54′ Form.	4 54
O. 18	Tamperdag	1 20	Loviſe	
T. 19	Nemeſius	2 52	Sol. op 8. 29′ n. 3. 25′	5 58
F. 20	Abraham	4 26	Tusmørket varer 53′	7 10
L. 21	Thomas	6 1	☾ nærmeſt Jorden	8 32
			Solhverv, korteſte Dag	9 45
			Vinter begynder	

Johannis Vidnesbyrd, Joh. 1.

S. 22	4 S. i Advent	7 28	Japetus	10 46
M. 23	Torlacus	N. E.	● u. M. 10. 15′ Eftm.	11 39
Ti. 24	Adam	3 48		0 3
O. 25	Juledag	5 16	Sol. op 8. 32′ n. 3. 28′	0 50
T. 26	St. Stephan	6 41	Tusmørket varer 53′	1 44
F. 27	Joh. Evang.	8 5		2 6
L. 28	Børnedag	9 23		2 42

Simeon og Anna, Luc. 2.

S. 29	S. i J. og N.	10 39	Noah	3 16
M. 30	David	11 54		3 52
Ti. 31	Sylveſter	N. F.	☽ f. Kv. 2. 47′ Eftm.	4 29

Tabel, som viser hvad Klokken er efter Middeltid, naar Solskiven viser 12.

Jan. 1	12 4′	Marts 27	12 5′	Aug. 8	12 5′	Okt. 23	11 44′
„ 3	12 5′	„ 31	12 4′	„ 14	12 4′	Nov. 1	11 44′
„ 5	12 6′	April 3	12 3′	„ 19	12 3′	„ 14	11 45′
„ 7	12 7′	„ 6	12 2′	„ 23	12 2′	„ 19	11 46′
„ 10	12 8′	„ 10	12 1′	„ 27	12 1′	„ 23	11 47′
„ 12	12 9′	„ 14	12 0′	„ 31	12 0′	„ 27	11 48′
„ 15	12 10′	„ 18	11 59′	Sept. 3	11 59′	„ 30	11 49′
„ 18	12 11′	„ 22	11 58′	„ 6	11 58′	Dec. 2	11 50′
„ 21	12 12′	„ 28	11 57′	„ 9	11 57′	„ 5	11 51′
„ 25	12 13′	Mai 6	11 56′	„ 12	11 56′	„ 7	11 52′
„ 30	12 14′	„ 24	11 57′	„ 15	11 55′	„ 9	11 53′
Febr. 10	12 14′	Juni 1	11 58′	„ 17	11 54′	„ 12	11 54′
„ 13	12 14′	„ 7	11 59′	„ 20	11 53′	„ 14	11 55′
„ 24	12 13′	„ 12	12 0′	„ 23	11 52′	„ 16	11 56′
Marts 2	12 12′	„ 17	12 1′	„ 26	11 51′	„ 18	11 57′
„ 6	12 11′	„ 22	12 2′	„ 29	11 50′	„ 20	11 58′
„ 10	12 10′	„ 26	12 3′	Okt. 2	11 49′	„ 22	11 59′
„ 14	12 9′	Juli 1	12 4′	„ 5	11 48′	„ 24	12 0′
„ 18	12 8′	„ 7	12 5′	„ 9	11 47′	„ 26	12 1′
„ 21	12 7′	„ 14	12 6′	„ 13	11 46′	„ 28	12 2′
„ 24	12 6′	Aug. 1	12 6′	„ 17	11 45′	„ 30	12 3′

Forklaring af Beregningen af Klokkeslettet for Høi- og Lavvande.

Ved Beregningen af Klokkeslettet for Høivande og Lavvande tager man først de Tal, der findes i den sidste Række i hver Maaned og lægger dertil Havnetiden efter den vedføiede Tabel. Den første Talrække i denne Tabel indeholder det hosstaaende Steds Havnetid, den anden angiver Tidsforløbet fra Høivande til Lavvande og den tredie Middelspringflodhøiden i Fod.

Tabel til Beregning af Høi- og Lavvande.

Agger	3 44	5 19	1	Dicksander Gat, ved Sydenden af Flakstrømmen.....	0 36	6 50	—
Altona	4 54	7 45	8	Fanø, N. O. Pynt	2 17	—	—
Amrum.....	0 55	6 49	9	„ N. V. Pynt	1 57	—	—
Blaavandshuk....	1 19	6 8	6	„ Midten af Vestkysten..	1 6	—	—
Blankenese.....	4 19	7 36	—	Frederikshavn	5 37	6 0	1
Blauort Sand...	0 13	6 31	—	Fredrikstad	2 12	7 34	11
Bongsiel	1 48	6 38	12	Glückstad.....	2 44	7 13	12
Bordelum Siel...	2 17	8 37	—	Hals.....	8 25	4 57	1
Brunsbüttel	1 33	7 14	11	Hamborg.....	5 4	7 48	—
Büsum, udenfor Havnen.....	0 56	6 15	—	Helgoland.....	11 45	6 51	10
Cuxhaven	0 43	6 53	12				
Dagebøl	1 54	6 54	10				

Hirtshals	4 3	6 14	1
Hjerting	2 20	6 5	—
Husum Havn	2 11	7 25	—
Høier Kanal	2 54	6 33	7
Krück Aue	3 0	—	—
List	1 56	6 15	7
Meldorf Havn	1 7	7 45	12
Nordby	2 37	6 4	6
Norderpiep	0 25	6 18	13
Nymindegab	2 16	5 48	2
Ording	0 20	7 23	11
Pelvorm	1 32	6 14	12
Pin Aue	3 22	7 34	11
Rendsborg	7 17	7 18	4
Schulau	4 10	7 32	—
Seesand	0 25	6 54	10
Skagen	5 37	6 6	1
Skallingende	1 51	—	—
Støren Itzehoe	3 35	—	—
Støren Størort.	2 24	7 17	—
Süderoog	0 45	6 44	11
Sydvesthorn	2 18	7 36	9
Sønderhoe	1 57	6 42	5
Teufelsbrücke	4 39	7 41	—
Thorsminde Gab.	3 9	5 35	2
Tvilensleth	3 32	7 27	—
Tønningen	1 36	7 11	11
Vollervik	0 49	6 45	12
Vyk	1 56	6 21	10

Exempel: at finde Klokkeslettet for Høivande og Lavvande den 6te Januar ved Agger:

Af Pillen for Høivande i Januar	1	Tim.	34 Min.
Hertil lægges Havnetid for Agger	3	—	44 —
	5	Tim.	18 Min.

Det Udkomne er Klokkeslettet for Høivande om Formiddagen. Er det fundne Klokkeslet større end 12 Timer, da trækkes 12 Timer fra, og det Udkomne er nu Klokkeslettet for Høivande om Eftermiddagen.

Klokkeslettet for det paafølgende Lavvande faas ved til Klokkeslettet for Høivande at lægge Tidsforløbet fra Høivande til Lavvande. Da denne Mellemtid for Agger er 5 Tim. 19 Min., faa indtræffer Lavvande Kl. 10. 37′ om Formiddagen. Blev Lavvandsklokkeslettet større end 12 Tim., da trækkes 12 Tim. fra, og det Udkomne er nu Klokkeslettet for Lavvande om Eftermiddagen.

Trækkes fra de fundne Klokkeslet 25 Min., erholdes derved Klokkeslettene for de næstforegaaende Høivande og Lavvande; lægges derimod 25 Min. til, saa har man Klokkeslettene for de næstfølgende Høivande og Lavvande.

Formørkelser.

I Aaret 1878 indtræffe følgende Formørkelser:

1) En Solformørkelse den 2den Februar Formiddag, som blot bliver synlig i Australien og i Havet omkring Sydpolen.
2) En partiel Maaneformørkelse den 17de Februar ved Middag og derfor usynlig for Kjøbenhavn.
3) En Solformørkelse den 29de Juli Eftermiddag, som blot bliver synlig i det nordøstlige Asien og i Nordamerika. Formørkelsen er total i en Zone, der strækker sig fra den østlige Del af Siberien tværsover Beringstrædet og derpaa gjennemskærer Nordamerika, den mexikanske Sø, Cuba og Haiti.
4) En partiel Maaneformørkelse Natten mellem den 12te og 13de August. Den begynder for Kjøbenhavn den 12te Kl. 11. 33′ Aften og er forbi Kl. 2. 24′ efter Midnat. Naar Formørkelsen Kl. 12. 58′ er størst, blive 7 Tolvtedele af Maanens Diameter formørkede.

Merkur gaar forbi Solen den 6te Mai. For Kjøbenhavn træder Planeten Kl. 4. 1′ Eftermiddag ind i Solens Skive i et Punkt paa Solranden, som ligger 45° østlig fra det nordligste Punkt. Udtrædelsen vil ikke kunne iagttages, da den finder Sted Kl. 11. 37′.

Planeterne i Aaret 1878.

Merkur er i Almindelighed Solen saa nær, at den ikke kan ses med blotte Øine. Den 3die Februar, 2den Juni og 26de September er den i størst vestlig Afstand fra Solen og maa da søges om Morgenen før Solopgang paa den østlige Himmel. Den 15de April, 14de August og 8de December er den i størst østlig Afstand og ses derfor bedst om Aftenen efter Solnedgang paa den vestlige Himmel. Den 6te Mai Kl. 4. 1′ Eftermiddag gaar Merkur forbi Solens Skive.

Venus er Aftenstjerne i Begyndelsen af Aaret og kan iagttages over 4 Timer efter Solnedgang. Den naar sin største Glands den 14de Januar. Idet den nu nærmer sig Solen, aftager Glandsen, og den bliver usynlig i Slutningen af Februar Maaned. Derpaa bliver den Morgenstjerne, Glandsen tiltager og denne naar sit Høieste den 30te Marts. Den fjerner sig imidlertid fra Solen med aftagende Glands og naar i Begyndelsen af Mai den største vestlige Afvigelse. Den befandt sig ved Aarets Begyndelse i Vandmandens Billede med aftagende østlig Bevægelse. I Slutningen af Januar er den stationær, hvorefter Bevægelsen bliver vestlig. Efterat den atter er bleven stationær i Midten af Marts, gjennemløber den i de følgende Maaneder Vandmanden i østlig Retning, saa at den i Slutningen af April træder ind i Fiskene, i Begyndelsen af Juni ind i Vædderen og i Slutningen af samme Maaned ind i Tyren. I dette sidste Billede gaar Planeten i Midten af Juli imellem begge Hornspidserne og gjennemløber i de følgende Maaneder Tvillingerne, Krebsen, Løven og Jomfruen. Under denne Bevægelse nærmer den sig Solen, saa at den i Slutningen af Aaret er usynlig.

Mars har ved Aarets Begyndelse en østlig Bevægelse i Fiskenes Stjernebillede og kulminerer Kl. 6 Eftermiddag. Følgelig er den synlig til efter Midnat. I Begyndelsen af Februar gaar den ind i Vædderen og i Begyndelsen af Marts ind i Tyren. I dette Billede passerer den i sidste Halvdel af April mellem begge Hornspidserne. Fra Begyndelsen af Mai og til Midten af Juni gjennemløber den Tvillingerne. Derpaa bliver den usynlig i de følgende Maaneder indtil Oktober, da den vil kunne ses om Morgenen. Ved Aarets Slutning kan den iagttages henved 3 Timer før Solens Opgang. Den 27de Oktober gaar den 3 Grader nordlig forbi Spika.

Jupiter er ved Aarets Begyndelse usynlig. Naar den i Marts begynder at blive synlig om Morgenen, har den en ringe østlig Bevægelse i Stenbukkens Billede. I Slutningen af Mai er den stationær, hvorpaa Bevægelsen bliver vestlig. Samtidig hermed fjerner den sig fra Solen og bliver mere og mere synlig indtil den den 25de Juli er i Opposition med Solen og saaledes synlig hele Natten. I sidste Halvdel af September er den atter stationær og nu bliver Bevægelsen østlig i Stenbukken, hvilket Billede den ikke i Resten af Aaret forlader. Planetens Nedgang indtræffer efter Oppositionen stedse tidligere, allerede i Midten af September ved Midnat, i Midten af Oktober Kl. 10 Aften, midt i November Kl. 8½ og ved Aarets Slutning Kl. 6½.

Saturn kan ved Aarets Begyndelse ses 6 Timer efter Solnedgang med en østlig Bevægelse i Vandmanden, hvilket Stjernebillede den forlader i Slutningen af Januar Maaned for i den øvrige Del af Aaret at opholde sig i Fiskene. Planeten nærmer sig imidlertid stærkt Solen, saa at den i Begyndelsen af Marts bliver usynlig. I Begyndelsen af Mai begynder den at blive synlig en kort Tid før Solens Opgang. I Slutningen af Juni staar Planeten op ved Midnat, i Slutningen af Juli Kl. 10 Aften og i Slutningen af August Kl. 8. Den 22de September er den i Opposition med Solen og derfor synlig hele Natten. Nedgangen indtræffer nu herefter tidligere paa Natten, midt i Oktober Kl. 4 efter Midnat, midt i November Kl. 2 og midt i December ved Midnat.

Saturnsringen er usynlig fra 6te Februar til 1ste Marts.

Planetsystemet.

	Siderisk Omløbstid.	Middelafstand fra Solen, naar Jordens Middelafstand (20000000 Mile) antages som Enhed.	Solens Diameter = 186594 Mile. Solens Omdreining 25 Dage og 12 Tim. Masse. Diameter.	(Sol. Masse antaget som Enhed.)	Omdreining.	Planeternes Middelafstand fra Solen, udtrykt i Mile.
	Dage.		Mile.		T. M.	Mill.
☿ Merkur	87.97	0.387	650	1:4348000	24 5	7.7
♀ Venus	224.70	0.723	1640	1:412150	23 21	14.5
♁ Jorden	365.26	1.000	1719	1:354030	23 56	20.0
♂ Mars	686.98	1.524	928	1:2968300	24 37	30.5
♃ Jupiter	4332.58	5.203	19183	1:1050	9 55	104.1
♄ Saturn	10759.22	9.539	16376	1:3512	10 30	190.9
♅ Uranus	30686.82	19.183	7255	1:20574	—	383.8
♆ Neptun	60126.72	30.037	7575	1:17500	—	601.0

Planeternes Drabanter.

Maanen bevæger sig i 27 Dage 8 Timer omkring Jorden i en Middelafstand fra denne af 51800 Mile. Dens Diameter beløber sig til 469 Mile. Jupiter ledsages af 4, Saturn af 8, Uranus af 4 Drabanter og Neptun i det Mindste af 1 Drabant.

Asteroiderne.

Imellem Mars og Jupiter befinder sig en Mængde smaa Planeter, som kaldes Asteroider, og som ikke ere synlige uden Kikkert. De Opdagedes Antal var i Begyndelsen af Aaret 1877 naaet op til 172, hvis Middelafstande fra Solen ligge imellem 44 og 68 Millioner Mile.

1. Kronologisk Markedsfortegnelse for 1878.

(Sluttet 25. April 1877.)

F betyder Faar, H betyder Heste, K betyder Kvæg, Km betyder Kram, Kt betyder Kreaturer, S betyder Svin og Fedek betyder Fedekvæg.

Januar.

2. Odense H, Holstebro H, Ny Løgten Kt, Aarhus Fedek.
3. Skive HKm.
4. Randers (2) H.
7. Aarhus H, Holsted Træv. o. s. v.
8. Præstø HKFS, Horsens H, Esbjerg Fedek.
9. Helsinge Kt o. s. v., Veile H, Kolind Kt.
10. Kolding H.
15. Frederiksborg HK.
16. Nestved HKKt.
30. Aarhus Fedek.
31. Frederikssund HK, Middelfart H.

Februar.

4. Frederiksværk HK.
5. Esbjerg Fedek.
6. Ny Løgten Kt.
7. Randers (3) Km.
11. Løgstør K, Sæby H.
12. Præstø HKFS, Ulstrup K, Hjørring H.
13. N. Sundby HK, Maarupvad Kt
14. Skjelskør HK, Binderup K, Aalborg H.
15. Frederiksborg HK, Thisted H, Hobro HK.
16. Nykjøbing (p. M.) H.
18. Skive HK.
19. Viborg HK, Nimtofte HK.
20. Nestved HKKt, Svendborg H, Randers (2) H.
21. Faaborg H.
22. Aarhus H.
23. Lemvig, H, Skanderborg H.
25. Helsingør Kt, Bogense H, Holstebro HKKm, Horsens H.
26. Assens H, Ringkjøbing HK, Veile H.
27. Varde HK, Fredericia H, Aarhus Fedek.
28. Frederikssund HK, Korsør HKKm, Odense H, Ribe HK.

Marts.

1. Roeskilde HK, Kolding HKm.
2. Skjelskør HK, Aarhus H.
4. Silkeborg HK.
5. Storeheddinge HK, Vordingborg HK, Rødby HK, Skanderborg H, Esbjerg Fedek.
6. Horsens H, Ny Løgten Kt.
7. Nakskov HKS o. s. v., Veile H, Odder HK.
8. Skibby Kt, Sorø HK, Kolding H.
9. Randers H.
11. Aarhus H, Ribe Kt.
12. Præstø HKFS, Ringsted HK, Rudkjøbing H, Maribo HK, Skanderborg H, Aars Kt.
13. Faxe Kt, Holbæk HK, Kjøge HK, Svendborg H, Mariager Kt, Horsens H, Thirstrup Kt.
14. Frederiksborg HK, Slagelse HK, Odense HK, Hobro HK, Veile H.
15. Roeskilde HK, Stubbekjøbing HK, Sæby H, Viborg HK, Sjelbro Kt, Kolding H.
16. Kjerteminde H, Fjerritslev H, Randers H.
18. Nyborg HK, Thisted H.
19. Storeheddinge HK, Saxkjøbing HK, Faaborg HK, Nykjøbing (p. M.) H.
20. Nestved HKKt, Assens HK Skive HK, Hover Kt.
21. Bogense HK, Nakskov HKS o. s. v., Holstebro HK.

22. Sorø HK, Middelfart HK, Varde HKKm, Blokhus Kt.
23. Hjørring H, Ribe HK, Fredericia HK.
25. K. Nygaard Træv., N. Sundby HK, Aarhus H.
26. Ringsted HK, Odense (2) HKKm, Maribo HK, Aalborg H, Skanderborg H.
27. Holbæk HK, Kjøge HK, Horsens H, Grenaa HK, Aarhus Fedek.
28. Slagelse HK, Nysted HK, Rudkjøbing HK, Veile H, Ebeltoft HK.
29. Skjelskør HK, Slangerup, Svendborg HK, Ronde Kt, Kolding H.
30. Frederikssund HK, Kjerteminde HK, Randers H, Silkeborg HKKm, Hjørring Kt.

April.

1. Stege HK, Nyborg HK, Aarhus H.
2. Frederiksværk HK, Fuglebjerg Kt o. s. v., Storehedinge HK, Vordingborg HK, Bogense HK, Saxkjøbing HK, Skanderborg H, Esbjerg Fedek.
3. Asfens HK, Horsens H, Ny Løgten Kt.
4. Onsbjerg Kt, Ringe HK, Nakskov HKS o. s. v., Veile H.
5. Aakirkeby HKKtKm, Roeskilde HK, Spørring Kt, Kolding H.
6. Faaborg HK, Randers H, Fredericia Kt.
8. Farum HK, Aarhus H, Silkeborg Kt, Dalager HK.
9. Præstø HKFS, Ringsted HK, Odense HK, Maribo HK, Skanderborg H, Herning Kt.
10. Helsinge Kt o. s. v., Holbæk HK, Kjøge HK, Brobyværk HK, V. Brøndersleu Kt, Horsens H, Kolind Kt, N. Snede Kt.
11. Slagelse HK, Middelfart HK, Nysted HK, Hjallerup Kt, Veile H, Odder HK, Vorbasse Kt.
12. Sorø HK, V. Svenstrup Kt, V. Hassing Kt, Veilby Kt, Kolding H, Holsted Kt.
13. Skjelskor HK, Løgstør Kt, N. Sundby Kt, Kolding Kt, Randers HK, Fredericia HK, Viborg Kt.
15. Asnæs Kt o. s. v., Ulstrup Kt.
16. Helsingør KtKm, Rødby HK, Binderup Kt.
17. Hirschholm HK o. s. v., Nestved HKKt, Hobro Kt.
23. Aarup HK, Aarhus Kt, Glæsborg Kt, Koldby Kt, Ribe Kt, Skovgaarde Kt.
24. Frederiksborg HKKm, Middelfart HK, Nibe (2) Km, Klovborg Kt, Thise (2) KtKm, Oddesund Kt, Foldingbro Kt, Aarhus Fedek.
25. Frederikssund HKm, Bræstenbro Kt, Lemvig Kt, Sjelbro Kt.
26. Horsens Kt, Skive Kt, Spørring Kt.
27. Vers HK, Nykjøbing (p F.) HK, Veile Kt, Holstebro Kt.
29. Varde Kt.
30. Nykjøbing (p. M.) Kt, Ribe Kt, Hadsten Kt.

Mai.

1. Ulfkjær Kt, S. Omme Kt, Ny Løgten Kt.
2. Ringkjøbing Kt, Randbøl Kt, Anbæk Kt, Fuglsø Kt.
3. Tarm Kt, Give Kt, Ans Kt, Kolding Kt, Odder Kt.
4. Viborg Kt, Ry HKKm, Hornsyld Kt.
6. Ringsted HK, Thisted Kt, Horsens Kt.
7. Ribe KtKm, Veile KtKm, Esbjerg Fedek.
8. Hadsund Kt, Thirstrup Kt.

9. Slangerup, Gjerlev KtKm, Fredericia Kt.
10. Storeheddinge HKm, Skive Kt, Tarm KtKm, Kolding Kt, Veilby Kt.
11. Holstebro KtKm, Kollemorten Kt, Randers K.
13. Varde Kt, Aarhus K.
14. Præstø HKFS, Roeskilde Km, Ribe Kt.
15. Nestved HKKt.
16. Sorø HK, Hvalpsund Kt, Kjellerup KtKm.
18. Herning KtKm, Hobro Kt, Rønde Kt, Kolding KtKm, Viborg Kt.
20. Kjøge HKt o.s.v., Høislev KF, Jellinge Kt, Foldingbro Kt.
21. Skanderborg HKKm, Ribe Kt.
22. Skjelskør HK o.s.v, Sjelbro Kt.
23. Anbæk Kt.
25. Skagen KtKm.
27. Vordingborg HK, Høver Kt.
28. Slagelse HK.
29. Aarhus Fedek.
31. Marstal KtKm, Hjørring H.

Juni.

1. Sæby H.
3. Hjallerup (2) H.
4. Nykjøbing (p. S.) HKm, Nysted Km, Esbjerg Fedek.
6. Slangerup, Skals Kt, Vestervig H, Ny Løgten Kt, Mariager Kt.
7. Holbæk HKKm o.s.v., Trunst KtKm, Thisted H, Sjørup KtKm.
8. Viborg Kt, Nykjøbing (p. M.) H.
11. Korsør HKKm, Præstø HKF SKm, Kjerteminde HKm, Aabro Kt, Skive HKm.
12. Helsinge Kt o. s. v., Aalborg (3) Km, N. Sundby Træv., Lemvig HF, Silkeborg HKKm, Maarupvad Kt.
13. Maribo HKKm, Holstebro HF, Skanderborg H.
14. Rudkjøbing HKm, Ringkjøbing Km, Varde HF, Hörsens HKKm.
15. Vrøeskjøbing HKm, Ribe HFKm.
17. Kallundborg (3) Uld, Hjallerup Km, Faaborg HKm.
19. Nestved HKKt.
20. Ringsted, Veien HK.
21. Kallundborg.
24. Asfens HKKm, Randers (2) Uld.
25. Frederiksborg, Hjembæk, Houby, Mogenstrup.
26. Skjelskør (2), Stubbekjøbing Km, Varde (2) Km, Aarhus Fedek.
27. Hjørring H.
28. Sorø, Viborg (2) Km, Knudstrup Km, Øsløs HKm.
29. Løgstør Kt.

Juli.

1. Ulstrup HKKm, Grenaa HK.
2. Rødby Km, Hobro Kt, Ebeltoft HK, Esbjerg Fedek.
3. Nyborg HKm, Ny Løgten Kt.
4. Bogense HKm, Thisted Km, Viborg HK.
5. Frederiksværk HK, Randers (2) H.
8. Vrøeskjøbing H, Aarhus HK.
9. Præstø HKFS, Slagelse (2), Middelfart HKKm, Saxkjøbing, Salten HKKm.
10. Sæby Km, Fredericia HK, Kolind Kt.
11. Odense (2) HKKm.
12. Frederiksjund Km, Vordingborg, Hjørring Km.
16. Frederikshavn Km.
17. Nestved HKKt.
18. Svendborg HKm.
19. Nykjøbing (p. F.) Km.
20. Roeskilde HK.
23. Helsingør KtKm, Aarhus (3) Km.
25. Kolding Km.

26. Skanderborg Km, Vilsund KF.
27. Nykjøbing (p. M.) HKFKm.
29. Skive (2) HKFKm.
31. Kjøge, Lemvig KFKm, Aarhus Fedek.

August.

1. Holstebro KFKm.
3. Brande K.
5. Varde KF.
6. Ribe KF, Esbjerg Fedek.
7. Vorbasse (2) KF, Ny Løgten Kt.
13. Præstø HKFS.
14. Maarupvad Kt.
21. Nestved HKKt.
27. Ulfkjær KF.
28. Dalager (2) KFKm, Aarhus Fedek.
30. Herning (2) KFKm, Ribe K.

September.

2. Frederiksværk Hk, V. Brønderslev HKF, Vestervig HKF, Hadsten KF.
3. Aars KF, Faarup KF, Bjerringbro KF, Skovgaarde KF, Esbjerg Fedek.
4. Thisted HKF, Randers HKF, Ny Løgten Kt.
5. Ølstvad HKF.
6. Nykjøbing (p. M.) HKF, Skanderborg KFKm.
7. Skive HKF, Grindsted KF.
9. Holstebro KF.
10. Præstø HKFS, Roeskilde, Tarm HKFKm.
11. Sorø HKKt, Varde (2) HKF, Kolind Kt.
12. Frederiksborg Hk o. s. v., Egeskov HKKm.
13. Bække HKF.
14. Kolding HKF.
16. Odder HKF.
18. Nestved HKKt Km, Aasens HK.
19. Middelfart HKKm, Skræm HKFKm.
20. Skelskør HKKm Frugt, Nysted HKKm.
21. Flauenskjold KF, Løgstør KFKm.
23. Hover Kt, Ulstrup KF, Vesterhassing KF.
24. Ringsted, Bogense HKm, Aalborg KF, Skagen Kt, Ribe Km, Binderup KF, Rønde KF.
25. Hobro (2) KF, Aarhus Fedek.
26. Sorø HK, Funr Kt, Varde (2) Km, Løkkensveikro KF.
27. Marstal Kt Km, Hørmested KF, Skive Rug, Høisley KF, Ans KFKm.
28. Skals KF, Brande KF, Hjørring KF.
30. Viborg (2) KFKm, Give KF.

Oktober.

1. Tudse Gjæs, Faaborg KF, Saxkjøbing, Jellinge KF, Ribe KF, Viborg KFKm, Esbjerg Fedek.
2. Skibby Kt, Odense (2) HKm, Ny Løgten Kt, Assing Km, Ribe Km, Randers KF, Silkeborg KFKm, Hornsyld KF.
3. Vordingborg HKm, Nakskov HKS o. s. v., Skanderborg KF, Glæsborg KF.
4. Aakirkeby HKKt Km, Fuglebjerg Kt o. s. v., Slagelse Hk, Rudkjøbing Hk, Horsens KF, Grenaa KF, Læsø (2) Kt.
5. Veile KF.
7. Fjerritslev HKF, Sæby KF.
8. Præstø HKFS Km, Nykjøbing (p. F.) Km, Ribe KF.
9. Sorø HKKt, Faxe Kt, Helsinge Kt o. s. v., Kjerteminde HKKm, Thisted Km, Hals KFKm, Ringkjøbing Km, Løgstør KF Km, Hadsund KF, Thirstrup Kt
10. Stege (2) HKKm, Bogense HKKm, Koldby HKF, Randers (3) Km, Hjallerup KF, Aars Kt, Mariager KF.
11. Nykjøbing (p. S.) HKKm, Fredericia K, Knudstrup (2) Km, Thisted HKF, Hvalpsund KF, N. Sundby KF, Gjerlev KF, Kolding KKm.

12. Svendborg KF, Nyborg HKKm, Nykjøbing (p. M.) KF, Sjørup KF.
14. Farum HK, Oddesund KF, Skive KF.
15. Storeheddinge HKm, Aarup HK, Veile Km, Lemvig KF Km, Ribe KF.
16. Nestved HKKt, Brobyværk Kt, Æroeskjøbing Km, Vinderup KF, Bækmarksbro KF.
17. Holbæk K, Spørring KF, Frederikshavn Kt, Holstebro (2) KF Km.
18. Frederikssund HKKm, Rødby Km, Anbæk KF, Løkken Kt, Fuglsø KF, Kolding K, Foldingbro Kt.
19. Asnæs Kt o. s. v., Onsbjerg Kt, Hjørring KF, Herning KF, Ebeltoft KF.
21. Ringsted HK, Jetsmark Kt, Ronde KF.
22. Helsingør Kt Km, Faaborg HK Km, V. Brønderslev KF, Nibe KF, Aarhus KF, Ribe KF.
23. Roeskilde, Asfens Kt, Maribo Km, N. Sundby KF.
24. Nakskov HKS o. s. v., Aalborg Kt. Kjellerup Kt Km.
25. Skjelskør HK, Sæby Km, Videbæk KF, Hobro Kt, Bræstenbro Kt, Kolding K.
26. Thim KF, Viborg Kt.
28. Stubbekjøbing HK, Ringkjøbing KF Km, Silkeborg KF Km, Klovborg KF.
29. Hirschholm HK o. s. v., S. Omme KF, Skanderborg KF Km, Ribe KF.
30. Kjøge, Maribo H, Horsens KF, Varde (2) HKF, Aarhus Fedek.
31. Vordingborg HK, Rudkjøbing Km, Christianshede Lærred o. s. v., N. Snede Kt, Give KF, Sjelbro KF.

November.

1. Frederiksborg, Veile KF, Veilby KF, Fredericia KF.
2. Randers KFUld, Kolding KF.
4. Kallundborg HK, Vexø HK, Svendborg HKKm, Nibe Kt.
5. Korsør HKKm, Odense KF, Grenaa Kt, Ribe KF, Esbjerg Fedek.
6. Soro, Mariager Kt, Ny Løgten Kt.
7. Slagelse (2), Middelfart KF, Nakskov HKS o. s. v.
8. Saxkjøbing HK, Kolding K, Hobro Kt.
9. Ringe HK, Randers Kt.
11. Nykjøbing (p. F.) HK. Ryk Km
12. Præstø HKFS, Odder Kt, Holsted Kt.
13. Soro HKKt, Nyborg KF, Maarupvad Kt.
14. Bogense KF.
15. Skjelskør HK, Kolding K, Skive Kt, Kollemorten Kt.
16. Lemvig Kt Km, Give Kt.
18. Holstebro Kt.
19. Ringsted K, Rødby HK, Nimtofte Kt.
20. Nestved HKKt Km, Kjerteminde HK, Ronde Kt.
21. Holbæk, Odense HK.
22. Fredericia Km, Fredericia Kt, Trunst Kt.
23. Viborg Kt.
25. Hover Kt.
27. Aarhus Fedek.
28. Slangerup HKKm o. s. v.

December.

3. Frederiksværk HK, Esbjerg Fedek.
4. Ny Løgten Kt.
6. Frederikssund HK.
10. Præstø HKFS Km.
11. Soro HKKt, Thirstrup Kt.
13. Frederiksborg HKKt o. s. v.
16. Skjelskør HK.
17. Varde Km.
18. Nestved HKKt.

2. Alfabetisk Markedsfortegnelse for 1878.

Sjælland, Møen og Bornholm.

Aakirkeby, 5 April og 4 Oktbr., Heste, Kvæg og andre Kreaturer samt Kram.

Asnæs, 15 April og 19 Oktbr. Kreaturer, Avlsredskaber og hvad Bonden behøver til sin Avlings Drift.

Farum, 8 April og 14 Oktbr. Heste og Kvæg.

Faxe, 13 Marts og 9 Oktbr. Kreaturer.

Frederiksborg eller **Hillerød,** den sidste Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende og slagtede Kreaturer. 15 Jan., 15 Febr. og 14 Marts Heste og Kvæg; 24 April Heste, Kvæg og Kram; 25 Juni; 12 Septbr. Heste, Kvæg og Landbovarer; 1 Novbr.; 13 Decbr. Heste, Kvæg, andre Kreaturer og Landbovarer.

Frederiksund, den anden Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 31 Jan., 28 Febr. og 30 Marts Heste og Kvæg; 25 April Heste og Kram; 12 Juli Kram; 18 Oktbr. Heste, Kvæg og Kram; 6 Decbr. Heste og Kvæg.

Frederiksværk, 4 Febr., 2 April, 5 Juli, 2 Septbr. og 3 Decbr. Heste og Kvæg.

Fuglebjerg, 2 April og 4 Oktbr. Kreaturer, Landprodukter, landlige Fabrikata og Avlsredskaber.

Helsinge, 9 Jan., 10 April, 12 Juni og 9 Oktbr. Kreaturer og Landbrugsgjenstande.

Helsingør, 25 Febr. Kreaturer; 16 April, 23 Juli og 22 Oktbr. Kreaturer og Kram.

Hillerød, se Frederiksborg.

Horsholm, 17 April og 29 Oktbr. Heste, Kvæg, Landbrugs- og Husflidsprodukter samt Byens Haandværkeres Arbeider.

Hjembæk, 25 Juni.

Holbæk, den 1ste Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer; i Tilfælde af Helligdag afholdes Torvedagen den næste Tirsdag. 13 og 27 Marts samt 10 April Heste og Kvæg; 7 Juni Heste, Kvæg, Kram, Haandværksvarer og Skovbovarer; 17 Oktbr. Kvæg; 21 Novbr.

Houby, 25 Juni.

Kallundborg, første Tirsdag i hver Maaned Torvedag med Kreaturer. 17 til 19 Juni Uld; 21 Juni; 4 Novbr. Heste og Kvæg.

Kjøbenhavn, hver anden Onsdag Heste.

Kjøge, første Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 13 og 27 Marts samt 10 April Heste og Kvæg; 20 Maj Heste, Kreaturer og Landprodukter; 31 Juli; 30 Oktbr.

Korsør, 28 Febr., 11 Juni og 5 Novbr. Heste, Kvæg og Kram.

Mogenstrup, 25 Juni.

Næstved, 3die Onsdag i hver Maaned med Heste, Kvæg og Kreaturer, i Septbr. og Novbr. tillige med Kram.

Nykjøbing, anden Onsdag i hver Maaned med Kreaturer; 4 Juni Heste og Kram; 11 Oktbr. Heste, Kvæg og Kram.

Onsbjerg, 4 April og 19 Oktbr. Kreaturer

Præstø, 2den Tirsdag i hver Maaned med Heste, Kvæg, Faar og Svin; 11 Juni og 8 Oktbr. samt 10 Decbr. Kram.
Ringsted, første Torsdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den næstfølgende Torsdag, Torvedag med levende Kreaturer. 12 og 26 Marts samt 9 April og 6 Maj Heste og Kvæg; 20 Juni; 24 Septbr.; 21 Oktbr. Heste og Kvæg; 19 Novbr. Kvæg.
Roskilde, første Mandag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 1 og 15 Marts samt 5 April Heste og Kvæg; 14 Maj Kram; 20 Juli Heste og Kvæg; 10 Septbr.; 23 Oktbr.
Skibby, 8 Marts og 2 Oktbr. Kreaturer.
Skjelskør, 14 Febr., 2 og 29 Marts samt 13 April Heste og Kvæg; 22 Maj Heste, Kvæg og Landmandens Husflidsprodukter; 26 og 27 Juni; 20 Septbr. Heste, Kvæg, Kram og Frugt; 25 Oktbr., 15 Novbr. og 16 Decbr. Heste og Kvæg.
Slagelse, 1ste Onsdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den næstfølgende Onsdag, Torvedag med levende Kreaturer. 14 og 28 Marts samt 11 April og 28 Maj Heste og Kvæg; 9 og 10 Juli; 4 Oktbr. Heste og Kvæg; 7 og 8 Novbr.
Slangerup, 29 Marts; 9 Maj og 6 Juni; 28 Novbr. Heste, Kvæg Kram og Haandværksvarer.
Sorø, anden Onsdag i Septbr., Oktbr., Novbr. og Decbr. Torvedag med Heste, Kvæg og Kreaturer. 8 og 22 Marts samt 12 April og 16 Maj Heste og Kvæg; 28 Juni; 26 Septbr. Heste og Kvæg; 6 Novbr.
Stege, 1 April Heste og Kvæg; 10 og 11 Oktbr. Heste, Kvæg og Kram.
Storeheddinge, 5 og 19 Marts samt 2 April Heste og Kvæg; 10 Maj og 15 Oktbr. Heste og Kram.
Tudse, 1 Oktbr. Gaasemarked.
Vexø, 27 April og 4 Novbr. Heste og Kvæg.
Vordingborg, 5 Marts, 2 April og 27 Maj Heste og Kvæg; 12 Juli; 3 Oktbr. Heste og Kram; 31 Oktbr. Heste og Kvæg.

Fyen, Langeland og Ærø.

Aarup, Skydebjerg Sogn, 23 April og 15 Oktbr. Heste og Kvæg.
Assens, første Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 26 Febr. Heste; 20 Marts og 3 April Heste og Kvæg; 24 Juni Heste, Kvæg og Kram; 18 Septbr. Heste og Kvæg; 23 Oktbr. Kreaturer.
Bogense, 1ste Torsdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den anden Torsdag Torvedag med levende Kreaturer. 25 Febr. Heste; 21 Marts og 2den April Heste og Kvæg; 4 Juli og 24 Septbr. Heste og Kram; 10 Oktbr. Heste, Kvæg og Kram; 14 Novbr. Kvæg og Faar.
Brobyværk, 10 April Heste og Kvæg; 16 Oktbr. Kreaturer.
Egeskov, 12 Septbr. Heste, Kvæg og Kram.
Faaborg, 2den Tirsdag i hver Maaned, undtagen Juni, Juli og August, Torvedag med levende Kreaturer. 21 Febr. Heste; 19 Marts og 6 April Heste og Kvæg; 17 Juni Heste og Kram; 1 Oktbr. Kvæg og Faar; 22 Oktbr. Heste, Kvæg og Kram.
Kjerteminde, 1ste Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 16 Marts Heste; 30 Marts Heste og Kvæg; 11 Juni Heste og Kram; 9 Oktbr. Heste, Kvæg og Kram; 20 Novbr. Heste og Kvæg.

Marstal, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 31 Maj og 2 Septbr. Kreaturer og Kram.

Middelfart, 1ste Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 31 Jan. Heste; 22 Marts samt 11 og 24 April Heste og Kvæg; 9 Juli og 19 Septbr. Heste, Kvæg og Kram; 7 Novbr. Kvæg og Faar.

Nyborg, 1ste og 3die Onsdag i hver Maaned fra 1 Oktbr. til 1 Maj Torvedag med levende Kreaturer. 18 Marts og 1 April Heste og Kvæg; 3 Juli Heste og Kram; 12 Oktbr. Heste, Kvæg og Kram; 13 Novbr. Kvæg og Faar.

Odense, 1ste og 3die Mandag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. Falder en af disse Torvedage paa en Helligdag, forlægges den til den paafølgende Onsdag. 2 Jan. og 28 Febr. Heste; 14 Marts Heste og Kvæg; 26 og 27 Marts Heste, Kvæg og Kram; 9 April Heste og Kvæg; 11 og 12 Juli Heste, Kvæg og Kram; 2 og 3 Oktbr. Heste og Kram; 5 Novbr. Kvæg og Faar; 21 Novbr. Heste og Kvæg.

Ringe, 4 April og 9 Novbr. Heste og Kvæg.

Rudkjøbing, Torvedag hver Lørdag. 12 Marts Heste; 28 Marts Heste og Kvæg; 14 Juni Heste og Kram; 4 Oktbr. Heste og Kvæg; 31 Oktbr. Kram.

Svendborg, første Lørdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 20 Febr. og 13 Marts Heste; 29 Marts Heste og Kvæg; 18 Juli Heste og Kram; 12 Oktbr. Kvæg og Faar; 4 Novbr. Heste, Kvæg og Kram.

Ærøeskjøbing, 15 Juni Heste og Kram; 8 Juli Heste; 16 Oktbr. Kram.

Lolland og Falster.

Mariebo, 12 og 26 Marts samt 9 April Heste og Kvæg; 13 Juni Heste, Kvæg og Kram; 23 Oktbr. Kram; 30 Oktbr. Heste.

Nakskov, 7 og 21 Marts samt 4 April, 3 og 24 Oktbr. samt 7 Novbr. Heste, Kvæg, Svin, Gæs og andet Fjerkræ samt Fedevarer.

Nykjøbing, 27 April Heste og Kvæg; 19 Juli og 8 Oktbr. Kram; 11 Novbr. Heste og Kvæg.

Nysted, 28 Marts og 11 April Heste og Kvæg; 4 Juni Kram; 20 Septbr. Heste, Kvæg og Kram.

Rødby, 5 Marts og 16 April Heste og Kvæg; 2 Juli og 18 Oktbr. Kram; 19 Novbr. Heste og Kvæg.

Saxkjøbing, 19 Marts og 2 April Heste og Kvæg; 9 Juli; 1 Oktbr.; 8 Novbr. Heste og Kvæg.

Stubbekjøbing, 15 Marts Heste og Kvæg; 26 Juni Kram; 28 Oktbr. Heste og Kvæg.

Jylland.

Aalborg Stift.

Aalborg, Torvedag med levende Kreaturer hver Onsdag fra Fastelavn til Paaske og fra Mikkelsdag til Jul. 14 Febr. og 26 Marts Heste; 12 til 14 Juni Kram; 24 Septbr. Kvæg og Faar; 24 Oktbr. Kreaturer.

Blokhus, 22 Marts Kreaturer.

Dronninglund eller **Hjallerup**, 11 April Kreaturer; 3 og 4 Juni Heste; 17 Juni Kram; 10 Oktbr. Kvæg og Faar.
Fjerritslev, 16 Marts Heste; 7 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar.
Flauenskjold, 21 Septbr. Kvæg og Faar.
Frederikshavn, 16 Juli Kram; 17 Oktbr. Kreaturer.
Hals, 9 Oktbr. Kvæg, Faar og Kram.
Hjallerup, se Dronninglund.
Hjørring, 12 Febr. og 23 Marts Heste; 30 Marts Kreaturer; 31 Maj og 27 Juni Heste; 12 Juli Kram; 28 Septbr. og 19 Oktbr. Kvæg og Faar.
Hormested, 27 Septbr. Kvæg og Faar.
Jetsmark, 21 Oktbr. Kreaturer.
Koldby, 23 April Kreaturer; 10 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar.
Lille Nygaard, 25 Marts Trævarer.
Læsø, 4 og 5 Oktbr. Kreaturer.
Lokken, 18 Oktbr. Kreaturer.
Lokkensvej Kro, 26 Septbr. Kvæg og Faar.
Nykjøbing, 16 Febr. og 19 Marts Heste; 30 April Kreaturer; 8 Juni Heste; 27 Juli Heste, Kvæg, Faar og Kram; 6 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 12 Oktbr. Kvæg og Faar.
Nørre Sundby, hver Tirsdag fra Oktbr. til Fastelavn Torvedag med Kreaturer. 13 Febr. og 25 Marts Heste og Kvæg; 13 April Kreaturer; 12 Juni Trævarer; 11 og 23 Oktbr. Kvæg og Faar.
Oddesund (Dravet), 24 April Kreaturer; 14 Oktbr. Kvæg og Faar.
Skagen, 25 Maj Kreaturer og Kram; 24 Septbr. Kreaturer.
Skræm, 19 Septbr. Heste, Kvæg, Faar og Kram.
Sæby, Torvedag hver Lørdag. 11 Febr. og 15 Marts samt 1 Juni Heste; 10 Juli Kram; 7 Oktbr. Kvæg og Faar; 25 Oktbr. Kram.
Thise, 24 og 25 April Kreaturer og Kram.
Thisted, Torvedag hver Lørdag. 15 Febr. og 18 Marts Heste; 6 Maj Kreaturer; 7 Juni Heste; 4 Juli Kram; 4 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 9 Oktbr. Kram; 11 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar.
Vesterbrondersley, 10 April Kreaturer; 2 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 22 Oktbr. Kvæg og Faar.
Vesterhassing, 12 April Kreaturer; 23 Septbr. Kvæg og Faar.
Vestervig, 6 Juni Heste; 2 Septbr. Heste, Kvæg og Faar.
Vilsund, 26 Juli Kvæg og Faar.
Oslos, 28 Juni Heste og Kram.
Østersvenstrup, 12 April Kreaturer.

Aarhus Stift.

Aarhus, Torvedag hver Fredag med Fedekvæg — saavel Kreaturer som Faar og Svin. 7 Jan., 22 Febr., 2, 11 og 25 Marts, 1 og 8 April Heste; 23 April Kreaturer; 13 Maj Kvæg; 8 Juli Heste og Kvæg; 23 til 25 Juli Kram; 22 Oktbr. Kvæg og Faar; sidste Onsdag i hver Maaned Fedekvæg.
Anbæk, 2 og 23 Maj Kreaturer; 18 Oktbr. Kvæg og Faar.
Ans, 3 Maj Kreaturer; 27 Septbr. Kvæg, Faar og Kram.
Bræstenbro, 25 April og 25 Oktbr. Kreaturer.
Ebeltoft, 28 Marts og 2 Juli Heste og Kvæg; 19 Oktbr. Kvæg og Faar.

Faarup Jernbanestation, 3 Septbr. Kvæg og Faar.
Fuglsø, 2 Mai Kreaturer; 18 Oktbr. Kvæg og Faar.
Gjerlev, 9 Maj Kreaturer og Kram; 11 Oktbr. Kvæg og Faar.
Glæsborg, 23 April Kreaturer, 3 Oktbr. Kvæg og Faar.
Grenaa, Torvedag hver Lørdag, 27 Marts og 1 Juli Heste og Kvæg; 4 Oktbr. Kvæg og Faar; 5 Novbr. Kreaturer.
Hadsten, 30 April Kreaturer; 2 Septbr. Kvæg og Faar.
Hadsund, 8 Maj Kreaturer; 9 Oktbr. Kvæg og Faar. Markederne holdes paa den nordre Side af Fjorden ved Hovedgaarden Dalsgaard.
Hobro, Torvedag hver Fredag. 15 Febr. og 14 Marts Heste og Kvæg; 17 April, 18 Maj og 2 Juli Kreaturer; 25 og 26 Septbr. Kvæg og Faar; 25 Oktbr. og 8 Novbr. Kreaturer.
Horsens, første Torsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 8 Jan., 25 Febr., 6, 13, 27 Marts, 3 og 10 April Heste; 26 April og 6 Maj Kreaturer; 14 Juni Heste, Kvæg og Kram; 4 og 30 Oktbr. Kvæg og Faar.
Hover, 20 Marts, 27 Maj, 23 Septbr. og 25 Novbr. Kreaturer.
Kjellerup, 16 Maj og 24 Oktbr. Kreaturer og Kram.
Klovborg, 24 April Kreaturer; 28 Oktbr. Kvæg og Faar.
Knudstrup, 28 Juni samt 11 og 12 Oktbr. Kram.
Kolind, 9 Jan., 10 April, 10 Juli og 11 Septbr. Kreaturer.
Maarupvad, 13 Febr., 12 Juni, 14 Aug. og 13 Novbr. Kreaturer.
Mariager, Torvedag hver Torsdag. 13 Marts og 6 Juni, Kreaturer; 10 Oktbr. Kvæg og Faar; 6 Novbr. Kreaturer.
Nimtofte, 19 Febr. Heste og Kvæg; 19 Novbr. Kreaturer.
Ny-Lygten, første Onsdag i hver Maaned Kreaturer.
Odder, 7 Marts og 11 April Heste og Kvæg; 3 Maj Kreaturer; 16 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 12 Novbr. Kreaturer.
Randers, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Dag med Kreaturer. 4 og 5 Jan. Heste; 7 til 9 Febr. Kram og ophører Lørdag Eftm. Kl. 2; 20 og 21 Febr. Heste; 9, 16 og 30 Marts samt 6 April Heste; 13 April Heste og Kvæg; 11 Maj Kvæg; 24 og 25 Juni Uld; 5 og 6 Juli Heste; 4 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 2 Oktbr. Kvæg og Faar; 10 til 12 Oktbr. Kram og ophører Lørdag Eftm. Kl. 2; 2 Novbr. Kvæg, Faar og Uld; 9 Novbr. Kreaturer.
Ry, 4 Maj Heste, Kvæg og Kram; 11 Novbr. Kreaturer og Kram.
Ronde, 29 Marts og 18 Maj Kreaturer; 24 Septbr. og 21 Oktbr. Kvæg og Faar; 20 Novbr. Kreaturer.
Salten, 9 Juli Heste, Kvæg og Kram.
Silkeborg, Torvedag hver Lørdag. 4 Marts Heste og Kvæg; 30 Marts Heste, Kvæg og Kram; 8 April Kreaturer; 12 Juni Heste, Kvæg og Kram, 2 og 28 Oktbr. Kvæg, Faar og Kram.
Sjelbro, 15 Marts, 25 April og 22 Maj Kreaturer; 31 Oktbr. Kvæg og Faar.
Skanderborg, Torvedag hver Tirsdag. Første Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 23 Febr., 5, 12 og 26 Marts samt 2 og 9 April Heste; 21 Maj Heste, Kvæg og Kram; 13 Juni Heste; 26 Juli Kram; 6 Septbr. Kvæg, Faar og Kram; 3 Oktbr. Kvæg og Faar; 29 Oktbr. Kvæg, Faar og Kram.
Skovgaarde, 23 April Kreaturer; 3 Septbr. Kvæg og Faar.
Sporring, 5 og 26 April Kreaturer; 17 Oktbr. Kvæg og Faar.
Thirstrup, 13 Marts, 8 Maj, 9 Oktbr. og 11 Decbr. Kreaturer.

Trunft, 7 Juni Kreaturer og Kram; 22 Novbr. Kreaturer.
Veilby, 12 April og 10 Maj Kreaturer; 1 Novbr. Kvæg og Faar.
Olftvad, 5 Septbr. Heste, Kvæg og Faar.

Ribe Stift.

Asfing, 2 Oktbr. Kram.
Brande, 3 Aug. Kvæg; 28 Septbr. Kvæg og Faar.
Bække, 13 Septbr. Heste, Kvæg og Faar.
Bækmarksbro, 16 Oktbr. Kvæg og Faar.
Christianshede, 31 Oktbr. Lærred, Havevarer og Avlingsprodukter.
Dalager, 8 April Heste og Kvæg. 28 og 29 Aug. Kvæg, Faar og Kram.
Esbjerg, første Tirsdag i hver Maaned Fedekvæg.
Foldingsbro, 24 April, 20 Maj og 18 Oktbr. Kreaturer.
Fredericia, Torvedag hver Mandag og Torsdag. 27 Febr. Heste; 23 Marts Heste og Kvæg; 6 April Kreaturer; 13 April Heste og Kvæg; 9 Maj Kreaturer; 10 Juli Heste og Kvæg; 11 Oktbr. Kvæg; 1 Novbr. Kvæg og Faar; 22 Novbr. Kreaturer; 22 Novbr. Kram.
Give, 3 Maj Kreaturer; 30 Septbr. og 31 Oktbr. Kvæg og Faar; 16 Novbr. Kreaturer.
Grindsted, 7 Septbr. Kvæg og Faar.
Herning, 9 April Kreaturer; 18 Maj Kreaturer og Kram; 30 og 31 Aug. Kvæg, Faar og Kram; 19 Oktbr. Kvæg og Faar.
Holstebro, Torvedag hver Tirsdag. 2 Jan. Heste; 25 Febr. Heste, Kvæg og Kram; 21 Marts Heste og Kvæg; 27 April Kreaturer; 11 Mai Kreaturer og Kram; 13 Juni Heste og Faar; 1 Aug. Kvæg, Faar og Kram; 9 Septbr. Kvæg og Faar; 17 og 18 Oktbr. Kvæg, Faar og Kram; 18 Novbr. Kreaturer.
Holsted, 7 Jan. Trævarer og hvad Bonden behøver til sin Avlingsdrift; 12 April og 12 Novbr. Kreaturer.
Hornsyld, 4 Maj Kreaturer; 2 Oktbr. Kvæg og Faar.
Jellinge, 20 Maj Kreaturer; 1 Oktbr. Kvæg og Faar.
Kolding, Torvedag hver Tirsdag. 10 Jan. Heste; 1 Marts Heste og Kram; 8, 15 og 29 Marts, 5 og 12 April Heste; 13 April, 3 og 10 Maj Kreaturer; 18 Maj Kreaturer og Kram; 25 Juli Kram; 14 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 11 Oktbr. Kvæg og Kram; 18 og 25 Oktbr. Kvæg; 2 Novbr. Kvæg og Faar; 8 og 15 Novbr. Kvæg.
Kollemorten, 11 Maj og 15 Novbr. Kreaturer.
Lemvig, Torvedag hver Lørdag. 23 Febr. Heste; 25 April Kreaturer; 12 Juni Heste og Faar; 31 Juli og 15 Oktbr. Kvæg, Faar og Kram; 16 Novbr. Kreaturer og Kram.
Nørre Snede, 10 April og 31 Oktbr. Kreaturer.
Randbøl, 2 Maj Kreaturer.
Ribe, 28 Febr. og 23 Marts Heste og Kvæg; 23 og 30 April Kreaturer; 7 Maj Kreaturer og Kram; 14 og 21 Maj Kreaturer; 15 Juni Heste, Faar og Kram; 6 Aug. Kvæg og Faar; 30 Aug. Kvæg; 1 Oktbr. Kvæg og Faar; 2 Oktbr. Kram; 8, 15, 22 og 29 Oktbr. samt 5 Novbr. Kvæg og Faar.
Ringkjøbing, Torvedag fra Paaske til Mikkelsdag Lørdag, ellers Onsdag. 26 Febr. Heste og Kvæg; 2 Maj Kreaturer; 14 Juni og 9 Oktbr. Kram; 28 Oktbr. Kvæg, Faar og Kram.

Sønderomme, 1 Maj Kreaturer; 29 Oktbr. Kvæg og Faar.
Tarm, 3 Maj Kreaturer; 10 Maj Kreaturer og Kram; 10 Septbr. Heste, Kvæg, Faar og Kram.
Thim, 26 Oktbr. Kvæg og Faar.
Ulfkjær, 1 Maj Kreaturer; 27 Aug. Kvæg og Faar.
Varde, Torvedag hver Torsdag. 27 Febr. Heste og Kvæg; 22 Marts Heste, Kvæg og Kram; 29 April og 13 Maj Kreaturer; 14 Juni Heste og Faar; 26 og 27 Juni Kram; 5 Aug. Kvæg og Faar; 11 og 12 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 26 og 27 Septbr. Kram; 30 og 31 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar; 17 Decbr. Kram.
Vejen, 20 Juni Heste og Kvæg.
Vejle, Torvedag hver Onsdag. 9 Jan., 26 Febr., 7, 14 og 28 Marts samt 4 og 11 April Heste; 27 April Kreaturer; 7 Maj Kreaturer og Kram; 5 Oktbr. Kvæg og Faar; 15 Oktbr. Kram; 1 Novbr. Kvæg og Faar.
Videbæk, 25 Oktbr. Kvæg og Faar.
Vinderup, 16 Oktbr. Kvæg og Faar.
Vorbasse, 11 April Kreaturer; 7 og 8 Aug. Kvæg og Faar.

Viborg Stift.

Aabro, (Ulstrup Jernbanestation), 11 Juni Kreaturer.
Aars, 12 Marts Kreaturer; 3 Septbr. Kvæg og Faar; 10 Oktbr. Kreaturer.
Bjerringbro, 3 Septbr. Kvæg og Faar.
Binderup, 14 Febr. Kvæg; 16 April Kreaturer; 24 Septbr. Kvæg og Faar.
Hvalpsund, 16 Maj Kreaturer; 11 Oktbr. Kvæg og Faar.
Hjelslev Jernbanestation, 20 Maj og 27 Septbr. Kvæg og Faar.
Fuur, 26 Septbr. Kreaturer.
Løgstør, 11 Febr. Kvæg; 13 April og 29 Juni Kreaturer; 21 Septbr. og 9 Oktbr. Kvæg, Faar og Kram.
Nibe, 11 Marts Kreaturer; 24 og 25 April samt 24 Septbr. Kram; 22 Oktbr. Kvæg og Faar; 4 Novbr. Kreaturer.
Sjørup, 7 Juni Kreaturer og Kram; 12 Oktbr. Kvæg og Faar.
Skals (Holmgaard), 6 Juni Kreaturer; 28 Septbr. Kvæg og Faar.
Skive, 3 Jan. Heste og Kram; 18 Febr. og 20 Marts Heste og Kvæg; 26 April og 10 Maj Kreaturer; 11 Juni Heste og Kram; 29 og 30 Juli Heste, Kvæg, Faar og Kram; 7 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 27 Septbr. Rug; 14 Oktbr. Kvæg og Faar; 15 Novbr. Kreaturer.
Ulstrup (i Aars Herred), 12 Febr. Kvæg; 15 April Kreaturer; 1 Juli Heste, Kvæg og Kram; 23 Septbr. Kvæg og Faar.
Viborg, sidste Lørdag i hver Maaned og fra Mikkelsdag til Jul hver Lørdag Torvedag med levende Kreaturer. 19 Febr. og 15 Marts Heste og Kvæg; 13 April, 4 og 18 Maj samt 8 Juni Kreaturer; 28 og 29 Juni Kram; 4 Juli Heste og Kvæg; 30 Septbr. og 1 Oktbr. Kvæg, Faar og Kram; 26 Oktbr. og 23 Novbr. Kreaturer.

Hertugdømmet Slesvig*).

Paa Kvægmarkederne maa falholdes Heste og andre Husdyr.

F betyder Faar, H betyder Heste, K betyder Kvæg, Km betyder Kram, Kt betyder Kreaturer, S betyder Svin. Træv betyder Trævarer.

Aabenraa, 12 og 19 Marts, 30 April og 20 Juli K; 18—20 Juli Km; 15 Okt K; 24—26 Okt Km; 5 Nov og 16—17 Dec. K. **Arnæs** 25 Juni K; 26—27 Juni Km. **Arnum** 1 Maj og 2 Okt KTræv. **Augustenborg** 27 Maj Km; 29 Maj K. **Bollerslev** 29 Apr og 4 Nov KKm. **Bredsted** 6—8 Marts Km; 7 Marts, 17, 24 Apr, 1 og 8 Maj K; 20—21 Juni Km; hver Fred. f. 11 Okt til 15 Nov K; 5—6 Dec. Km. **Broager** 31 Maj K; 31 Maj og 1 Juni Km; 2 Nov K; 2 Nov Km 2 Dage. **Bromølle** 28 Maj K. **Burg** (p F.) 29 Apr K; 24 Juni HSko; 16—19 Okt Km; 4 Nov K. **Dynnevit** 15 Juli K. **Eggebæk** 3 Maj og 1 Okt K. **Ekernforde** 4 Marts K; 4—6 Marts Km; 29 Apr og 17 Juni K; 17—19 Juni Km; 30 Sept K; 30 Sept—2 Okt Km. **Fjølde** 11 Apr og 13 Sept KKm. **Flensborg** 18 Feb og 21—22 Marts K; 31 Marts (8 D.) Km; 10 Apr og hver Fred. i Apr og Maj K; 15 Juli og 11 Sep K; 9 Okt (8 D.) Km; 24—25 Okt, 31 Okt, 7 og 14 Nov K. **Foldingbro** 23 Apr og 18 Okt K. **Frederiksstad** 31 Maj Km; 22 Juli K; 22—23 Juli Km; 13 Sept Km; 2 Okt KKm. **Garding** 21—23 Feb Km; 12 Marts K; 20—22 Juni Km; 17 September 15, 22, 29 Okt og 5 Nov K. **Graasten** 23 Maj K. **Gram** 8 Maj og 19 Okt K Træv. **Hadersley** 5 Jan og hver Mand. i Fasten til Palmesf. K; 16 Marts K; 29 Apr (3 D.) Km; hver Lørd. fra 12 Apr til Pintse K; 24 Juni K; 25—27 Juli KmFisk; 23 Sept KKm; hver Mand. i de første 7 Uger e. Mikkelsd. K. **Hauved** 1 Maj og 30 Sep KKm. **Husum** hver Torsd. fra 1 Adv. til Hansd. og i 3. til inkl. 7. Uge e. Mikkelsd. (dersom Festd., Onsd. forud) samt hver Onsd. fra Hansd. til Adv. K; 8 Apr, 11—12 Juni og 16 Sept K; 16 Juni (8 D) KmUld; 21 Sept (8 D) Km. **Højer** 2 Maj, 17 og 24 Okt KTræv. **Jels** 16 Marts og 14 Aug KTræv. **Kappel** 25 Apr K; 1—2 Maj Km; 2 Maj K; 16—17 Okt Km; 17 Okt K. **Klipley** 6 Apr og 9 Sept K. **Krop** 22 Okt K. **Langhorn** 23 Apr KKm; 19 Aug KKm. **Lyksborg** 2 Juli K; 2—3 Juli Km; 25—26 Sept Km. **Læk** hver Tirsd. fra Fastel. t. Udg. af Juli, samt fra Mikkelsd. t. Jul K; 27 Maj K; 27—29 Maj Km; 4 Okt K; 4—6 Okt Km. **Løgumkloster** 19 Marts og 25 Marts K; 1—3 Maj Km; 2 Maj K; 15 Juni og 18 Juli K; 15—16 Aug Km; 16 Aug og 3 Okt K. **Niblum** 20—21 Apr K. **Nordborg** 15 Feb K; 10—11 Apr Km; 2 Maj K; 21—22 Sept Km; 31 Okt K. **Nybøl** 28 Jan K; 28—30 Jan Km; 29 Apr, 6 Maj og 20 Juni K; 20—22 Juni Km; 21 Okt og 4 Nov K. **Oldensworth** 9 Juli, 13 Aug, 10 Sept og 8 Okt K. **Rapsted** 6 Maj og 7 Okt K. **Rendsborg** 10 Jan H; 17—21 Marts Km; 18 Marts H K; 29—30 Apr HK; 23—27 Juni Km; 24 Juni HK; 22—26 Sept Km; 23 Sept og 23—25 Okt HK. **Satrup** 29 Apr og 16 Sept K. **Skjærbæk** 24 Apr og 23 Okt KTræv. **Slesvig** 9 Jan K; 24 Feb

*) Denne Fortegnelse over Markederne i Hertugdømmet optages her til Underretning for de Beboere i Kongeriget, for hvem disse Markeder kunne have Interesse.

(10 D.) Km; 28 Marts, 30 Apr, 7 og 14 Maj K; 1 Sep (8 D.) Km; 5—6 Sept, 18, 28 Okt og 8 Nov K. **Süderstapel** 23—24 Apr og 7—8 Oktb KKm. **Svabsted** 4 Okt KKm. **Sonderborg** 28 Marts K; 11 April KKm; 1 Maj K; 20—21 Juni Km; 12 Sept K; 30 Sept (2 D.) Km; 22 Okt K. **Sonderbrarup** 29—30 Juli K; 29—31 Juli Km; 14 Okt K. **Toftlund** 18 Marts og 15 Aug K Træv. o. s. v. **Treia** 10 April og 28 Sept K. **Tonder** 8 Jan, 8 Marts K; hver Fred. (naar Festd., Lørd.) fra 1 Marts t. 1 Juni K; 12—15 Juni Km Uld; hver Mand. fra 1 Juli t. 29 Sept (undt. 16 Sept) K; 3 og 21 Sept K; 30 Sept (3 D.) Km Humle; hver Fred. fra Mikkelsd. t. midt i Dec. K. **Tonning** 2—5 Juni Km; hver Onsd. fra Udg. af Juni t. midt i Nov K; 21 Aug Km; 14, 21 og 28 Okt, 4 Nov K. **Ullerup** 2 Apr og 26 Okt K. **Vyk** 2 Maj (4 D.) Km; 18 Okt K; 18 Okt (4 D.) Km. **Osterlogum** 3 Maj K; 2 Aug K Træv.; 11 Okt K.

Hertugdommet Holsten.

Ahrensburg 14 Mai og 2 Okt HKKm. **Altona** 8 Apr, 17 Juni, 9 Sept og 9 Dec Km i 3 Dage; 12 Dec (14 D.) Km. Hver Mand., Onsd. og Fred. K. **Altrahlstedt** 23 Sept HKKm. **Bargteheide** 13 Juni og 14 Nov HKKm. **Barmstedt** 8 Apr, 19 Juni, 15 Aug og 30 Okt HKKm. **Beidenfleth** 3—4 Juni Km. **Bergstedt** 8 Juli og 28 Okt HKKm. **Bornhoved** 17 Juli Km; 24 Okt HK. **Bovenau** 14 Sept Km. **Bramstedt** 25—26 Apr, KKm; 25—26 Okt HKKm. **Brügge** 24 Juni Km. **Brunsbüttel** 1—2 Juli Km. **Burg** 25 Juni og 2 Okt HKKm. **Delve** 11 Apr og 1 Nov HKKm. **Eichede** 1 Apr K; 16 Okt HKKm. **Elmshorn** 14 Marts HKm; 24 Juni og 30 Sept Km; 1 Nov KKm. **Glückstadt** 19 Mai, 21 Juli og 20 Okt Km. i 3 D. **Grömitz** 11 Apr og 3 Juli Km. **Grube** 3 Juni og 16 Dec. Km. **Hademarschen** 24 Apr HK; 21—22 Okt HKKm. **Hamberge** 25 Sept Km. **Haselau** 3 Juni Km. **Haseldorf** 21 Okt Km. **Heide** 27 Feb HKm; 26 Apr K; 9—10 Juli H; 10—11 Juli Km; 30 Dec H. **Heiligenhafen** 10 Juli og 19 Dec Km. **Hennstedt** 23 Apr, 29 Aug og 6 Dec HKKm. **Herzhorn** 27 Mai og 29 Juli Km. **Hörnerkirchen** 29 Apr og 14 Okt HKKm. **Hohenfelde** 3 Apr og 23 Okt K. **Hohenwestedt** 12 Apr HKKm; 27 Aug H; 1 Okt HKKm. **Horst** 23 Apr og 16 Okt HKKm. **Itzehoe** 21 Marts H; 31 Marts Km i 4 D; 13 Apr K; 2 Sept H; 7 Sept K; 8—11 Sept Km; 28 Okt K. **Kaltenkirchen** 9—10 Okt KKm. **Kellinghusen** 6 Mai KKm Træv.; 24 Juni og 1 Aug H; 8 Aug Km. **Kiel** 6 Jan (13 D.) og 10 Marts (4 D.) Km; 10—11 Marts H; 26 Apr K; 30 Juni (4 D.) Km; 30 Juni (2 D.) H; 6 Okt (4 D.) Km; 6—7 Okt H. **Kirchnüchel** 20 Mai og 9 Sept Km. **Krempe** 27—29 Marts og 30 Okt (3 D.) HKKm. **Leezen** 15 Juli KKm. **Lunden** 4 Apr HK; 4—5 Apr Km; 4 Okt HK; 4—5 Okt Km. **Lütjenburg** 25 Marts HKKm; 23 Apr K; 17 Juni H; 22 Juli og 4—7 Nov Km; 7 Nov og 5 Dec K. **St. Margarethen** 14—17 Juli Km. **Marne** 29—30 Apr Km; 29 Apr K; hver Onsd. f. 1 Mai t. 19 Juni K; 9 Okt K; 9—10 Okt Km; hver Onsd. f. 16 Okt t. 27 Nov K; 30 Dec H. **Meldorf** 1 Apr H; 1—2 Apr Km; hver Fred. f. 5 Apr t. 31 Mai K; 9 Sept H; 9—10 Sept Km; hver Fred. f. 4 Okt t. 29 Nov K. **Michaelis-Donn** 4 Juni Km Træv. **Neuenbrock** 10 Jan og 29 Juli H. **Neumünster** 2—3 Mai Km; 2 Mai og 21 Aug HK; 21—22 Aug Km; 21—23 Okt K; 21—22 Okt Km; 21 Okt H. **Neustadt** 28 Feb (2 D.) Km; 17 Juni HKm; 4 Nov K; 4—6 Okt

Km. **Nienborf** 3 Juni og 8 Okt KKm. **Nienstädten** 24 Juni og 23 Sept KKm. **Nortorf** 23 Apr og 11 Nov HKKm. **Oldenburg** 25 Feb H Klover; 18—20 Marts Km; 15—17 Juli HKm; 21—23 Okt Km; 8—9 Nov K. **Oldesloe** 12 Apr, 24 Juni og 9 Sept HKKm; 6 Nov. K. **Ottensen** 1 Juli og 19 Aug KKm. **Pinneberg** 9 Marts HKKm; 21 Okt KKm. **Plön** 18—19 Marts Km; 18 Marts H; 24—26 Juni Km; 24 Juni H; 2—3 Sept Km; 2 Sept H; 11—14 Nov Km; 11 Nov HK. **Poppenbüttel** 11 Sept HKKm. **Preetz** 25 Feb HKKm; 1 Apr HK; 4 Juni HKKm; 14 Okt HK. **Quickborn** 1 Apr, 26 Juni og 24 Okt KKm. **Reinfeld** 13 Mai og 18 Nov HKKm. **Rellingen** 18 Juni og 10 Okt Km. **Sande** 29 Apr K; 2 Sept KKm. **Schenefeld** 3 Mai HK; 11 Okt HKKm. **Schlamersdorf** 14 Juni HKKm. **Schönberg** 6 Mai og 28 Okt HKKm. **Segeberg** 14 Feb H; 5—7 Mai, 26—28 Aug og 4—5 Nov HKKm. **Sieck** 11 Apr og 4 Dec HKKm. **Steinbeck** 27 Mai og 30 Sept HKKm. **Sülfeld** 19 Juni Km; 30 Okt K. **Tellingstedt** 30 Apr og 25 Okt HKKm. **Trittau** 3 Juni og 21 Okt KKm. **Uetersen** 24 Apr HKKm; 14 Juni Km; 26 Juli og 18 Okt KKm. **Wandsbeck** 23—24 Apr, 17—18 Juni, 26—27 Aug og 14—15 Okt HKKm. **Wedel** 19 Feb Km; 15 Apr og 24 Mai KKm; 25 Okt KKm Hor. **Kl. Wesenberg** 30 Sept Km. **Wesselburen** 25 Apr og 1 Okt HKKm. **Wilster** 4 Jan og 30 Juli H; 24 Aug (8 D.) Km; 2, 9, 16, 23 og 30 Okt K.

Hertugdømmet Lauenborg.

Basthorst 27 Mai og 4 Okt KKm. **Büchen** 19 Apr Km; 15 Okt KKm. **Glüsing** 25 Juni KKm. **Gr.-Grönau** 29 Apr og 21 Okt KKm. **Lauenborg** 11 Marts K; 25—26 Apr KKm; 12 Juni K; 10—11 Okt KKm; 29 Okt K. **Mölln** 24 Apr K; 18 Juni KKm; 19 Juni Km; 23 Okt K; 12—14 Nov Km. **Ratzeburg** 25 Marts Km; 3 Apr og 4 Juli K; 15 Juli Km; 30 Okt K. **Sandesneben** 29 Marts Km; 11 Okt KKm. **Schipphorst** 24 Mai og 18 Okt Km. **Schwarzenbeck** 3 Mai og 1 Okt K. **Siebenbäumen** 8 Mai og 2 Okt KKm. **Zecher** 2 Sept Km.

92de Fortsættelse

af økonomiske Anmærkninger fra det kongelige Landhusholdningsselskab, Landbefolkningen især til Tjeneste.

Om Dyrkning af Rodfrugter.

Dyrkning af Rodfrugter er nu kjendt af Omtale eller Erfaring i alle Landets Egne, men ihvorvel ikke faa Landmænd betragte den som en god Støtte, er den dog endnu hos det store Flertal ikke saa agtet og godkjendt, som den fortjener. Den har undertiden bragt Skuffelse og paa saadanne Steder faat et slet Omdømme, medens den kan og bør være et af de kraftigste Midler, som Landmanden kan benytte sig af til at forøge Udbyttet af hans Bedrift paa en solid Maade; thi den opHjælper samtidig baade Jordbruget og Husdyrbruget, bringer et større Udbytte ud af begge disse Landbrugets Hovedkilder, samtidig med at den forbedrer dem.

Den skaffer et større Udbytte af Jorden, dels ved at den giver et større Foderkvantum end nogen anden Afgrøde; — dels ved den

velgjørende Indflydelse, den har paa den efterfølgende Afgrøde; thi efter en vellykket Rodfrugtmark avles under almindelige Forhold altid godt; — og endelig ved at Rodfrugtdyrkningen saa at sige er en nødvendig Betingelse for, at man med Fordel skal kunne undgaa den saakaldte rene eller sorte Brak, uden at dennes Bortkastelse skal betales ved kun at erholde mindre Afgrøder senere i Sædskiftet.

Og den skaffer et større Udbytte af Besætningen, dels ved at man saa at sige kun ved Hjælp af Rodfrugt er i Stand til at byde Kvæget en Foderblanding, i hvilken Kraftfoderet kommer til fuld Nytte; — dels ved at den byder et sundt Foder og ophæver noget af den store Forskjel, der ellers er mellem Sommergræsningen og Vinterfodret; — og endelig ved at den tidlig og hurtig udvikler Kvæget, hvilket navnlig ved Fedekvæget er en Hovedsag, da det især ved dette, paa Grund af den hurtige Omsætning, gjælder om at Opdrættet ikke bliver for stærkt belastet.

Disse Fordele stadfæstes ogsaa af Erfaringerne fra Udlandet. Baade i England, Tyskland, Belgien og Nordfrankrig har Rodfrugtdyrkningen i en mægtig Grad løftet Jordens Produktionsevne. — Hvorfor er der da saa store Vanskeligheder for, at den kan slaa igjennem her i Landet? Passer Klimaet ikke? passer Jordbunden ikke? Jo, vi ere i saa Henseende ligesaa heldigt stillede som de fleste andre Lande, og Rodfrugtmarken kan lykkes med samme Sikkerhed herhjemme, som enhver af vore Kornmarker. Fejlen ligger hos os selv. Vi have behandlet Roerne som Stedbørn, givet dem den daarligste Jord, en ukultiveret Krog paa Marken eller i Kjæret, hvor Surheden i Jorden og Massen af Ukrud ogsaa vilde have kvalt en anden Afgrøde; vi have gjødsket sparsomt eller slet ikke; vi have først udtyndet og renset dem, naar vi ikke havde andet at bestille. Roemarkens Pasning har maattet nøjes med de Smuler af Arbejdskraft, der blev tilovers fra Gaardens gamle faste Arbejde, og det baade ved Jordens Behandling, Roernes Pleje og ved Optagningen om Efteraaret. Ved en saadan Vanrøgt maa Udfaldet nødvendigvis blive slet. Og selv hvor man har havt Villie til at passe Roemarken, har man ofte savnet Evnen og Kjendskabet dertil, og har da arbejdet dyrt, ofte for dyrt, efter det middelmaadige Udbytte, man har naat. Derfor, — vil man dyrke Rodfrugt, maa det være Alvor, ellers hellere lade være; og man maa ikke nøjes med en god Villie, men ogsaa skaffe sig Indsigt deri, hvortil der nu haves Lejlighed herhjemme, da Rodfrugten paa ikke faa Gaarde her i Landet nu dyrkes ligesaa godt som i England, og da ogsaa giver et særdeles godt Udbytte, saa at den af disse Gaardes Ejere hædres som en af Grundpillerne for deres Agerbrug og hele Bedrift. Til et af disse Læresteder maa vi henvise; et ungt Menneske, Herremandsson, Gaardmandsson eller Husmandsson, skal vanskelig tilbringe et nyttigere Læreaar end ved paa en saadan Gaard at deltage i alle Arbejder fra Roemarkens Tillavning om Efteraaret indtil Roernes Indbjergning næste Efteraar; men som en kort Anvisning skulle her de vigtigste Punkter ved Rodfrugtdyrkningen nævnes.

Rodfrugternes Plads i Sædskiftet er naturligst 2det eller 3dje Aar efter Brak, altsaa som en mindre eller større Del af den Foderafgrøde, som i Reglen tages paa dette Sted i det almindelige Saarige Sædskifte (se nedenstaaende Exempler 1 og 2). Hvor man naar til at aflægge Brakken, — noget, der nødvendigvis maa naas til, først i de mindre, senere i de større Agerbrug, men som ligesaa absolut ikke bør paabegyndes, før Jorden i alle Retninger har naat en høj Kulturtilstand —, bør Roerne lægges længere frem i Sædskiftet, for at deres rensende og

skørnende Indflydelse kan komme flere Efterafgrøder til Gode. (Expl. 3 fra en Meierigaard; Expl. 4 fra en Fedegaard).

I.	II.	III.	IV.
1. Brak.	1. Grønjordsfæd.	1. Grønjordsfæd.	1. Grønjordsfæd.
2. Vinterfæd.	2. Brak.	2. Roer.	2. Tidl. Kartofl. og Turnips.
3. Byg.	3. Vinterfæd.	3. Byg.	3. Vinterfæd.
4. Roer, Bønner, Ærter.	4. Roer, Bønner, Ærter.	4. Ærter, Bønner, Kartofl.	4. Roer.
5. Byg.	5. Byg.	5. Byg.	5. Byg.
6. Havre.	6. Havre.	6. Vinterfæd.	6. Havre.
7 og 8. Kløver og Græs.	7 og 8. Kløver og Græs.	7 og 8. Kløver og Græs.	7 og 8. Kløver og Græs.

I alle Sædskifterne er der efter Roerne taget Byg, som er ganske særlig taknemlig for den smuldrede og gammelgjødskede Jord.

Jordens Behandling til Roer bør det foregaaende Efteraar indledes med en dyb Pløjning og tillige dyb Løsning af Furebunden ved en Undergrundsplov; de jordfaste Sten mærkes og opbrydes i Vinterens Løb. Er det et lille Stykke (Husmandslod), bør Jorden holstensk graves eller kulegraves. Gjødningen udføres enten om Efteraaret inden Vinterlægningen, eller i Vinterens Løb og spredes da paa Marken, hvis denne er nogenlunde jævn og holdbar, hvorimod den i modsat Fald bør lægges i Markmødding og dækkes med Jord. Gjødningen maa være forraadnet, inden Jorden tilsaas eller tilplantes, saa at Planterne strax kunne begynde at drage Næring af den, og der maa gjødskes rigelig, med 20—30 Læs Staldgjødning eller kraftig Kompostgjødning, forudsat at man, umiddelbart inden Jorden tilsaaes, ofte giver 2—300 Pd. kunstig Gjødning, navnlig fur fosforsur Kalk, eller en Blanding af Superfosfat, Guano og undertiden lidt Bennel.

Spørgsmaalet om man bør saa paa Voxestedet eller om man bør udplante sine Roer beroer paa 1) Rodfrugtarten, 2) Jordens Kultur og 3) Agerbrugerens Dygtighed. 1) Rodfrugtarten: Gulerødder, Turnips og lange Runkelroer skulle saas paa Voxestedet; Rutabaga og korte og flaskeformede Runkelroer kunne saas eller plantes, og Kaalarterne (Hvid-, Grøn-, Ko- og Kæmpekaal) skulle plantes. Hvilken af disse Sorter, man bør vælge, beror paa Jordens Bonitet (let Jord bedst til Turnips, svær Jord bedst til Rutabaga, Middeljord til Runkelroer, muldet Jord til Gulerødder), paa Klimaet (Vest- og Nordjyllands fugtige og kolige Klima bedst til Turnips og Rutabaga, Øernes varmere og noget tørrere Sommer bedre til Runkelroer og Gulerødder), og paa den Besætning, hvortil Rodfrugten skal bruges (til Mejerikøer, Faar, Svin og Heste helst Gulerødder og Runkelroer, til Fedekvæg helst Turnips og Rutabaga). Disse ere altsaa de Hovedhensyn, der maa tages, men iøvrigt bør man aldrig holde sig udelukkende til en enkelt, men saa flere Slags, om end den, der passer bedst, gives den største Plads, thi dels lykkes de ulige godt i det forskjellige Vejrlig, som jo Ingen forud kjender, dels fordeles derved Arbejdet i Roemarken, baade hvad Saaning, Udtynding, Renskning og Optagning angaar. — 2) Paa Jordens Kultur: Er Jorden ren, skør og kraftig, er det fordelagtigst at kunne saa paa Voxestedet; er den skiden, død eller knoldet, bør der plantes for at vinde Tid til at rense og bearbeide den; ligesaa bør der plantes, hvis det er sid Jord, Mosejord, der først sent bliver bekvem, medens let Jord bør besaas, for at man kan være sikker paa den nødvendige Bæde til det spirende Plantelivs Fremvæxt. — 3) Paa Agerbrugerens Dygtighed:

Jo dygtigere og mere fortrolig man bliver med Rodfrugtavlen, desto mere Magt faar man over Arbejdet, desto bedre forbereder man Roemarkens Behandling, og desto mere føler man sig fristet til at saa, naar Rodfrugtarten tilstæder Valget mellem at saa eller plante; thi Saaning er da baade billigere og sikrere; — man begynder som Roedyrker med at plante, kommer efterhaanden over til at saa og betragter da Plantning kun som et Nødmiddel under særlig ugunstige Forhold.

Foraarsbehandlingen er selvfølgelig forskjellig, eftersom man saar eller planter, og ligesaa eftersom man vil lade Jorden ligge fladt eller opkamme (opbulke) den. Ved Opkamning fordobler man Muldlaget og samler Gjødningen bedre under Planten, de saaede Roer ere lettere at udtynde, og Roerne i det Hele taget lettere at optage. Flad Jord kan derimod benyttes, hvor Muldlaget er tykt, hvor Gjødningen forud er indpløjet og nedharvet i Jorden, og hvor der plantes, og bør foretrækkes, hvor man dyrker Sukkerroer, ved hvilke det for Sukkerudbyttet er en Hovedsag, at Roden holdes dækket af Jorden.

Foraarsbehandling til Saaning: Er Gjødningen udført og nedpløjet om Efteraaret, holdes Jorden om Foraaret skor og ren med Grubber og Harve, indtil den skal opkammes. Er Gjødningen udført og spredt paa Jorden i Vinterens Løb, nedpløjes den saa tidlig om Foraaret, man kan komme paa Jorden, og efter Vaarsædens Lægning gives endnu en Pløjning og — under Forudsætning af, at Gjødningen er kort — en Harvning umiddelbart inden Jorden opkammes. Er Jorden derimod ikke gjødsket, pløies eller grubbes den efter Vaarsædens Lægning, og naar Sædetiden kommer, opkammes den; Gjødningen, der hentes fra en velforraadnet Markmødding, spredes mellem Bulkene, og disse kloves, saa at der kommer til at staa ny Kamme over Gjødningen. Afstanden mellem Kammene bør være 24 à 27 Tommer. Hvad enten den ene eller den anden Fremgangsmaade bruges, maa det være en ufravigelig Regel, at denne Jordens Tillavning til Sæd og selve Saaningen følger saa umiddelbart paa hinanden som muligt. Blot en Henliggen af Kammene i ½ Dag inden de tilsaas kan, hvis Jorden og Vejret er tørt, have til Følge, at Spiringen foregaaer meget mangelfuldt. Hvis man derimod samler al Arbejdsstyrken saa sammentrængt som muligt, lader Opkamning, Gjødskning, Klovning af Kammene og Saaning om muligt foregaa paa samme Ager, da er Spiringen næsten absolut sikker, og en Roemarks mest kritiske Øieblik heldig overvundet. Dette gjælder særlig Rutabaga- og Turnips-Frø, hvorimod man for yderligere at sikre Runkelroefrøets Spiring, opbløder det 36 Timer i Vand, hvortil end yderligere kan sættes 1 pCt. Svovlsyre. — Sædetiden begynder sidst i April og kan efter Rodfrugtens Art og af Hensyn til Arbejdets Fordeling og Jordens Renhed strækkes gjennem Maj Maaned eller som ved Turnips endog gjennem Juni. — Der maa saas tykt, for at sikre sig et rigeligt Antal Planter, og Sikkerheden er her en Hovedsag; af Runkelroefrø saas 8—12 Pd., af Rutabaga- og Turnipsfrø 4—6 Pd. og af Gulerodsfrø 5—6 Pd. i 1 Td. Land. — Runkelroe- og Gulerodsfrøet kan enten lægges med Haanden, og i saa Fald bør en let Tromle forud føres over Kammenes Ryg, eller ligesom Rutabaga- og Turnipsfrøet saas med Maskiner, af hvilke den lille Haandsaamaskine af Wistoft i Viborg har vundet almindelig Anerkjendelse, og med hvilken 1 Mand kan saa 1½ Td. Land om Dagen.

De saaede Roers Udtynding og Renskning maa paabegyndes kort efter, at de have skiftet Blade; raader man over en større Arbejds-

styrke, kan man vente lidt længere, men Arbejdet maa kunne fuldendes, inden Roerne blive for store. I dette Øjemed føres Radrenseren en eller to Gange op mellem Bulkene. Dens Fødder eller i hvert Fald 2 af disse maa have en jordsøgende Stilling omtrent som Svenskharvetænder, da en flad Stilling vel kan rense men tillige lukker Jorden istedetfor at skørne og smuldre den, hvilket er særdeles vigtigt. Gulerødderne udtyndes med Haanden til en indbyrdes Afstand af 3—4 Tommer. Runkelroen, Rutabagaen og Turnipsen udtyndes til 10—14 Tommers Afstand; de førstnævnte udtyndes i Reglen med Haanden; thi da flere Planter spire fra samme Frø, staa de som oftest for klumpede til at kunne udtyndes med Haandhakken. Derimod bør Rutabaga og Turnips altid udtyndes med Haandhakke, dels fordi Arbejdet gaaer meget hurtigere, dels fordi de tiloversblevne Planter derved ikke beskadiges, thi at Jorden skrabes lidt bort fra deres øvre Ende gjør intet, hvorimod Oprykningen med Haanden af de overflødige Planter dels overrykker en Del af den staaende Plantes fine Sugerødder, hvorigjennem den netop skal drage sin Næring, dels blotter dennes Rod og derved udsætter den for Udtørring. — Senere renses og skørnes Jorden 1 à 2 Gange, indtil Roerne dække Jorden, da de saa selv holde Jorden baade ren og skør under sig.

Plantning. Da denne først finder Sted midt i Juni, haves der altsaa længere Tid til at rense og skørne Jorden ved gjentagne Ploininger, Grubning og Harvning; alt efter dens Renhed og Skørhed, Veirligets Karakter og Rodfrugtarten bliver Frengangsmaaden forskjellig, og der kan kun gives en fast Regel, der ikke maa fraviges, nemlig først at give fidste Pløjning umiddelbart, før man planter, for at have frisk Jord at plante i, og hvis Jord og Veirlig er tørt, at lade Plantningen agervis følge Pløjningen, Harvningen og Tromlingen. Her ligger nemlig Plantningsmaadens vanskeligste Punkt; at den under iøvrigt lige Forhold giver noget mere Arbejde og i Reglen noget mindre Udbytte kan være misligt, men Hovedvanskeligheden haves i Plantningstiden, og intet Middel bør forsømmes for at sikre sig, at Planterne slaa an; derfor bør man sørge for kraftige Planter i rigelig Mængde, og i dette Øjemed udsaa Frøet i Slutningen af April paa et velgjødet Stykke Jord i Roemarken; derfor bør Planterne ikke ligge optrukne ret længe og altid være vel dækkede, hvorimod det ikke kan siges at være nødvendigt at indhylle deres Rodender i Gjødningsvælling el. lign.; og derfor bør man ved Plantningen nøie sørge for, at Roden kommer til at sidde lige i Plantehullet, og at Jorden trykkes godt fast til Roden med Plantepinden. Man lægger undertiden Planterne efter Plov, dækker med den følgende Fure og efterser, at Hjærteskuddene ikke ere blevne overdækkede med Jord; denne Maade viser sig især heldig i skør Jord og i tørt Vejr; derved holdes bedst Hus med Jordens Fugtighed, og det kan bedre iagttages, at Planteroden ei krummes. — Senere efterplantes, hvis nødvendigt, og Jorden mellem Rækkerne renses og skørnes ved Hestehakken og i selve Rækkerne med Haandhakken, ligesom ved Saaningsmaaden.

Ere Roerne først komne godt i Vækst, kunne de udholde endog meget ugunstige Veirforhold og dog inden Enden give et ret godt Udbytte. Medens Kornet afslutter sin Vækst i Sommertiden, og dets Udbytte derfor ofte stærkt forringes, hvis denne er tør, fortsætte Roerne deres Vækst 2 Maaneder længere, og den Veirforandring, Efterssommeren i Reglen fører med sig, vil da komme dem til Gode. Medens ugunstigt Vejr i Kornets Skridnings- og Blomstringsdage ofte kan forringe Udbyttet betydelig, er Roernes Udvikling ikke paa noget Tidspunkt saaledes afhængig af nogle

faa Dages ugunstigt Veir. — Og om Roerne end ligesom de andre dyrkede Planter undertiden hjemsøges af Insektangreb og Plantesygdomme, lide de det ene Aar med det andet dog ikke mere deraf end de andre Afgrøder, særlig ikke, hvis Jorden er frugtbar og veldyrket, thi dette er det bedste Middel til at styrke dem i Kampen mod de Fjender og Sygdomme, der ville angribe dem.

Optagningen bør begynde saa tidlig (Midten af Oktober), at den kan være sluttet indtil November Maaneds Komme, da man ikke længere er sikker mod Frost. At afblade Roerne ret længe, inden de optages, er urigtigt, thi derved standses deres Vækst, da Plantens Føde skal fordøjes i dens Blade, og det netop er i September og Oktober Maaned, at Roerne voxe mest. I det Hele taget maa man ikke overvurdere Nytten af Roebladene; thi dels ere de temmelig indholdsfattige, naar Roerne nærme sig Modenhed, dels give de Mælken Affmag, og dels har det en særdeles velgjørende, baade fkørnende og frugtbargjørende, Indflydelse paa Jorden for den følgende Afgrøde, naar Roetoppen bliver paa Marken. Man optager Roerne med Haand, med Greb, med Plov; Turnips ere letteſt at optage, da dens Rødder sjeldent ere stærkt forgrenede, og Jorden derfor ikke hænger ved. Man afhugger Toppen dels før, dels efter Optagningen, men Hovedsagen, hvorpaa Opmærksomheden maa være rettet, er, at Snitsaaret maa være lægt, inden Roerne bringes i Batteri, da der ellers let gaaer Forraadnelse i det friske Saar, ligesom Roerne ogsaa maa have tabt Jordklamheden. Batterierne, som man ofte paa Grund af Dagenes Korthed, Travlhed med andre Efteraarsarbejder eller opblødte Markveie maa lægge i Marken, og som først efterhaanden i Vinterens Løb flyttes hjem i Foderloen, Roekjælderen eller i et udtærsket Laderum, lægges paa et høit, tørt Sted og gjøres $2^1/_2$ à 4 Alen i Bunden og $1^1/_2$ à 2 Alen høie, dækkes med et tyndt Lag frisk Halm, og der paalægges dem lidt Jord, men med Ryggene aabne, saa at Roerne kunne slaa den sidste Rest af Jordklamhed fra sig. Naar det senere bliver koldere, sættes Drænrør ind i Siden forover, skraat hældende udad, for at Regnen kan løbe af, og der paadækkes da et tykkere Lag Jord eller, hvis det haves, tillige et Lag Tang, hvorved man om Vinteren lettere kan tage Hul paa Batterierne. — Ere Roerne henlagrede med denne Forsigtighed, kunne de bevares friske gjennem hele Vinteren, endog langt ind i næste Sommer; navnlig ere Rutabaga, Runkelroer og Gulerødder holdbare. —

Den rette Indøvelse og Fortrolighed med alle de her nævnte Arbejder og den store Vægt, der navnlig maa tillægges en hurtig og tidssvarende Udførelse af flere af dem, læres imidlertid kun rigtig gjennem det praktiske Arbejde, og vi gjentage derfor Ønskeligheden af, at man vil benytte den Leilighed, der nu haves herhjemme paa et ikke ringe Antal Gaarde, til ret at blive fortrolige med alle Enkelthederne ved Roemarkens Behandling.

Endnu skal imødegaas en Indvending, som ofte fremføres mod Roedyrkningen og gives Skylden for, at denne atter er bleven forladt enkelte Steder, medens den dog i det Hele taget vinder Udbredelse. Man siger: Vi have ikke Arbeidskraft nok i vor Egn, og Arbeidet bliver for dyrt. Det første modsiges bestemt af Erfaringen; thi hvor man for Alvor vil dyrke Roer og gjør sig Umage for ved rigelig Dagløn eller gode Akkorder at fremlokke Arbejdere til Roemarken, der ere de ogsaa overalt komne tilstede. Man maa ikke ængstes for at lade Arbejderne fortjene rigelig ved dette ny og ukjendte Arbejde; Roemarken er saa fordelagtig, at den godt kan bære det, og efterhaanden som Arbejderne blive indøvede, kunne de

vedblive at have den samme gode Fortjeneste, uagtet Akkorderne sættes ned, og Arbeidets Udførelse altsaa bliver Eieren billigere. Saaledes kunne vi nævne flere Exempler her fra Landet, hvor Udtynding og Rensning af 1 Td. Land Roer i Sommerens Løb kun koster 10—14 Kroner i Haandkraft, og hvor alt Arbeidet ved Roernes Saaning, Udtynding, Renholdelse, Optagning og Bjergning med Tillæg af Frø, og ved et Udbytte af 300 Tdr, kun koster 30—35 Kroner pr. Td. Land, altsaa ikke mere end 1 Td. Land med Byg, til hvis Sædekorn, Meining, Opbinding, Hobsætning, Rivning, Hjemkjørsel, Tærskning og Rensning der ligeledes vil medgaa omtrent 35 Kr. Fra en enkelt Gaard opgives som Gjennemsnit af flere Aar de nævnte Udgifter til 1 Td. Land med Roer til 33,62 Kr. og til 1 Td. Land med Byg til 35,95 Kr. Men selv om Udgifterne i de første Aar, man begynder paa Roedyrkningen, skulle blive noget større, har dette ikke meget at sige, og den allerdaarligste Økonomi vil være at spare paa Arbejdskraften, saa Arbejdets Udførelse i rette Tid lider derunder, thi ved en Uges Forsinkelse med Udtynding eller Rensning kan Udbyttet let formindskes 20—30—40 Tdr., hvilket repræsenterer en større Kapital end hele Udtyndings- og Rensningsarbejdet vil koste. Og heraf fremgaar, at det egentlig ikke er Hensynet til Betalingen for Arbeidet, der gjør, at den mindre Jordbruger med større Fordel kan tage fat paa Rodfrugtdyrkningen end den store Jordbruger, men derimod den Omstændighed, at hin ved den større Arbejdskraft, han i Reglen forholdsvis raader over, bedre kan faa Arbejdet udført i rette Tid, og altsaa under iøvrigt lige Forhold sikrere kan naa et stort Resultat. Derfor maa Opfordringen særlig lyde til Husmanden, Boelsmanden og Gaardmanden om ikke længere at lade denne Velstandskilde ligge ubenyttet, og om de end kun begynde i det Smaa, hvilket bestemt maa tilraades for at samle Erfaring og Øvelse, saa begynde med det bestemte Forsæt at ville behandle det lille Stykke med al mulig Omhu; — det skal da nok vise sig, at det lille Stykke inden ret mange Aar vorer til et stort Stykke.

Landboskolen ved Lyngby. Februar 1877.

J. C. la Cour.

Ved Plakaten af 5te August 1831 er anordnet: at Den, som gjør Indgreb i det Universitetet i Kjøbenhavn forundte Privilegium paa at forsyne Kongeriget med Almanakker, være sig ved her i Riget at indføre og forhandle fremmede Almanakker, eller ved uden Universitetets Tilladelse at trykke nogen Almanak, skal udrede en Mulkt af 40 til 400 Kr., hvorhos de Exemplarer, hvormed den Paagjældende antræffes, blive at konfiskere, og han endvidere at anse med en Tillægsmulkt af 50 Øre for hvert saadant Exemplar; og det skal paaligge samtlige Politi-Øvrigheder at have nøie Tilsyn med, at der ei gjøres Indgreb i foranførte Privilegium. Ved Kongelig Resolution af 23de Decbr. 1831 bestemmes endvidere, at saadanne videnskabelige, æsthetiske og andre Skrifter, i hvilke en Almanak eller Kalender findes aftrykt, maa herefter fra fremmede Steder indføres og sælges, saafremt det findes, at den i Skriftet indeholdte Almanak eller Kalender udgjør den mindst betydelige eller væsentlige Del af Skriftet; og at det, i Tilfælde af Tvivl om saadan Skriftets Beskaffenhed, skal tilkomme den Kongelige Direktion for Universitetet og de lærde Skoler — altsaa nu Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet — at afgjøre, hvorvidt der kan være Grund til at lade Skriftet anholde og at anlægge Søgsmaal mod Vedkommende eller ikke.

Lidt om Biavl.

Det ældste danske Skrift om Biavlen er fra 1649, forfattet af Hans Hervig i Roskilde; senere er mange flere komne til. Af ældre Skrifter maa især nævnes et fra 1777 af Etatsraad Fleischer, der trods sin store Vidtløftighed giver en Mængde gode Anvisninger for Biavlen; det var dog egentlig først Pastor Dzierzon i Schlesien, der, støttet til de nyeste Naturforskeres Jagttagelser over Bierne, omtrent 1850 fremkom med sin Opfindelse, bestaaende af firkantede Trækasser med indhængte Rammer, hvori Bierne bygge, og hvorved det blev muligt ikke alene til enhver Tid at høste Honning uden at dræbe Bierne, men tillige ved enhver Lejlighed at komme disse smaa Dyr til Hjælp og saaledes at faa fuld Nytte af dem. — Af danske Anvisninger til Biavl, støttet til dette Princip, maa det især anbefales Biavlere at anskaffe sig Brettons og Bruns Skrifter, navnlig fordi deri gives en letfattelig Beskrivelse af Biernes Naturhistorie, som et aldeles uundværligt Grundlag for enhver, der vil drive Biavl, ligegyldigt efter hvilken som helst Methode. — Af Biernes Naturhistorie skal her, til bedre Forstaaelse af det efterfølgende, kun anføres nogle af de vigtigste Punkter.

I ethvert komplet Bistade findes der om Sommeren 3 Slags Bier, nemlig: 1) Dronningen eller Viseren, der er den eneste virkelige Hun i Stadet og Moder til alle de andre Bier, uden for Sværmetiden findes der kun en i hvert Stade; hendes Levetid er 3—4 Aar, dog er hun sædvanlig allerede i 3die Aar mindre ynglekraftig og bør da kasseres; thi paa hendes Liv og Yngledygtighed beroer hele Stadets Velfærd.

2) Droner, hvoraf der findes nogle hundrede i ethvert Stade; de fødes i Foraaret og dø eller dræbes af de andre Bier i Juli—August Maaneder; de ere Hanbier og væsenligst til Stede alene for at befrugte Dronningerne.

3) Arbejdsbierne, der ere de talrigste i Stadet, 12—16—20,000; de ere Hunner lige saa vel som Dronningen, men ved at være udklækkede i mindre Rum, er deres Legems-

bygning forandret saaledes, at de ikke kunne modtage Befrugtning, og ej heller lægge Æg hverken til Dronninger eller Arbejdsbier. — Deres Forretninger i Stadet ere mange og forskjelligartede: de samle saaledes Honning, Blomsterstøv, Vand, og Klæbevox, de bygge de kunstige Voxkager, hvilket især er de unge Biers Arbejde; Voxet dertil fremkommer hos Bierne som en Fedtudsvedning mellem Baglivets Ringe, hvor Bierne da afbide det og danne deraf deres Bygninger.

Blomsterstøv og Vand, særlig saltholdigt Vand, bruge de, blandet med Honning, til Føde for Ynglen.

Klæbevoxet, som de afgnave af Bladknopperne paa forskjellige Træer, bruge de til dermed at fasthæfte og styrke deres Bygning, samt til at kitte alle Ridser, Sprækker og Ujævnheder i deres Bolig med. — Des uden maa Arbejdsbierne endnu holde rent i Stadet og holde stræng Vagt ved Indgangen til Boligen, da mange andre Dyr og Insekter ere lystne efter Honningen. — Honningen hente Bierne fra Blomster af forskjellig Art; den bestaaer af den søde Saft, der findes i Blomsterbægeret, hvilken de suge ind i deres Honningmave, bringe hjem og igjen udgyde i de smaa Rum i Voxkagerne. Fremdeles maa Arbejdsbierne fodre, passe og pleje Ynglen, og alle disse Arbejder udføre vore smaa Bier med beundringsværdig Flid, Udholdenhed og Nøjagtighed, enhver synes at være anvist sit bestemte Arbejde, ingen Sinde staa de hinanden i Vejen eller gjøre noget unyttigt. — Om Sommeren lever Arbejdsbien kun 6—8 Uger, efter hvilken Tid Vingerne ere opslidte og de maa omkomme; men den stærke Formering, idet Dronningen i Yngletiden lægger flere tusinde Æg daglig, er tilstrækkelig til, ikke alene at erstatte dem, der dø, men endog forøge Bimængden saaledes, at der kan dannes ny Familjer, eller, som det hedder, Vierne sværme. Om Vinteren derimod leve Bierne flere Maaneder og kunne altsaa endnu om Foraaret gjøre Nytte; at dræbe dem om Efteraaret er altsaa at berøve sig selv en Mængde flittige Arbejdere.

Dronninger og Arbejdsbier fremkomme af befrugtede Æg og ere, som forhen sagt, af samme Kjøn; dette Punkt af Biernes Naturhistorie er især af største Vigtighed for Biavlerne; have Bierne mistet deres Dronning og ikke have Udsigt til at skaffe sig en anden, gaa de snart til Grunde, hvorimod enhver Samling af Bier, der forsynes med fornøden Honning og et Stykke Voxkage med Arbejdsbiæg, snart skulle udklække sig en Dronning og danne et selvstændigt Stade. Derved ere vi altsaa i Stand til kunstigt at formere Bierne, uden at vente paa

den naturlige Formering ved Sværmningen, og vi kunne komme Staderne til Hjælp, dersom Dronningen dør, naar vi kun have Bicg eller Larver, der ikke ere over 3 Dage gamle.

Dronerne ere som forhen sagt Hanner og fremkomme, saaledes som paalidelige Undersøgelser have godtgjort, af ubefrugtede Æg. Deres Antal i Staderne indskrænkes saa vidt gjørligt; thi da hver Dronning kun befrugtes en Gang i hendes Levetid, behøves kun faa for Formeringens Skyld. Dronerne ere større og mere behaarede end de andre Bier; de have ingen Braad. — Arbejdsbierne have, som bekjendt, et godt Vaaben i deres Braad, og mange frygte deres Stik saa meget, at de ikke tør vove at have med Bier at bestille; ved at omgaaes Bierne roligt og sindigt, ikke slaa om sig, fordi en Bi nærmer sig, eller vel endog sætter sig paa Ansigtet eller Hænderne, stikke de kun sjældent, og ved større Arbejder hos Bierne, hvor det ikke kan undgaas at forurolige dem, kan man beskytte sig ved Maske og uldne Handsker; Tobaksrøg er endelig et af de bedste Midler til at beherske Bierne og tæmme deres Vrede.

Ogsaa Dronningen har en Braad, hvilken hun dog kun benytter mod hendes Lige.

Sorte Klædningsstykker ynde Bierne ikke, lige saa lidt at man lugter af stærke Drikke, vellugtende Pomade e. desl., og ere de da værre til at stikke. — Dette er nu i korte Træk lidt af Biernes Naturhistorie, blot som et almindeligt Overblik for den begyndende Biavler.

Hvor Biavlen drives i de almindelige klokkeformige Straakuber, maa det tilraades kun at bruge Kuber, der ere 12—16 Tom. høje og 12—14 Tom. brede, indvendigt Maal, og med lige, opretstaaende Sider; de anbringes paa rene, tætte og glathøvlede Standbrædder, der lægges paa 2 Lægter, fasthæftede til Pæle; Kuberne klines nøjagtig til Brædtet, at der ikke findes andre Aabninger end Flyvehullet, hvilket gjøres mindre Foraar og Efteraar, større om Sommeren i den gode Samletid; Kuberne dækkes med gode Halmhætter og et Reb bindes om, hvormed det hele fasthæftes til Stilladset, hvorpaa Kuberne staa. Man bør aldrig lade et Stade give mere end 1—2 Sværme hver Sommer, men ved at sætte Kranse under Kuberne give Bierne fornøden Plads og saaledes forhindre yderligere Sværmning. — Ved Sværmningen gaar stedse den gamle Dronning ud med den første Sværm; derved kan man med temmelig Vished vide Dronningernes Alder i alle Staderne, naar der føres lidt Regnskab; Dronninger, der ere 3 Aar eller

derover, bør aldrig overvintres. Kun Stader, der have en Vægt af 24—28 Pd., bør sættes til Overvintring.

Om det end maa anbefales alle Biavlere at begynde Biavl efter den ny saakaldte dzierzonske Methode, vil jeg dog raade enhver, inden der begyndes derpaa, at søge nøje Underretning om alt denne Biavlsmethode vedkommende, helst se det praktisk udført, og retteſt kun begynde med et Par Bistader, og først, naar den fornødne Færdighed er erhvervet, da omdanne hele sin Biavl.

De dzierzonske Bikuber bestaa af firkantede Trækasser, der kunne aabnes baade bag og for eller alene bagtil; de ere beklædte med Halm udvendig; paa Lister langs ad Kubens Sider hænge tværs over Kuben Rammer af flade Pinde, paa hvis øverste Stykke der fastklæbes en lille Strimmel Voxkage som Anvisning for Bierne til at bygge efter. Disse Rammer hænge løse, med et lille Mellemrum ved Siden af hinanden, og kunne altsaa udtages eller indhænges efter Behag; en Mellemdør kan anbringes inde i Stadet og Bierne saaledes gives mindre eller større Plads til at bygge i Forhold til Stadets Styrke eller rettere Folkerigdom. Til enhver Tid haves der saaledes Adgang til hele Stadets Indre, og man kan udtage Rammerne med de der byggede Kager, med Honning eller Yngel, naar som helst. — Blandt de mange og store Fordele, derved naaes, skal jeg blot særlig nævne følgende: Naar man benytter Honningudtømningsmaskinen, hvad der næsten ved denne Biavl er en Nødvendighed, kan i den gode Samletid Honningen udtømmes hver 3dje eller 4de Dag og Voxkagerne stedse paa ny indhænges til Fylnding med Honning. Ved denne Fremgangsmaade spare Bierne Arbejdet ved Voxbygning og samle alene Honning, hvad der er langt fordelagtigere for Ejeren, og kun derved er det muligt i gode Sommere og af kraftige Stader at høste 50—100 Pund reen Honning pr. Stade, medens dog tillige Stadet bevares usvækket for det kommende Aar.

Ved Biavl af hvilken som helst Form gjælder det væsentligst om at have gode, kraftige og folkestærke Stader; thi kun saadanne kunne bringe nogen Indtægt, hvorimod svage Stader have nok at gjøre med at ernære sig selv.

Bistaderne bør stedse staa tørt og lunt, helst med Flyvehullet mod Øst, saa at de kunne beskinnes af Morgensolen; senere hen paa Dagen maa Staderne have nogen Skygge; thi Bierne ynde nok at arbejde i Solskin, men bo helst i Skyggen. — Der maa stedse holdes godt rent under og omkring Staderne, og det er heldigt at have Maatter liggende foran

Staderne, at de Bier, der falde ned ved Hjemkomsten, ikke blive tilsmudsede, hvorved det falder dem vanskeligt igjen at komme op.

Der er ikke sjelden bleven fremsat Tvivl om Bierne dog ikke skade Planternes Frugtbarhed der ved, at de indsamle Blomsterstøvet. Jeg tør imidlertid forsikre enhver, at det er saa langt fra, at de skade, at de meget mere ere et aldeles nødvendigt Led i Naturens store Husholdning og i høj Grad hjælpe til ved Planternes Befrugtning, saa at man med god Grund kan sige, at jo flere Bier der søge Blomsterne, desto større Frugtbarhed. Passer Biavlen vel især for Smaafolk, og den lille Indtægt, som derved kan faaes, for dem har størst Betydning, saa er jeg dog overbevist om, at enhver, der vil prøve denne Avl, især i de ny Kuber, hvor der haves et saa let og klart Indblik i Biernes hele Husholdning, snart skal faa baade Interesse og Kjærlighed for disse Smaadyr og deres flittige Færd, hvis hele Arbejden og Virken er for ethvert tænkende Menneske i høj Grad underholdende og lærerig.

Biavlen staar i en saa nær Forbindelse med Plantning og Havedyrkning, at over alt, hvor disse sidste Ting fremmes som de bør, der maa Biavlen ikke mangle. — Det siges under Tiden, at Biavlen nu om Stunder ikke er saa lønnende som tidligere, da Bierne ved Skovenes Formindskelse og den mere nærgaaende Benyttelse af enhver Jordplet, saa at sige mangle deres naturlige Græsgange. Hvor imidlertid Haverne tilplantes med Frugttræer og Buske, Markernes Hegn med Pil o. desl., der have Bierne fortrinligt Træk i Foraaret; hvor Dyrkning af Raps, Hestebønner, Sennop eller Kommen drives, der arbejder man ogsaa til Gavn for Bierne.

Lidt Blomster i Haven ynde dog alle. Plant da rigeligt Krokus og lignende løgartede Blomster, eller saa et godt Bed med Reseda, der kan fryde os med sin Vellugt samtidig med at give Bierne godt Træk.

Lavendel, Salvie og Timian ere alle Planter, der ere brugbare for os; indfat da Gangene i Haven dermed, vi ville i høj Grad gavne og Glæde Bierne derved. Boghvedemarkerne give ikke altid, men dog som oftest, udmærket godt Træk for Bierne; selv Lynghederne ere gode i saa Henseende, om end ingen af disse Planter give fin Honning. — Frugttræernes, Lindetræernes og Hvidkløvernes Blomster give den fineste og mest velsmagende Honning. Ved, saaledes som forhen paavist, jævnligt at udtømme Honningen af Kagerne, er man i Stand

til nogenlunde ublandet at høste Honning, indsamlet paa de forskjellige Planter og af forskjellig Godhed.

Saavel Honningens som Voxets gode Behandling betinger i høj Grad Værdien som Handelsvare, og dertil maa altsaa enhver Biavler søge at skaffe sig fornødent Kjendskab, naar ikke Indtægten af Biavlen skal betydelig forringes. Pladsen her tillader ikke yderligere at give Forklaringer der om.

Det er ikke Hensigten med disse Linier at give en Anvisning til Biavl, men kun yderligere at anbefale samme til alle og særligt til alle Smaafolk, som noget, der med ringe Bekostning og Pasning kan bringe en forholdsvis stor Indtægt. Exempelvis kan anføres, at en Husmand her paa Egnen, der havde 11 Bistader efter dzierzonsk Mønster, hvoraf de 3 vare Sværme fra samme Sommer, i Sommeren 1875 indtil sidst i Juli Maaned havde høstet 8 Lispund reen Honning, og dog vare Staderne endnu vel forsynede med Honning og vilde have kunnet afgive mere foruden at samle det fornødne til Overvintringen, — et saa godt Resultat af Biavl, at det bør opfordre til Efterligning; thi tusinder Pund af Honning og Vox forraadne aarligt paa vore Marker og Enge, fordi vi ikke holde de fornødne Arbejdere til at indsamle det; — vi forsømme at holde Bier og at passe dem vi have ordentligt.

Kolding i August 1876.

C. T. Nyegaard,
Gartner.

Strøtanker.

Hvorfor kan man beholde Hatten paa paa Børsen? Fordi det er skadeligt at være blottet for den, der er tilbøjelig til Svindel.

En Korridor med Hatte og Frakker etc. er et Billede paa Livet: hist som her er det Formen og de skiftende Moder, der afløse hinanden, men Indholdet er det samme, nemlig: Menneskет.

I har et fælles Arvegods,
en Odelslod, der ej kan deles,
en Adelspligt, der er det heles,
en er vor Skjændsel, en vor Ros,
den enes Glæde er den andens,
vor Tarv er en, og ikke Standens,
saa sandt som vi er danske Mænd.

Vor Arv vi ikke splitte maa,
og Rivsgods skal den ikke være,
vi holder paa vor Folkeære,
en Helhed kun, skal vi bestaa;
vor Frihed er vort Fælleseje,
vort Maal er et, og vore Veje
kan derfor ikke stilles ad.

Husk paa, der er et Ansvar lagt
paa Folket, da vor Frihed gaves,
det er ej blot en Ret, der haves,
men fælles Pligt med fælles Magt;
og kan vi ej samdrægtig mødes,
da vil vor Friheds Frugter ødes
og tæres ud vor sidste Kraft.

Og husk, vi har en fælles Sag,
der maaske snart til Doms skal føres,
en fælles Gjerning, der skal gjøres
med Troskab, uden Nid og Nag;
al smaalig Selvisked maa fjærnes
og Folkets Arv og Odel værnes,
saa sandt som vi er danske Mænd.

Mads Hansen.

Præstens Sommerpærer.

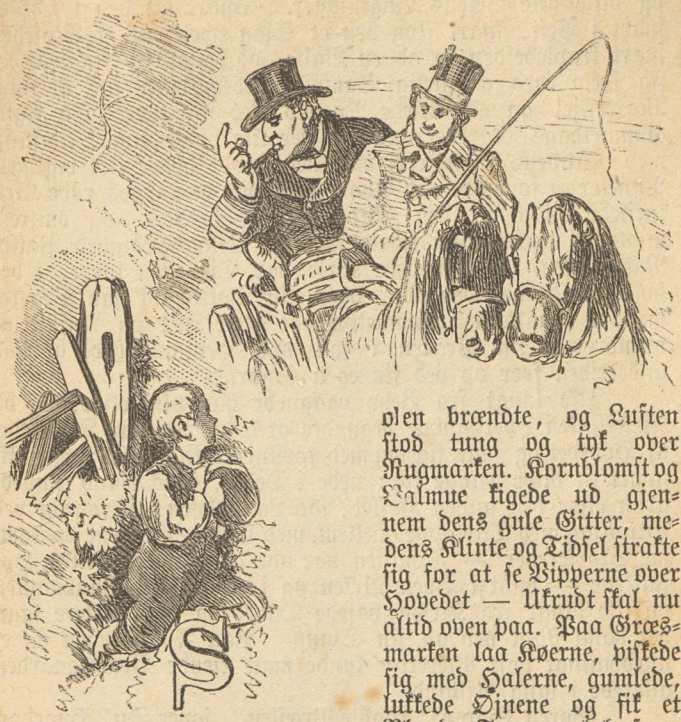

olen brændte, og Luften stod tung og tyk over Rugmarken. Kornblomst og Valmue kigede ud gjennem dens gule Gitter, medens Klinte og Tidsel strakte sig for at se Vipperne over Hovedet — Ukrudt skal nu altid oven paa. Paa Græsmarken laa Køerne, piskede sig med Halerne, gumlede, lukkede Øjnene og fik et Blund; Faarene løb sammen i Flok, stak Hovederne mod Jorden og stod ubevægelige med den uldne Ryg mod Solen, som om de tænkte: brænd der, men staan vore stakkels Faarehoveder! Ikke et Blad rørte sig, ikke en Fugl pippede, ingen Steds var Bevægelse ikke en Gang i Aaen; Løbet var standset, Vandpyt stod ved Vandpyt i det halvtørre Leje, og fra hver Pyt, hvor lille og smudsig den var, skød Gjenskinnet af Solens glødende Straaler. Alt døsede hen, og kun de hvide Sommerfugle havde travlt; de tumlede i Luften som Stumper af et sønderrevet Brev — et Kjærlighedens Budskab.

Ned ad Vejen kom en Vogn med et Par fede, brune Heste. Det gik i det jævne Skridt, som passede for deres Fedme og for Varmen og for den sandede Vej; Halerne viftede og Hovederne nikkede, omkring Ørerne stod en summende Fluesværm, og Heste og Vogn kom saa betænksomt, at der

kun reistes en svag Støvsky, som dorst blev staaende i Luften og viste alle Vejens Bugtninger. Snart gik den i Øst og snart i Vest, snart slog den et Slag uden om et Mosehul, snart krablede den op ad en Bakke, og bestandig kringlede den sig frem med ængstelig Samvittighedsfuldhed for at følge Markeskjel og ikke træde Nogens Ret for nær. En rigtig gammeldags Markvej var det, der ikke havde noget at skaffe med Nutidens Hastværk; men den havde heller ikke vigtigere Punkter at forbinde end Aby og Beby; den Enes røde Kirke kneisede i Øst og den Andens hvide i Vest, og omtrent midtvejs mellem dem kjørte nu Hs. Velærværdighed Pastor Rasmussen. I den røde Kirke var Tjenesten forbi, i den hvide skulde den begynde, og i sin Doktorstol sad Præsten med et blaatærnet Lommetørklæde over Hat og Ansigt og memorerede sin Prædken i saa dyb Hensunkenhed, at han undertiden foer op ved sin egen Snorken.

Ikke langt fra Beby vaagnede han pludseligt, og da Kirkeklokken i det samme begyndte at lyde, rev han Tørklædet af Hovedet og saae sig om med forstyrret Blik. Der var ikke noget at blive bange for: nede i Dalen, hvis Bund skinnede grøn efter den anden Høslet, laa Landsbyen, Straatag ved Straatag med Trætoppe imellem, med hvide Skorstene og tomme Storkereder — Familien var ude at spadsere mellem Høstakkene — midt i Byen Kirken og i en Udkant Vandmøllen og ikke langt fra Kirken vajede Danebrog eller rettere sagt, det hang slapt ned ad sin Stang. Paa Flagstangen og et usædvanligt højt Pæretræ kunde man kjende Præstegaarden allerede i lang Afstand.

„Søren, Søren!“ raabte Præsten, „sover Du? Hvordan er det, Du kjører i Dag? Det ringer allerede.“

Kusken for op, gav de Brune et Rap, som satte dem i munter Trav, men strammede strax efter Tømmerne for at vise, at det ikke var saa slemt ment.

„Det er kun første Gang, Hr. Pastor,“ sagde han, vendte sig i Sædet og kigede efter Solen. „Vi komme tids nok.“

„Ja, ja! Men lad kun Hestene gaa lidt til.“

De gik til, og da det gik ned ad Bakke, gik det rask; tæt foran Byen kom Præsten paa andre Tanker.

„Stop lidt!“ sagde han.

„Trr,“ sagde Søren.

De Brune lod sig det ikke sige to Gange.

Vognen standsede ved et Ledsted. Ledet var af Lave

og hang skjævt paa sin ene Hængsel; paa Marken indenfor var en Kæmpehøj og ved Foden af den laa en Plov væltet i den begyndte Fure. Det var, som om den, der havde arbejdet her, overrasket af Vesperklokken, havde sluppet Ploven og tænkt: Nu er det Fritid! Lig Du der og se til, naar jeg kommer igjen! — Idag, det var Søndag og Hviledag, var han ikke kommen; ikke heller nogen anden var at se; alligevel standsede Vognen og Præsten kaldte:

„Jens Peter! Jens Peter!"

Ingen svarede.

„Jens Peter!" lød atter Hs. Velærværdigheds dybe Stemme og denne Gang med et Eftertryk, der tydeligt sagde, at han vilde høres og lystres. „Det nytter ikke, Du kryber i Skjul. Jeg veed, hvor Du holder til. Ud med Dig; ellers skal Søren staa af og hente Dig frem med Piften."

Grøften ved Ledstedet er fuld af Slaaenbuske; Gren filtrer sig i Gren, og i og om dette Vildnis voxe Nælder og Tidsler, Regnfang og Perikum — naar man ser den Overflod af Lægeurter, er det umuligt at tro, at Egnen her kan kjende noget til Ormesot og Mavepine. Blomsterne skyde op gjennem Tjørnevæggen og tække den med et gult Tag — Kejseren, som belagde sin Borg med erobrede Guldskjolde, havde det ikke dejligere. I Bunden af Grøften er dannet en Aabning i Tjørnene; den er for stor for en Ræv, men for lille for et Menneske; paa denne Aabning holdt Præsten Øjnene fæstede, medens han med barsk Stemme sagde:

„Naa! kommer Du saa, Jens Peter?"

Det raslede inde i Tjørnekrattet, Blomsterne gav sig til at nikke, som skyndte de sig at svare Præsten, og i Aabningen viste sig Hovedet af en Dreng med hvidt Haar og solbrændt Ansigt. Længer end til Aabningen vovede han sig ikke; han syntes ikke at tro Freden; der blev han siddende med korslagte Ben som en Skrædder, med en lille snavset Fod i hver af sine snavsede Hænder, med Knæerne ud gjennem de grove Lærredsbuxer, og et Par Øjne, der søgte alle andre Steder hen end til Præstens Vogn.

„Kom Du endelig?" sagde Præsten. „Hør, Jens Peter, sig mig saa, hvor mange Pærer stjal Du forleden Dag?"

Intet Svar.

„Hører Du ikke? Svar! Hvormange har Du stjaalet?"

„Jeg har ingen stjaalet," mumlede han.

„Ingen! Hvilken Frækhed!" udbrød Hs. Velærværdighed og saa til Himlen som for at nedbede dens Naade over en

saadan Synder. „Og det vover Du at sige, skjøndt baade Maren og Jens Olsen have mødt Dig, gnavende paa Pærer, som de med deres Saligheds Ed ville bevidne, ikke kunne være fra noget andet Træ end Træet i Præstegaardens Have. Jo, Du kan blive god; Du kan nok ende i Tugthuset." —

Drengen begyndte at snøfte, medens han med begge Hænder syntes at gjøre Forsøg paa at rive Stortaaen af den højre Fod, som om den var Synderen og som mindedes han Skriftstedet i Lærebogen: „Dersom Dit Øje forarger Dig, da o. s. v."—

„Din Flæben nytter ikke," afbrød Præsten barsk. „Hold op med det Tuderi og hør, hvad jeg siger. Dersom Du atter rører ved mine Pærer, lover jeg Dig et Livfuld Ris saa godt som Du aldrig har faaet. Husk det, Du Slyngel; jeg skal ikke glemme mit Ord! Kjør saa Søren!"

Søren slog et Smæld; Vognen rullede afsted og forsvandt bag de første Huse i Landsbyen; Kirkeklokken ringede anden Gang, og Jens Peter sad endnu som fastnaglet ved Indgangen til Tjørnehulen, beskjæftiget med sin Taaknækning og saa fordybet i Tanker, at han ikke lagde Mærke til, at der ude paa Vejen atter reiste sig en Støvsky, ikke langsomt og tungt som efter Præstens Vogn, men hvirvlende til Vejrs og farende frem som drevet af en Stormvind. Ud af Skyen kom en Rytter, der standsede foran Jens og nikkede bekjendt, medens Hesten gispede, kastede med Hovedet og stænkede Skumpletter fra Bidselet hen ad de blanke, fugtige Sider.

„Naa, der sidder Du! Er Præsten kommen forbi?" spurgte Ryttereren.

„I dette Øjeblik!" lød Svaret.

„Fordømt! Saa kommer jeg dog for sent," mumlede den Fremmede. „Naar den Gamle er hjemme, gider jeg ikke ride til Præstegaarden. — Hør Jens Peter," vedblev han højt; „Du er en flink Dreng. Du kan nok besørge dette Brev til Frøken Amalie, saa ingen ser det."

„Ligesom sidst?" spurgte Drengen.

„Ja vist, Du Gavtyv! Ligesom sidst! Du skal ikke gaa ind af Porten. Du kan kravle over Stengærdet, og Du træffer nok Frøkenen i Haven."

Jens Peter nikkede.

„Men pas paa, at Ingen ser det, og skynd Dig lidt!"

Drengen foer afsted, som havde han Vinger. Dem saa man ikke noget til; men noget som lignede en Hale, saa man: de stumpede Benklæder var ikke i bedre Stand bag paa

end for Knœerne. Stakkels Jens Peter! Han havde ingen Forœldre; han var Sognets Barn, hans Hjem var Fattighuset. Om Vinteren gik han i Skole, om Sommeren blev han lejet ud til hvem der havde Brug for hans Tjeneste: denne Sommer laa han paa Landet i Tjørnekrattet nedenfor Kœmpehøjen og vogtede Gœs — det var en af de bedste, han havde oplevet. Det var ikke første Gang, han sprang Ærende for den fine unge Herre paa den brune Hest, og ikke første Gang han kravlede over Stengœrdet til Præstens

Have. Han maatte vente længe, inden han traf Frøken Amalie; han listede om i Nøddegangen og i Lysthuset og mellem Hindbærbuskene, overalt, hvor det var let at krybe i Skjul, hvis Nogen kom. — Det knirkede i det friske Grus — Vips, var Jens Peter nede mellem Buskene. Gjennem Gre-

nene saa han hvem den Kommende var.

„Pst! Frøken!“

„Er det Dig! Du gjorde mig ganske bange,“ udbrød Frøken Amalie. Af Ansigtets pludselige Blussen kunde man

gjærne have troet, det var sandt, men det var nok snarere Brevet, Drengen rakte hende, som fremkaldte Rødmen. „Hvor varm Du er! Du har nok ordentlig løbet," sagde hun deltagende. „Der! Der har Du et Par Pærer til at lædske Dig paa!"

Hun strakte sig paa Taaspidserne og plukkede af den dejlige gule Frugt. Slangen i Edens Have gjorde Plukningen ikke mere bekvem for hendes Stammemoder, end Frugtens Overflødighed gjorde den for hende i Præstegaardens. Grenene bugnede under den; et Par Pærer vare snart afrevne, og skjøndt Præstens truende Ris et Øjeblik svævede for Jens Peters Tanke, var han dog ikke stærkere end Adam, „og han tog, og han aad."

Med Munden fuld kravlede han atter over Stengærdet og tog til Bens, men standsede pludseligt. Nede paa Vejen kom en tyk sort Skikkelse, stiv og stram, der viftede sig med Lommetørklædet, og en tynd sort Skikkelse, der krummede sig og slog Bugter og gned Hænderne, som led de af Kulde. — Præst og Skolelærer kom fra Kirke og lige mod Jens Peter, der ikke gav sig Tid til at tygge det Stykke Pære, han havde i Munden, men med Fare for at kvæles slugte det helt, medens han slyngede Resten af den forbudne Frugt ud i Gadekæret, i Haab om, at den skulde forsvinde i Mudderet. Lille Klodrian han var! En Pære er ingen Sten, der synker til Bunds, og ved denne uventede Lækkerbid kom Andeflokken i Bevægelse. Den samlede sig skrigende, rev og sled i Pæren, som dukkede op og ned; den dukkede op med den gule Side ivejret, som Jens Peters Tænder endnu ikke havde berørt, netop som de sorte Skikkelser nærmede sig Gadekæret, og den fede formørkede Solen og alt for Drengens Blikke. — Præsten gjenkjendte sin Pære, pegede tavs paa den og udtordnede:

„Tyveknægt!"

„Jeg har virkelig ikke stjaalet den!" hylede Drengen.

„Saa Du har virkelig ikke stjaalet," gjentog Præsten med isnende Ro, der gik Jens Peter gjennem Marv og Ben. „Nej! Den Drengs Forhærdelse gaaer over alle Grænser! Vi tage ham her saa godt som paa ferst Gjerning; baade jeg og Skolelæreren saa ham klatre ned ad Gærdet — Jo, vi saa Dig! Du klavrer ikke daarligt og kjender Vejen, som det lader! — vi møde Jens ædende af den stjaalne Frugt, vi se Levningerne af den her for vore Øjne, og dog vover han at sige, at han ikke har stjaalet! Men vent! Jeg

skal" — Præsten havde efterhaanden talt sig varm, han løftede en vældig Haand, der plejede at falde med Dommedagsslag paa Prædikestolens Pult, naar han sagde noget, han ret vilde indprente sine Tilhørere; Jens Peter havde en Fornemmelse af, at han skulde spille en dobbelt Rolle og ikke alene være Tilhører, men ogsaa Pult, han dukkede Hovedet og foer med begge Hænder til venstre Kind som det mest udsatte Punkt.

Men det frygtede Slag faldt ikke; Hs. Velærværdighed tog sig pludseligt sammen, erindrede Stedet og sin Dragt, stak den løftede Haand ned i Præstekjolens Lomme, fremtog sin Daase, tog sig en Pris og bød Skolelæreren en med og sagde med dyb Bas: „Dog — det er idag Herrens Dag, det er Fredens Dag! Dens Fred ville vi ikke forstyrre. Men i Morgen, Jens Peter, i Morgen er atter en Dag — Hvem var det, der plejede at sige saa?" vedblev Hs. Velærvær-

dighed med et Anstrøg af Lune, som holdt han Examen i Skolen, og da Drengen ikke besvarede Spørgsmaalet, fortsatte han: „Kanske er Du ikke saa flink i Historie som Skolelæreren siger, Du er i Tabel. Men hvor godt Du kan Din Tabel, saa lover jeg Dig, at Du skal have ondt ved at tælle de Stumper sammen, der blive tilbage af Riset, som Fattighusforstanderen i Morgen skal slide paa Din Ryg!"

Med denne glædelige Forsikring affkedigedes Jens Peter, der slukøret traskede tilbage til sin Tjørnebolig, og hvis eneste Trøst var, at han inden for sin Skjorte endnu havde to af de Pærer, Frøken Amalie havde givet ham, og i Lommen en blank Skilling, han havde faaet af den unge Herre paa den brune Hest.

Pastor Rasmussen var en stor, kraftig Mand med et strængt Ansigt og en stiv Holdning; han saa ud, som var der Stof i ham til en af hine gamle Bisper, der afbildes med Bogen i den ene Haand og Sværdet i den anden og brugte det sidste nok saa gjerne som den første. Han traadte frem med en Myndighed, der ikke undlod at gjøre sin Virkning; da han havde siddet i Embedet i mange Aar, røgtet det med Iver og kjendte de fleste af sine Sognebørn fra Barnsben, var hans Indflydelse betydelig, og kun yderst sjeldent mødte han Modstand, hvilket var noget, han ikke godt kunde taale. Undertiden mødte han den dog og navnlig, paa en Kant, hvorfra man, efter det Ydre at dømme, mindst skulde have ventet den. Paa en større Gaard i Sognet boede en lille svagelig Dame, Enke efter en skikkelig Landadelsmand, der gjorde sig mindre til af sit Adelskab end af sin Dygtighed som Jæger og sin Studefedning. Han saa ud som Sundheden selv, men et Par Aar efter Brylluppet laa han i Graven; hans lille, fine, blege Hustru, over hvis sygelige Udseende alle ved hendes Komme til Gaarden havde korset sig, levede endnu, mere fin, mere bleg, bøjet af Aar og Sygelighed, men ligesaa bestemt som Præsten paa, at ville have sin Vilje. Intet Under derfor, at Forholdet mellem Billebjerg — saaledes hed Herregaarden — og Præstegaarden i Beby ikke var det bedste.

Det havde ikke altid været saaledes; tvertimod. Da Præsten og hans unge Kone kom til Beby, fandt de den venligste Modtagelse paa Herregaarden; det første Barn, han

døbte, var Julius Frederik Oskar von Feltholm, Stamherre til det lille Gods, og næste Aar blev Amalie Frederikke Rasmussen holdt over Daaben af Fruen fra Villebjerg. Navnlig var de tvende unge Mødre trofaste Veninder; men saa døde først Godsherren, som var en fejelig Mand, og kort efter Præstekonen, der saa godt forstod at afværge alle Rivninger, og tilbage stod den myndige Præst og den lille bestemte Frue, der optraadte med endnu mere Bestemthed, hvor det gjaldt at værge Sønnens Rettigheder. En Ubetydelighed gav Anledning til det første Sammenstød, og efter at Stridens Fakkel først var tændt, gik den aldrig ud; den kunde blusse højere og lavere, der kunde være aaben Kamp med plaiderende Prokuratorer eller tavs Misfornøjelse med tjenstvilligt sladrende Venner: Omgangen mellem begge Huse var brudt. Fruen kjørte Præstegaarden forbi, naar hun tog til Kirke, og satte sjælden sine Fødder i den, undtagen naar hun efter gammel Skik bragte sit rundelige Nytaarsoffer — noget, der til Dels forsonede Præsten med hendes Nærværelse; og han indfandt sig kun paa Herregaarden efter udtrykkelig Indbydelse til den store Middag, som en Gang om Aaret gaves for alle Egnens Honoratiores lige fra Herredsfogden til Mølleren.

Saaledes var Stillingen, da Julius Frederik Oskar von Feltholm vendte tilbage fra Universitetet, hvor han med Ære havde bestaaet den juridiske Examen.

Forældrenes Uvenskab var ikke gaaet i Arv paa Børnene. De havde leget sammen som smaa; de havde stadig set hinanden i Julius' Ferier, naar han kom hjem fra Opdragelsesanstalten og senere fra Universitetet for at besøge Moderen; thi trods det spændte Forhold undlod Amalie ikke at besøge sin Gudmoder, og den gamle Dame, der holdt paa Formen, vilde at Sønnen ikke besøgte Hjemmet uden at hilse paa den Mand, som havde døbt ham. Begge de Unge vare særdeles villige til at opfylde denne Pligt, og saaledes kom det, at Amalie en Dag, hun var ovre paa Villebjerg for at besøge Gudmoderen, rent glemte den gamle Dame i Havestuen for at snakke med Sønnen i Lysthuset, og at Julius, der ellers var saa net og saa beskeden, med Et uden videre slog Armen om hendes Liv og med en Bestemthed, der ikke gav Moderens noget efter, sagde; „Det nytter ikke, hvad Du siger! Min er Du, og min bliver Du!"

Som sin Faders Datter vilde Amalie ikke saaledes lade sig tage med en Trumf; hun aabnede Munden for at svare,

men i samme Øjeblik blev den lukket med et Kys — og hvad skulde hun saa andet, end give lige for lige!

De Unge vare enige nok; heller ikke havde de nogen egentlig Frygt for, at Forældrene vilde nægte deres Samtykke — hvad kunde Præsten have at indvende mod Julius Frederik og den gamle Frue mod sin Guddatter? — men at aabenbare Forbindelsen under disse splidagtige Forhold, det var saa kjedeligt; først maatte de Gamle forsones. Kunde man blot faa En af dem til at gjøre det første Skridt, vilde Sagen snart være i Orden, tænkte de Elskende; men hvem skulde gjøre det? Det var Spørgsmaalet.

„Fader gjør det aldrig!" sukkede Amalie og rystede sit blonde Lokkehoved.

Den gode Pastor Rasmussen kunde tale fortræffeligt om Fredsommelighed og Fordragelighed og Ydmyghed; men naar det kom til Stykket, og han selv i Gjerning skulde vise nogen af disse gode Egenskaber, saa standsede han som En, der faaer en Brand i Næsen. Han veg ikke en Tomme, han stod paa sin Mening til det Yderste; det kaldte han Bestemthed, Uforsagthed, Selvagtelse — han havde mange smukke Navne for sin egen Halstarrighed og mange stygge for andres. — „Fader gjør det aldrig!" sukkede Amalie.

„Saa maa Moder," mente Julius Frederik.

Moderhjærtet er et svagt Punkt; mod det skulde Stormen rettes. Julius Frederik rykkede frem som en klog General, langsomt og forsigtigt for ikke i Utide at skræmme Fjenden. Spørgsmaalet om et Besøg i Præstegaarden blev ligesom tilfældigt bragt paa Bane, og skjøndt det strax blev afvist, var det nu en Gang rejst og fordrede ligesom det orientalske en Løsning.

„Lad ham først komme til mig, det skylder han min Stilling og mit Kjøn og min Alder," sagde den gamle Frue.

„Men som den ældste, skal Du være den fornuftigste og give efter," indvendte Sønnen kjælende; „det sagde Du altid til mig, lille Moder, naar Amalie og jeg vare uenige."

„Ja, Du og Amalie! to Børn!" —

„Der imidlertid ere blevne saa store, at de ogsaa kunne have en Mening," fortsatte Sønnen alvorligt „og som finde det høiest ubehageligt, at der skal herske Kiv og Strid, hvor før var Fred og Venskab, og at Folk have Fornøielse af at forbitre Livet ikke alene for sig selv, men ogsaa for andre."

„Ja Du har det haardt, Du Stakkel," sagde Moderen med en Blanding af Skjæmt og Alvor.

„Jeg har det i det mindste langtfra saa godt, som jeg kunde have det," svarede han og forlod Stuen.

Slaget var tabt, men Haabet ikke opgivet, en lille, af Jens Peter overbragt Depeche forkyndte Amalie Udfaldet:

„Moder siger Nej; men hun blev dog ikke vred over mit Forslag. Det synes mig et godt Tegn. Tusende Kys!"

Havde der været en Telegraf mellem Billebjerg og Beby, vilde den sikkert have havt nok at bestille med at rokke og tilintetgjøre Forhaabninger, med at forkynde Sejer og Nederlag og alle Omskiftelser i den Kamp, som førtes mellem Moder og Søn, men der var ingen Telegraf; de Efterretninger, Amalie modtog, bragtes af Julius Frederik til Jens Peters Tjørnevilla, og smugledes af denne ind i Præstegaarden som oftest over Stengærdet i Haven.

Et Par Dage efter indfandt Jens Peter sig med en lille Seddel, som indeholdt de Ord:

„Moder vakler; jeg troer, hun giver efter!"

For dette glædelige Budskab belønnedes Budbringeren med et Par af Præstens Sommerpærer, som lige vare blevne modne.

Da Jens Peter tredje Gang klavrede over Havegærdet, medbragte han en Seddel af følgende Indhold:

„Victoria! Amerika hjalp! Jeg erklærede Moder, at før jeg vilde gaa og længer se paa det Surmuleri, vilde jeg pakke sammen og reise til Amerika. Hurra! Amerika leve! Gode, gamle Moder leve! Hun er en Engel. — Heller end at jeg skal rejse til Amerika, vil hun rejse til Præstegaarden. I Eftermiddag komme vi!"

Tung og trykkende var Luften og tung og trykkende den Stemning, som hvilede over Middagsbordet i Præstegaarden. Ikke mindste forfriskende Puft kom ind gjennem de aabne Døre i Havestuen, og intet oplivende Ord ud af Præstens Mund. Han var endnu bestandig optaget af det ubehagelige Møde med Jens Peter, spiste sin Mad i Tavshed og brummede om Fluerne, der som Snese Hertuger af Clarence druknede sig i hans Vin. Da han havde drukket den sidste Slurk og med Væmmelse spyttet den sidste af disse Selvmordere ud, tørrede han Munden, krøllede Servietten sammen, rejste sig, ønskede „Velbekomme" og gik ind i sit Studereværelse for at tage sin Middagslur.

„Din Fader er ikke i godt Humør i Dag," bemærkede den gamle Tante, der i mange Aar havde besørget Husmoderens Gjerning.

„Hvorfor Tante? Han sagde jo ikke noget?" indvendte Amalie aandsfraværende.

„Netop derfor," mente den Gamle; „men Du lader heller ikke til at være rigtigt i dit Es; Du har saamænd heller ikke forsnakket Dig i Dag, og det er jo næppe, at Du har rørt Maden. Er der noget i Veien med Dig?"

Nej — men Varmen var saa trykkende — det kunde hun ikke taale — saa kunde hun ikke spise — og saa fik hun ondt i Hovedet — saadan en frygtelig Hovedpine —

En fugtig Glands i Øjnene syntes at bekræfte denne frygtelige Hovedpine, og Amalie skyndte sig bort, ned i Lindelysthuset, hvor der var skyggefuldt og svalt, for at faa Bugt med denne ubehagelige Gjæst.

Det var nok snarere i Hjærtet hun havde ondt, det bankede, saa hun maatte trykke begge de smaa Hænder imod det for at dæmpe dets Slag; men om hun end saaledes kunde skjule dets Bevægelse under den lyse Musselins Kjole, røbedes den af Guldhjærtet om Halsen — det bølgede op og ned, ned og op og glimtede med den lille Diamant midt paa. Hun rev det af, trykkede paa en Fjer, stirrede paa dets Indhold —

„Naar Fader nu blot vil tage venligt mod Gudmoder!" sukkede hun, og saa kysede hun Julius Frederiks Portrait under Kapselen.

Pastor Rasmussens Middagssøvn var urolig. I hans Drømme blandede sig Billedet af den frække Pæretyv, der endnu gik ustraffet omkring; paa hans skaldede Isse holdt Fluerne Dandseøvelse, og bestandig lød en hul Summen som af Orkesterets Bas fra en Humlebi, der flagrede op og ned ad Ruden og ikke kunde finde ud. Præsten brummede og bandede saa smaat alle Pæretyve og Dandseøvelser og Bassister, der spillede naar Folk vilde sove, og endelig sov han. Han sov længe og vaagnede med en ny Tanke, der synlig havde lettet ham. „Opsæt ikke til i Morgen, hvad du kan gjøre i Dag," er en god gammel Lære; og „lad ikke Solen gaa ned over eders Vrede," formaner Skriften — Præsten vilde ikke opsætte til i Morgen, hvad der kunde gjøres i Dag; han vilde ikke lade Solen gaa ned over sin Vrede; men han vilde heller ikke forholde sin Vrede det den tilkommende Offer.

Med opklaret Mine traadte han ind i Dagligstuen og sagde:

„Kald paa Søren!"

Søren fik det Hverv at begive sig til Fattighuset i den modsatte Ende af Byen og paalægge Forstanderen at bringe et godt Ris samt Jens Peter op i Præstegaarden.

Næppe var Budet afgaaet, før Vindehunden begyndte at gø. Den foer ud af sit Hus, dansede rundt i sin Lænke, stod paa Bagbenene, naar den ikke kunde komme videre, gø-ede, saa Fraaden stod den ud af Munden og Øjnene ud af Hovedet, og gebærdede sig, som nærmede den frygteligste Fare sig Præstens fredelige Tag. Kalkunerne troede, at burde give deres Stemme med, og gav sig til at buldre; Hanen fløj op ad Møddingen, baskede med Vingerne, og kaldte sin Flok sammen, som agtede den at indtage en For-svarsstilling paa det ophøjede Punkt, og ind af Porten svingede med det efter en landlig Kusks Foreстilling nødven-dige Smæld — Vognen fra Billebjerg.

„Fru Feltholm! Nej, det var dog velsignet!" udbrød gamle Tante og slog Hænderne sammen.

„Se, se! Hendes Naade! Hvilken Ære!" sagde Præ-sten højtideligt.

„Fader!" — sagde Amalie med et bønligt Blik; hun vilde gjærne have sagt noget mere, men fik ikke Tid; thi Præsten, der trods Misstemningen ikke vilde lade det fattes paa formel Høflighed, skyndte sig ud tillige med Tanten og modtog de Fremmede, han med et ceremonielt ærbødigt Buk, hun med en hjærtelig Omfavnelse.

„Velkommen! Tusinde Gange Velkommen, kjære Fru Feltholm!" udbrød den skikkelige gamle Tante af sit Hjær-tes Fylde.

„Det vilde glæde mig, om jeg turde haabe at være det for alle," sagde Fruen med et Blik til Præsten.

„I mit Hus kan Fru Feltholm aldrig været andet," forsikrede Præsten mere galant end hjærteligt.

Man traadte ind; de Unge sluttede Toget, paa Trappen fik Julius Frederik Tid til at hviske sin Ledsagerinde i Øret:

„Hurra for Amerika! Det hjalp!"

„Gud ved, om det kunde hjælpe, hvis jeg vilde rejse til Amerika?" stammede Amalie med nedslagne Øjne.

„Du? Nej, Du Søde, Du skal ikke rejse saa langt; Du skal ikke rejse længer end til Billebjerg, og det siger jeg endnu i Aften, hvordan det saa" —

„Tys!" afbrød hun og gav hans Haand et let Tryk.

Trods den høflige Modtagelse følte Selskabet, som var samlet i Præstens Stue, en vis Forlegenhed, de Unge bar paa deres Hemmelighed, Præsten og den gamle Frue bestræbte sig for at være saa høflige som muligt uden at gjøre eller sige noget, der i mindste Maade kunde betragtes som en Indrømmelse til Modstanderen; kun den skikkelige Tante var sig selv, udelukkende Husmoderen og den gjæstfri Værtinde, der var glad ved at se gamle, altfor længe savnede Venner og havde travlt med at faa Tebordet i Orden. Da hun endelig kom til Ro og tog Plads bag den blanke Maskine, afspejlede den et glødende, smilende Ansigt.

Alle følte sig lettede, da den første Akt var vel forbi, da Teen var drukken, og man kunde komme ud i Haven. Der var Luften friskere; der var Plads, saa man kunde sprede sig; der var saa meget, der kunde give den sygnende Samtale Stof, og Præsten, som var en ivrig Havemand, var ikke ufølsom for den gamle Frues Roes over hans Urter og Frugter; selv hans Stivhed begyndte at tø.

„Nej! Hvilke mageløse Pærer!" udbrød den gamle Dame ved Synet af det bugnende Træ; „saadanne have vi rigtig nok ikke paa Billebjerg."

Pastor Rasmussen udbad sig Tilladelse til at maatte sende Fruen en Kurv fuld, og Tilbudet modtoges med Glæde; Stemningen begyndte at blive mere oprømt og Samtalen livligere — da indtraadte pludseligt en Afbrydelse ved en dyb Basstemme, som bag Selskabets Ryg udtalte de Ord:

„Jeg melder mig, Hr Pastor!"

Præsten og alle vendte sig om og stod Ansigt til Ansigt med Johan Stripper, en gammel forhenværende Underofficer, der var Forstander for Sognets Fattighus. Stripper præsenterede sig med stiv Soldaterholdning, med et solidt Ris i den ene Haand og med den anden i Nakken paa Jens Peter; da han saaledes ikke havde nogen til overs til Hatten, gjorde han en militær Hilsen med Riset.

„Naa — Stripper" — sagde Præsten langtrukket. Over det uventede Besøg havde han aldeles glemt den lille Forretning, han havde at afgjøre inden Solnedgang.

„Men det er jo Jens Peter!" udbrød den unge Mand. „Hvad betyder dette?"

Drengen, der hidtil havde staaet tavs og tilsyneladende ligegyldig, som var det hele noget, der ikke angik ham, brast nu pludseligt i Graad og hylede:

„Jeg har virkelig ikke stjaalet! Jeg har virkelig ikke stjaalet!"

Præsten rystede paa Hovedet, vendte sig til den gamle Frue og sagde:

„Hvor sørgeligt, at se et Væsen saa ungt og saa fordærvet som denne Dreng! Han har ikke stjaalet, siger han. Vil De tænke Dem: for et Par Dage siden bliver det mig

berettet af tvende troværdige ældre Personer, at de have mødt ham gnavende af Frugt, som han havde taget i min Have. Da jeg i Middags ser Drengen, giver jeg ham en faderlig Advarsel om ikke oftere at forgribe sig paa fremmed Ejendom og lover ham Straf, hvis han gjør det. En Pære er en Bagatel, men man begynder med det Smaa og ender med det Store; rækker man Fanden en Finger, griber han

hele Haanden! — Og næppe en Time efter, da jeg vender tilbage fra Kirken, hvem møder jeg? Drengen, atter gnavende paa Frugt, hvilken jeg straxt gjenkjender som Pærer — netop af dette Træ. De ere let at kjende; i hele Egnen findes kun dette ene Træ af den Sort! — Jeg foreholder ham hans Synd; men han svarer frejdigt som i dette Øjeblik: Jeg har virkelig ikke stjaalet! Jeg har virkelig ikke stjaalet! — Og det siger han mig og sin Skolelærer lige i Øjnene! — Det er sørgeligt! — Men Synden fører sin Straf med sig, og Straf skal han ikke undgaa, om vi end paa Grund af Omstændighederne ville opsætte den til en anden Gang." —

„Men Fader! Du vil da ikke straffe Jens Peter?" faldt Amalie hurtigt ind. „Han er uskyldig. De Pærer har jeg givet ham."

„Du?"

„Fordi han bragte mig et Brev" —

Amalie standsede pludseligt og blev blodrød i Ansigtet. Hun følte, at hun i sin Iver for Jens var kommen til at sige for meget.

„Et Brev?" gjentog Præsten.

Som om der var noget smittende ved Jens Peters Taarer, styrtede Taarerne nu Frøken Amalie ud af Øjnene. Hun saa sig om, som for at søge Hjælp i sin Nød, og Hjælpen var ikke fjærn.

Frederik Julius traadte raskt hen til Præsten, greb hans Haand og sagde med Inderlighed:

„Kjære Pastor Rasmussen, det var en lille Hemmelighed mellem Amalie og mig, som imidlertid ikke skulde blive en Hemmelighed længer, end til vi saa det gode gamle Forhold gjenoprettet mellem vore Forældre. For at bevirke dette har jeg idag bragt Moder til Præstegaarden; til Gjengjæld tillader De vel nok, at jeg tager Amalie med til Billebjerg som min Hustru?"

„Forlovede!" udbrød den gamle Dame

„Det lader til det," mente Præsten.

„Og saa talte han endda om at rejse til Amerika!"

„Nej, dertil faar Amalie ikke Lov!"

„Den Rejse er opgiven — det var blot en lille Krigslist — men til Billebjerg? Hvad Svigerfader? Hvad lille Mama?"

De Gamle saa paa hinanden og rakte hinanden Haanden. De Unge havde forlængst givet hinanden Hjærtet; de omfavnede Fader og Moder og Moder og Fader, og den strænge

Præst blev ved deres overstrømmende Glæde saa forunderlig blød om Hjærtet, at han følte noget svie under Øjelaagene — men det turde Ingen se. Han vendte sig pludseligt, tog med sin stærke Arm et Tag i en af Pæretræets Grene, og ned drysfede den modne Frugt som en gylden Regn.

„Sank op!" raabte han barsk til Jens Peter.

Drengen skyndte sig at efterkomme Befalingen. Da

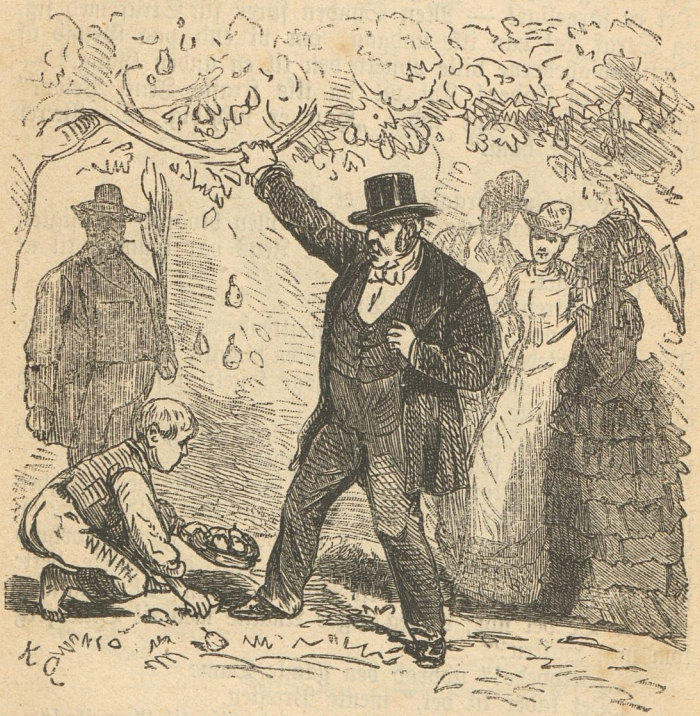

han ingen Kurv havde, samlede han i sin fidtede Hue, og da den var fyldt, traadte han ikke uden Undseelse frem for at levere Præsten de opsamlede Pærer.

„Vist ikke!" sagde Præsten og vinkede med Haanden; „det er til Dig, min Dreng! Jeg har gjort Dig Uret; jeg skal ikke glemme Dig. Bliv ved, som Du har begyndt i

Skolen, og vær altid sandru og redelig, saa vil det nok gaa Dig godt!— De kan gaa, Stripper!„

„Omkring! Marche!“ kommanderede den gamle Underofficer.

„Stop lidt, Stripper!“ raabte den unge Mand. „De kommer til at marchere alene. Deres Rekrut tager jeg; jeg troer, han er nok saa godt indkvarteret paa Billebjerg som i Tjørnebusken.“

Mange Aar efter naar Herskabskudsken fra Billebjerg kjørte for Børnene og, kom forbi Kæmpehøjen udenfor Ledstedet, undlod han aldrig at fortælle dem, at der havde han boet i Grosten — Krattet var nu borte — og med Pisken viste han dem det store Træ i Præstegaardens Have — det var saadanne mageløse Sommerpærer, forsikrede han.

Dr. H. (Hother Tolderlund.)

Bølgegang.

Kæmpende mødes paa rullende Hav
Gangere hvide i skummende Trav,
Stormvinden trykker sin Spore i Siden,
Skyerne flokkes og flygte for Striden.
Farer med Et da et Puft over Vove,
Havblikket kommer og Kæmperne sove.

Bølger dit Sind over Sorg, over Nag,
Kaster din Glæde som vejrslaget Vrag,
Drager Dig ind i sin hvirvlende Gaade,
Klæder din Tanke i Stormbølgens Fraade,
Freden er nær: naar i Smerte Du græder,
Havblikkets Herre paa Vandene træder.

Christopher Boeck.

Blochs Maleri:

Hans Tavsen, som beskytter Biskop Joakim Rønnov.

Naar man ser et ældre Billede kan man i Reglen let kjende paa hvad Tid det er malet, efterdi hver Kunstner fremstillede alt i Overensstemmelse med sin Samtids Forestillingskreds. Da saaledes Klosterbrødrene i Salling vilde afbilde den bibelske Historie paa Oddense Kirkes Hvælvinger, lod de Adam og Eva efter Syndefaldet sidde med deres Børn og spise Grød med Træskeer af en stor sort Lergryde.

Paa lignende Maade ser man i Aakirkeby paa Bornholm ved Brylluppet i Kana Bruden fremstillet i middelalderlig Dragt med en høj Krone paa Hovedet. For ogsaa at tage et Exempel fra Sjælland, i en af Kirkerne i Næstved, om jeg mindes ret, findes en Fremstilling af Knud den helliges Død, hvor man ser de oprørske Vendelboer kjøre op udenfor Kirken med et helt Artilleri af Feltslanger, Bombarder og andet Belejringsskyts.

I Modsætning hertil har vor Tid det Fortrin at den evner at lade hver af de svundne Slægter træde frem i sit ejendommelige Lys, men dog saaledes at vi føle os i Forstaaelse med de handlende og lidende Personer, at vi kunne mærke, at de ere af samme Kjød og Blod som vi. Dette gjælder tilfulde om Carl Blochs Frembringelser, saavel paa det bibelske, som paa det rent historiske Omraade.

I det Billede, hvis Omrids her gjengives i Træsnit, fører Kunstneren os ind i den stærke Gjærings og Brydnings Tid, som ledsagede Kirkens Fornyelse. Det er den 14de Juli 1533. Efter at have grundfæstet den ny Tingenes Orden i Viborg havde Hans Tavsen nu virket 4 Aar i Kjøbenhavn som Sognepræst ved Nikolaj Kirke, hvorfra han dog som den fremstrævende Retnings Hoved udstrakte sin Virksomhed til Stadens andre Kirker. Joakim Rønnov, som lige forinden havde besteget Sjællands Bispestol, havde maattet love Kong Frederik den første, at han ikke vilde modsætte sig Evangeliets fri Forkyndelse, men i Julen 1829 kom det til voldsomme Optrin i Vor Frue Kirke, som blev stormet af Kjøbenhavns Borgere og berøvet sine Prydelser. Vel lykkedes det Hans Tavsen ved sin kraftige Optræden at stille Stormen, men fra den Tid blev det Rønnov klart, at der ikke gaves nogen Middelvej, og han anvendte nu al sin Indflydelse paa at bryde Lutheranernes Magt. Dog kom han til kort paa Herredagen i Kjøbenhavn 1530, hvor Prædikanterne fremlagde deres Trosbekjendelse og gjorde deres Sag til Folkets, idet de modsatte sig Katholikernes Forslag, at Forhandlingerne skulde føres paa Latin.

Ved Frederik den førstes Død skete et Omslag, idet de politiske Spørgsmaal blandedes med de kirkelige. Rigsraadet, som under Tronledigheden styrede Landet, var ugunstig stemt mod de evangeliske Sindede, da disse i Almindelighed ønskede at faa den fangne Konge Kristiern den anden tilbage. Derfor havde det katholske Parti Overvægten paa Herredagen 1533, hvor det bestemtes, at alt saa vidt mulig skulde

bringes tilbage til det gamle. Da de faa lutherske Rigsraader havde forladt Herredagen, bestemte Rønnov sig til at føre et Hovedslag mod sine Modstandere, idet han stævnede Tavsen til at møde paa Raadhuset for at gjøre Rede for sin Færd. Poul Eliesen eller Helgesen, som først gjaldt for den nye Tids Bannerfører, men nu, da Bevægelsen var voxet ham over Hovedet, arbejdede paa at styrke det bestaaende, optraadte paa Biskoppens Vegne som Anklager. Tavsen blev sat under Tiltale, fordi han paa Tryk havde kaldt Danmarks Riges Bisper og Prælater Tyranner, Bedragere og haardnakkede og forblindede Knubbe; fremdeles fordi han havde tilrevet sig den kirkelige Styrelse af Kjøbenhavn og nægtet Bispen Lydighed og endelig fordi han ivrede mod den katholske Messe. Hvert af disse Punkter var efter den bestaaende Lovgivning tilstrækkeligt til at skille den Anklagede ved Livet; men Forhandlingerne forstyrredes ved den Skare, der havde samlet sig paa Gaden. Kjøbenhavnerne havde søgt Hjælp hos Lybækkeren Jørgen Vullenvever, der laa med sine Skibe i Havnen. Væbnede Matroser steg i Land og blandede deres Raab med Borgernes. Forgjæves søgte man at stille den forbitrede Skare til Freds med at forklare, at man ikke vilde Manden til Livs, men kun hans Lære. Herredagen afsagde i Hast sin Kjendelse, som gik ud paa, at vel burde Hans Tavsen straffes efter Loven og Statsprivilegierne, men efter Omstændighederne vilde man gaa i Forbøn for ham hos Prælaterne. Disse dømte ham da til inden en Maaned at forlade Sjælland, hvor han aldrig tiere maatte tage Ophold, saa lidt som i Skaane. Det forbødes ham nogen Sinde at lade trykke nogen Bog eller udføre nogen præstelig Gjerning uden Tilladelse fra den Biskop, i hvis Stift han var.

Da nu omsider de høje Herrer forlod Raadhuset for at gaa hver til sit, faldt der mangt et Ukvemsord fra Folkesværmen; men især vendte Forbitrelsen sig mod Joakim Rønnov, som næppe var sluppen for Overlast, dersom ikke den nys anklagede og domfældte Mand havde taget sig af ham. Tavsen tog den forfærdede Biskop under Armen og førte ham gjennem den ophidsede Hob til hans Hjem. Vort Billede fremstiller Afskedsøjeblikket, da Biskoppen efter at have trykket sin Beskytters Haand er i Færd med at flygte ind gjennem Døren. „Danmarks Luther" staar paa Trappen, høj og bredskuldret; den højre Arm strækker han ud, som for at hjælpe den lille strækslagne Skikkelse i Munkekutten til at

komme i Sikkerhed tilligemed Biskoppen, medens han rolig lægger sin venstre Haand paa en lybsk Matros, som nødig vil lade Kirkefyrsten slippe for saa godt Kjøb. Hvo som kjender lidt til Kjøbenhavn, vil indrømme, at Fiskerkonen i Forgrunden er greben ud af Livet; læg ogsaa Mærke til de to Knøse, af hvilke den ene bryder Brostenene op, den anden piber i Fingrene! kort efter vare de sagtens med paa Voldene og hvor det ellers gik varmt til, medens Byen værgede sig et helt Aar mod Overmagten. Ved at se dem, komme vi til at tænke paa, at det var deres Efterkommere, som vare lige rede til Nytaarsoptøjerne paa Slotspladsen 1860 og til den blodige Dyst paa Sankelmarks snedækte Val.

Selve Billedet findes i umiddelbar Nærhed af den Plads, hvor Optrinet fandt Sted. I den nuværende Universitetsbygning sees i den forreste Gaard en Levning af de gamle Biskoppers Bolig, nu Konsistoriets Sal. Op til denne støder Festsalen, hvis nyeste Prydelse er Blochs Maleri. Det danner et værdigt Sidestykke til Marstrands noget større Midterbillede, Kong Kristiern den første, som i Frue Kirke modtager Pavens Bulle, hvorved det tillades at oprette et Universitet i Kjøbenhavn. Naar nu Tavsen er fremstillet her, da er det ej blot, fordi han var Hovedpersonen i den Begivenhed, som tildrog sig paa denne Plet, men ogsaa fordi han har havt en stor Betydning for Danmarks Præsteskole. Allerede før sin Rejse til Wittenberg var Hans Tavsen 1521 Lærer ved Kjøbenhavns Universitet, og da Kong Frederik kaldede ham fra Viborg til Nikolaj Kirke, var det sikkert nok i den Tanke, at han som Hovedet for Bevægelsen skulde omdanne Universitetet. Vel skete ikke dette, men hvilken Betydning ogsaa Modstanderne tillagde Tavsen kan sees af den Maade, hvorpaa Poul Helgesen omtaler ham. Han siger, at fra den Tid, denne alle Lutheranernes Fænnikedrager var kommen til Kjøbenhavn, voxede Ondskaben saaledes, at denne Stad, der før standhaftig havde elsket og holdt fast ved Fromhed og Gudsfrygt, nu blev al Ugudeligheds og Skjændsels mest forbryderske Hule, ja at der, hvor han tilforn havde en Herre og Gud i By med sig, der havde Tavsen forjaget Kristum, alle kristne Menneskers Herre og Gud.

Den 14de Juli 1533 var den største Dag i Hans Tavsens Liv, thi fra nu af træder han noget mere i Baggrunden. Bispen gav ham Lov til at blive paa sin Plads ved Nikolaj Kirke, men snart efter stillede Kjøbenhavn sig i

Spidsen for den Bevægelse, som havde til Maal at gjeninsætte den fangne Kristiern den anden som Danmarks Konge; da Staden blev tagen med Vaabenmagt, var Tavsen som Folkets Mand ikke vel set af den nye Konges Mænd; dog lod man ham vedblive at gjøre Tjeneste som Præst og hebraisk Læsemester i Kjøbenhavn, og satte ham tillige til at holde Forelæsninger ved Præsteskolen i Roeskilde. I Aaret 1542 blev han med stor Højtidelighed af Luthers gamle Ven Bugenhagen indviet til Biskop i Ribe i Kongens, Rigsraadets og Bispernes Nærværelse, og beklædte denne Plads med Hæder til sin Død 1561.

Ludvig Wagner.

Damen: Har Du nu kysset den fremmede Herre — for den smukke Dukke, han gav Dig?

Barnet: Nei søde Tante, det er saa flovt; — vil Du ikke kysse ham først?

Det var Lørdagaften, og det var Møde-aften paa Kroen i Fiskerbyen. Man var ikke styrtet der hen, som til en Generalforsamling eller et Foredrag, hvor det gjælder om at møde præcis paa Slettet, for i det hele taget at komme til at høre eller se. Man havde god Tid. Aftenen var

lang; man bragte selv Generalforsamlingen eller Foredraget med. Det var en Aften paa det allertidligste Foraar, næsten Vinter endnu. Der var fyret med gode, store Klodstorv i den lille, rustrøde Tromle, som gik for Kakkelovn i Kjælderstuen. Tromlen var Vraggods. Den havde gaaet for Kakkelovn i en gammel, daarlig Skude, som var drevet ind paa Stranden. Ingen gad have Skuden. Den laa og raadnede i Havstokken, blev skuppet og gnuppet længere og længere op paa Sandet, og en Dag kom Tromlen tilsyne. Det var tilfældigvis en Fastelavnsmandag. Nogle lystige Fiskere tog om Aftenen Fundet og smed det gjennem et Fag Vindue ind i Kjælderstuen. Nogle Tæer, foruden Ruderne, blev knust, og noget Bohave spoleret ved den Lejlighed. Tromlen blev af de i Stuen værende Personer kastet ud af Vinduet igjen, hvor den atter knuste nogle Tæer udenfor. Værten anlagde Søgsmaal, de Udenforstaaende anlagde Kontrasøgsmaal, Byfogden fik Lejlighed til at trække i Gala-Uniformen; hele Byen kom i Oprør, gamle Sager blev bragt paa Bane, gamle ubehagelige Vraghistorier blev pustede op, som Gløder under Asken; man begyndte endogsaa at tale om Vand og Brød. Saa hændte det sig en sildig Aften, i Regn og Tykning og medens Sagen endnu hang svævende som en ildevarslende Sky over alle Parter, at den omtalte Tromle atter viste sig i Stuen. Af ubekjendte Hænder blev den kastet tilbage ind igjennem det samme Fag Vinduer, hvor Ruderne endnu ikke vare blevne indsatte. Kromanden, som tillige drev Kjøbmandshandel og var, hvad man kalder, en oplyst Mand, ansaa dette for et højere Fingerpeg. Han frafaldt sit Søgsmaal, og holdt den næste Mødeaften en Tale om Endrægtighed og Samdrægtighed, hvormed alle i Byen nok var bedst tjent! De Indstævnte tog deres Kontraklage tilbage, Byen blev beroliget, og Tromlen lod Værten opsætte som et Fredens Symbol i Kjælderstuen. Gjæsterne, som ikke vilde staa tilbage i Højsind, skillingede sammen til nye Ruder i de ituslagnes Sted. Herved opnaaedes den ubestridelige Fordel, at man for Fremtiden kunde sidde lunt og uden Træk i Kjælderstuen. Man mente endogsaa, da Sagen fredelig var bleven drøftet et halvt Aarstid, at den rustrøde Stridsgjenstand egenlig og oprindelig kun var bleven kastet ind gjennem Vinduet, for at gjøre Værten opmærksom paa en tidligere Mangel. Man havde savnet et fast og varmt Centrum for den Kreds, der søgte hos ham. Da denne Anskuelse af Sagen under det næste halve Aars Debatter var

flaaet fast, syntes man, at man aldrig nogen Sinde før havde haft det saa hyggeligt i Kroen; og der blev drukket mere Øl og røget flere Piber og spyttet mere Tobakssaft ud omkring den lille lavstammede Kakkelovn, end man i Mands Minde kunde erindre at Kjælderstuen havde været Vidne til. Og Byen havde aldrig været saa rolig, og Kjævlerierne saa faa, efter hvad de ældste Folk i Byen kunde huske.

Det var som sagt Mødeaften. Døren havde gaaet ufortrødent en hel Timestid, inden det sædvanlige Antal Gjæster var samlet. Men saa var man ogsaa samlet til Gavns. Den ikke overdreven rummelige Stue var saa tæt pakket, at næppe andre Mennesker, end de forsamlede, vilde kunne have holdt Heden, Røgen og Kvalmen ud der inde. For Folk, der arbejder den største Del af Døgnet under aaben Himmel, er sligt Smaating, ja næsten et Lækkeri. Man vil nu en Gang søge Adspredelsen netop i Modsætning af Arbejdet. Man havde drukket adskillige Omgange, og røget adskillige Piber, og det var blevet henimod den Tid, da man dels efter en Politiforordning dels efter gammel Vedtægt plejede at skilles. Der var bleven drøftet adskillige Sager, Byen og Fiskeriet vedrørende, uden at der egentlig var bragt noget brændende Spørgsmaal paa Bane. Saa faldt Talen pludselig, i sin skiftende Bølgegang frem og tilbage, som en stor Braadsø over Strandinger. „Kan I huske?" „Det var ligesom den Gang." „Akkurat i Gaar for tolv Aar siden." „For tyve Aar siden, ved dette Tidslag." „Det er Løgn." „Nej, det var en atten Aar siden." „Ja, det lader sig høre" o. s. fr.

Historierne kom op ligesom Dukænder, der viser sig i Vandskorpen. Først Moderen, saa den hele Yngel, en efter en, i det samme Kjølvand. Hele Flokken lignede hverandre. Naar den enkelte havde figureret en Tid, forsvandt den atter i det vaade Element, for at dukke op et andet Sted som den selv samme. Men ligesom Dukænder undertiden i Tykning og taaget Vejr kan blive saa uformelige, at de endogsaa kan forvexles med Sælhunde, saaledes antog Historierne i al denne Øl og Tobaksdamp efterhaanden stedse dristigere Dimensioner. Fra den oprindelige Naturvidenskab gik man over i Æventyrets Rige.

„Og jeg siger Jer, at hun var ladet med Sølv; hollandske Pengeposer, der skulde til Danmark forat tælles efter, saa sandt som der er et Forsyn over os Alle og min

Morfa'er ikke lyver!" sagde den gamle Ole Persen, og slog i Bordet.

„Ja, Sølvtøj skal der have været i hende!" bekræftede Lodsen, som var en Mand, hvis Ord plejede at staa til troende.

„Der hører I!" vedblev Ole Persen, og saae sig med Sikkerhed omkring i Kredsen. „Lodsen farer ikke med løs Tale, veed I; og naar han siger Ja, saa er det lige saa godt som om Byfogden havde sat sit Segl derunder; ja lidt til!"

„Det er vel ikke værd, at vi blander Byfogden med her ind," sagde en midaldrende Fisker, idet han drævede paa Ordene. „Vi har jo alle sammen hørt snakke om saadan en gammel Sølvskude. Hvis Du véd noget sikkert om Sagen, saa kom frem med den, Ole!"

„Op med den!" raabtes der rundt omkring fra.

„Du er kanske bange, at vi skal gaa ud og tage Poserne, inden Du selv faar sat Baaden i Vandet?" bemærkedes der, da Ole endnu tøvede.

Den Tiltalte trak paa Skuldrene, og skævede hen til Lodsen. Derpaa blev hans Ansigt ligegyldigt; han vendte sig om og spyttede paa den gloende Kakkelovnsdør, medens han samtidig bankede sin Pibe ud.

„Det er vel ikke værd!" brummede han.

„Kanske Du slet ikke véd noget!" ytredes der.

Paa denne Formodning fór Ole i Vejret.

„Ikke det? I maa salte mig ned, som en Sild i Lage, hvis jeg ikke véd det, og meget mere. Min Morfa'er fortalte mig det, inden han døde, og han havde selv som Dreng sét Skuden med egne Øjne paa Havsens Bund i en Vandkikkert. Den Gang var der endnu ikke Sand over hende. Hun ligger lige Vesten for Fyret, udenfor den yderste Revle, paa dybt Vand. Hun var et Kanonskib med Galleri og Forgyldning. Alene Forgyldningen udenbords var Sølvet værd, der var i hendes Indvolde, sagde min Morfa'er. Og naar man vilde tage og kjøre med Vogne i hele to Døgn, uden Middag og Vesperkost, vilde man ikke kunne faa lossет mere end de halve af Poserne!"

Herpaa fulgte der en Mumlen, og derpaa en dyb Tavshed.

„Kunde din Morfa'er se alt det i sin Vandkikkert?" spurgte omsider En.

Ole saae ham i Ansigtet.

„Du er et Fæ, Jørgen Svendsen. Kan Du ikke nok

begribe, at det var hans Mor, der sagde ham det? Enhver her i Byen, der ikke er en Aarsunge, ved nok, at min Morfa'ers Mor var en Kone, der forstod sig paa mange Ting, som vi ikke forstaar, trods nye Skolemestere og Skytteforeninger. Hun laante de gamle Bøger hos Præstens om Alt, hvad der var foregaaet her i Strandsognene siden Svenskekrigen og Polakkerne. Hun var baade synsk og kunde vise igjen, og hun har slaaet Øjet ud paa mere end een Tyv i tre, fire, ja hele fem Miles Omkreds!"

Det var altfor overbevisende, til at Gjenmæle skulde kunne tænkes. Kun en enkelt tvivlende Stemme lod sig endnu høre.

„Hvorfor har ikke din Morfa'er eller Du selv forsøgt Jer ved Skuden?"

Ole Persen strøg den flade Haand fra neden op over Næsen, og kneb Øjnene sammen.

„Hvem siger, at vi ikke har forsøgt os ved hende? Og hvem siger, at der kommer noget godt ud deraf? Hvad der ligger paa Havsens Bund, det hører hjemme der. En anden Sag er det med hvad der bliver smidt op paa Stranden, eller hvad der flyder paa Vandet. Man kan nemt brænde sig paa gamle Penge, især paa Penge fra de Tider. Hvem ved, hvor de er kommen fra? Nutildags kommer de fra Sparekasser; det er en anden Sag. Men I — og her slog Taleren i Bordet — I unge Spyttegøge, som hverken er bange for det ene eller for det andet, I kunde jo en Gang forsøge Jer ved Skuden — hvis I da ikke tror at det hele er Løgn!"

„Jeg betakker mig!" svarede En.

„Det er da ikke værd at blive hidsig for det!" svarede en Anden. „Jeg er bange for, at det vilde koste mere Solv at tage hende op der hvor hun ligger, end hele Klatten er værd!" brummede en Tredje.

„Hvis der nu var Tyveknægte blandt Fiskene . . . . .!" bemærkede en Fjerde.

Man gav sig til at le. Ole Persen rejste sig. Kromanden kom ind, og lod det sædvanlige Vink falde, om at det var paa Tiden. En for en, eller i smaa Klynger, gik Fiskerne ud af Stuen. Man hørte dem snakke og le der udenfor i Natten. Saa tabte Stemmerne sig, og i Stilheden, som nu var indtraadt, rejste sig den dæmpede Lyd af Søernes dumpe Slag mod Stranden.

Der var bleven To tilbage i Stuen. Kromanden var

gaaet ud i Butiken, for efter Sædvane at give sin Krambodsvend en Aftenoverhaling. Det hjalp saa godt paa Hukommelse for Smaapenge, mente han. De To i Stuen var unge Mænd; der kunde i det høieste være et Par Aars Forskjel i Alderen. De var kraftig, tæt byggede; den yngste lidt mere rund og elastisk, den anden mere kantet. Den yngre havde blond Haar i smaa tætte Kruser, Opstoppernæse, og livlige Øjne, der flakkede omkring, som om de stadig søgte noget at forundre sig over eller noget at udfordre. Den anden havde mørkt, glat Haar, der var fugtet med Vand og omhyggeligt lagt i en Fold ind efter mod Nakken og Øret. Hans Udtryk i Ansigtet var halvt tværT, halvt tankefuldt; hans Øjne vare rolige; Blikket lignede en Hunds, der stedse har Tid til at vente. Naar han smilede, smilede han kun med Øjnene; Munden blev ikke aabnet.

Niels, den ældre, stod foran Kakkelovnen med Hænderne i Lommen og saa ned for sig. Kurt, den yngre, sad paa Bænken med Hænderne inde under Haserne, og spyttede ud efter Ovnen.

„Hørte Du, hvad han fortalte, Niels?" spurgte han.

„Jo!"

„Mon det kan være sandt?"

„Hvorfor ikke? Der ligger saa meget udenfor Revlen."

„Jamen . . . .!"

Niels vendte sig om og saa paa ham.

„Sagde Du ikke, at Du vilde med ud i Morgen tidlig og sætte Næringer?"

„Jovel!"

„Saa faar vi skynde os tilkøjs!"

Kromanden kom ind.

„Nu slukker jeg Lampen!"

„Vent lidt!" raabte Kurt. „Lad os faa en Omgang!"

„Jeg skjænker ikke mere i Aften, medmindre I vil drikke udenfor Døren!" sagde Kromanden.

„Rejs Fanden i Vold!" brummede Kurt. „Vi er ikke Heste!"

„Du er bleven stor paa det, siden Du kom fra Navigationsskolen," sagde Kromanden, og skruede ned paa Lampen. „Har Du mange af Doktorens Skillinger endnu tilbage? Man sagde ellers her, at Du havde destilleret dem alle sammen inde i Byen!"

Kurt sprang op, tog i Lommen, og smed en Daler paa Bordet.

„Jeg har i det Mindste nok, til at betale, hvad jeg kræver ind!"

Niels tog sindigt Pengestykket og stak det i Lommen paa sin Kammerat.

„Kom nu Kurt, og lad os tænke paa at faa lidt Søvn. Det er bedre end at staa her og gjøre Kvalm med Gæstgiveren!"

De gik begge ud, og i det samme blev Lampen slukket, og de hørte bag Døren, som blev lukket til for dem, Kromandens tørre Latter.

Kurt standsede.

„Kom!" raabte Niels, og tog nogle lange Skridt hen over Sandet.

Det var Maaneskin, men overtrukket. Sandet lyste dæmpet hvidt, og Husene, der laa spredt omkring paa Klitterne, syntes at være mørkere og alvorligere end sædvanlig, og det var, som om ethvert trak sig ind i sine surmulende Tanker, og helst vilde være for sig selv. Hist og her øjnedes et enkelt rødligt Lys, som snart efter sluktes. Det var de hjemvendte Krogjæster, der nu var gaaet for Anker i Køjerne.

De To gik langs Strandkanten, hvor Sandet var fasteſt at træde paa. Den hvide Brænding var i Færd med at gaa til Ro, ligesom Fiskerne havde gjort. Den rullede langsomt og dovent ind over Revlerne, snublede, brummede, og lagde sig plat ned paa Sandet med en hendøende Hvislen, som om den pustede Vejret fra sig.

„Vi har en rolig og smuk Dag for os!" sagde Niels, som med Kjendermine undersøgte Havet og Luften.

Kurt var standset, og saa opmærksomt ud over Revlerne.

„Hvad om vi tog en Vandkikkert med os i Baaden i Morgen!"

Niels lo.

„Tænker Du endnu paa den Passiar?"

„Jeg har vel Lov til at tænke paa, hvad jeg vil?" svarede Kurt mut.

„Det kan ingen forbyde Dig; men nu vil jeg gaa hjem!"

„Jeg bliver!" svarede Kurt.

„Du vil da ikke straz vade ud og finde Skuden? I saa Fald faar Du smøge Buxerne høit op. Der er dybt Vand mellem Revlerne, véd Du nok; hvis Du da ikke har

glemt det for Alt, hvad de har lært Dig der inde paa Skolen!"

Kurt svarede ikke, og blev staaende. Den anden gik. Kurt fulgte ham med Øjnene, indtil den forsvindende Skikkelse næsten var helt udvisket i det usikre Lys, som hvilede over Stranden. Saa vendte han sig om med en rask Bevægelse, og satte i en lige Linie tværs ind igjennem de spredte Huse op til de øvre Klitter bag ved Byen.

Han gik rask til, og Marehalmens strittende Vipper slog ham med smaa, skarpe Lyd over Støvlerne. Engang imellem bøiede han sig frem og lyttede. Da ingen syntes at være i Nærheden paa denne sildige Tid, slog han ind paa en Sti, der førte op til et ensomt liggende Hus, hvis Tag kun ragede med Rygningen op over en høj Klit. Der var Lys i Gavlvinduet. Et Klæde var hængt indvendig for, saaledes at kun den øverste Del af Ruderne var fri. Et Forsøg paa en Have udenfor Huset var standset ved nogle Kaalstokke og forpiskede Stikkelsbærtorne. Et Lysthus, oprindeligt et gammelt Skibsruf, ragede fra Sandet op udenfor Gavlen. Han tog Støvlerne af, og listede sig frem langs den lave Haveindhegning af skrællede Lyngtørv, indtil han kom til Ruffet. Saa svang han sig smidig som en Kat op paa det, og satte sig paa Hug deroppe, og kiggede ind i Stuen over Klædet, der dækkede for Vinduet.

Han blev siddende en Stund her, og vendte derpaa Hovedet med en rask Drejning. Han lyttede. Rigtig; der kom Nogen gaaende op ad Klitten fra den modsatte Side. Hurtig, som han havde svunget sig op, lod han sig glide ned fra sit Stade, og løb med Støvlerne under Armen, dukkende sig langs med Gjærdet, tilbage ad den Vej, han var kommen. Da Huset atter var sunket ned under Klitten bag ham, satte han sig paa noget Vragtømmer, strøg Sandet af Strømperne, og trak Støvlerne paa. Saa gik han, sagte fløjtende en Dansemelodi, som han efterhaanden forstærkede, hjem til det Hus, hvor Doktoren i sin Tid havde boet, og hvor han havde et lille tofags Værelse, der var bleven forbeholdt ham i hans Velynders Testamente. Et Par Minutter efter at han havde forladt Ruffet, dukkede en Skikkelse frem over Klitten fra den modsatte Side, og saae ned imod Huset. Ligesom beroliget ved at finde Pladsen tom, gik den med tunge, tøvende Skridt ned foran Gavlenden, stillede sig en Snes Fod fra Huset med Ryggen op mod en itubrukken Aare, der var plantet i Sandet, og

stirrede vedholdende over mod det tildækkede Vindue. Den nærmede sig ikke Vinduet, den vedblev at staa og stirre frem mod det oplyste Klæde, indtil Lyset slukkedes bag det. Saa tog Skikkelsen Huen af Hovedet, og lod den svage Vind blæse sig i Ansigtet. En mørk Haartjavs faldt ned i Panden. Den blev strøget tilbage, og Haaret blev omhyggeligt lagt i en Bukkel ind mod Øret. Saa gik Skikkelsen sin Vej med tøvende, tunge Skridt, som den var kommen.

Det var noget op paa Formiddagen, da Niels og Kurt kom roende tilbage fra Havet. Solen skinnede gjennem et tyndt, spredt Skylag, ligesom et graat Flor med Sølvstriber. Luften var dæset, men høj, som man siger. Solskæret laa over Vandet, der hævede sig og faldt i lange Dønninger, hvorfra Friskheden aandede op, som ud gjennem en kølig Grotte.

Niels sad paa Midtertoften og roede. Han drejede Hovedet tilbage, hvor Sveden begyndte at perle, og saa ind imod Land.

„Vi maa se at komme ind, førend Kirkegangen begynder. Det blev ogsaa sent, inden vi kom af Sted i Morges. Blev Du længe paa Stranden i Aftes og saa efter dit Solvskib?"

„Nej, jeg gik lige hjem!" lød Svaret.

„Jeg ogsaa!" sagde Niels, stadig med Hovedet drejet tilbage.

Der blev et Øjebliks Pavse.

„Jeg kan se Folk i Søndagstøjet nede ved Baadene," fortsatte Niels. „Vi maa hænge lidt i, forat komme tidsnok. Hæge sig en Smule skal man jo ogsaa. De giver ondt af sig der inde, naar man er paa Søen en Søndagmorgen. Jeg kan nu ikke se, at der er noget i, at man forretter sit Arbejde den Morgen, som enhver anden. Naar man kommer i Land, og har været i Kirke, er der jo Tid nok til at hvile sig den hele Dag!"

„Ja!" sagde Kurt, som laa agter ude i Baaden og saa ned i Vandet.

Niels roede atter et Stykke hen over de blanke Dønninger, saa at Skummet stod for Bougen af den lethaandterlige Baad.

„Nu maa vi vist være der!" sagde Kurt.

„Hvor?“ spurgte Niels.

„Paa Stedet, hvor hun skal ligge.Ræk mig Vandkikkerten!“

„Du er gal!“ svarede Niels.

„Stop en Kjende, hører Du!“

„Nej gu' om jeg gjør. Vi kommer for sent“, sagde Niels og stemmede Fødderne endnu stivere mod Baadens Spændholt. „Du kan bie til en anden Dag; hun bliver nok, hvor hun er!“

„Jeg kan se hende alligevel!“ sagde Kurt.

„Aa nej vel! Kan Du tælle Poserne?“

Kurt rejste sig.

„Jeg saa Spanterne, siger jeg Dig!“

„Ja, der er vist mange af den Slags. Var de forgyldte?“

„De skinnede, som om de havde været det en Gang. Hør Niels, skal vi være sammen om hende?“

„Nej, tag Du hende alene!“

„Tænk Dig, alle de mange Penge! Hvordan var det, han sagde; naar man kørte med Vogne i hele to Dogn . . .“

„Uden Middag og Vesperkost!“ faldt Niels ind.

„Du tror ikke paa det? Ja ja da, jeg skal nok magte hende alene. Jeg har Penge endnu, til at leje en Dykker. Eller jeg vil selv kjøbe mig alle Klæderne, og saa vil jeg betale en Dreng for at pumpe Luft ned til mig. Jeg vil leje et Skib, som skal ligge bi og vente paa mig her uden for, naar jeg har faaet alle Poserne op i Baaden. Jeg vil ikke komme i Land med en eneste Skilling. Byen skal ikke tjene en Hvid ved mig. Jeg vil rejse langt bort paa en Damper, som jeg selv fragter. Jeg vil kjøbe mig en Plantage med Negere og Sukkermoller i Vestindien, og jeg vil — nej jeg vil først gifte mig!“

„Med en Sort maaske?“

„Nej med en Pige her fra Byen. Jeg vil i alt Fald tage hende med mig!“

„Saa? Du tror kanske nogen vil tage med Dig?“

„Det kunde nok være!“

„Ja Du kan fortælle Historier. Hvordan vil Du forresten klare den Sag med Strandfogden? Du kjender vel Kronens Ret?“

„Jeg giver ham en af Poserne!“

„Du giver os allesammen en Pose fuld!“ mumlede

Niels, idet Baaden gled ind over den sidste Revle og stødte mod Sandet.

De sprang begge ud, og halede Fartøjet op med nogle Tag, der vidnede om dygtige Skuldre og Ben. Saa gik hver til sit, forat klæde sig om.

Kurt var et Barn af Havet. Han kunde datere sin Ankomst her paa denne Kyst fra den Dag, da den gamle Skude var kommen i Land, som Tromlen hørte til. Kakkelovnen i Kromandens Stue og Kurt var virkelig beslægtede. En Novembernat havde man hørt vilde Raab ude over Revlerne. Stormen var for stærk og Natten for mørk til at nogen Hjælp kunde ydes; men ingen i Fiskerbyen fik Sovn i Øjnene. Ud paa Morgenen saa man et mastesløst Skib, der laa og vred sig i de sidste Trækninger paa Grunden. Søen stod højt over det; alle der ude var skyllet væk. Da en Baad endelig kunde komme om Bord, fandt Bjærgernes Formand i Kahytten en Kvinde, som næsten var død, og et Barn, som tilfældigvis var spillevende. Moderen havde omtrent klædt sig nogen af, for at beskytte Drengen mod det iskolde Vand. Skibet dømtes efter Bygningen til at være hollandsk, og Kvinden antog man efter samme Skjøn at være Skipperens Kone. Man bragte Moder og Søn i Land; hun døde endnu samme Dag i Doktorens Hus, saa godt som bevidstløs. I det sidste Øjeblik pegede hun paa Drengen, der var bleven lagt i en Kurv ved Siden af hende, og som sov roligt med en stor Sut i Munden af Boghvedevælling. Doktoren, der var en gammel, venlig Mand, ugift, og som kun til sin egen Skade drak for meget Rom og for lidt Vand, opfangede den Døendes ængstelige Øjekast, og nikkede beroligende til hende. Saa samlede hun med sin blaakolde Haand efter Kurven, vendte Pupillerne op under Øjelaagene, og døde. Der var ikke mange Oplysninger at skaffe til Veje. Doktoren satte sig i Forbindelse med et Hus i Rotterdam og et i Scheveningen. Der blev vexlet nogle Breve, men uden synderlig Resultat. Det syntes at de mulige Slægtninge af Drengen, som stod bag ved den kommercielle Brevskriver, helst vilde lade Drengen blive, hvor Vejr og Vind en Gang havde ført ham hen. Doktoren blev omsider kjed af Sagen, lod alt videre Skriveri falde, antog Barnet som sit eget, og da det dog skulde have et Navn, kaldte han Drengen Kurt. Det lod hollandsk, mente han, og var i ethvert Fald ligesaa godt, som ethvert andet Navn. Han lovede sig selv, at gjøre ud af den op-

vakte Lille, hvad der ikke var kommet ud af ham selv. Foreløbig lod han Kurt, da han efterhaanden voxede op, gaa i Skole med de andre Børn i Fiskerbyen. Man skulde foregaa de andre Honoratiores i Byen med et godt Exempel, mente han, og ikke danne smaa Kaster. Kurt trivedes vel blandt sine Omgivelser, tumlede sig med de andre Drenge paa Søen, og foretrak ubetinget at sidde i en Baad med en Aare, fremfor ved et Bord med en Bog. Doktoren lod Tingene gaa deres Gang. Det var tids nok, mente han, at begynde paa en planmæssig og boglig Opdragelse, naar Legemet havde udviklet sig tilbørligt. Efterhaanden sløvedes imidlertid den gode, gamle Mand, og Kurt levede aldeles som han fandt for godt. Hans naturlige Opvakthed, der ikke modtog nogen Regulering gjennem ordnet Beskæftigelse og sund Lekture, antog gjennem hans Omgang med den tidt og ofte „fraværende" Plejefader en mere og mere barok Karakter. Doktoren havde i sin Ungdom, som saa mange af hans Jævnaldrende, havt æsthetiske Tilbøjeligheder, og endnu længe efter at han af Tidernes og Forholdenes Ugunst var forslaaet til denne øde Kyst, sysslede han med Pennen ved Smaaarbejder af novellistisk Art, som aldrig kom saa vidt, at de saa Lyset i Trykkeriet. Jo mere han følte Trykket af den Isolerthed, hvori han levede, desto hyppigere maatte Romflasken til, forat ophæve Trykket. Jo mere hans Sanser omtaagedes, desto sælsommere blev hans Fremstillinger paa Papiret. Naar Kurt kom hjem om Aftenerne fra sine Expeditioner, læste den Gamle højt for ham af sine Aandsfostre, eller fortalte ham halvtnikkende over sit Glas sælsomme, forviklede Tildragelser, undertiden lystige Begivenheder fra sit glade Studenterliv, og ofte Ting, som den unge Fyr havde havt bedre af ikke at have hørt. Kurt syntes, at det var komisk nok dette her, og dannede sin Forestillingskreds derefter. Snart fik hans Kammerater, hvoriblandt først og fremmest Niels og senere Kromandens Krambodsvend, disse Doktorens Historier gjenfortalt paa anden Haand; eller Kurt lavede selv paa egen Haand Historier, som hans Venner gjorde sig lystige over, men som dog blev hørt paa med Interesse. Der var jo saa lidt i dette ensformige Liv, som kunde beskæftige Indbildningskraften, og man foretrak ubetinget at høre fremfor at læse.

Saaledes voxede Kurt op. Og det syntes ikke at den gamle, gode Doktors respektable Forsæt om at se sig

selv i en forbedret Udgave gjennem Plejesønnen, skulde have nogen videre Art. Der var dog et Punkt, som den Gamle, trods sin Svaghed, vaagede bestemt over: Romflasken. En Dag havde det unge Menneske, mere i barnagtig Kaadhed, end fordi han egentlig følte nogen Tilbøjelighed der til, i Selskab med sine Kammerater tømt Doktorens Flaske. Den Gamle blev som ude af sig selv, da han ved sin Hjemkomst fra Landpraxis fandt Kurt med blussende Kinder og glinsende Øjne. Han jog Kammeraterne ud, og faldt derpaa, uden at sige et Ord, med sin Stok over Plejesønnen. Kurt begreb ikke ret sin Brøde, og protesterede, idet han værgede af for Slagene, der faldt ned over ham.

„Skal Du blive saadant et Udskud, som jeg?" raabte Doktoren, og brugte Stokken. „Er det derfor jeg har opdraget Dig, din Hvalp? Kan Du ikke lade det være nok, at jeg selv . . . . .?"

Og atter susede Stokken ned over Kurts Arme og Skuldre, og afskar al yderligere Forklaring. Kurt følte sig krænket i sit inderste. Hans Plejefader havde aldrig før lagt Haand paa ham. Halvtumlende greb han en Stol og bødede af for sig. Det blev en formelig Kamp, men den Gamle var ham for stærk, og endelig maatte han bede om godt Vejr.

Den gamle, svære Mand kastede Stokken fra sig, saa et Øjeblik paa Sønnen, og lod sig falde ned i sin Arbejdsstol, hvor han sad med Hænderne for Ansigtet og hulkede højt.

Dette Optrin prægede sig ind i Kurts ellers saa lette Sind, og han glemte det ikke i Hast.

Saa døde Doktoren en Dag, og Kurt blev hans Arving. Det vakte en almindelig Misundelse, at det unge Menneske, som var kommen til Byen „paa en saadan Maade", skulde arve. Men Misundelsen satte sig, som saa meget andet i Verden, da man bragte i Erfaring, at det i Grunden ikke var noget at tale om. Kurt fik en af Strandingskommissionærerne til Formynder. Huset blev lejet ud, med Forbehold af det omtalte Værelse for Kurts egen Person. Og da Doktorens Gjæld var betalt, var der en beskeden lille Sum i rede Penge tilbage, som ikke var megen Misundelse værd. Kurt følte sig imidlertid som en holden Mand. Han kjøbte sig, med sin Formynders Samtykke, en Part i en af de store Baade, og der gik et Par Aar, hvori Kurt fiskede og lærte sig at spille Kort, danse og skraa Tobak.

En Dag kom han i Samtale med et strandet Skibsmandskab, som han selv havde været med til at bjærge. Der var et ganske ungt Menneske, som var anden Styrmand. Kurt var ærgjerrig og længtes bestandig efter noget nyt. Han talte efter og regnede ud, at han var over en Snes Aar gammel, og strængt taget ikke havde set eller hørt noget andet end hvad han vidste med sig selv ikke havde ubetinget Rod i Virkeligheden. Han gik til sin Formynder og sagde, at han vilde til Hovedstaden og tage Styrmandseksamen. Formynderen vilde slaa det hen, men Kurt stod fast ved sit Forsæt. Saa tog han til Hovedstaden, hvor han laa halvandet Aar. Netop som Formynderen vilde protestere hans sidste Anmodning om Penge med Gjentagelsen af den Forsikring, at hans Myndling endte i en Arbejdsanstalt, oversendte Kurt ham sit Examensbevis. Han havde imod Alles Forventning staaet sig godt, ja var endogsaa kommen ind som Nummer to.

Kurt havde denne Vinter ligget hjemme fra Nytaar. Han ventede paa Hyre, sagde han. Han havde en Kaskjet med Ankerknapper, og gik i en Jakke af blaat Dyffel med engelsk Snit. Han bar i Begyndelsen i sin Tegnebog, indsvøbt i den Avis, der havde refereret Examensaspiranterne og Karaktererne, en Mængde Visitkortfotografier af Hovedstadsskjønheder med og uden Kaabe og Hat. Han viste dem ved alle Lejligheder for Kammeraterne, og fortalte lange Historier om hver enkelt. Efterhaanden kom Tegnebogen sjeldnere og sjeldnere frem, og forsvandt tilsidst ganske tilligemed Historierne. Han talte i den sidste Tid heller ikke saa meget om den udmærkede Plads, han skulde have om Bord i det fuldriggede Skib. Han mente tvertimod, at det i disse Tider kunde have lange Udsigter med at finde en passende Hyre.

Saa stod Kurt og Niels denne Søndag udenfor Kirken, efterat Gudstjenesten var forbi. Solen skinnede paa Folkene, der gik i deres fineste Puds i Klynger hen ad Byvejen, eller enkeltvis hen over Klitterne. Regnvandet stod i blinkende Flader inde mellem Sandhøiene. Solen skinnede derpaa. Den forkrøblede Lyng, Mosset og Lavarterne, som indrammede disse Smaasøer med friske, glimrende Farver, opsendte i nær Forstaaelse med det sivende Vand hin syrlige, krydrede Duft, som smager af Foraar, og som paa disse øde Steder træder i Stedet for Blomsteraande. Nogle Spurve gjorde Kommers paa Tagryggene i Solskinnet. Det

var en saa fornøielig, frist og klar Søndag, som man i det Hele taget kunde ønske sig paa denne Aarstid.

„Goddag Kurt! Goddag Niels!" Der var En, som hilste paa dem.

„Goddag Harald!"

„Har I været i Kirke?"

„Jo vi har. Har Du ikke?"

„Jo jeg har. Men jeg saae ikke Jer!"

„Vi stod bag Stolpen. Vi kom bag efter"

„Saa? Det er en ubehagelig Situation!"

„Hvad er det for noget, „Situation"?"

„Det er noget — noget som — ja, det er, naar man kommer for sent og maa staa bag Pillen!"

„Det er i Grunden nemt at kunne sige saa meget med et enkelt Ord", mente Niels. „Hvad var det nu, Du kaldte det?"

„Situation!"

„Godt. Jeg skal se at huske det. Du skal vel hen ad Vejen, Harald?"

„Ja!"

„Saa kan vi følges!"

Det var Kromandens Krambodsvend. Det var en høi, opløben Fyr, der hældede lidt forover; spinkel, med kejtede, frygtsomme Manerer, rødt Haar, store Øine med lyse, lange Øjenvipper, der hvert Øjeblik sænkede sig ned paa Kinden. „Han gik med Hønsedun i Ansigtet", plejede Kurt at sige. Til et lille, begyndende, Kindskjægs Befindende holte han stadig med sin højre Haand, der oprindelig havde været hvid og velformet, men som var bleven ødelagt af den stadige Griben i Soda og grøn Sæbe, om Tjærekander og i Puddersukker. Han havde benyttet sine Fritimer — og disse havde han sædvanlig kun om Natten — til at studere alle de Bøger igjennem, som Kurt, der ikke selv var synderlig læsende, havde forœret ham af Doktorens Bibliotek. Det havde kostet ham stor Møje og Anstrengelse at komme igjennem alle disse saa forskjelligartede Sager. Til Gjengjæld havde han dannet sit Sprog herefter, og brugte undertiden fremmede Ord. Han vilde dog vise, at han havde læst.

Folk gik dem forbi paa Kirkegaarden. De tre holdt sig tilbage. Da de var kommen ud paa Vejen, gik de jevnsides, flentrende frem i Solskinnet, passiarende om Ugens Hændelser. Foran dem gik nogle af Byens unge Piger i en Række, Arm under Arm. De drejede Tid efter anden

Hovedet omkring, skubbede sig saa tættere sammen, hviskede og knisede. Kun den midterste saae sig ikke tilbage. Hun var af Middelvæxt, men rank og let bygget, saa at hun saae højere ud end i Virkeligheden. Hun traadte ikke saa tungt som de andre, og Vadmelsskjørterne faldt hende sirligere om Hofterne; ogsaa var Skuldrene rundere, Nakken frejdigere i sine Bevægelser end hos de andre. De sled i hende, hver fra sin Side, for at faa hende til at vende sig om; men hun gik lige frem, bus paa. Over Kinden, som nu og da ved en Drejning kunde skimtes, saa man ikke desto mindre et lille Smil, der røbede, at hun ikke tog Sagen saa alvorlig endda.

„Det er Marie. Kom, lad os gaa til!" sagde Kurt.

De to strøbte imod.

„Det vilde efter min Opfattelse nemt være til Ubehagelighed. Der er saa mange!" sagde Bodsvenden.

Ved en Omdrejning af Vejen skiltes nogle af Pigerne fra Klyngen, og efterhaanden faldt den ene fra efter den anden. Da Kurt saae, at den midterste var bleven ene tilbage, forstærkede han sine Skridt, netop som hun flog ind paa en Sti, der løb op over Klitterne fra Hovedvejen.

De to fulgte efter ham.

„Marie!" raabte han. „Vent lidt og tag os med!"

Den Tiltalte drejede sig om, saa hun fik Solen i Øjnene, skyggede med Haanden for sig, og veg lidt til Side paa Stien.

De kom alle tre til og hilste Goddag. Hun hilste igjen, og spurgte, om de kom fra Kirke. Kurt var den, der førte Underholdningen og med en vis Ugenerthed; hun skottede af og til fra Siden op til ham, og hendes friske, rødmussede Ansigt lyste i Solen. De andre to holdt sig paa Fløjene, og da Stien kun tillod et enkelt Par at passere, maatte Fløjmændene undertiden løbe op og ned ad Siden paa en Klit, hvad der især lod til at ærgre Niels.

Da det lille Selskab havde arbejdet sig op paa Toppen af den højeste Klit, standsede man. I nogen Afstand laa det Hus, hvor Marie boede sammen med sin Moder, en gammel, svag og for det meste sengeliggende Kone, der kun sjelden viste sig. Sandet blændede rundt omkring, og Havet skinnede stærkt ude i Horisonten.

„Man løber sig formelig varm!" sagde Marie, og satte sig ned paa en Tue.

De andre lejrede sig omkring. Kurt nærmest.

Harald sad og trommede med de røde Fingerspidser mod hinanden.

„Det er et overmaade gentilt Vejr idag! Synes De ikke?"

Han sagde „De" og „Jomfru" til Marie.

Hun lo til ham. Han slog Øjenvipperne ned og følte til Kindskjægget.

„Jeg bryder mig virkelig slet ikke om Titulatser, Harald. Kald Du mig kun ligesom de andre!"

Det er en anden Sag med de andre; jeg har ikke havt den Lykke, som Niels og Kurt hver Dag . . . . ."

„Nej, Du har været lovlig undskyldt!" sagde Kurt. Ikke desto mindre saa har vi da alle kjendt Marie lige længe!"

„Jeg længst!" sagde Niels kort.

Kurt saae paa ham, stak Haanden ned i en Tot Marehalm, og rev et Straa ud, som han sad og svingede med.

„Der bliver nok Dans i Aften!" sagde han.

„Virkelig!" raabte Marie, og hendes Øjne straalede.

„Det bliver nok et rigtigt Dansebal", fortsatte Kurt. Det er længe siden her har været saadant i Byen. Man gaar og kjeder sig i dette Hul, og faar ikke Lejlighed til at vise, hvad man duer til!"

„Det staar Dig jo frit for at vise paa anden Maade, hvad Du duer til," sagde Niels. Hvis Du kjeder Dig her, skulde Du se Dig om efter en Hyre!"

„Det kan Du lade mig selv om!" sagde Kurt.

„I skulde virkelig begynde at skjændes, synes jeg!" sagde Marie og lo.

Hun lagde Armene over Kors paa Brystet, bøjede sig lidt forover, og sad og saae med sit ejendommelige, halvt skjælmske, halvt sorgløse Smil lige frem for sig.

Kurt bøjede sig tilbage. Han havde endnu Straaet i Haanden, og da han rimeligvis fandt, at den kjønne Piges Nakke var i en altfor fristende Nærhed, pirrede han hende med Straaet under den lyse Haarfletning, saa at hun med et lille Uh! fór sig med Haanden op bag Øret.

Niels havde siddet og stirret ufravendt paa hende fra sin Plads. Der var en saa dyb Ærbødighed, en saa rørende, ubetinget Hengivenhed i det Blik, der hvilede paa hende fra hans store, mørke Øine, at Krambodsvenden, som ogsaa paa sin Side havde iagttaget hende, med et stille Suk fandt sig beføiet til at vende sig bort.

Ved Pigens Udraab sprang Niels i Vejret, og gjorde en Bevægelse som for at kaste sig over Kurt.

Denne havde rejst sig ligesaa hurtigt.

„Jeg raader Dig til at lade de Abekatteſtreger fare!" raabte Niels med knyttede Hænder.

„Pas Dig selv!" svarede Kurt og satte Foden frem.

Marie stod oprejst imellem dem og saae fra den ene til den anden.

„Men skammer I Jer da ikke!"

Hun gjorde et Par Skridt frem, vendte sig og lo.

„Nu vil jeg gaa alene eller ogsaa vil jeg lade Harald følge mig. Han er ikke saa ilter som I andre!"

Krambodsvenden stod, uvis om han skulde følge efter eller blive hos Kammeraterne.

„Saa Farvel da, og paa Gjensyn i Aften ved Dansen!" sagde hun.

Hun gik hurtig ned over, og op ad den Klit, hvor Huset laa bagved. Da hun var kommen op paa Toppen, vendte hun sig endnu en Gang, hilste og lo i Solskinnet, og gik ind i Huset.

„Det er godt nok at sige: paa Gjensyn! men naar man nu ikke danser . . . . .", mumlede Niels.

„Saa ser man til!" sagde Kurt, og drejede sig rundt paa Hælen, saa at den skar dybt i Sandet.

„Kom Harald, lad os To gaa!" sagde Niels.

I et lille Hummer, der laa bagved Butiken, og egentlig kun var en Gang, som skilte Kramboden fra Kjøbmandens og Gjæstgiverens Dagligstue og Sovegemakker, sad ud paa Natten Harald ivrig beskæftiget med at skrive. Det var akkurat at han kunde faa sig klemt sammen med sit lille Bord, sin lille Lampe, sin lille Bogreol og sin egen spinkle Skikkelse henne i den Krog, der var levnet ham selv, efter at det øvrige Rum var optaget af Tovværk, tomme Fustager, Saltkasser og Klipfisk. Der udstrømmede fra disse forskjellige Sager en ejendommelig og gjennemtrængende Lugt, og det er sandsynligt, at et Medlem af Sundhedskommissionen, der forøvrigt var et honnettænkende Menneske, vilde have protesteret imod, at der blev sovet i dette Rum. Ikke desto mindre sov Krambodsvenden her — paa en dertil anbragt Hylde inde i Væggen. For Øjeblikket arbejdede han.

En Gang imellem trængte Lyden af fjærn Dansemusik som Stemmer fra en stor, ubegrænset og fornøjelig Verden ind i dette lille, snevre og forknytte Rum. Naar Strøgene paa de skrattende Violiner nu og da blev stærkere end sædvanlig, kunde den Skrivende ikke afholde sig fra en Bevægelse. Han prikkede sig med Pennen paa Ørelappen, rokkede lidt frem og tilbage paa Stolen, og skottede til Siden med et Blik, der syntes at sige: frist mig ikke!

Saa dukkede han Hovedet helt ned i Skuldrene, og tog fat igjen, hvor han slap.

Han syntes altid at slippe ved det samme Punkt. Han havde flere beskrevne Stykker Papir liggende foran sig, en hel Række Begyndelser til Breve, og bestandig kom der flere til.

Han blev utaalmodig. Han greb et af de første, og læste:

Til højstærede Jfr. Marie Andersdatter.

Uden i den ringeste Maade at ville gjøre mig gjældende ved at kunne have nogen Fidus til mine ringe Evner, saa er dog min Hensigt saa alvorlig, naar jeg herved tager mig den Frihed, at spørge Dem, Jomfru, hvad De egentlig mente med i Dag at opfordre mig til at følge Dem? Thi det er dog vel ikke Deres Mening, at De, som er saa god, og som ogsaa er saa smuk, ja den smukkeste Pige her i Byen, at ville have mig for Nar eller til Bedste, da De dog godt véd, at jeg vilde følge Dem til Verdens Ende, om De forlangte det, skjønt de to Andre er meget kjønnere end jeg, og ogsaa kunne byde Dem langt mere . . . . .

Han rystede paa Hovedet, lagde Bladet til Side og greb det sidste:

Velagtede Marie Andersdatter,
Min kjære Legekammerat og Barndomsven.

Du maa nu ikke tro, kjære Marie, at jeg skulde gjøre Dig Komplemanger, fordi Du har blændet mig, eller med andre Ord jeg er forelsket. Thi da Du idag, efterat jeg ikke havde faaet hilst paa Dig saalænge, sagde dette med Titulaturerne, som jeg kunde spare, saa vidste jeg nok, hvorledes det stod til med mig. Men dette vil jeg slet ikke skrive om, da Du ikke skal have det at vide, men gjemme det hos mig selv, for at Du, naar jeg en Gang er død, hvilket jeg haaber vil vare en Stund, skal kunne se af disse Breve . . . . .

Ogsaa dette Blad var ufuldendt. Han skød det hen til de øvrige, lagde Ansigtet ned i Hænderne paa Bordet,

og blev siddende saaledes en Stund, medens Klipfisken og det tjærede Tovværk rundt omkring ham blandede deres Duft kammeratlig sammen med hans lille osende Lampe.

Saa gik den smalle Dør op ind til Butiken. Et Øjeblik blev de skrattende Violiners Toner der ovre fra Dansesalen forstærket, og da Harald saa op fra Bordet, mødte hans tilsløredе Øjne Kurts pustende, sveddrivende Skikkelse.

„Naa, Du sidder her og kukelurer, i Stedet for at svinge Dig der ovre med os andre!" sagde Kurt, idet han tørrede Hals, Øjenbryn og Pande med et broget Lommetørklæde, og lod sig falde ned paa Saltkassen bag ved Bodsvendens Stol.

Harald strakte forskrækket begge Arme ud over Papirerne paa Bordet, omtrent som en Kyllingehøne, der skjuler sine Smaa naar Lænkehunden er kommen løs i Gaarden.

„Hvorfor Pokker er Du ikke ovre med og danser?" Paa denne Tid af Døgnet er Du dog fri, og det kan nok hænd's der er Pigebørn i Aften!

„Du véd jo godt, at jeg ikke danser — lige saa lidt som Niels!" svarede Harald, bestandig skjærmende for Papirerne.

„Niels!" raabte Kurt. „Han har Skam været paa Gulvet i Aften, saa det havde Art. Han lignede en Dragkiste i Storm, sagde den gamle Ole Persen. Og saa blev der naturligvis Grin, og Niels holdt væk og drev ned i Kæ ind i Stuen, hvor de spiller Trekort. Der sad han endnu, da jeg gik igjennem; og han saa paa mig, som om han vilde æde mig. Men jeg kærer mig ikke synderlig derom, forstaar Du!"

„Du skulde dog ta' lidt Hensyn!" mente Harald frygtsom.

„Blæse med Hensyn! Jeg er Gud ske Lov ingen Dreng, og behøver ikke at spørge Niels om, hvem jeg maa danse med!" Harald dukkede Hovedet.

„Hvad er det, Du sidder og ruger over?" spurgte Kurt, og skubbede spøgende den Siddende til Side.

Harald satte sig til Modværge, men hans Modstand blev snart overvundet, og Kurt holdt Papirerne i sin Haand.

„Ej ej, Kjæreste breve. Til Jfr. Marie . . . nu, det lader sig høre. Du er ogsaa med om Buddet!"

Han læste de paabegyndte Breve igjennem, først med en haanlig Mine, saa lo han, til sidst blev han siddende tankefuld med Papirerne i Haanden.

Harald var saa vant til at bøje sig for denne Autoritet. Han sad halvt tilintetgjort, halvt med et spørgende, uroligt

Blik hen til den overlegne Kammerat, hvis Tavshed i Grunden var ham uforklarligere end Latteren.

„Javist, javist," mumlede Kurt. „Hun er Død og Pine den smukkeste Pige af dem allesammen, og den kjønneste, som jeg nogen Sinde har set. Og naar selv saadan en Smørstikker, som Du, kan blive forlibt i hende, saa . . . Hør, Harald!" raabte han, og sprang op. „Vi vil drikke hendes Skaal! Der har du dit Krabseri; kom over med i Skjænkestuen!"

Han kastede Papirerne hen paa Bordet, og vilde tage Harald med sig. Men han vægrede sig tappert.

„Nej, jeg gaar ikke der over. De ler kun ad mig!"

„Som Du vil, min Dreng; Saa maa vi drikke Skaalen her hos dig. Op med Varerne! Du har vel nok et eller andet Sted i Krumholterne noget staaende til at salutere med!"

„Jeg har en Flaske Portvin der i Skabet!" sagde Harald tøvende.

„Ja saa!" lo Kurt. „Du har knebet en! Det fornøjer mig, min Gut. Du er i Stand til omsider at blive et Menneske!"

Harald var bleven blussende rød over hele Ansigtet.

„Du ta'r fejl. Den nye Doktor sagde forleden, at jeg havde godt af at drikke mig et Glas Vin. Jeg stod saa meget i Butiken, og havde altid kolde Fødder af Fugtigheden, og Hoste af samme Grund. Jeg lagde selv Pengene for Flasken i Skuffen, medens Kromanden saae derpaa. Vinen, sagde jeg, var til Præsten, for at ikke Principalen skulde tage den fra mig!"

„Ja Du ligner dig selv!" raabte Kurt, som allerede havde skjænket sig et Glas. „En ærlig Fyr er Du, men Du passer ikke for denne Verden. Kanske Du kan blive Kjøbmand og Kroforpagter i den næste. Her nede skal Madposen stæres paa en hel anden Maade. Skaal. Maries Skaal!"

Harald tog sig et lille Blikmaal, hvori der var Kaffebønner; hældte Bønnerne omhyggeligt ud, og lod sig skjænke Maalet halvt fuldt.

Saa stødte han undselig sit Bæger sammen med Kurts Glas, rødmede, og drak.

„Nok en Gang!" sagde Kurt, og skjænkede i. „Du tager jo paa Tingene, som om det kunde være kinesisk Postelin. Man maa ha' ganske anderledes Kurasje, naar man skal

gøre Indtryk paa Pigebørnene — og især paa Marie. Hendes Skaal!"

Han vedblev at lade Munden løbe, og skjænkede op af Flasken, saa længe der var noget i den. Harald sad stille paa Stolen foran det lille vaklende Bord, med Hænderne i Skjødet og Hovedet paa Siden. Kun hans klare, frygtsomme Øine, der nu og da flakkede med lysende Blink hen over Kammeratens selvbevidste Skikkelse, vidnede om, hvor meget Underholdningens Gjenstand laa ham paa Hjærte.

„Har Du i Sinde, at sende hende de Skriverier?" spurgte Kurt med blussende Kinder, og nikkede hen imod Bordskuffen, hvor Papirerne skyndsomt var bleven gjemte.

„Nej!" sagde Harald forskrækket, og rødmede endnu stærkere end før. „Det kunde jeg da aldrig vove!"

„Ha, ha!" lo Kurt.

Han saa, at hans Latter skræmmede den Anden, og han var godmodig nok til at udstrække Haanden og trykke Bodsvendens.

„Jeg mener det ikke saa slemt, Harald. Hvad, vi er jo gamle Kammerater, og jeg kan slet ikke fortænke Dig i, at Du synes om Pigebarnet. Det er der flere end Dig, der gjør!"

Harald sænkede Øjnene, og pillede forlegent først ved sin Skjortelinning og dernæst ved det lyse Kindskjæg.

„Har Du — har Du aldrig skrevet hende til, Kurt?"

„Jeg?" raabte Kurt forbavset. „Jeg har naturligvis talt til hende, naar jeg havde noget at snakke med hende om!"

„Jamen — jeg taler saa daarligt!" sagde Harald.

Kurt lo, og holdt atter inde. Det syntes, trods hans synlige Oprømthed, at der begyndte noget at dukke op hos ham, som han imod Sædvane ikke ret kunde gjøre sig til Herre over.

Harald sad paa sin Side ogsaa under et vist Tryk. Der var øjensynligt noget, som han ikke ret kunde faa frem; og dog vilde han saa gjærne.

Endelig kom det frem. Forfatterstoltheden fik Overhaand.

„Jeg har — jeg har ogsaa skrevet nogle Vers til hende!"

„Vers?" spurgte Kurt.

„Ja. Vil Du høre?" sagde Harald hurtig, og tog ned i Bordskuffen.

Han betænkte sig endnu nogle Øjeblikke, men saa sagde Kurt: „Op med dem!“ Og han læste med skjælvende Stemme:

Vorherre har betænkt Dig vel
Med megen sjelden Gave,
Men Du har vistnok sjelden tænkt
Paa dem, som Intet have.

Du skinner som den klare Sol
Ud af to blanke Øjne;
Men Byen siger, Du er stolt.
Det ligner deres Løgne.

Og dog, det er som Regnen faldt
Skjøndt Solen den er fremme.
Jeg kan en Sky paa Himlens Telt,
Naar Du gaar frem, fornemme.

Du er saa lys og er saa smuk,
Som Nogen her er vorden.
Men naar jeg ser dig gaa forbi,
Jeg voxer ned i Jorden.

Saa kunde jeg mig ønske død
Og at jeg ikke leved,
Og at du aldrig fik Besked
Om det, jeg her har skrevet.

Af Byens Karle kan du faa,
Og af dens Enkemænd,
Hvem Du vil ha'. Men jeg er kun
En ringe Krambodsvend.

Kurt sad med Haanden under Kinden og nikkede hen for sig Takten til Versenes Ord, som Harald læste op omtrent som en Psalme. Da Oplæsningen var endt, glattede Harald med Tommelfingerens Negl Papiret sammen, og ventede paa, hvad Tilhøreren vilde sige.

Det varede noget, inden Kurt fik rejst sig.

„Du kan skrive det af til mig!“ sagde han.

„Nej jeg gjør ikke!“ sagde Harald, og gjemte hastig Papiret.

„Saa kan Du rejse Fanden i Vold!“ sagde Kurt. „Nu gaar jeg ind og danser!“

Der stod Støv og Tobaksdamp over det firkantede, ikke just overdrevent store Rum, som udgjorde Kroens Dansesal. Lysene flimrede og dryppede; de var næsten brændt ned. Der trampedes og puffedes i en bølgende, snæver Kreds, der truede med at blive en eneste, uopløselig Masse. Varmen var uhyre, og alle saa ophidsede ud; de unge Piger tørte sig i Ansigtet med Snipperne af Hovedklædet, som var gledet dem ned over Skuldrene. I det tilstødende Rum sad de Ældre og de, som spillede Kort.

Niels var iblandt dem. Han sad rolig og vristede de fedtede Kortblade ud mellem sine store Fingre. En Gang imellem snød han Lyset eller klinkede med en af Medspillerne, naar en Skaal blev tilbudt ham. Han nippede kun til Glasset, og svarede med et tvært Smil til Bemærkningerne her over. Hans mørke Øjne søgte jevnligt ind imod Dansesalen, for saa vidt som han i det Hele taget kunde trænge gjennem Taagen der inde. Da Kurt kom farende ham forbi inde fra Butiken, syntes han at ville rejse sig, men betænkte sig dog, og blev siddende.

Kurt styrede Kursen lige midt ind mellem de Dansende. Han puffede og skubbede sig frem, greb Marie om Livet i Farten, og vristede hende fra en ung Fisker, der tumlede tilbage for hans kraftige Ryk. Kurt svingede sig med Marie i en forkert Vals ind i Kredsen, der stedse blev større og større, udvidet af Danserens uimodstaaelige Fart. Det var en Dans, som snart Alle saa paa. Han trampede og traadte Alle over Fødderne, der ikke kom hurtigt nok væk. Han stødte med Hofte, Skulder og Albu Alt tilside, der stod i Vejen. Han knugede den smidige Pige op til sig, kastede sig baglæns rundt med hende, havde Nakken saa langt bagover og Opstoppernæsen saa højt i Vejret, at han ikke en Gang fik rigtig sat paa hende, men havde tillige en Følelse af, at han selv var den bedste Danser paa Gulvet, og at hun vidste at paaskjønne det. Naar har ikke Styrken og Behændigheden fejret sine Triumfer? Han vidste, at han fejrede en i dette Øjeblik; hvad brød han sig saa om alle lydelige eller undertrykte Mishagsytringer rundt omkring? Man veg ham dog Pladsen, og man beundrede og misundte ham. Og hvad Marie angaar, saa havde hun i Begyndelsen kun modstræbende fulgt ham, da han saa hensynsløs erobrede hende. Men i dette Samfund var man ikke vant til mange Komplimenter.

En Arm i et rask Slag omkring et Liv, og til Nød et: „Skal det være forkert?“ det var hele Inklinationen. Hun følte, at hun dansede med en kraftig, behændig Mand. Hun lod sig efterhaanden med større og større Velbehag hvirvle omkring mellem Støvet, Tobaksdampen og de i Farten opsnappede Ytringer af ufrivilligt aftvungne Beundringsudbrud rundt omkring, og da endelig hun og hendes Danser ganske aandeløse standsede i en Krog, og han pustende og hæs, men med et blødere Udtryk i Stemmen end sædvanlig, hviskede til hende: „Vi følges vel hjem efter, Marie?“ — saa svarede hun ham med et Haandtryk, og fik derefter overmaade travlt med at efterse en Skorem, som efter hendes forlegne Sigende var sprunget under Dansen.

Hun forlod Dansesalen noget før de andre. Kurt fulgte snart bag efter, og han indhentede hende et Par hundrede Skridt fra Kroen, netop der hvor Stien bøjede ind over Klitterne. Morgenen dæmrede. Sandhøjene løftede sig mørke op mod det begyndende Dagskær. Nede mellem Klitterne var Alt saa graablegt og øde, Marie frøs, skudrede sig, og trak det lille stumpede Shawl tættere om Skuldrene.

„Der er Forskjel paa ude og inde!“ sagde Kurt. „Skal vi danse, forat holde os varme?“

Han lagde Armen om hendes Liv, og drog hende fast ind til sig. Hun sagde, at hun vilde ikke danse mere; nu maatte hun skynde sig hjem, for at se, hvorledes hendes Moder havde det.

Han løsnede lidt sit Tag, men tog ikke Armen bort fra hendes Liv.

„Marie!“ sagde han. „Vi to passede i Grunden for hinanden!“

„Mener Du? Da maatte Du først se at blive noget ordenligt, enten Fisker eller Skibsfører. Styrmand kunde ogsaa gjøre det. Som Du nu er, er Du for ustadig Kurt!“

Hun forsøgte at frigjøre sig for hans Arm, men han beholdt den stadig omkring hendes Liv.

„Bryd dig ikke om, hvad de andre siger!“

„Jeg hører ikke efter, hvad de andre siger; jeg taler kun om, hvad jeg selv véd!“ sagde hun.

„Marie!“ sagde han. „Jeg er rig!“

„Er Du?“ Hun lo højt, og saa ham ind i Ansigtet.

„Jeg forsikrer Dig. Jeg skal blive saa rig, saa rig!“

Og han fortalte Hiſtorien om Sølvſkibet. Han udmalede, hvorledes han ſkulde dykke ned der ude og hente Poſerne op, en efter en; thi de var meget tunge, man kunde ikke tage flere ad Gangen. Og ſaa ſkulde han bringe hende om Bord paa et Skib, hvis hun havde noget tilovers for ham; og de ſkulde tage langt bort, hvor Ingen kjendte dem, og han ſkulde kjøbe hende de dejligſte Ting, og de ſkulde bo paa en Plantage, og ingen Ting beſtille den hele Dag igjennem.

Hun gik eftertænkſom og lænede ſig op til ham.

„Er det virkelig ſandt?“ ſpurgte hun.

Han ſvor.

„Og Moder?“ ſpurgte hun.

Han ſyntes at blive lidt forvirret ved Spørgsmaalet. „Jeg lejer en Kone, ſom altid ſkal bo i Huſet og være om hende!“ ſagde han endelig.

Nej, det ſyntes hun dog ikke om. „Vi kan jo tage hende med os!“ ſagde hun.

Han lovede alt; og atter ſkildrede han hende al den Rigdom, der ſkulde komme over dem begge bo, hvis hun bare vilde holde af ham.

„Det véd Du jo, at jeg gjør desforuden!“ ſagde hun hviſkende.

Han ſaa paa hende fra Siden, drog hende hæftigt ind til ſig, og kyſſede hende. Hviſkende ſammen, og tæt klynget op til hinanden, kom de hen til Huſet. Han vilde ikke ſlippe hende, ikke en Gang da hun havde aabnet Klinken og ſtod i den lille, ſnevre Forſtue.

„Nej, nej!“ hviſkede hun, ſtammende under hans Kys. „Du maa gaa; hører Du!“

„Lad mig ſidde lidt inde hos Dig!“ bad han. „Blot en halv Time, blot et Kvarter!“

„Gaa!“ bad hun bønligt. „Du har jo kjendt ſaa mange Piger, efter hvad man fortæller. Saa kan Du jo ſagtens vide Beſked med, hvor gjerne jeg ſnakkede lidt med Dig endnu. Men gaa nu! . . . . Jeg kan høre, at Mo'r er vaagen!“ tilføjede hun, og gjorde ſig fri for hans Arme.

Han gik baglæns ud ad Døren. Han vilde atter frem og aabne den, men nu var Krogen ſat paa indvendig. Han ſnurrede ſig rundt paa Hælen; han blev ærgerlig; han vilde fløjte, men kunde dog ikke ret. Saa faldt det ham ind,

dette med Skibet, som han havde fortalt Marie om. Hvad havde han egenlig sagt hende, og hvor meget mente han selv med det? Troede han selv derpaa? Han kunde ikke rigtig klare sig disse Spørgsmaal. Sagen var, at han dog alligevel halvvejs troede derpaa. Han havde med hele sin Fantasi sat sig ind i den fristende Behagelighed saaledes at blive rig med Et. Og saa var han det allerede, syntes han.

„I Morgen den Dag begynder jeg!" mumlede han ved sig selv, og skridtede rask til, for at komme forbi Kroen, inden Gjæsterne kom ud. Saa begyndte han at tænke paa Marie og paa Kysscene, og paa, hvor rund og rar hun havde været at holde i Armene. Og saa faldt han i Tanker.

Af disse Tanker blev han vækket ved at en Mand stillede sig i Vejen for ham.

Han saa op, og saa at det var Niels.

Han behøvede ikke at spørge. Han saa paa Udtrykket i den Andens Ansigt, at han havde fulgt efter de To.

Niels kunde kun med Besvær gjøre Brug af sit Mæle. Han gjorde en Bevægelse med Hagen ind imod Brystet, som om han sank noget med Besvær.

„Bavian!"

„Hvad siger Du?" raabte Kurt, og satte sig i Dækstilling.

Niels sænkede Armen, som han allerede havde loftet, og saa med et bittert, sørgmodigt Udtryk paa sin Modstander.

„Hvad kan det nytte at slaa?" hvislede han hen for sig.

„Bliver det til noget?" raabte Kurt.

Niels virrede med Hovedet, og lod Armene hænge.

„Hvis Du vil tale med mig," saa skynd Dig! sagde Kurt, som nu var kommen sig af sin Overraskelse, og som i øvrigt ikke var bange af sig.

Hvis Marie synes om dig, saa kan Du sige, at Du er en lykkelig En, og saa har jeg intet her at tale med Dig om, svarede Niels langsomt. Men hvis Du holder Pigen for Nar, saa . . . . !"

Han talte ikke ud, men rystede den knyttede Haand imod Kurt. Derpaa drejede han sig om, og gik bort saa hastigt han kunde.

Foraaret gik og Sommeren med. Kurt og Niels saa ikke til hinanden efter den Nat; des mere saas nok Kurt og Marie. Man snakkede i det mindste derom. Men man snakker jo om saa meget. Man havde f. Ex. meget travlt med Kurt selv — ogsaa uden Forbindelse med Marie. Men han var ogsaa bleven saa besynderlig. Han havde først og fremmest sluttet sig meget til den gamle Ole Persen, ham, som den Aften havde bragt Sølvskibet paa Tale. Ole Persen var ikke godt lidt; han var en „Krakiler" sagde de, og han gik ikke af Vejen for et Glas, især naar en Anden

vilde have den Godhed at betale det. Man sagde, at Ole gik og bandt Kurt saa mange Historier paa Ærmet, at han snart kunde faa til en ny Overfrakke, nu da Jakken var bleven noget slidt. Kurt laa ude i sin Baad om Nætterne, men fiske gjorde han nok egentlig ikke. Ole tog ikke nogen direkte Del i Kurts Foretagender; dertil var han altfor forsigtig og altfor doven af sig. Men han hjalp ham trolig med at forslaa Tiden i en Smutkro, som var bleven dannet af de mindst ansete blandt Fiskerne. Kurt betalte regelmæssigt hvad her blev fortæret, men man skøttede mindre og mindre om at blive beværtet af ham. Han var bleven saa underlig desperat, sagde de. Den ene Dag slog han stort paa det, den anden Dag saa han ud, som om han havde bestilt til sin egen Begravelse. Da En tilfældigvis en Dag spurgte ham, om han ikke tænkte paa den Hyre, han vilde have sig, slog han tre Fortænder ind i Munden paa Vedkommende, og svor paa, at han vilde tage den Mands Liv, som vilde forsøge at fortrænge ham af Byen. Saa fik Strandfogden en Eftermiddag fat i ham, og havde en længere Underholdning med ham under fire Øjne inde mellem Klitterne. Efter den Tid blev Kurt end mere besynderlig og umedgjørlig. Han kom nu ikke saa meget paa Vandet, men han laa og drev om mellem Klitterne. Nogle sagde, at han holdt sig nok meget i Nærheden af det Hus, hvor den sengeliggende Enke boede med Datteren.

En Dag ud paa Eftersommeren forsvandt Kurt.

Man snakkede derom i Byen og paa Kroen, og man skaanede ham ikke, nu da han var borte. Marie kom herved ogsaa paa Tale.

„Stakkels Pigebarn!“ sagde nogle.

„Det er godt nok til hende!“ mente andre og hovedsagenlig kvindelige Tunger. „Hun satte Næsen saa højt i Sky; saa snubler man nemt!“

Hun havde allerede i nogen Tid ikke vist sig blandt Byens Ungdom. En Søndag Eftermiddag havde Bodsvenden Harald til sin Overraskelse faaet fri af sin Principal. Han havde friseret sig og taget en ren Krave paa, og nu stod han uden for Kroen, raadvild om, hvor han egentlig skulde gjøre af sig. Kurt var jo des værre væk, Niels var altfor lidet selskabelig, og Bodsvenden havde hverken haft Tid eller Tilbøjelighed til at slutte nye Bekjendtskaber. Vejret saa lidt tungt og truende ud. Det opfordrede egentlig ikke til

at gjøre Spasereture; og dog — der gik pludselig en Idé igjennem Harald.

Han rødmede, og vendte sig om, for at se om Ingen havde lagt Mærke til hans Rødmen. Søndagsfolkene vare imidlertid alle indendørs, Vejen var fri, saa langt han kunde overse den. Han tog et Skridt, han tog to, og da der stadig ikke viste sig nogen Hindring for at han tog det tredie o. s. fr., saa fortsatte han Marschen ind mellem Klitterne i den Retning hvor Enkens Hus laa.

Som han nu gik og grundede over noget, standsede han pludselig.

Ved Siden af Stien paa en lille Marehalmstue sad en Skikkelse og græd. Det var Marie.

Hun saa op, og da hun saa Bodsvendens kjendte Træk, gav hun sig paany til at græde.

Han var standset, fuld af Forvirring og Ubestemthed. Han havde aldrig været i en saadan „Situation" før, og vidste ikke, hvad han skulde sige eller gjøre. Da han ikke desto mindre havde en Følelse af, at noget burde der siges eller gjøres, saa nærmede han sig hende, og begyndte med usikker Stemme:

„Jomf . . . . Marie . . . . !"

Hun vedblev at græde.

„Marie! Jeg vilde saa gjerne sige noget, noget, som kunde trøste . . . . Hvad skal jeg sige?"

Det var aabenbart længe siden den stakkels Pige havde hørt et venligt Ord. Hun saa gjennem Taarer paa det Ansigt, der bøjede sig ned imod hende, og uden ret at gjøre sig Rede for, hvad hun foretog sig, rejste hun sig op og slyngede Armene om hans Skuldre, idet hun under Hulken erklærede ham, at hun var den ulykkeligste Skabning paa Jorden.

Harald begyndte at ryste. Det kom ham saa uventet. Han stammede nogle uforstaaelige Ord og søgte imedens at frigjøre sig for hendes Arme. Ikke saa snart mærkede hun det, førend hun ogsaa af sig selv lod dem synke. Hun græd da ikke længer, men stirrede forvildet paa ham.

Han blev for Alvor bange. Sligt var ikke forekommet i hans Bøger, og Menneskene og Verden kjendte Bodsvenden intet til. Han gjorde et Par Skridt tilbage, saa ængstlig paa Marie, drejede sig om, saa endnu en Gang paa hende, og satte saa i fuldt Løb tilbage den samme Vej, han var kommen.

Marie stod ubevægelig paa den samme Plet. Hun kunde ikke forstaa det. Hun havde troet, at han dog i det mindste havde haft et opmuntrende Ord for hende. Hun kunde ikke sætte sig ind i en saa kejtet og undselig Natur. Han havde nu vist sig at være akkurat som alle de andre! Og hun samlede Forklædet op for Ansigtet og gik ind imellem Klitterne; hun vidste ikke en Gang selv hvorhen.

Der var en Haand, der tog om hendes Arm og standsede hende.

Hun mente, at det var Harald, som var fulgt efter hende; og uden at tage Klædet fra Ansigtet sagde hun:

„Nej, nej; det hjælper ikke. Du skammer Dig dog ved mig, ligesom de andre. Nu gaar jeg ud i Søen!"

„Nej Du gør ikke!" sagde en dyb Stemme.

Det var Niels.

Han tog hendes Haand. Hun lod ham gjøre det uden at se op.

Han tog den anden Haand og Forklædet med den fra Ansigtet. Hun vendte Hovedet bort og mumlede: „Gid jeg var død!"

„Man kan tids nok dø!" sagde han paa sin rolige Maade. „Det er der slet ingen Plasér ved. Men nu vil jeg spørge Dig om noget . . . .?"

Hun løftede Hovedet en Kjende.

„Niels, lad mig heller gaa!" bad hun.

„Vil Du gifte Dig med mig, Marie?"

Hun saa stift paa ham.

„I denne Tilstand? Skal Du nu ogsaa gjøre Nar ad mig!"

Han knugede hendes Hænder.

„Jeg vilde have givet mere, end jeg kan sige, til, forat det ikke var sket; men ligemeget . . . . vil Du være min Kone, Marie? Jeg spørger Dig herom saa sandt som jeg tror, at jeg er et ærligt Menneske!"

Hun svarede efter en liden Stund og med sagte Stemme:

„Jeg vil vente paa Kurt. Han maa komme!"

Der fór et mørkt Udtryk over Niels' Ansigt.

„Han kommer aldrig!"

Hun rystede paa Hovedet og begyndte at gaa til i Retningen af Huset. Han spurgte hende ikke videre, men gik ved Siden af hende, idet han understøttede hende, naar Jordsmonnet lagde dem Hindringer i Vejen.

Foran hendes Dør standsede han og saa igjen paa hende:

„Hvis han nu ikke kommer . . . . .?"

Hun rystede atter paa Hovedet, men som om hun fortrød det, greb hun hans Haand og trykkede den:

„Tak Niels. Du er god. Gud give at jeg ikke skulde have bedrøvet Dig saa meget!"

Den samme Aften blev to unge Fiskere kastet ud af Kroen. Det var Niels' mægtige Haand, der besørgede dem, og Grunden var, at de havde talt ilde om Marie.

Der var gaaet mange Aar, en sexten, sytten siden da.

Man var mod Vintrens Slutning, og Vintren var streng. Det var Lørdagaften, og det var Mødeaften paa

Kroen. En efter en var Mændene kommen ind, havde banket sig i Næverne og stod og varmede sig henne ved den rustrøde Kakkelovn, der uforandret vedblev at hævde sin Plads, medens mange Ting uden omkring den vare vexlede i Tidernes Løb. Kroens Ejermand var f. Ex. gaaet bort, og den forrige Bodsvend havde indtaget hans Plads. Han havde den Lov paa sig, at være en ypperlig Gjæstgiver og en dygtig Kjøbmand. Det Forlegne var gaaet af ham i Tidernes Løb, og det Godmodige var blevet tilbage. Han havde ikke giftet sig, men havde en flink Husholderske. Der var aldrig Klammeri mellem ham og Gjæsterne, eller mellem Gjæsterne indbyrdes, saa meget mere som den gamle Ole Persen havde fulgt den forrige Kroejers Exempel og begivet sig paa den store Reise, hvor til der ikke gives Returbillet.

Man talte om Vejret. Det var hundsk der uden for. Det frøs adskillige Grader og det sneede med en stormende Nordvest.

„Det er godt for dem, der kan sidde i Varmen!" mente en af de ældre Fiskere. „Hvad siger Du Niels?"

Niels sad henne ved den lille Kakkelovn og røg sin Pibe stiltiende som han plejede. Han var jo en Mand i sin kraftigste Alder, og Aarene havde ikke taget stort paa ham. Alligevel mærkede man, at han havde arbejdet strængt. Han saa op, og der var et roligt Smil over hans Ansigt, som gjorde godt at se paa.

„Vi sidder lunt nok!" Han blev alvorligere. „Der er vel dem i Nat, der kunde ønske at bytte med os!"

„Hvordan har din Kone det, Niels?" spurgte Kromanden henne bag Skjænken.

„Tak, hun har det godt. Jeg kan hilse fra hende. Hun mente, at vi saa Dig saa sjeldent nu hos vort!"

Kromanden kiggede ind ad den lille Rude i Døren, som skilte Skjænkestuen og Butikken ad, og svarede:

„Du véd, jeg har saa meget at tage vare. Det er ikke saadan at være Kjøbmand nu, som i forrige Tider. Man maa passe paa og være om sig, hvis man skal have noget ud af det. Ellers tak for Hilsenen!"

„Fa'r!" raabte en stor, stærkbygget Knøs, som kom springende ind i Stuen, aandeløs og ganske tilsnet. „Fa'r, der maa være sket en Ulykke der ude paa Revet!"

Alle inde i Stuen stod op.

„Hvad mener Du?“ spurgte Niels, og rakte sindig ud efter sin Skindhue.

„Jeg gik hjemme fra, fordi jeg tænkte, at jeg vilde ned til Stranden og se om Havet voxede. Da jeg var udenfor Fyret hørte jeg ret vester i ligesom Raab eller Skrig ude fra Søen. Der stod et svært Hav paa Stranden, men Lars, som var med mig mente ogsaa, at han kunde høre . . . .“

„Lad os komme afsted, og det strax!“ sagde Niels afgjørende.

Alle i Stuen fulgte, paanær Kromanden.

De arbejdede sig i Mørket op mod den piskende Sne, op over Klitterne ned til den vestre Strand. En Gang imellem standsede Drengen og bad dem om at lytte. Men der var intet at høre, undtagen Vindens Hujen og Brændingens Dundren. Først da de med stort Besvær havde arbejdet sig frem til Fyret lagde Niels Øret til.

„Rigtig!“ sagde han efter et Øjebliks Betænkning.

„Hvad mener Du Fa'r?“ spurgte Drengen, som stemmede sig imod Vindens Kast og holdt sig for de svidende Ørelapper.

„Vorherre holde sin Haand over dem der ude i Mørket!“

Mændene udvexlede deres Meninger indbyrdes. Saa tog Flokken et skrapt Løb tilbage til Kroen.

„Naa?“ spurgte Gjæstgiveren.

„Der staar et Skib ude paa Revet!“ sagde Niels i en egen, højtidelig Tone. „Jeg haaber for dets egen og Folkenes Skyld, at Tømmeret maa være stærkt nok til at holde ud til i Morgen!“

„Der maa gjøres Anstalter strax!“ sagde Gjæstgiveren ivrig. „Vi maa have Bud til Kommissæren og efter Raketterne og Stolen og Baaden. Der maa skaffes Heste, ...“

„Ja, lad os kun sende Bud!“ sagde Niels sindig. „Men bedst var det, om vi kunde sende Bud efter Dagslysningen et Par Timer førend sædvanlig. I Nat kan vi ikke hjælpe!“

Nogle af Mændene gik bort for at varske og allarmere. Niels blev siddende endnu en Stund med de tilovers blevne. Der blev ikke talt meget.

„Nu er det vel bedst at vi gaar hjem til vor Mo'r, forat hun ikke skal ængstes alene der hjemme, om hun faar noget at høre om dette!“ sagde Niels omsider.

Han og Sønnen fulgtes hjem efter, og da de gik igjennem den vidtstrakte By med dens spredte Smaahuse var der en egen Uro at spore blandt Befolkningen, og mange kom ikke i Seng den Nat.

„Lad os blot tage os den Søvn, vi kan faa!" sagde Niels der hjemme. „I Morgen kan vi maaske have alle Kræfter nødige!"

Han nikkede til Marie, som havde siddet ved sin lille Lampe og ventet paa ham.

„Skal Du ud i Morgen?" spurgte hun urolig.

Han smilede, og hun hjalp ham stiltiende Overtøjet af og lagde til Rette for ham der inde i Alkove Sengen. Saa fik hun ogsaa Sønnen bragt til Ro inde ved Siden af, og kysjede ham hæftigt medens hun bøjet over ham lyttede til Stormen der uden for.

Der stod, den næste Morgen, da Vintersolen brød frem, omtrent den hele Bys mandlige Befolkning forsamlet paa Stranden uden for Fyret. Den ved Raketapparatet ansatte Embedsmand var ude af sig selv af Anstrengelse og Ærgrelse. De fleste af Raketterne kunde ikke række ud imod Stormen, og de, som faldt paa Vraget der ude, gjorde ingen Nytte. Vraget var masteløst og saa overisset, at det lignede en uformelig Klump, en uhyre Tællefjerding eller noget lignende. Naar Solen faldt paa det, skinnede det som Sølv. Mandskabet der ude — hvis der endnu var Mandskab i Live — maatte være ubekjendt med Brugen af Raketterne, eller saa forkommet, at det ikke kunde gjøre Brug af Hjælpen. Redningsbaaden var vendt tilbage, overisset og halv fuld af Vand, efter tvende forgjæves Forsøg. Baadsmandskabet erklærede videre Forsøg for unyttige.

„Saa maa vi have vor egen Baad ud!" kommanderede Niels.

Han og en halv Snes andre gjorde Baaden klar. De tog Øxer, Kobén og Brækjærn med sig, trykkede de nærmest staaende i Haanden, og begyndte at føre Baaden ud,

„Tag mig med Fa'r!" raabte Sønnen.

Niels havde ingen videre Lyst, men Sønnen kom i Baaden alligevel.

„Din Mo'r tilgiver det aldrig, om Du kommer noget til!" sagde Niels med en blød Stemme og gav Drengen Plads lige ved Siden af sig.

„Man maa vænne sig til det i Tide!" sagde Knosen.

Det gik ud efter; den gamle Kamp af en Baad mod Brændingen. Det var Armene vant til, der haandterede Aarerne. Men for hvert Slik af Vand, der kom ind, lagde der sig snart en glat Hinde af Is over Aarer, Tofter, Søstøvler og Redskaber. Og Hinden blev tykkere og tykkere jo længer man kom ud.

Niels havde Styreaaren. Det gav Mod og Fortrøstning i Baaden. Han lagde til Isklumpen der ude paa Revlen som en Mand, der er kjendt med Alt, og som véd, at en Fejltagelse gjælder Livet. Den første, der kom om Bord, var Sønnen. Han hagede sig fast som en Kat og kravlede med Øxen i Haanden hen ad Dækket, som var for glat til at gaa paa. Den næste, der fulgte efter, var Niels.

Alt var skyllet væk fra Dækket. De To brød Døren til Ruffet op, og snublede over et Par stivfrosne Lig. En Skibslanterne laa væltet paa Gulvet. Vægen i Lampen glødede endnu og udsendte en kvælende Oliestank. Det gav sig ynkeligt fra de to Køjer paa den læ Side. De trak ud af den ene en Mand, hvis Ben og Arme vare forfærdeligt opsvulmede og hvis Øjne stirrede som i Vanvid af Overanstrengelse, Mangel paa Søvn og alle Livsfornødenheder. Han døde mellem Hænderne paa dem. De søgte hen imod den anden Køje. Manden, som laa der, syntes at være Skipperen. Han kunde vel være hen imod de Fyrgetyve, men saa ældre ud under alle de Lidelser, der var overgaaet ham de sidste Dage. Han havde faaet krængt Søstøvlerne af sig; hans Fødder stak i uldne Stromper, og gjennem Hullerne paa Stromperne stak de hvide, nogne Fødder ligesom i en Gelée af Is. Hans Hænder vare døde, hans Læber blaa. Han kunde ikke tale, men kun give en Art Grynten fra sig.

Niels hældede sig over ham, saa paa ham, og gav derpaa Drengen et Tegn. De fik baaret ham ud af Ruffet og fik ham med Besvær firet ned i Baaden. Stormen var stillet noget af og Søens Magt brudt, ellers vilde det næppe være lykkedes dem, at faa en saa død Byrde bragt ud over Siden.

Da de var kommen i Land forlangte Niels med Bestemthed, at den Skibbrudne skulde bringes hjem til ham.

De klædte ham af, gned ham med Sne, rullede ham, og lagde ham i Alkove Sengen. Niels vilde ikke have at Marie maatte se derpaa. Den unge Læge, som havde overværet Gnidningen, forordnede oplivende Drikke, men mente

dog næppe, efter hvad han sagde til Niels, at den Syge vilde komme sig.

„Gaa nu ind til ham!" sagde Niels til sin Hustru.

Lægen stod der inde og Drengen ligeledes. Da Marie kom ind i Stuen havde den Syge akkurat begyndt at sanse lidt, men led meget, og Lægen rystede paa Hovedet.

Marie saa paa den Liggende, gik nærmere, og standsede med et Skrig.

„Kurt!"

Den Liggende bevægede Hovedet. Øjnene bleve unaturligt store; han famlede med Hænderne for sig, og mumlede:

„Marie. Kan Du tilgive?"

Hun svarede ikke. Drengen, der stod ved Fodenden af Sengen, saa fra den Syge hen paa Moderen.

Niels, som stod tilbage i Stuen henne ved Vinduet, gav ikke en Lyd fra sig.

Marie gjorde et Skridt frem hen imod Drengen.

„Jeg lider meget. Kan Du tilgive?" mumlede den Syge.

Niels traadte til og tog Marie ved Haanden.

De gik begge hen til Sengen. Kurt holdt Haanden frem for sig.

De tog begge hans Haand og trykkede den. Den var saa iskold.

Niels pegede hen paa Drengen:

„Der staar . . . . !" Han kunde ikke fuldføre.

Den Syges Øjne løb fulde af Vand, og han gjorde sig Umage for at tale. Lægen vinkede, at de skulde gaa ud af Stuen. Den Syge bad, at de maatte blive. Saa sagde han:

„Jeg har gjort Eder stor Uret, men nu dør jeg jo. Sølv kan ikke gjøre Uret god igjen; jeg véd det. Men jeg har Poser, mange Poser med Sølv der ude i Skibet, som jeg selv har fortjent. Det er Eders Altsammen, om I kan bjærge det. Denne Gang taler jeg Sandhed! Lad mig faa Drengens Haand!"

Han fik den, og han døde.

„Jeg gratulerer til Arven!" sagde Lægen, som var en Mand, der tog Liv og Død koldblodig.

Holger Drachmann.

Første. Naa, hvad bliver det saa til med Tragedien?

Anden. Ja, jeg skal sige Dig: jeg troer snarere, Sujettet egner sig til et Lystspil.

Første. Jeg troede i Grunden ikke, at det Komiske laa særligt for Dig.

Anden. Jeg troer ogsaa snarere, at det er en Blanding af det Lystige og det Alvorlige,

Første. Det Tragikomiske maaske?

Anden. Nej, nej, aldeles ikke, — men jeg har lagt

Mærke til, at det let slaar over i hinanden, naar jeg skriver. Ja, Ideen har nu ogsaa ligget og groet hos mig, og nu skal Du høre —

Første. Vil Du ikke sidde ned?

Anden. Nej, Tak; — er det ikke underligt, naar jeg skal tale om mine Ideer, staar jeg helst?

Første. Ja, og ligesom Du staar allerbedst, saaer Du undertiden Lyst til at tale om Dine Ideer.

Anden. Javel — men seer Du: det Hele skulde jo være et Nutidsdrama; jeg vilde skildre en urolig Natur, som er fyldt af Tidens Ideer og jager fra det Ene til det Andet, men tilsidst havner i Kjærligheden. Seer Du: han skulde være Student og studere Et eller Andet, ligegyldigt hvad, men det tilfredsstiller ham ikke.

Første. Nej, naturligvis.

Anden. Saa forlader han Studierne og begynder at digte.

Første. Naa og det tilfredsstiller ikke Andre.

Anden. Ganske rigtig! Saa bliver han Journalist og saa videre — det Ene efter det Andet, men saa finder han hende, og saa bliver han noget Praktisk, og saa ender det.

Første. Jamen, det er jo et udmærket Sujet til en Roman.

Anden. Troer Du?

Første. Ja, afgjort. Tænk, hvilke Skildringer, Du kan give af Studenter- og Kunstnerlivet og Journalistiken etcetera.

Anden. Ja, det kan gjerne være.

Første. Ja, Du skulde skrive det som Roman, Du kan jo altid lave det om til et Drama, hvis Du synes.

Anden. Ja, det kan jeg ogsaa; men med Romaner gaaer jeg jo ind i Din Retning.

Første. Gjør ikke noget min Ven. Jeg har forresten ogsaa begyndt i en anden Genre; jeg har tænkt paa noget Lyrisk.

Anden. Død og Pine!

Første. Ja, Du, jeg har det Hele løst i Hovedet, — jeg véd, hvordan det skal være. Se, det skulde hedde: „I Naturens Lønkammer" eller saadan Noget. Jeg tænker mig, at Naturen sidder i det Skjulte, og saa kommer alle Naturkræfterne og faaer deres Befalinger.

Anden. Skal det være i bunden Stil?

Første. Ja, naturligvis. Se, først føres man ind

i Naturens Lønkammer, hvor den sidder som en gammel, mægtig Kjæmpe og kan se over den hele Jord, og saa kalder den, og saa kommer første Naturkraft — det skal nu begynde om Foraaret — og den faaer Befaling til at grønne Jorden og lade Kilderne springe.

Anden. Det er udmærket, — ja, jeg har forresten ogsaa tænkt paa at behandle Naturen i et Eventyr, der skulde hedde „Mellem Klipperne," — og saa vilde jeg lade Klipperne tale.

Første. Det er skam originalt.

Anden. Ja, ikke sandt? Først taler første Klippe.

Første. Hvor mange skulde der være?

Anden. Ja, saadan Noget bestemmer jeg ikke i Forvejen. Det giver sig af sig selv. Saa skildrer hver Klippe sit Liv fra Verdens Skabelse af, og der vil blive Skildringer, Naturomvæltninger og geologiske Uvejr.

Første. Det bliver voldsomt.

Anden. Jamen, det skal det ogsaa være.

Første. Men, hvordan kan det blive til et Eventyr?

Anden. Ja, det kommer først til under Udarbejdelsen, — men, synes Du, at jeg skulde udgive det anonymt?

Første. Nej paa ingen Maade, — saa faaer Du jo aldrig et Navn.

Anden. Nej, det er ogsaa sandt; ja saa sætter jeg mit fulde Navn!

Christopher Boeck.

Strøtanker.

En skjøn Sjæls Lidelser er den Foraarets Nattefrost, der gaar forud for den milde Sommer; men en haard og fordærvet Sjæls Lidelser er som Efteraarets Kulde, der gaar forud for Vinteren.

Et Folk saavelsom et Menneske kan ofte med Sandhed udbryde: Jeg har havt den store Lykke en Gang at være ulykkelig.

Fyrsterne og Genierne beundres mest, naar de ere døde.

Belejringen.

(Af Beatus Dodt.)

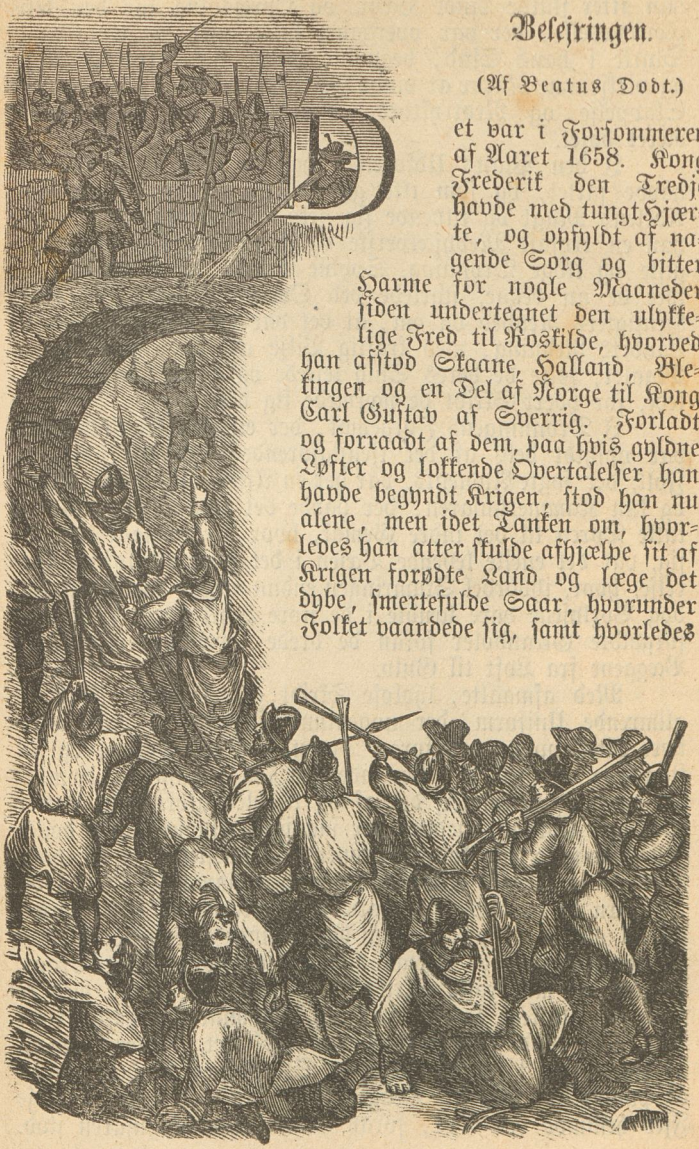

Det var i Forsommeren af Aaret 1658. Kong Frederik den Tredje havde med tungt Hjærte, og opfyldt af nagende Sorg og bitter Harme for nogle Maaneder siden undertegnet den ulykkelige Fred til Roskilde, hvorved han afstod Skaane, Halland, Blekingen og en Del af Norge til Kong Carl Gustav af Sverrig. Forladt og forraadt af dem, paa hvis gyldne Løfter og lokkende Overtalelser han havde begyndt Krigen, stod han nu alene, men idet Tanken om, hvorledes han atter skulde afhjælpe sit af Krigen forødte Land og læge det dybe, smertefulde Saar, hvorunder Folket vaandede sig, samt hvorledes

han atter skulde vinde Hævn og Oprejsning for den bitre Forsmædelse, der var overgaaet ham, mere og mere vandt Styrke i hans Sind, begyndte ogsaa hans kraftige Vilje og virksomme Natur at vinde Herredømme over den Sorgens Slappelse og Nedtrykthed, hvorunder han hidtil havde været bøjet.

I den Plans Udførelse, han nu efter nøje Overlæg havde fattet, og som ikke gik ud paa mindre end at knuse Adelens Magt og tilvende sig selv Eneherredømmet, havde han en trofast Medhjælperske og Raadgiverinde i sin energiske og kloge Dronning, Sophie Amalie af Lüneborg, og idet de nu begge, styrkede ved Overbevisningen om deres Hensigters Renhed og om, at det var det eneste Middel til Landets Redning, med kraftig Vilje arbeidede paa at naa Maalet, følte de deres Sind lettede og deres Hjærter styrkede, for hvert Skridt de nærmede sig dette.

I Dronningens Forgemak, der ellers i Almindelighed var opfyldt dels af det tjenstgjørende Personale, dels af Folk, der søgte Audients, var der en Aften ualmindelig tomt, og kun Kammerhusaren, der havde det Hverv at aabne og lukke Døren til det indre Gemak, hvor Dronningen opholdt sig, var det eneste levende Væsen i det store vidtløftige Værelse, hvor, ihvorvel Skumringen endnu næppe var indtraadt, dog Voxlysene vare tændte i de store Lysekroner, samt i de forgyldte Girandoler foran de brede Spejle, der beklædte Væggene fra Loft til Gulv.

Med afmaalte, lydløse Skridt gik Tjeneren iført en glimrende Uniform, der nogenlunde svarede til hans militære Titel, op og ned foran Døren, idet han dog af og til standsede og lyttede. Der inde fra lød nemlig en dæmpet Summen af Stemmer, der af og til blev afbrudt af Latter eller høje Udraab, medens der saa igjen pludselig blev dødsstille, hvorpaa en blød, fuldtonende Damestemme akkompagneret af en Harpes bløde Toner sang en gammel Folkemelodi.

En af de brede Fløjdøre, der førte ud til Korridoren, gik nu op og et højt, kraftigt bygget ungt Menneske, klædt i en Kammerjunkers ligesaa sirlige som pragtfulde Dragt, traadte ind med raske Skridt, idet han dog derpaa med et sagte Tryk lukkede Døren efter sig, som mindedes han i rette Tid, hvad god Skik fordrede paa Slottet. Efter dernæst at have aftaget sin med vajende Strudsfjær prydede Baret og pyntet lidt paa sin Dragt, skred han med lette, lydløse Fjed henimod den Dør, foran hvilken Kammerhusaren stod.

Førend han imidlertid naaede saa vidt, traadte pludselig en ung Dame, der hidtil havde staaet skjult i en Vinduesfordybning lyttende til Musikken, ham i Møde

„Men Du milde Gud!“ udbrød hun, idet et glad Smil oplyste hendes smukke, ungdomsfriske Ansigt, „hvordan kommer Du her Eiler Holck?„

„Ja, det samme Spørgsmaal kunde jeg gjøre Dig Else,“ svarede han, idet han overrasket traadte et Skridt tilbage, medens han betragtede den unge Pige med et saa kjærlighedsfuldt og glad Blik, at hun rødmende slog Øjnene ned.

„Ah, ja,“ udbrød hun med paataget Forundring, idet dog Munterheden lyste ud af hendes smukke Øjne, „hvilken gjensidig overordentlig Forbauselse, der næsten gjør os begge til Saltstøtter. Jeg troede Dig i øvrigt i Leding og Krigsfærd, ude for at slaa Svenskere ihjel, men maaske mente Du, at det samme var Tilfældet med mig?“

„Nej, Else,“ svarede han leende, „vel tvivler jeg ikke om dit Mod og heller ikke om dit Sindelag, hvad vore Fjender angaaer; men at det skulde drive Dig til at øve slig Gjerning, har jeg dog ikke antaget. Nej, jeg troede Dig vel forvaret i Fruerstuen ude paa Svanholm hos din Søster, hvor jeg forlod dig da Krigen begyndte.“

„Og Du ønsker maaske af dit ganske Hjærte, at dette saaledes endnu var Tilfældet for at ikke visse Uvedkommende skulde blive Vidner til din Færd her blandt Hoffets skjønne Damer.“

„Sig hellere, Else; for at man ikke skulde blive Vidner til den for en Krigers lidt ydmygende Tjeneste, som jeg her maa udrette; thi som Du her ser mig klædt i Silke og Guld og spraglet som en Paafugl, staar jeg i Begreb med at bringe Hans Majestæt den underdanige og højst vigtige Melding, at Jagthunden Diana med god Appetit har drukket sin Mælk efter at have forøget Familien med otte Hvalpe. Dette sagde han i en saa komisk, halv ærgerlig og halv ærbødig Tone, at den unge Pige brast i Latter. „Ja Du ler, Else,“ vedblev han, „og det er sandelig ogsaa latterligt, men jeg, jeg kunde græde Blod af Ærgrelse over at Krigen er forbi, over at vi vilde lade os skræmme til den usalige Fred, over den Tort og Vanære der er overgaaet os. Guds hellige Død,“ vedblev han med blussende Kinder og et harmfuldt Blik. „Gaar det ikke snart om igjen, faa vi ikke Lov til at tvætte Skammen af os i Svenskens Blod, saa,“ her standsede han pludselig, som blev han opmærksom paa, at

han havde ladet sig henrive til at tale med en højere Røst end tilladeligt var paa det Sted, han befandt sig.

„Man ikke det Onde frem, Eiler," svarede den unge Pige i en bekymret Tone, idet hun dog med et beundrende Blik betragtede hans smukke, aabne Ansigt, der lyste af Mod og Begejstring. „Det kan komme før vi ane det. Rygtet siger jo, at den svenske Konge allerede fortryder Fredsslutningen og ruster sig til at begynde paany. Dog," vedblev hun i en muntere Tone, „vi ville ikke bryde vore Hoveder med slig politisk Maleri ved dette vort første Møde efter saa lang Adskillelse. Jeg vidste jo nu nok, at, naar Du hænger din skarpe Dyrendal paa Væg, og iforer Dig Fredens Skrud, din Plads da er her; men jeg vidste ikke, at Du er saa lidet skjønsom og høvisk, at Du ikke, endnu forinden Du tog fat paa Fredens Gjerning, meldte Dig paa Svanholm og nedlagde dine Lavrbær for din Dames Fødder, hvem Du altid har sagt mig at være."

„Deri er jeg lovlig undskyldt, Else, Gud ved det saa sandt, thi det har ikke været mig mulig at faa en eneste Dag Orlov, hvor meget jeg end har bedet Slotsherren derom. Jeg priser derfor min Lykke, der lod mig træffe Dig her. Du som jo sjælden eller aldrig forlader Gaarden der ude."

„Nej, men denne Gang blev det dog Alvor. Min Farbroder og Formynder, Du ved, Rigens Raad velagtede Hr. Mogens Bjelke," her greb hun med Fingerspidserne sin Kjole og nejede sirligt, „blev kaldet til Hove, og saa tog han Moster og mig med, for at vi skulde glæde os ved Hovedstadens Herligheder. Vi bo nu i hans Lejlighed her paa Slottet. I øvrigt er her højst kjedeligt skal jeg have den Ære at sige Dig. Moster sidder hele Dagen og stirrer gjennem sine Glarøjne i den store Postil medens hun gaber hjærteligt derved, Farbroder er aldrig hjemme, og saa gik jeg herop, hvor jeg dog kan lytte til den skjønne Musik."

„Gud velsigne Dig for det Indfald," udbrød han glad. „Jeg kunde maaske her have gaaet Dag efter Dag uden at ane, at jeg boede under Tag med Dig. Naar Du vidste, hvor hjærteligt jeg har længtes efter Dig," vedblev han, idet han greb hendes Haand, „hvor ofte mine Tanker har dvælet hos Dig, og hvorledes dit Billede har været den Stjærne, der lyste for mig paa min Færd, og som forlenede min Arm med Styrke og bragte Modet til at lue i mit

Bryst, saa vilde Du forstaa, hvor glad og lykkelig jeg maa være ved at møde Dig her."

„Og hvorfor ikke," svarede hun rødmende og med dæmpet Stemme, „vi ere jo Barndoms Legekammerater, Sorger og Glæder have vi haft tilfælles, og vi have delt dem trofast med hinanden. Men," vedblev hun, idet hun pludselig faldt ind i en munter Tone, som frygtede hun, at hans Følelser skulde rive ham med sig og føre ham forvidt paa et Thema, der ikke godt lod sig afhandle her i Dronningens Forgemak, „men Du glemmer jo rent at bringe Kongen den for Land og Rige saa glædelige Efterretning, at Diana drikker Mælk. Hør, hør," vedblev hun derpaa, „nu spille de der inde den gamle Menuet, som vi saa ofte have danset sammen; kom," vedblev hun, idet overgiven Glæde lyste ud af hendes Aasyn, „kom lad os danse. Her i denne store Sal, paa dette glatte Gulv og ved denne dejlige Belysning maa det være herligt."

Hvor betænkeligt det nu end i øvrigt kunde være, saa formaaede han dog ikke at modstaa Fristelsen og greb hendes Haand. Med ridderlig Anstand og sirlige, lette Trin førte han sin Dame frem og tilbage, op og ned i den smukke, anstandsfulde Dans, idet de begge med en næsten højtidelig Alvor svingede sig paa Taaspidsen eller nejede og bukkede for hinanden. Ivrigere og ivrigere fortsatte de Dansen til den taktfulde bløde Melodi, der lød ud til dem; men da de nu efter i nogen Tid at have figureret med Ryggen til den Dør, der førte til Dronningens Gemak, pludselig vendte sig om, saa de til deres Forfærdelse denne staaende vidt aaben, medens hele Selskabet der inde fra havde stillet sig op som Tilskuere. Hastig slap de hinandens Hænder, og Else vendte sig allerede til Flugt, da Kongen i en munter Tone raabte:

„Bliv ved, bliv ved."

Hastig gjenvindende sin Fatning greb Eiler atter sin Dames Haand, og idet han bukkede dybt, sagde han: „Paa Hans Majestæts Befaling" hvorpaa Dansen fortsattes til Musikken endelig hørte op.

„Naa det maa man sige Hr. Eiler Holck," udbrød Kongen, „at har I nys i Krigen bevist, at I forstaar at bruge Eders Sværd, saa har I nu godtgjort, at I ogsaa forstaar at bruge Eders Ben. Men hvem er den unge Dame, der saaledes som falden fra Skyerne har givet Eder Lejlighed til at øve Eders Kunst."

„Det er Jomfru Else Bjelke, Deres Majestæt, Datter af afdøde Hr. Steen Bjelke og Hustru Anna Knudsdatter Gyldenstjerne.“

„Naa saaledes, ja saa kan jeg forstaa det, min smukke unge Dame. I er kommen her ind med Eders Farbroder

Rigsraaden. Jeg skulde da nu i øvrigt tro,“ vedblev Kongen med et polisk Smil, „at det ikke er første Gang, at I og Hr. Eiler mødes.“

„Vi ere Barndoms Legekammerater, Deres Majestæt,“ svarede hun undselig og forvirret, „og saa at sige opdragne sammen.“

„Det maa jeg tro," svarede hin, „men hils nu Eders Farbroder Hr. Rigsraaden fra mig og sig ham, at jeg ved ham kun ringe Tak, fordi han endnu ikke har forestillet Eder for os."

„Det slap vi nogenlunde skikkelig fra Eiler," begyndte den unge Pige, da de snart efter befandt sig paa den lange Gang, der førte hen til Rigsraadens Lejlighed, „men hvorledes det vil gaa i Morgen, naar Farbroder faar det at vide af Kongen, ser Du det er en anden Sag. Og Moster tilgiver Dig da heller aldrig," vedblev hun med et halvt straffende halvt muntert Blik, „at Du forledte mig til slig Galenskab."

„Tror Du ikke?" svarede han studsende. „Jo Else," vedblev han, „naar jeg, som saa ofte skete i vor Barndom, aabent og ærligt bekjender min Skyld, saa lader hun nok Naade gaa for Ret."

„Saa er Du da endnu den samme gamle, beredvillige Syndebuk, der bøder for Alverdens Last og Daarskab, som Du altid har været," udbrød hun i en munter Tone. „Nej, Eiler, denne Gang vil jeg bære Skylden og erkjende at have været den Eva, der rakte Dig Æblet."

„Som jeg nød med sand Hjærtenslyst, og som jeg vilde nyde om igjen i den Overbevisning, at det ikke er ved den Synd, at Døden kom ind i Verden," svarede hin.

Her standsedes de af en lille, vever Person, hvis tynde Ben og store Hoved i Forbindelse med den aparte Klædedragt, han var iført, med samt hans hele naragtige Væsen, vidnede om, at han indtog den kun lidet misundelsesværdige Stilling som Hofnar.

„Bliv ikke bange," udbrød denne trædende til Side. „Jeg har taget en hvid Pind i Munden og ser saaledes ikke de hemmelige Veje, hvorpaa det unge Herskab befinder sig."

„Det behøves ikke Mester Pind," svarede Eiler, „thi Alverden maa gjerne være vidende om, at jeg ledsager Jomfru Else Bjelke til hendes Farbroders Værelser."

„Ogsaa om de gjensidige Tanker og Følelser, hvormed dette sker?" spurgte hin, idet han med en dybsindig Mine lagde Fingeren paa Næsen.

„Hvorfor ikke, Mester Pind, vi spekulerer ikke over at berøve Næsten sit Gods, lige saa lidt som vi lægge Raad op mod Kronen og Riget."

„Muligt nok," indrømmede hin, „men saa maaske saa meget mere mod Rigsraadens Planer og Ønsker."

„Det forstaar jeg ikke," svarede Eiler i en let Tone, idet han dog kastede et forskende, lidt betænkeligt Blik paa hin. „Lad mig imidlertid, Else," vedblev han, „forestille Dig Mester Lambertus Pind, Kongens og hele Hoffets Lys."

„Og maa jeg, min dydsirede Jomfru," greb han Ordet, idet han paa en latterlig Maade efterlignede Eilers Stemme og Manerer, „forestille Eder den Skjæppe, hvor under samme stilles."

„Sig hellere: den Stage, hvori det sættes; thi jeg

kan des værre ikke frigjøre mig for undertiden at maatte holde det for ham."

„Hvilket jo altid er den Godmodiges, den Dydiges og den i Herren Enfoldiges Lod, som jeg skal oplyse Eder om, min meget ærede Jomfru," bemærkede hin. „Hvad mig angaar," vedblev han, „saa er jeg, som De ser, et Menneske og skabt i Guds Billede, men rigtignok i visse Henseender lidt mislykket, dog mangler jeg i øvrigt ikke de Egenskaber, hvorved min Slægt udmærker sig; jeg sparker til den fattige Fortjeneste og kysser ydmyg den rige Dumheds Kaabe, jeg slaar mig til Ridder paa Beskedenheden, jeg smigrer Magten og slikker Støvet af dens Fødder, og jeg hylder Læren om at der gives to Slags Sandhed, nemlig en, som ikke er Sandhed og en anden, som kunde være det. Ser I, kan jeg nu i nogen Henseende med disse uskatterlige Egenskaber være Eder til Nytte, saa har I kun at befale." Med disse Ord bukkede han dybt og fjernede sig kyssende paa Fingeren.

„Et saadant Menneske," sagde Else, idet hun rystende paa Hovedet saa efter ham, „maatte, synes mig, være mere til Ynk end til Glæde."

„Men mest dog til Ærgrelse for dem, over hvem han lader sit Lune gaa ud. I øvrigt kan han være saa trofast og brav, som Nogen, med Hensyn til dem, han en Gang har fattet Godhed for. Og nu," vedblev han, idet de nu vare komne til Døren for Enden af Korridoren, „nu takker jeg Gud og Skæbnen, som lod os mødes. Han taug et Øjeblik, men idet han derpaa greb hendes Haand og betragtede hende med et af Kjærlighed og Haab lysende Blik, vedblev han: „I Morgen Formiddag, naar jeg bliver afløst fra min Tjeneste, kommer jeg ned for at hilse paa din Farbroder; maa jeg da forebringe ham det Ønske, der nu i saa lang Tid har været mit Hjærtes inderligste, og af hvis Opfyldelse mit Livs Lykke afhænger?"

„Tal med ham Eiler," svarede hun rødmende. „Gud ved, at som det altid har været, er det ogsaa endnu, hvad der er din Lykke, er ogsaa min, og hvad der er dit Haab er ogsaa mit."

Ude af sig selv af Glæde over det Tilsagn, han nys havde faaet, ilede Eiler et Øjeblik efter tilbage for at varetage sin Tjeneste i Kongens Gemakker. Optaget af sine egne lykkelige Tanker, og saa hensunken i Beskuelsen af den lyse, gyldne Fremtid, der aabnede sig for hans indre Blik, hverken saa eller hørte han, men rendte lige paa Mester

Pind, der kom ud af en Dør, saaledes at denne næsten stødte en Kulbøtte.

„Hej stop ham," raabte denne, der let som en Fjær snart var paa Benene igjen, „bast og bind ham, for at han ikke skal komme til at gjøre flere Ulykker."

„Naa, naa, Mester, raab dog ikke saa højt, der er jo ingen Ulykke sket."

„Men hvad der ikke er sket, det kan ske," afbrød hin Eiler, „thi Alt lader sig vente af en Elsker, der, hvad enten han nu er en lykkelig eller ulykkelig Elsker, dog er lige bindegal og desperat og lige farlig for sine Medmennesker. Naa," vedblev han i en kjærlig Tone og med et ømt Blik, „sagde hun saa: min egen dejlige Balsombøsse ,jeg skjænker dig mit Hjerte med hele dets Indhold eller," fortsatte han i en arrig, ringeagtende Tone, „sagde hun: gaa Fanden i Vold Prakker, som I er, jeg tager Hollænderen, han har flere Diamanter i sin Lomme end I Haar paa Eders Hoved."

„Hun sagde," svarede Eiler ærgerlig „god Nat Monsieur, og skulde I møde Mester Pind paa Eders Vej, saa vrid Halsen om paa ham den Skabhals."

„Sagde hun det!" raabte hin, idet han med et Udtryk af komisk Beundring slog Hænderne sammen. „Det var ligesaa resolut som kjækt, kun Skade, at I, lidt klodset, som I er, begyndte fra den gale Ende, husk nu paa at begynde fra den rigtige, naar I skal have fat paa Hollænderen."

„Hollænderen?" gjentog Eiler, „hvem er det I taler om, hvad kommer Hollænderen mig ved?"

„Ja der om maa I nok spørge højbaarne Hr. Kammerjunker," svarede hin; „thi sandt at sige tror jeg just ikke, at han skjøtter synderlig om at have Noget med Eder at bestille; om det samme derimod kan siges med Hensyn til Rigsraaden og Jomfru Else, det bliver en anden Sag. Ja," vedblev han „jeg staar her og holder Fadderstadder, istedenfor at aflægge min pligtskyldige Visit og hjertelige Lykønskning hos Diana, der, som I ved, er bleven velsignet med et talrigt og velskabt Afkom, hvilket er os Alle til stor Trøst og Glæde i disse ellers saa sørgelige Tider."

„Pokker i Vold med Diana og hendes Unger," udbrød Eiler, idet han greb Mester Pind i Armen og holdt ham fast. „I kommer ikke fra mig før I har sagt mig, hvad I mener med Eders forblommede Tale; thi at I ikke snakker rent hen i Vejret, dertil kjender jeg Eder altfor godt."

„Ja, jeg ved det nok," svarede hin i en spottende Tone.

„I er ikke just saa tosset, som I ser ud til; men at faa mig til at tale, naar jeg ikke vil, dertil er I i dog ikke klog nok. Dog," vedblev han i en drillende Tone, „mægter I ikke selv at føre Eders egen Sag, vil I overdrage til mig at bejle for Eder til Pigebarnet og i velvalgte Ord at frembære Eders Hjærtes Ønske for Rigsraaden, saa skal jeg i Morgen den Dag iføre mig min allerskjønneste Narredrag og gaa Eders Ærende, men vil I det ikke, nu saa luk Øjnene og Ørene op, se og hør selv og handel derefter som en Mand, der, foruden at gjøre Kaprioler og Dikkedarer ved Hoffet, ogsaa forstaar med kraftig Haand at føre Værget til Forsvar for sig selv og den han har kjær."

Ved disse Ord nikkede han med et hoverende Smil til Eiler, hvorpaa han skred hen ad Gangen uden at blive standset af denne.

Hvad det nu end kunde være, at Mester Pind havde ment, saa stod det dog fast, at Else selv intet vidste der om. Alene denne Tanke tjente Eiler til Beroligelse, idet han i sine Tanker gjennemgik Alt hvad der var foregaaet. Med Rigsraaden var det der imod noget andet. Han var en beregnende og paaholdende Mand, Penge og Penges Værdi satte han over Alt, og det var derfor ikke urimeligt, at han for sin Myndling kunde foretrække en rig Bejler fremfor en fattig, uanset hendes Tilbøjelighed, netop fordi det var hans fulde og faste Overbevisning, at ingen virkelig Lykke eller Tilfredshed lod sig tænke uden i Forbindelse med en velfyldt Pung.

At der virkelig var noget saadant, som Mester Pind havde hentydet til i Gjærde, at Eilers Aktier ikke stode særdeles højt hos Rigsraaden, der om kom han snart til Kundskab, idet det trods alle Forsøg ikke blev ham muligt at opnaa en Samtale med ham, der havde en stærk Anelse om, hvad Eiler havde at forebringe. Snart var han ikke hjemme, naar Eiler lod sig melde, trods det, at denne saa at sige havde fulgt ham i Hælene lige til Døren, snart var han upasselig og snart saa bebyrdet med Arbeide, at som Tjeneren sagde, den højbaarne Hr. Rigsraad, hvor ondt det end gjorde ham, maatte gjøre Afkald paa at se og tale med Kammerjunkeren.

Ved alle disse forgjæves Besøg havde nu Eiler rigtignok den Glæde oftere at se og tale med Else; men hvor trøstefuldt og godt dette nu end kunde være, saa kom Sagen dog dermed ikke et Skridt videre, og nu mere end nogen Sinde længtes han efter at naa sit Maal. Hollænderen stod ham

bestandig i Hovedet, og da der netop paa den Tid var grumme mange af den Nation i Byen, paa Grund af den nære Forbindelse, der bestod mellem begge Nationer, saa havde han den Fornøjelse hver Dag at se sig desparat paa adskillige, uden dog at kunne komme under Vejr med, hvem den Rette var; thi Mester Pind holdt Tand for Tunge, idet han øjensynlig morede sig over den Vaande, hvori Eiler befandt sig.

En Aften paa denne Tid var der et lille Selskab af Hoffets Herrer forsamlede hos Kongen. Denne holdt nemlig meget af nu og da at frigjøre sig for al Tvang og slaa Gjækken løs sammen med enkelte Udkaarne. Ved slige Lejligheder gik det da i Almindelighed muntert til, og ikke saa ganske sjældent endte det med et almindeligt Mandefald paa Grund af den kraftige Vin, hvormed der i fuldt Maal blev opvartet.

„Du siger," udbrød Kongen til Mester Pind, der, med et fyldt Bæger foran sig, saa ud til allerede at have ligget for dybt i det, „at Ærlighed er en Dumhed og Troskab en Dyd, der kun passer for en Hund."

„Jeg siger ikke allene det, stormægtigste og glorværdigste Herre og Konge," svarede hin i en vrængende Tone, „men jeg siger ogsaa, at Udøvelsen af disse saakaldte Dyder er det sikreste Middel til vor Fordærvelse og Ruin, og denne Sandhed vil jeg fylde Eders Øren med, ind til jeg er overbevist om, at den har naaet Eders Hjærte."

„Saa tror jeg, at Du maa raabe saa højt og længe, at Vejret vil gaa fra Dig derved," udbrød Kongen leende.

„Ja des værre," indrømmede hin, „Vorherre har velsignet Eder med et fromt Hjærte og en bedrøvelig Forstand; men ikke desto mindre haaber jeg dog, at om det end ikke skal lykkes mig, saa vil det dog nok lykkes Rigsraadet dersom I ikke aflægger hine Dyder og beflitter Eder paa lidt mere Djævelskab, at gjøre Eder til en ligesaa stor Pjalt, Vejrhane og Spillebold for Andres Luner, som Eders ydmyge Tjener Mester Lambertus Pind nu er det."

„Hold Mund," raabte Kongen, hvem denne Hentydning, hvis Sandhed han maatte erkjende, gjorde end ydermere opbragt, „eller tal i en sømmeligere Tone om mig og Rigsraadet, dersom Du ikke vil smage Piisken."

„Holde Mund!" udbrød hin med komisk Forbauselse. „Vil man bare høre, ja, er det ikke som jeg siger: taler jeg Sandhed af et ærbødigt Hjærte, beviser jeg min Tro-

skab ved at advare Eder, saa bliver Hundepiisken min Lod; men havde jeg der imod sagt: stormægtigste, allernaadigste Arveherre og Konge, for hvem Sol og Maane og det hele Rigsraad bøjer sig i Støvet, I har Magten, og Æren er Eders, Eders Vilje er vor Lov og for den mindste Rynke

over Eders Bryn skjælver den hele Bande, saa havde I klappet og kysset mig, ihvorvel det, jeg havde sagt, var den sorteste Løgn, og ihvorvel, hvad der var værre, I vidste det selv."

„Satan, Fordømte!" raabte Kongen ude af sig selv af

Vrede, idet han for op og greb en Pisk, der hang mellem hans Jagtrekvisiter. Mester Lambertus, som nu klart indsaa, at den muntre Del af Festen var forbi, og at den alvorlige vilde begynde, var imidlertid ikke sen, trods sin betydelige Ballast af Vin, sprang han med et Sæt fra Stolen op paa Bordet, og væltende Bægere og Kander foer han hen over dette for at naa Døren til Korridoren, foran hvilken tilfældigvis Eiler Holck stod.

„Stands ham Kammerjunker Holck, og han skal," men inden Kongen havde udtalt, var den Forfulgte allerede forsvunden gjennem Døren, som Eiler rørt af Medlidenhed havde aabnet for ham.

„I lod ham undløbe trods mit Bud," raabte Kongen, idet han truende løftede Pisken.

„Han var for ynkelig og spærlemmet, Deres Majestæt, saa jeg formaaede ikke at bruge Vold imod ham."

„Saa lad ham da løbe, sagde hin i en mildere Tone efter et Øjeblikks Betænkning, maaske er det ogsaa bedst saaledes."

Munterheden kom nu snart igjen i Gang; men Mester Lambertus holdt sig klogelig borte og først den næste Morgen strax efter, at Eiler var staaet op, kom han atter til Syne, idet han traadte ind i dennes Værelse.

„I frelste min Pukkel igaar og fik oven i Kjøbet maaske selv det, der var tiltænkt mig," begyndte han, „derfor er jeg kommen for at takke Eder og spørge til Eders Befindende."

„Tak, Mester Pind, hvad det angaar, saa er der Intet i Vejen; thi I skal mærke Eder, at det just ikke er Alle, Kongen byder den Konfekt."

„Det skal være Eder indrømmet, velbyrdige Hr. Kammerjunker," svarede hin bukkende, „naar I saa til Gjængjæld vil indrømme mig, at mange, som han ikke byder sligt, har bedre fortjent det end jeg."

„Nuvel, men lad os saa ogsaa vedgaa, at selv den, der vitterligt ikke taler andet end den rene Sandhed, ogsaa har fortjent Prygl, naar han nemlig fremfører den paa en saadan Maade, at den vækker Anstød og Forargelse."

„Jeg giver Eder Ret og tager mine Prygl," svarede hin, „thi jeg formaar næppe at gjøre det anderledes, naar det gaar om igjen. Men lad os nu høre, om I er ligesaa villig til at lade Eder jage paa Døren af Hollænderen, som jeg var det igaar Aftes med Hensyn til Kongen."

„I er nu paa mit eget Territorium Mester Lambertus,"

raabte Eiler, idet han sprang op og stillede sig for Døren, og om det saa skal gjælde Liv eller Død, I slipper ikke her fra, før I har sagt mig, hvad I mener med den fordømte Hollænder."

„Gudbevares," udbrød hin, „I behøver ikke at tage paa Veje som Helten udi en Gjøglerbande, havde det ikke været min Hensigt at give Eder en Haandsrækning ved at sige Eder, hvad jeg ved, som Tak for sidst, saa kunde I ganske rolig sværge paa ved Else og andre Elskovsgudinder, at jeg nok skulde have vogtet mig for at stikke mine lange Ben ind i Løvens Bur. Naa sæt Eder nu ned og antag en mere menneskelig Mine, som I der staar ser I altfor latterlig ud, til at jeg med Ro og Alvor kan give Eder de Oplysninger, I lader til at være saa nysigen efter. Ser I, Monsieur Eiler, af Hollændere gives der mange, og alle skulde de være temmelig brede over Ryggen; men næppe gives der nogen, som er det i en højere Grad end Major van Capel, der opholder sig her i Sendelse fra hans Regering. Denne nederlandske Helts trøge Hjærte, har nu ved at se Else begyndt at røre sig i jævn Takt, og aldrig saasnart bemærkede Rigsraaden, hendes Formynder dette, førend han ogsaa begyndte at smede; thi Majoren er af højfornem Familje og hans Lommer ere ligesaa fulde af Guld, som hans Hjærne af Grød. Uden at Else ved et eneste Ord derom er nu Sagen kommen saa vidt, at Forlovelsen en af Dagene skal fejres, idet han stoler paa, at har han sagt A saa skal Else nok blive nødsaget til at sige B; thi, som I ved, er han Karl nok for at sætte sin Vilje igjennem, særlig lige overfor den der er svag og hjælpelos, vel at mærke. Naa, naa," vedblev han, da Eiler med en heftig Bevægelse for op og nærmede sig Døren, „styrt nu ikke affted som et saaret Vildsvin beredt til at bide og hugge; men hør hvad jeg end videre har at sige Eder. Hvad I ved bedre end jeg, er, at Rigsraaden paa en ligesaa dygtig som snedig Maade har forstaaet at undgaa Eder, idet han nemlig frygter for Allarmen, som kunde opstaa ved, at I bærer Eders Kurv hjem, ligesom han, hvad han ogsaa har Ret i, anser det for klogest at afgjøre det hele i en Haandevending. Nu blev han imidlertid i Gaar tilsagt til i Dag ved denne Tid at møde hos Kongen, men da der nu i Aftes overgik denne noget menneskeligt, i det han blev mere end almindelig beruset, saa sover han endnu som et Murmeldyr, af hvilken Grund Rigsraaden

spanker alene om i Forgemakket, hvor i en saa tidlig Time Ingen kommer. Gaa nu der op, saa har I ham sikker nok. Hej, ja Død og Pine, fløjten er han," fortsatte han ved at se Eiler ile ud af Døren, „og det uden saa meget som at sige Farvel og Tak."

Paa sin hastige Gang igjennem de forskjellige Korridorer hen til Forgemakket mødte Eiler Officeren ved Slotsvagten, der slentrede omkring for at fordrive Tiden.

„Ved Du det allerede Holck," udbrød denne, idet han greb hans Arm, „Carl Gustav ruster sig igjen til et Overfald paa os."

„Aa Snak," svarede Eiler, idet han søgte at slippe fri, „det er den gamle Historie, der bliver kogt op paa ny."

„Saa det tror Du? Ja, da kan jeg fortælle Dig, at der nys er kommen Efterretninger til General Gyldenløve, der umuliggjør al Tvivl."

„Skulde det dog være Sandhed," udbrød Eiler, idet han studsende traadte et Skridt tilbage.

„Sandhed er det, og som jeg haaber en god Sandhed, det vi derved kan faa Lejlighed til at give ham Tak for sidst, saa meget mere som Hollænderne denne Gang for Alvor vil staa os bi."

„Fanden i Vold med alle Hollændere," raabte Eiler, idet han med et Ryk sled sig fra ham og ilede hen ad Gangen.

„Naa, naa," udbrød den Anden, idet han rystende paa Hovedet saa efter ham, „det kalder man saa sandt at begynde Dagen med et fromt Ønske."

Som Mester Lambertus havde sagt gik Rigsraaden Hr. Mogens Bjelke ganske rigtig muttersene op og ned i Forgemakket, idet han af og til kastede et utaalmodigt Blik til Døren, der førte ind til Kongens Værelser.

„I er tidlig paa Færde Hr. Eiler," begyndte Rigsraaden, idet denne nærmede sig, „jeg troede ikke at Tjenesten her ved Hove var saa streng."

„Det er den heller ikke Hr. Rigsraad," svarede Eiler, idet han uden Tøven gik lige til Sagen, „men da jeg erfarede, at I var her til Stede og ved, at det sandsynligvis endnu vil vare en rum Tid, forinden Hans Majestæt er at faa i Tale, saa begav jeg mig hid for at forebringe Eder et Anliggende, der for mig er af sær Vigtighed."

„Hvad jeg kan gjøre for Eder, Eiler Holck, det ved I nok, at jeg har Sind og Vilje til," svarede hin, idet han

dog kastede et uroligt Blik til ham. „Naa lad høre, hvad I har paa Hjærte."

Eiler fremkom nu uden lange Omsvøb med sin Begjæring, og idet han henviste til i hvor mange Aar han og Else havde kjendt hinanden, og hvorledes den Tilbøjelighed,

de havde næret for hinanden som Børn, var voxet i Styrke og Inderlighed med Aarene, endte han med Meddelelsen om, at han allerede havde Elses Tilsagn, og at deres Lykke saaledes kun var afhængig af Rigsraadens Indvilligelse."

„Men den Lykke turde maaske blive tynd, Eiler Holck,

naar Hensyn tages til Eders Vilkaar, og det er min Pligt som Elses Formynder at paase, at hun ikke i Ubesindighed styrter sig selv i Ulykke."

„I mener, Hr. Rigsraad, som en Følge af, at jeg mangler Gods og Formue; men først er Rigdom alene ikke nok til at begrunde vor Lykke, og dernæst er jeg i en saadan Stilling, at jeg vel formaar at forsørge hende, og vil det just end ikke i den første Tid blive i Overflod, saa nærer jeg ingen Frygt for, at det nok dermed skal blive bedre, al den Stund jeg er ung og har baade Lyst og Vilje."

„Eders Lyst og gode Vilje ufortalt, Eiler Holck, saa har jeg dog saa ofte i mit Liv erfaret, at hvor priselige end disse Egenskaber kunne være, saa formaa de dog ikke altid at skjærme mod Nød og trange Kaar, og da det er min Pligt efter Evne at beskytte min Myndling mod en ublid Skæbnes tunge Byrde, saa kan jeg i denne Sag ikke være Eder til Maade, saa meget mindre som et andet og, tag det ikke fortrydeligt op, mere lovende Tilbud er bleven gjort."

„Det vil sige ‚Hr. Rigsraad," udbrød Eiler, „at I paa Forhaand og uden at spørge om Elses Vilje eller Hjærtelag har bortlovet hendes Haand alene for Guld og Rigdoms Skyld"

„Hvad jeg har gjort og fremdeles agter at gjøre, derfor staar jeg Eder ikke til Regnskab Eiler Holck."

„Maaske ikke Hr. Rigsraad," afbrød Eiler ham, „men saa meget mere staar I, hvad denne Sag angaar, Else til Regnskab. Jeg er nu rigtig nok overbevist om, at hun hverken af Eder eller nogen Anden lader sig bøje eller tvinge, hverken med det Gode eller det Onde til at gjøre noget, der er hendes Hjærte imod; men den Uro, Sorg og Angst som Eders Forsøg paa at tvinge hende vil berede hende, vil jeg dog efter bedste Evne søge at skjærme hende for, ved endnu i denne Time at henvende mig til Major Capel, som er den Eders Valg er falden paa, og er han da en brav og retsindig Mand, saa vil han træde tilbage, naar han er bleven gjort bekjendt med Forholdene, og vil han det ikke, nu vel, saa skal jeg vel vide at tvinge ham dertil."

Rasende forbitret over en saadan efter hans Mening uhørt Dristighed stod Rigsraaden netop i Begreb med at bryde løs, da Døren aabnedes o: Generallieutenant Gyldenløve traadte ind. Med hastige Skridt og et Ansigt, der nok som vidnede om hvilken Bevægelse han var i, nærmede han sig Eiler.

„Er hans Majestæt oppe? Jeg maa strax tale med ham."

„Jeg tvivler om, at han allerede er oppe Deres Excellence. Jeg har imidlertid ikke Tjeneste idag; men Kammerjunker Lehn, der staar for Tur, vil vist øjeblikkelig være her."

„Det kan jeg ikke vente efter," udbrød Generalen utaalmodig. „Gaa ind og meld mig Holck og sig, at det er af største Vigtighed, at jeg strax bliver indladt. I kan saa," vedblev han i en fortrolig Tone, „gaa hjem og slibe Eders Sværd, jeg veed I forstaar at bruge det, ligesom I ogsaa længes efter at komme dertil."

Efter denne Hentydning, som Eiler, efter hvad han havde hørt af Officeren ved Slotsvagten, tilfulde forstod, havde han strax begivet sig ind i de indre Gemakker for at underrette Kongen om Generalens Ønske. Derfra havde han saa uden igjen at berøre Forgemakket, forføjet sig hen til den hollandske Major, for at afgjøre Sagen, forinden han drog i Felten. I Majoren havde Eiler imidlertid langtfra fundet den Mand, som han havde ventet. Paa en hovmodig og ringeagtende Maade var ethvert Forsøg paa Tilnærmelse bleven afvist. Eiler, hvis Blod mere og mere var kommen i Kog, lagde paa sin Side nu heller ikke Fingrene imellem og Enden blev saa en Udfordring til en Tvekamp paa Liv og Død. Denne havde funden Sted allerede den næste Morgen; men her hvor store Ord ikke vare tilstrækkelige, havde Majoren trukket det korte Straa og maattet bide i Græsset; medens paa den anden Side Eiler just ingen Grund havde til at glæde sig over sin Sejr, idet han nemlig sad velforvaret i Stadens Fængsel; thi var det, som Mester Lambertus havde sagt, da han hørte, hvad der var passeret, til alle Tider en betænkelig Sag at slaa Hollændere ihjel, saa var det det nu i dette Øjeblik mere end nogen Sinde, eftersom det jo ikke var de døde men de levende, vi skulde have Hjælp af.

Kongen var i den højeste Grad opbragt over det Forefaldne, og vilde, hvor meget man end trængte til enhver kraftig Arm til Fædrelandets Forsvar, dog ikke høre tale om Eilers Frigivelse, men forlangte, at han skulde lide den strængeste Straf. Man havde imidlertid saa meget andet at tænke paa, at Eilers Venner fandt god Lejlighed til at forhale Sagen og saaledes afvente, om dog ikke Tiden kunde bringe Raad og Hjælp; men forblive i Fængslet maatte

han, og han sad nu der forbandende sin Skæbne, der havde fordømt ham til Uvirksomhed netop i Tider, som disse.

Carl Gustav af Sverrig var landet i Korsør med en efter Forholdene stor Hær, og Rigsraaderne Christen Skeel og Mogens Høg vare dragne ham i Møde for at afæske ham Forklaring om, hvad hans Hensigt var, og hvorfor han brød den nys sluttede Fred. Det Svar de fik af ham ved Sammenkomsten i Ringsted var ligesaa fyndigt som lydeligt; thi idet han sagde dem, at det jo kunde være Dannmark det samme, om dets Konge hed Carl eller Frederik, forlangte han ubetinget Underkastelse. Vilde de ikke med det Gode, saa skulde de med det Onde, i øvrigt kom han nu selv strax bag efter for at hente Svaret i Kjøbenhavn.

Det var en daarlig Trøst, de høje Herrer bragte med tilbage til den i bange Forventning værende By, og endnu mere nedtrykkende blev den under Forvisningen om, at der ikke fandtes Proviant for næppe mere end fjorten Dage. Det var jo rigtig nok mulig, at dette var mere end tilstrækkeligt for den Tid Belejringen vilde vare, naar Hensyn toges til Fæstningsværkernes Tilstand, hvilken var saaledes, at en svensk Oberst havde buden sig til at ville kjøre lige lukt ind i Byen over dens Volde og Grave i en Rustvogn forspændt med fire Heste. Slet saa galt var det jo nu rigtignok ikke, og det er næppe rimeligt, at han var kommen derfra med hele Lemmer; men galt var det ikke desto mindre. I lang Tid havde man forsømt de aller nødvendigste Udbedringer. Gravene vare paa mange Steder tilgroede og Voldene styrtede sammen. Af Kanoner fandtes der kun faa, og af nogle der duede noget endnu færre; men nu kunde med hver Dag Fjenden ventes. Stormklokkerne ringede og Trommerne hvirvlede gjennem Gaderne og Borgerne samledes som en Flok opskræmmede Faar. Forknytte og nedslaaede mente mange, at der ingen anden Udvej gaves end at overgive sig paa Naade og Unaade; thi at holde Byen under disse Omstændigheder vilde være en Umulighed. Andre stirrede harmfulde paa de forfaldne Værker, forbandende den Sløvhed, der havde ladet det komme dertil, og ikke langt fra var det, at det, medens de fjendtlige Hære oversvømmede Landet, var kommen til Kamp og Blodsudgydelse mellem Borgerne indbyrdes.

Denne fortvivlede Tilstand varede imidlertid ikke længe. Kongen red igjennem Gaderne, og idet han talte opmuntrende og fortrøstningsfuldt til Mængden, gjød der sig lidt efter

lidt Haab og Tillid i de forknytte Sind, og paa samme Tid, som Forsagthedens hemmende Baand vare brudte, paa samme Tid toge ogsaa Alle, Fornemme og Rige, Fattige og Lave, Kvinder og Børn fat paa Arbeidet, og idet Iveren forlenede deres Arme med Styrke, skred Arbejdet frem med en vidunderlig Hastighed, saaledes at, da Carl Gustav efter sin Marsch gjennem Sjælland ankom for Byen, fandt han dens Befæstning i en saadan Tilstand, at hans Oberst næppe mere vilde tilbyde sig at kjøre ind over dens Volde. Kongens Haab om, at Alt skulde være afgjort i en Haandevending, viste sig snart at have været forsængeligt. Tid efter Tid gik hen og med bitter, indædt Harme saae han, hvorledes den Modstand, han mødte, mere og mere tilintetgjorde hans stolte Forventninger. Ved de hyppige Udfald der gjordes af de Belejrede, ved den Snildhed, hvor med de bleve ledede og den Alt overvindende Tapperhed, hvor med de bleve udførte, svækkedes mere og mere hans Hærs Kræfter, lige som paa den anden Side ogsaa de Foranstaltninger han lod træffe til Belejringens Fremme, bleve ødelagte og demolerede næsten ligesaa hastig, som de vare fuldførte.

Medens alt dette foregik sad imidlertid Eiler velforvaret i sit trange Fængsel, og medens Kampens Larm, Kanonernes Drøn og de glade, jublende Seiersraab lød ind til ham gjennem de tykke Mure, var han i Fortvivlelse over sin elendige Stilling ofte fristet til at løbe Panden derimod for at faa Ende paa en Tilværelse, hvis Lidelser han følte ikke længere at kunne bære.

En Dag, medens han med Hovedet hvilende i sin Haand sad hensunken i mørk Grublen, blev Døren forsigtig aabnet og Mester Lambertus Pind traadte ind.

„I her," udbrød han forbavset, medens et Glimt af Haab for et Øjeblik oplyste hans Aasyn.

„Ja I maa nok undre Eder, Eiler Holck, al den Stund jeg jo dog blev regnet blandt Eders Venner, og disse er det jo, man først forlades af, naar Ulykken melder sig."

„Jeg er vel for den Sag forladt baade af Venner og Fjender, Gud bedre det saa sandt," udbrød Eiler.

„Nu, hvad de sidste angaar," svarede hin, „saa ere vi der udenfor dog nogenlunde bedre stillet; thi dem have vi nok af og edderspændte og nederdrægtige ere de i fuldt Maal."

„Vente I snart, at Byen maa overgive sig?" spurgte Eiler uden at agte paa hins Spøg.

„Vente og haabe har gjort saa mangen til Taabe,

højstærede Hr. Eneboer," svarede Mester Pind, „jeg og ligesindede Patrioter begynde dog nu imidlertid saa smaat at haabe, at det ikke maa vare altfor længe; thi jeg skal forklare Eder, at naar man i længere Tid har maattet nære sig ved Rotter og Mus samt Suppe kogt paa gamle Skindbuxer, saa bliver man medgjørlig og føjelig."

„Jeg takker imidlertid Gud for, at alle ikke ere som I Mester Lambertus, og foretrække Bugens Fylde og Legemets Velvære for Fædrelandets Frelse og dets Æ.e. Ved I," vedblev Eiler, „hvorledes det staar sig i Rigsraaden Hr. Mogens Bjelkes Hus?"

„Hvor skulde jeg vide det, Hr. Eiler. Da Fjenden nærmede sig, kom den tapre og mandhaftige Hr. Rigsraad i Tanker om, at hans Sundhed var nedbrudt, og at hans Liv kun stod til at redde ved et længere Ophold paa Landet, og saa skyndte han sig bort, som Rotterne fra det synkefærdige Skib, tagende hele sin Husstand med sig.

Eiler drog et lettende Suk ved Tanken om, at Else saaledes ikke var udsat for al den Jammer og Elendighed, der overgik Byen.

„Ja I maa nok sukke," vedblev Mester Pind. „Naar jeg tænker mig, hvorledes I var, da I iført Eders brogede og skrammererede Silkeskrud stoltserede omkring i de kongelige Gemakker med Ungdomsmod og Haab lysende ud af Eders Øjne, og hvorledes I nu er. Herre Du Forbarmende, I ser jo ud som en tørret Sild, og dertil saa modløs og forknyt som en Hane, man i levende Live har berøvet sine Fjer."

„Og I er ikke kommen for at sige mig andet?" spurgte Eiler med en utaalmodig Gebærde.

„Jo, thi havde jeg ikke havt mere paa mit Hjærte, saa var jeg bleven borte, i hvorvel jeg gjærne tilstaar, at jeg ellers har den største Glæde af at fortælle mine bedste Venner noget for dem rigtig saarende og pinligt, hvilken Egenskab jeg har til fælles med saa mange fromme Sjæle. Her er det imidlertid en anden Sag, og til min Forundring maa jeg erkjende, at netop fordi jeg har noget trøsteligt at meddele Eder, er jeg kommen her. Paa Grund af den skarpe Bevogtning," vedblev han, „har jeg hidtil ikke kunnet finde Lejlighed til at gjøre noget for Eder. Nu er imidlertid Forvirringen saa stor, at Faren ved at skaffe Eder fri er for ringe at regne, Taarngjemmerne herude har jeg allerede expederet ved at ofre et Par Flasker Brændevin paa dem; dette har allerede øvet en saadan Virkning paa deres af

Sult svækkede Legemer, at det eneste Tegn paa Liv, der er at iagttage hos dem, er deres kraftige Snorken. Jeg har dernæst gjort Aftale med en hollandsk Skipper, der har smuglet Proviant her ind. Han sejler i Aften, og er villig til at tage Eder med mod en ringe Kjendelse. Paa den

Maade vil I sikkert kunne undkomme, og I kan da i Fred og Ro, fri og frelst vandre om blandt de fede Hollændere medens Svensken æder Danmark. Imidlertid gives der ogsaa en anden Udvej, der rigtig nok er lidt mere betænkelig. Som det bestemt vides, vil Svenskerne i Nat forsøge en Storm.

Jeg har nu talt med Hans v. Ahlefeldt, Eders Ven, der kommanderer ved Østerport, og han er hjærtelig villig til at overlade Eder en Kommando. Paa den Maade kan det maaske lykkes Eder ved et dristigt og lykkeligt Vovestykke at tilkæmpe Eder Kongens Tilgivelse eller ogsaa at finde Døden, og saa behøver I den ikke. Et falsk Navn maa I naturligvis antage. Har I Lykken med Eder, saa kan I jo derefter optræde med aabent Visir, og bider I i Græsset, ja saa faar I selv at afgjøre det med Sanct Petrus, men han skal ikke være saa grumme vanskelig."

„Nu taler I som en Mand, Mester Lambertus," raabte Eiler, idet han, som havde han paa en Gang gjenvunden sin hele Livskraft, sprang op med et af Mod og Haab straalende Aasyn. „Gud velsigne og lønne Eder, for hvad I gjør for mig, min hjerteligste Forlængsel skal nu blive stillet, og I kan sværge paa, at enten skal det lykkes mig ved mit Sværd at gjenvinde min tabte Lykke og Livsglæde eller at finde Døden med Ære."

„Ih Du min Gud!" udbrød hin, idet han forbavset betragtede det unge Menneske, „hvilken Forvandling. For et Øjeblik siden saa I saa bleg, saa udtæret og elendig ud som Skyggen af en gammel Kjærling, og nu blomstrer Roserne paa Eders Kinder, og I ser saa kraftig og mandhaftig ud, som havde I aldrig kjendt Fængsel eller Nød, og det altsammen bare ved Udsigten til at kunne blive slaaet ihjel eller lemlæstet. Gal har I imidlertid altid været og klogere er I ikke bleven her; men kom nu, at I saa snart som mulig kan faa Arme og Ben hugne af, for at I derved kan gjenvinde Eders tabte Lykke og Livsglæde, som I siger."

Hvad Mester Lambertus Pind havde forkyndt var tilfulde gaaet i Opfyldelse. Skjult af Vinternattens Mørke og med hvide Skjorter over Klæderne, for at man ikke skulde skjelne dem fra Sneen, havde Svenskerne stormet Byen paa alle Kanter. Med et Raseri og en Foragt for Døden, der tilfulde godtgjorde hvor fast deres Beslutning var denne Gang at naa Maalet, trængte de frem over de frosne Grave og op ad Voldene; men alle deres Anstrængelser, al deres udgydte Blod havde været forgjæves. Paa Borgernes fortvivlede Modstand strandede alle Angreb, og da Morgensolen brød frem, belyste den et Tab og et Nederlag, der fyldte

Carl Gustavs Sjæl med Rædsel og gjennemtrængte hans med mørke Anelser for Fremtiden.

Medens nu der fyredes Viktoria fra Voldene og Gaderne gjenlødе af Sejrens Jubel stod Kong Frederik den Tredie oppe paa Slottet omgiven af de Mænd, hvem han næst Gud skyldte en Sejr, der, saa vidt man kunde se, havde frelst Land og Rige.

Alt hvad der var foregaaet hin mindeværdige Nat, hver Heltedaad der var udført, hvert enkelt Træk af Heltemod og Snarraadighed blev skildret og omhandlet medens Vinbægerne bares omkring og alle Ansigter straalede af Glæde og Stolthed.

„Men sig mig nu Hr. Hans von Ahlefeldt," henvendte Kongen sig til denne, „hvem var den unge Mand, der kæmpede saa drabeligt under Eder ved Østervold. Jeg skylder ham Tak og Belønning, thi I siger jo selv, at ved hans Mod og ved det Exempel han gav, lykkedes det at forsvare Broen; var den bleven stormet, havde Alt været tabt."

„Det var en navnløs Synder, Deres Majestæt, som gjorde Bod for sin Skyld og søgte at afvaske den i Svenskens Blod."

„Nu, saa maa hans Brøde have været stor," svarede Kongen, „dersom det han udgød ikke var tilstrækkeligt; thi det flød jo rigeligt for hans Værge. Har han forsyndet sig mod Gud, vil han vel finde Naade, og har han forsyndet sig mod mig, saa tilgiver jeg ham af mit ganske Hjærte for de Tjenesters Skyld, han har ydet mig og Fædrelandet."

„Derfor takker jeg Deres Majestæt dybt og inderligt paa min Vens Vegne," svarede Ahlefeldt, „han kan des værre ikke selv, da han henligger haardt saaret paa Lazarethet; men jeg er overbevist om, at Tilsagnet om Deres Majestæts Naade og Tilgivelse mere end al Medicin vil bidrage til hans Helbredelse. Og nu," vedblev han, „da han har opnaaet, hvad han paa en saa tapper Vis søgte, skal det ikke længere være dulgt, at det var Eders Majestæts Kammerjunker Hr. Eiler Holck."

„Ham," udbrød Kongen, „men han sad jo fangen, hvorledes kom han ud?"

„Maaske Deres Majestæt," tog Mester Lambertus Ordet, „har en smuk Engel løst hans Lænker, nedbrudt Fængslets Mure og drukket Fangevogterne fulde, som jo sket er i de katholske Tider."

„Hvad den sidste Foranstaltning angaar," svarede

Kongen leende, „saa har jeg dog aldrig hørt, at Englene gave sig af dermed. Dette kunde imidlertid bedre ligne Dig. Dog jeg skal ikke spørge videre; men paalægger Eder Hans Ahlefeldt at have Tilsyn med, at der i alle Maader bliver sørget for ham, og skjænker saa Gud ham igjen Førlighed og Helsen, saa finder jeg vel paa Raad til at belønne ham."

Haardt saaret og udmattet af Blodtab var Eiler bleven henbragt paa Lazarethet, og laa nu her i lang Tid svævende mellem Liv og Død, men den gode Pleje han nød og hans Legemes kraftige Konstitution overvandt dog lidt efter lidt Sygdommens Braad; men først efter Aar og Dag, efter at Byens Belejring var hævet og Freden sluttet, kom han endelig saa vidt, at han kunde tænke paa at gaa ud og atter overtage sin Tjeneste.

En Aften paa denne Tid, som han netop stod i sin fulde Pynt beredt til at gaa op paa Slottet for at melde sig, traadte Mester Lambertus ind.

„Jeg bringer Eder Hilsen og Bud fra mit høje Herskab med Befaling til strax at møde for Hans Majestæts Domstol," begyndte han med komisk Højtidelighed, „for at høre Eders Dom og lide Eders Straf. Nu kniber det min meget renlivede Hr. Eiler," vedblev han, „Kongen sidder paa sin Trone med Retfærdighedens Sværd i den ene Haand og Magtens Æble i den anden; hold nu Ørene stive og Tungen lige i Munden; thi jeg sværger Eder til denne Gang er det Alvor."

„Nu vel, Mester Lambertus," svarede Eiler, „saa vil jeg samle alt det Mod, jeg endnu er i Besiddelse af og følge Eder. Men sig mig saa, om I ved det, er Rigsraaden Hr. Mogens Bjelke vendt tilbage til Byen?"

„Deri kan jeg tjene Eder, jo han kom igaar, nu er her jo Fred og ingen Fare, Jomfru Else kom ogsaa med; men hun skal have stæmmet sig svarlig af Sorg over den Medfart I gav hendes Hollænder."

Snart efter befandt de sig oppe paa Slottet. De festligt oplyste Sale vare opfyldte af pyntede Herrer og Damer og fra Estraden, hvor et stort Musikkorps var placeret, lød af og til en liflig Dansemelodi. Ballet var imidlertid endnu ikke begyndt. Herrerne og Damerne stode samlede i smaa Grupper eller skrede langsomt frem og tilbage paa det blanke Gulv, medens de af og til kastede forundrede Blikke til Marskalken, der endnu stedse undlod at give Tegnet til Dansens Begyndelse.

Ved Eilers Indtrædelse i Salen, blev han strax af Marskalken ført op til Kongen, der stod i Salens øverste Ende i en Kreds af Rigets fornemste Herrer.

„Velkommen hid Eiler Holck," begyndte Kongen med en Stemme, der gav Gjenlyd i hele Salen, „og af Hjærtet

lykønsker jeg Eder til den gjenvundne Sundhed. Den Brøde, hvori I har gjort Eder skyldig ved Overtrædelsen af mit Bud, har I hæderlig udsonet ved Eders heltemodige Bedrift, og var det end saa, at I efter Landets Love havde fortjent Døden, saa har en højere Retfærdighed, for hvilken

vi alle maa bøje os, raadet her; thi I søgte den ærligt; jeg tilgiver Eder derfor, idet jeg takker Eder i Fædrelandets Navn. Dog," vedblev han med et lille Smil, „sker dette kun paa to Betingelser. Den første er, at I forlader vort Hof og drager over til Nygaard paa Fyen, som jeg skjænker Eder til Arv og Eje. Hvad den anden angaar, saa vil I erfare den af min Gemalinde, der venter Eder." Ved disse Ord rakte han Eiler Haanden og førte ham ind i det tilstødende Gemak, hvis Døre strax lukkede sig efter dem.

I nogen Tid forbleve Dørene lukkede medens Selskabet i spændt Forventning fæstede Blikket paa dem. Endelig aabnedes de atter, og idet Kongen nu traadte frem fulgt af Eiler og Else, der blussende af Glæde havde hinanden i Haanden, udbrød han med høj Røst: „Det er for mig en dyb og hjærtelig Glæde at kunne forestille min Kammerjunker og Feltoberst Hr. Eiler Holck og Jomfru Else Bjelke for mit Hof som trolovede." Et rungende Hurra besvarede denne Henvendelse, og da Musikken derefter intonerede den samme Menuet, hvis liflige Toner det unge Par paa hin Dag i Forgemakket ikke havde kunnet modstaa, traadte de atter i de Dansendes Rækker, jublende af Fryd over den vundne Lykke.*)

---

*) Af Nygaard blev nogle Aar senere Baroniet Holckenhavn oprettet, hvilket endnu eies af Eiler Holcks Slægt.

Ved Søen.

(Genrebillede. Af Carl Andersen).

Det er en smuk Septemberdag hen imod Solens Nedgangstid. Paa Skraaningen, der glider jævnt ned mod Søen imellem Mosen og Markerne og Skoven, som paa denne Kant begrænse Slottet og Byen, ligger et uanseligt hvidkalket Hus med en Storkerede paa den ene Gavlmønning og med en Smule Have foran sig. Et lille Skur til Brændsel og et Plankeværk danner dets nærmeste Baggrund. Haven, hvis Forside beskylles af Søen, indeholder kun nogle Ribsbuske, tre fire Frugttræer og et Par Bede med Kjøkkenurter. Men hver Sommer holdes den i net Orden, og fra den lille Træbænk foran Huset er der en smuk Udsigt baade til Byen med Kirken til venstre, til de ny Bøndergaardes

Marker lige overfor, og til de store prægtige Bøgeskove, der indramme Søen i det Fjærne til høire.

To Personer sad paa den omtalte Bænk. Det var den gamle Madam Skov og en ung, omtrent tyveaarig Pige, som hun havde taget i Barns Sted allerede fra dennes spæde Alder, saa at den unge Pige aldrig havde kjendt nogen anden Moder end den gamle „Bedstemoder," som hun kaldte Madam Skov. Denne var nu ikke langt fra de Firs, og det rynkede Ansigt under den bredstrimlede Kappe talte jo ikke der imod. Endnu var der dog en Glans i hendes Øjne og en Livlighed over hele hendes Person, der let kunde faa En til at glemme hvor gammel hun var; i alt Fald var der noget saa Godlidende i alle Træk, særlig i det venlige Smil ved Munden, at man ikke kunde Andet end føle sig vel i hendes Nærhed. Og man behøvede da kun at se paa det unge, friske, fintformede Ansigt, der straalede ved hendes Side, for at vide, at hun havde Fred og Hygge at byde sine Kjære.

Nærmest Kysten var Søen glat som et Spejl, længere ude fortnede dens Flade, sagte kruset af den milde Aftenvind; fjærnt i Horisonten kransedes Skovkronerne af et glødende Skjær; trindt om herskede den dybeste Stilhed.

Vingeslaget af et Par Vildænder, der skrømmedes op fra Sivene, var nok til at afløse denne Lydløshed. Den unge Pige lod Hænderne med Strikketøjet synke ned i Skjødet, drømmefulde stirrede hendes Øjne ud over Søen i den Retning, hvor Fuglene fløj op. Hvoraf kom det, at en pludselig Rødme dækkede hendes Kinder, da der hørtes Aareslag?

Bag Sivene sang en frisk Mandsstemme en Sang, der klang saa tydelig i den stille Aften, at ikke et Ord gik tabt for de To paa Bænken:

Hvor Solens Straaler gløded nys
Paa Vandet, Stjernen blinker;
Men mig kun Vindvets røde Lys
Hen over Søen vinker;
Thi bag det bølgende Gardin
Hun sidder i sin Stue
Og lytter efter mine Trin
Og venter mig at skue.

Hør Aareslaget! Kan Du tro,
At det er nogen Anden,
Som lander nu ved Krattets Bro

Og binder Baad ved Stranden?
Mon ej Du kjender disse Skridt,
Som bryde Stedets Stilhed? —
Da kjender jeg, hvad der er dit
I denne Aftens Mildhed!

Din Nattergal jeg kjender, véd,
Hvad paa mit Savn den svarer!
Og Vestenvindene jeg véd,
Er dine Alfeskarer —
Eja! de vifte denne Stund
Saa kjælne og saa bløde
Og hviske: „Se, nu aabner hun
Sit Vindue selv, den Søde!"

Under Sangens sidste Toner gled en Baad ud fra Sivene. Den kom langsomt forbi Huset, roet af en ung Mand, paa hvem Solen just kastede sit sidste Skjær, idet han vendte Ansigtet, der ligesom lyste under en bredskygget Hat, til Siden op imod Huset. Igjennem Ribsbuskene, der dulgte de to Kvinder for hans Blik, kunde de se Vandet dryppe som Guld fra hans Aarer. Baaden drejede lidt efter ind mod Land og snart hørtes der ikke mere Lyd af Aareslag.

Det var ikke undgaaet den gamle Kones Opmærksomhed, at den unge Pige var kommen i en stærk Sindsbevægelse og at hun sænkede Hovedet, som for at gjemme sit Ansigt, at det ikke skulde røbe hendes lønlige Tanker. Der laa en egen Alvor i hendes Røst, da hun spurgte:

„Kjendte Du ham, der sang „'Elisabeth?"

„Ja, Bedstemoder!" var Pigens Svar.

„Hvem er det da, og hvor fra kjender Du ham?"

„Det er den unge Maler, som bor ovre hos Skolelærerens i Sommer, for at male her paa Egnen," sagde den unge Pige.

Skolelærerens Kone var Elisabeths Gudmoder og saa at sige deres eneste Omgang her; men nu kom den Gamle til at tænke paa, at Pigen i denne Sommer havde været usædvanlig tit paa Besøg hos Skolelærerens.

„Og hans Navn?" spurgte hun.

„Han hedder Adam Roller."

„Ja saa, Du kjender endogsaa hans Fornavn!" udbrød den gamle Kone „Barn, Barn, vær forsigtig og lad ham ikke sætte Dig Fluer i Hovedet; en saadan ung Fyr er man-

gen Gang som Fuglen, der hvert Øjeblik maa skifte Gren. Du har da ingen Hemmeligheder for din gamle Bedstemoder, Elisabeth?" føjede hun til med lidt skarpere Stemme.

„Jo jeg har, Bedstemoder! jeg har givet ham min Tro!" sagde den unge Pige, idet hun brast i Taarer og slog sin Arm om den Gamles Hals.

„Du forbarmende Gud!" udbrød denne. „Og derom har jeg ingen Anelse havt! — Gud føre dette til det Gode og spare Barnet for mine Sorger!"

Hun sagde det Sidste sagte, som talte hun med sig selv, men Elisabeth havde dog hørt hvert Ord. I samme Nu erindrede hun, at den omtalte Gudmoder havde en Gang ymtet noget Gaadefuldt om gamle Madam Skovs tunge Livsskæbne. Med Ungdommens Lethed til at glide fra, hvad der har et uhyggeligt Skjær, havde hun i sin egen unge Kjærlighedsdrøm havt det ude af Tankerne, indtil dette sørgmodige Suk med Et havde ligesom banket paa hos hende — burde hun da ikke i sin store, lønlige Livslykke netop have været dobbelt rede til at lette Sorgen for Andre! Derfor kom dette nu med en overvældende Magt over hende. Hun klyngede sig tættere op til den Gamle og bad med al den Inderlighed, hun kunde lægge i sin Stemme:

„Du stakkels gamle Bedstemoder! sig mig hvad der har gjort dig bedrøvet — fortæl mig om dine egne unge Dage!"

„Det er ikke nogen lystelig Historie, Du der beder om, Barn," sagde Madam Skov, „men jeg vil dog opfylde dit Ønske; for nu kan det maaske komme Dig til Nytte at vide, at det Tunge kan komme for En, inden man venter det, men at man igjen kan øjne Lysglimtet, hvis man blot spejder paa den rette Kant. Ja, der kan Du jo selv se, Barn! kommer ikke, som for at bekræfte hvad jeg siger, Fuldmaanen der selv og hænger sin Lampe ud for os — ganske som det skal være, naar Gammel taler med Ung i Hjertets Fortrolighed. — Men hvad var det." —

Det lød, som om Noget rørte henne ved Gavlen, men hørte strax op igjen.

„Det var ingen Ting, Bedstemoder, det har kun været en Fugl, der fløj op i Kirsebærtræet," sagde Elisabeth.

Med Armen om den gamle Kones Liv og Hinden paa hendes Skulder, hørte den Unge med bankende Hjærte denne Fortælling.

„Jeg har jo allerede før fortalt Dig, at jeg er født der inde i Kjøbenhavn. Min Moder flyttede først her ud med mig et Par Aar efter at hun var bleven Enke, da hun havde maattet se det Meste af, hvad min Fader havde efterladt os, gaa op i Luer under Bombardementet. Hun fik netop reddet saa Meget af Formuen, at hun kunde kjøbe det lille Hus med Altanen, som skinner saa kjønt frem imellem Træerne der ovre ved Søen og som fra hendes Tid af, hvor tidt det end har skiftet Ejer siden, for sin smukke Beliggenheds Skyld hver Sommer har været lejet ud til en eller anden velstaaende Familie fra Hovedstaden.

Et Par Aar efter at vi vare komne her ud, bestod vore Sommerbeboere af en fornem og rig Enke med to Børn, en Søn og en Datter, og et stort Tjenerskab; for al Ting skulde være paa en stor Fod. Saavel Moder som Datter vare saa stolte, at de næppe havde Øje for os andre ringe Dødelige; mødtes en Gang imellem deres og mine Veje, gjorde de sig knap den Ulejlighed at gjengjælde min Hilsen. Det gik dog ikke ofte paa, at vi stødte paa hinanden, da det var et udtrykkeligt Forbehold fra deres Side, at Alt, saa meget som ske kunde, skulde betragtes som deres, Haven, Lysthuset og Broen ude ved Søen, hvor Sønnens Baad laa bunden, naar han ikke var ude at sejle.

Men vare Moder og Datter stolte, saa var Sønnen det Modsatte. Ingen som helst, end ikke den Ringeste, gik han forbi uden at have en venlig Hilsen eller et godt Ord tilovers for ham. Det var en rank voxen Mand med et Par dybe, kloge, sorte Øjne, der kunde gjenspejle Kjækhed og Mildhed og Godhed, men ingen Stolthed og Hovmod; for deraf var der Intet i hans Sjæl. Han var Student og skulde om et Aar eller to ud at rejse, han skulde omkring til fremmede Hoffer, for at læres op til at blive Minister udenlands engang i Tiden, hed det, ligesom hans Fader havde været det. Ja Alle vi, der saa ham, tænkte da ogsaa, at en smukkere Talsmand kunde Danmark aldrig sende ud i det Fremmede!

Det var hans største Fornøjelse at sejle paa Søen; samtidig med Beboerne selv kom derfor hans lille hvidmalede Baad hertil fra Kjøbenhavn. Den var saa letbygget og rank, hørte jeg strax Folk sige, at der skulde en god Sømand til at manøvrere med den; men det forstod han! Et dejligere Syn har jeg aldrig kjendt, end naar Solen skinnede paa hans hvide Baad, som med Flag og Vimpel i Top og

paa Sejl skar hen over Vandet. Oppe fra mit Kammervindue kunde jeg følge dens Fart, lige til den forsvandt imellem Pilebuskene og Rørene i det snævre Indløb, som danner Forbindelsen med den anden Sø der ovre. Naar han saa hen paa Eftermiddagen kom tilbage til Middagsbordet — fornemme Folk spiser jo altid sent, ved Du — da maatte jeg lukke Vinduet op paa Klem, for da plejede han at sende sin Moder og Søster Bud om sin Ankomst i en eller anden Sang, som tonede hen over Søen — ligesom den, vi hørte for lidt siden. —

Men det var underligt med de Sange, han sang, der klang igjennem dem alle en underlig dulgt Sorg, en sød Vemodighed, der fyldte mit Bryst, og jo længere og jo tiere jeg hørte dem, desto mere syntes det mig, som om de kun talte om denne Jords kortvarige Glæde, om at Sommeren snart var forbi, om at ogsaa denne Røst skulde forstumme og om at jeg snart skulde blive ene tilbage. Da blev det mig siden saa trangt der inde, at jeg maatte ud i det Fri, og naar Skyggerne faldt paa og jeg vidste, at Herskabet, fordi Damerne vare saa bange for Aftenluften og Duggen, holdt sig inde, listede jeg mig ud i Haven og ud paa Broen, hvor jeg satte mig paa Bænken.

Der laa da hans Baad bunden til Pælen. Vandet rislede om dens Sider og skvulpede om den gyngende Stavn, og det klang saa vemodig, som om det var et Ekko af hans Sang — jeg kunde da ikke gjøre for det, jeg kom til at græde derved, uden at jeg vilde have kunnet gjøre mig klart, hvorfor jeg græd — i et saadant Øjeblik vidste jeg overhovedet næppe Noget af hele den øvrige Verden at sige.

En Aften vaagnede jeg op af mine Drømmerier ved at en blød Stemme sagde til mig: „Hvad er De saa bedrøvet for, Jomfru Frank?“

Det var hans Stemme!

Jeg samlede al min Kraft og svarede, at jeg ingen Ting fejlede, idet jeg rejste mig fra Bænken for at gaa op til Huset, men da han saa sagde: „Hvorfor vil De flygte for mig, er min Nærværelse Dem da saa ubehagelig?“ saa blev jeg — og jeg kan selv i dette Øjeblik ikke indse, at der var noget Ondt deri.

Og det blev ikke ved den Aften, nej, snart gik der ikke en eneste Aften hen, uden at vi mødtes der nede paa Broen og talte ved. —

Den gamle Kone standsede en lille Stund, hun faldt

hen, som om den længst forsvundne Kjærlighedsdrøm atter fik Magten over hende eller hun i sit Hjærtes Blufærdighed ikke vovede sig videre; dog fortsatte hun igjen, men talte nu med næsten hvisfende Stemme:

Men jo længere det led hen paa Sommeren, desto mere fyldtes mit Sind af den uforklarlige Vemodighed, hvor om jeg har talt; den forjog Søvnen fra mine Øjne,

som den tog min Ro om Dagen: det var, som om Nogen uafladelig sagde til mig: „Dette maa høre op!“ Men da forstod jeg ogsaa, at han var mig det Kjæreste, jeg hidtil havde mødt paa min Livsvej, det var jo derfor, at vi maatte skilles; vore Livskaar vare saa forskjellige, at der aldrig kunde blive Tale om en ægteskabelig Forbindelse imellem os, dertil vilde hans Moder og hele den øvrige stolte Familie aldrig give deres Samtykke. Jeg blev paa det Rene med mig selv om, at det Ord maatte siges, der skulde give min Fred Banestødet.

En dejlig Septemberaften som denne — Maanen lyste den Gang for mig, som den gjør det nu her i min høje Alderdom! — sad vi igjen der nede paa Bænken. Da fik jeg det endelig sagt, at dette maatte være den sidste Gang, vi kom sammen i Løn og at jeg derfor nu vilde sige ham Farvel for bestandig.

Men som han blev ved disse Ord, havde jeg aldrig tidligere set ham.

„Hvad skal dette betyde?“ sagde han med en vild Heftighed i Stemmen, som jeg ikke havde tænkt mulig hos ham.

„Har De da ikke selv en Fornemmelse af, at jeg ikke kan leve uden Dem? Nuvel, saa vid da, at De er den første Kvinde, hos hvem jeg har fundet et Hjærte, der slaar i Takt med mit! Hvorfor da skilles!“

Jeg forsøgte at agere Advokat imod mig selv, talte om hans Rang og høje Fremtidsstilling og om Familiens Vilje; men han afbrød mig brat, med en forunderlig Ro og Fasthed i Stemmen og sagde: „Ved det Lys der oppe, som nu skinner paa den Pande, jeg her kysser i ren og trofast Kjærlighed: ingen Standsfordom, ingen Fremtidsudsigt, ingen Familievilje skal tvinge mig til at tage nogen anden Brud end Dig, Du Eneste! Og saa trykker jeg da herved Seglet paa din Mund!“

Jeg vidste hverken af Himmel eller Jord, jeg vidste kun af min Brudgom for Gud og Mennesker, hvem jeg lovede at staa ved Siden i Kampen mod Verdens Fordomme for vor Kjærligheds Sag.

Næste Morgen bragtes mig en lille Pakke. Jeg aabnede den, inden i laa en nydelig indbunden Bog, det var Oehlenschlægers nyeste Digtning, som han et Par Aftener i Forvejen havde talt til mig om. I en lille Billet, som fulgte med, sagde han, at denne Digtning var hans Fæstensgave; men foran i Bogen havde han selv skrevet et lille

Digt, to smaa Vers — ja dem skal Du læse, naar jeg en Gang er gaaet til Hvile, Elisabeth! Gjem da den Bog vel, den er det Eneste, jeg nogen Sinde fik til at bevare som Minde om vort Kjærlighedsmøde, der indtil nu har været en Hemmelighed for Andre end Gud og ham og mig.

Elisabeth foer sammen ved disse Ord.

Ja, nu kommer det Tunge, fortsatte den gamle Kone. Den samme Dag kuldsejlede hans Baad i en af de slemme Kastevinde, der undertiden herske her paa Søen, og først tre Dage efter fandt man hans Lig.

Den unge Piges Graad gik over tu en lydelig Hulken. Bedstemoderen, hvis Taarer nu ogsaa randt, klappede hende paa Kinden, og fortsatte videre:

Jeg faldt i en Sygdom — men Ungdommen har Kræfter og kan bære Meget. Min hemmelige Sorg lærte Verden aldrig at kjende, jeg gjemte den hos mig selv, men Visheden om, at han havde været min, at han havde følt sig lykkelig derved og at Intet i Verden vilde have kunnet skille ham fra mig, om han havde levet — det var Lysglimt i mørke Timer.

Der skulde tilskikkes mig tungere Prøvelser! —

Atter hørtes en Lyd henne ved Gavlen, som om Nogen traadte paa tørre Kviste, men denne Gang mærkedes den ikke af de to paa Bænken. —

Et Par Aar derefter, vedblev den gamle Kone, drog den unge dejlige Prinsesse, der siden bestandig har havt sin Sommerresidens iblandt os, og elsker denne Plet højest af alle Jordens Egne, som ung Hustru første Gang ind paa Slottet her. Hun var livlig og stjøn og blev modtagen med Jubel. Jeg var med i den Skare af hvidklædte Piger, der strøede Blomster for hendes Fod og sang til hendes Pris. Den Venlighed, jeg var med til at vise hende den Dag, har hun siden i Naade hundred Fold gjengjældt. Da begyndte her et nyt og rigt Sommerliv, hvori denne Sø med dens stjønne Omgivelser jo ogsaa kom til at spille en Rolle. Mange lette og elegante Baade bleve derfor anskaffede til det unge Hofs Brug.

Til at føre Tilsynet med dem ansattes en ung Sømand, der hed Jens Skov. Han var tillige Baadsmand paa Herskabets egen Baad. Jeg saa ham første Gang, da han en Dag, ved en af de kongelige Fester paa Søen, styrede sin Baad. Han var en rank, kraftig, sortøjet Mand. Som han sad der under Kongeflaget, havde han i sit Ydre Noget,

der flygtig mindede om min tabte Ven, og dette var sagtens den egentlige Grund til, at jeg strax saa særlig maatte lægge Mærke til ham. I en lille Landsby, hvor den Ene jo snart kjender den Anden, var der ofte Lejlighed for os til at komme i Berøring med hinanden, saa meget mere som Jens Skov snart fik Adgang til min Moders Hus. Han fik Anledning, jeg husker ikke længer hvordan, til at vise hende flere Smaatjenester, som hun søgte at gjengjælde ved en venlig Gjæstfrihed. Hans Besøg blev hyppigere og hyppigere, og det var ingen Hemmelighed for Byens Folk, at min Person ikke mindst trak ham til Huset.

Ved sin Redebonhed ved enhver Lejlighed forstod han helt at vinde min Moder; desuden var der tilsyneladende noget Aabent og Djærvt i hele hans Fremtræden, som tiltalte hende i høj Grad, og da hans Stilling var en saadan, at han med Orden og Sparsommelighed vel vilde være i Stand til at forsørge en Kone, hørte hun med Glæde paa ham, da han en Dag optraadte som min Frier.

For mig var dette derimod Noget, jeg ikke kunde forstaa. Det var mig som var jeg bunden i Forvejen og ikke havde nogen Raadighed over mit Ja mere, og det var mig klart, at de Følelser, jeg nærede for Skov, havde ikke det Mindste til fælles med dem, der hidtil havde sat mit Hjærte i Bevægelse. Jeg sagde derfor, at jeg ikke kunde give ham mit Ja, mit Venskab var det Eneste, jeg kunde byde, og det var ikke nok, hvor Mand og Kvinde skulde gaa sammen for hele Livet. Men han erklærede sig tilfreds med hvad jeg saa vilde byde ham for Øjeblikket, det Øvrige vilde komme af sig selv,; han skulde bære mig paa Hænderne og jeg skulde nok blive lykkelig som hans Kone. Jeg fastholdt imidlertid mit Afslag. Han forlod mig i Fortrydelse og blev borte fra vort Hus med det Samme.

Saa gik der en Tid hen. I den faldt det mangen Gang tungt paa Sindet, at min Moder tog sig denne Sag meget mere nær end jeg havde kunnet tænke mig, at hun vilde gjøre. Hun græmmede sig meget, saa jeg, men i Stilhed, thi hun gjorde mig ingen Bebrejdelser. Men dette var just det Tunge: hun, der havde havt saa mange Skuffelser i Livet og maattet bære paa dem i det Stille, skulde nu ogsaa bæres hen i denne ny, dulgte Smerte!

Saa kom der endnu Noget til: der blev ymtet om, at Jens Skov i den senere Tid havde sin stadige Gang paa Kroen, at han var ikke langt fra at komme paa Afveje, han

var flere Gange bleven set beruset! Skulde nu hans timelige og aandelige Velfærd stande paa den Sag!

Dette kunde jo give En Nok at tænke paa. — — Men i en stille Time lød det for mig i mit Lønkammer: Du har oplevet en Lykke saa stor, at Du ikke ved et helt langt Liv kan afbetale den Gjæld, hvori Du er kommen! Den Ædleste, som Du har mødt paa din Vej, han, som stod over Dig i Alt, løftede Dig op til sig — løft Du nu dem, som trænge til Dig! — — Denne Røst — tro mig, Barn, jeg har hørt denne Røst! — kaldte mig: min Moder skulde vinde Fred og Jens Skov skulde ikke gaa til Grunde! Der har Du Nøglen til, at jeg blev hans Hustru.

Min Moder fik Ro i de Aar, hun havde tilbage; men ham frelste jeg ikke fra at gaa til Grunde. Det er ikke godt for mig gamle Kone at skulle forklare Dig, Barn, de Gaader, hvorledes Alt kunde gaa, saaledes som det blev; der kunde maaske ogsaa være lidt Ydmygende for mig i at skulle drage Sløret fra de gamle Krænkelser, der kastede Nat i min Sjæl. Lad det dog være saa, at jeg i Korthed beretter Dig det med.

Vi havde ikke levet mange Aar sammen, før Kløften imellem vore Tanker, som jeg saa at sige lige fra Bryllupsdagen af havde mærket, næsten slugte ethvert Haab om nogen Samstemning og sand Endrægtighed imellem os. Det, der for Fremmede kunde tage sig ud som noget Djærvt og Aabent hos ham, blev lige over for mig, naar vi vare under fire Øjne og han ingen Grund havde til at lægge Baand paa sig, til Raahed og Vildhed, og hvad jeg i Stilhed gik igjennem, véd Ingen uden Gud i Himlen. For ikke at bedrøve Moder, skjulte jeg mine Taarer for hende, og da han paa sin Maade virkelig havde Noget tilovers for hende og viste hende saa megen Ærbødighed, som han overhovedet var i Stand til at vise Nogen, lykkedes det mig at bibringe hende den Tro, at jeg følte mig tilfreds i mit Ægteskab. Men da hun var død, gik det snart ned ad Bakke. Han havde et ustyrligt Hang til Svir og vild Lystighed, som han maatte tilfredsstille paa Kroen og ved Gilder i Tide og Utide. Følgen var, at det gik tilbage med vore økonomiske Affærer, og Huset, vi havde efter Moder, maatte sælges. Efter den Tid tiltog hans Uordenlighed i en saa forfærdelig Grad, at en Rus blev til en daglig Vane; ligesaa hyppig skete det da naturligvis, at han gjorde sig skyldig i Pligtforsømmelse i sin Stilling hos Slottets kongelige Bebo-

ere. Det fulgte da af sig selv, at han til sidst maatte miste den med.

Hvad der saa fulgte paa, burde helst hvile i den Høj, Tiden har kastet der over — jeg var snart ikke blot en mishandlet Kvinde, men en krænket Hustru, forladt for en Anden, der i Frækhed havde forstaaet at lokke ham til sig, og jeg vilde have bukket under, hvis jeg ikke havde hørt den dulmende Røst i mit Indre. Da lærte jeg ogsaa i min Nød at kjende Venner, jeg kunde lide paa; min gamle Beskytterinde der oppe paa Slottet tog mig kjærlig ved Haand og talte trøstende Ord i min Sorg. Den Pension, jeg nyder den Dag idag, og dette Tag, som giver mig Ly, ere hendes milde Gaver, og derfor beder jeg Gud lønne hende. — —

Mange, mange Aar var forløbne, siden Jens Skov og jeg første Gang flyttede sammen — da flyttede vi sammen anden Gang, det vil sige, jeg maatte hente ham, ussel og elendig som han var, da jeg ikke nænnede at lade ham dø paa Fattighuset, hvor hen han havde maattet ty. Saaledes fik han dog sin sidste Pleje af min Haand, og under mit Tag. Hun, for hvis Skyld han havde forladt mig, var da forlængst død. De havde havt en Søn, om hvem jeg vidste, at han i sin tidlige Ungdom var kommen bort her fra Egnen. Omtrent samtidig med Jens Skovs Død blev Skolelæreren forflyttet her til fra en Landsby i Nordsjælland og af ham erfarede jeg til min store Glæde, at den omtalte Søn boede i Byen, hvor fra han kom, at han var en flink og brav Haandværker, var gift og havde netop faaet en lille Datter, saa det tegnede jo nok saa godt. Men saa hørte jeg et Aars Tid efter af den samme Mand, at han og Konen vare bortrevne i en smitsom Sygdom, som grasserede der paa Egnen, og at den Lille nu fik Naadensbrød hos Fremmede. Det syntes mig dog, at jeg maatte være hendes Nærmeste nu, og saa hentede jeg da det stakkels Barn, og det har jeg aldrig fortrudt siden, for hun har altid været mig en sød og velsignet Datter. Ja nu er Bedstemoder færdig med sin Historie, Elisabeth."

Den unge Pige klyngede sig i en usigelig Taknemmelighedsfølelse til den Gamle, men var ude af Stand til at fremføre noget Ord.

Da hørtes atter Lyden henne ved Gavlen. Men denne Gang var det faste Mandsskridt, der nærmede sig og først standsede foran deres Plads.

„Adam!“ raabte Elisabeth, da hun saa den unge Mand, „Du her!“

Hun vilde rejse sig op fra Bænken, men mærkede at Bedstemoderen var kommen i en næsten foruroligende stærk Bevægelse ved denne uventede Tilsyneladelse, og blev derfor siddende, med den ene Arm om hendes Liv og den anden om hendes Hals, idet hun hviskede hende kjærlige og beroligende Ord ind i Øret.

„Tilgiv, Madam Skov!“ sagde da den unge Mand, „hvis jeg har gjort Dem forskrækket. Jeg indrømmer, at dette er en upassende Tid at komme paa, og jeg kan til Undskyldning for Valget af den kun anføre, at vi Kunstnere jo saa ofte handle efter Øjeblikkets Indskydelser. Jeg maatte netop komme for noget siden, syntes mig; jeg blev dreven af Stem-

ningen, hvori denne smukke Aften havde sat mig, og saa kom jeg til Huset — men da begyndte De netop Deres Fortælling — ja tilgiv mig, jeg har staaet og hørt, hvad der ikke var bestemt for mine Øren! Jeg vilde flere Gange fjærne mig, men mærkede at det ikke kunde ske, uden at jeg bragte Forstyrrelse ind i den Fortrolighed, De skjænkede Elisabeth og hvorfor ogsaa jeg skal være Dem taknemmelig til mit Livs Ende. Tro mig, det skal blive gjemt i et ærbødigt Sind, og saa beder jeg Dem da: gjør mig til Deres Søn, som De har gjort Elisabeth til Deres Datter!"

Han tog den gamle Kones Haand. Greben af en sær sympathetisk Klang i hans Stemme, der ligesom bar hendes eget skjønne Ungdomsminde frem igjen, gjengjældte hun hans varme Haandtryk og sagde:

„Vær mig da velkommen i den Egenskab, Hr. Roller! Der er Noget hos Dem, der giver mig Tro paa, at De med kjærlig Diskretion vil bevare en gammel Kones Skriftemaal. Gaa nu ind og tænd Lampen, Elisabeth, din Ven er nok saa god at give mig sin Arm og føre mig ind. Jeg føler mig virkelig træt oven paa Alt dette. Bare ikke Aftenluften har været mig for stærk.

De rejste sig, den Gamle vaklede lidt, men Roller tog hende under Armen, og Elisabeth svøbte Shawlet tættere om hende.

Ligesom de vilde ind i Huset, hørtes en stærk Lyd af susende Vingeslag over deres Hoveder. De saa i Vejret, og hvor forundrede blev de ikke, da de saa en talrig Flok Storke dale ned paa Huset og sætte sig der; Stork sad ved Stork, saa lang Tagryggen var, og saa med ned ad bøjede Næb paa de Tre, der stode som fastgroede til Jorden ved det sælsomme Syn.

Madam Skov var den Første, der afbrød den indtraadte Pause: „Nu veed jeg, hvad det har at betyde! Hvor en Kammerat har følt sig vel, samles stundom all Egnens Storke Aftenen før Hjemrejsen, for ligesom at sige Tak for udvist Gjæstfrihed! Ja, Tak selv, min kjære Stork! Gud véd, om vi to faa hinanden mere at se i dette Liv," sagde hun, idet hun venlig nikkede op til Storken paa Gavlmønningen, der stod alvorsfuld og med heldende Hoved oppe i sin Rede. —

Da hun siden inde ved Lampens Lys havde set den unge Kunstner ind i hans ærlige trofaste Ansigt, der straalede af Sundhed og Glæde, tog hun Elisabeths Haand og

lagde den i hans med de Ord: „Følg ham, Barn, og gid han maa skjænke Dig lige saa stor Lykke, som En, Du nu kjender, en Gang tiltænkte mig.“ — —

Da Elisabeth den næste Morgen skulde til at se ud af Vinduet efter Vejret, var det Første, hun fik Øje paa, en utallig Mængde Storke, der svævede i en Trekant højt oppe i Luften, frem og tilbage, som søgte de Noget, højere og højere. Den i Spidsen var nok deres Stork, tænkte hun. Den førte dem længe, og alle de øvrige Rejsende fulgte den højere og højere, indtil de alle sammen blev som en eneste lille Prik for Elisabeths Øjne — da var det rette Luftlag fundet, og som en Pil for-

svandt den fjærne Karavaneflok paa Farten til de varmere Egne. — —

Men da hun lidt efter gik ind i Bedstemoderens Sovekammer og traadte hen til hendes Seng for at bringe en Hilsen fra den bortfløjne Husven, fandt hun hende i en tryg Søvn. Hun bøjede sig ned over hende, for at trykke et sagte Kys paa hendes Pande. Da smilte den Gamle i Drømme og hvisked, saa klart og tydelig, at hvert Ord ligesom ristede sig ind i Elisabeths Sjæl:

„Jeg øjned Dagens første Blink
Paa Himlens gyldne Rand —
Dit Smil var Gudens skjulte Vink,
Som aabned mig sit Land!

Nu véd jeg, Solen ej gaar ned:
Din Læbes Purpurstrøm
Har vugget mig til Livets Bred
Og Evighedens Drøm!"

I en forunderlig bevæget Stemning, der forhøjedes ved, at Kirkeklokkens Lyd dæmpet bares over Søen ind til hende, stod Elisabeth ved sin Bedstemoders Leje. Smilet sad endnu ved den Gamles Mund. Da forekom det Pigen, at der med Et blev saa forunderlig stille i Kamret. Hun bøjede sig atter ned over Sengen og lyttede spændt, men hørte intet Aandedrag mere — den Elskede var allerede havnet i de stille Lande. —

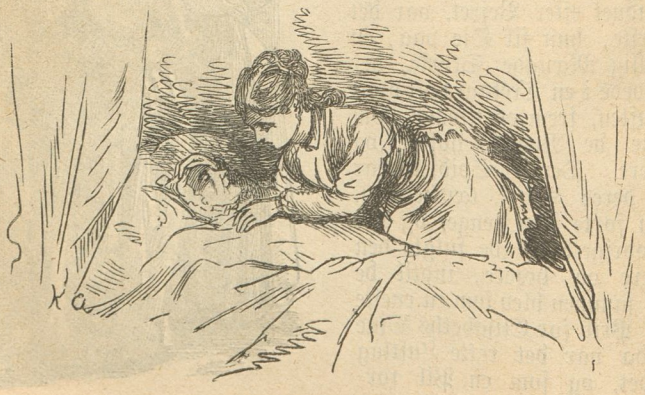

I den Afdødes Gjemmer fandtes siden en lille Pakke, uden paa hvilken stod skrevet:

„Til Elisabeth!

Bevar mig og mit Minde . din Erindring!"

I Pakken laa en lille Bog, indbunden i rødt Saffian. Foran i den var med en smuk og kraftig Haand skrevet to smaa Vers. Skriften var afbleget; men da Roller læste det lille Digt op for Elisabeth, klang Ordene, syntes hun, som dæmpede Vingeslag — det var de samme to smaa Vers, hun hin stille Morgen hørte af den gamle Bedstemoders Mund.

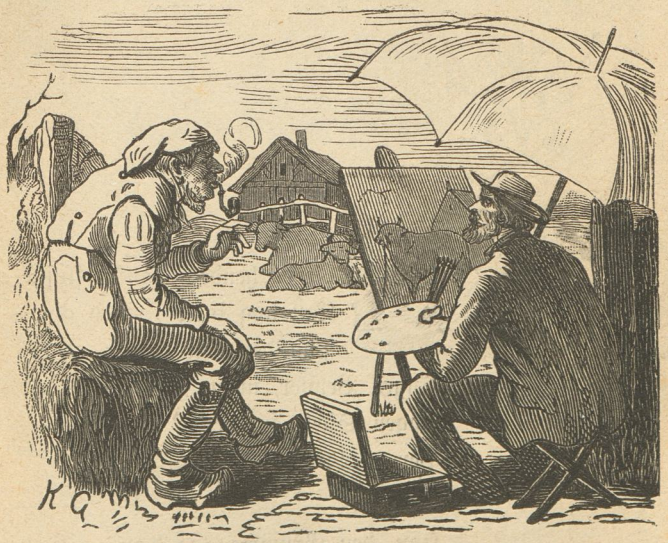

Bonden. Hvad kan han nu faa for saadan en Ko, som han der har lavet?

Maleren. Aa, omtrent en 7—800 Kroner.

Bonden. Jh, Du Altstyrendes! Det er jo mere end jeg faar for en Levendes.

Den fattige Tjenestepiges Drøm.

Vidt er hendes Tanker fløjne,
Kan dog intet Fristed øjne
Paa den hele Jord;
Ingen Venner, ingen Frænder,
Ingen Sjæl, der hende sender
Her et Trøstens Ord.

Han, den Grumme, tog dem — Døden!
Ak, hvor tungt at tjene Foden,
Fremmed Vilje bød,
At ej skulle mer fornemme
Klangen af en Moders Stemme
I sin Hjærtenød!

Øjet lukkes, Taaren rinder
Sagtelig paa hendes Kinder —
Der saa mangen gled! —
Se, da svæver, sendt fraoven,
Som en Due gjennem Skoven,
Tyst en Engel ned,

Sætter sig ved hendes Hjærte,
Aander blidt paa hendes Smerte,
Hvisker: „Datterlil!
Du skal ej din Moder savne,
Kald paa mig, og jeg skal savne
Dig, saa tidt Du vil!

Husk, jeg loved Dig som Lille,
Aldrig mig fra Dig at skille —
Da gav Løftet Ro:
Nu jeg lover Dig det atter,
Om Du vogter blot, min Datter,
Paa din Barnetro!" —

Pigen aanded let, mens Øjet
Aabned sig; hun gik fornøjet
Om fra denne Stund.
Og de hørte hende synge —
Hvo der letted Sjælens Tynge,
Vidste dog kun hun!

Carl Andersen.

Fra Fortid og Nutid.

Af

Kapt. Claudius Madsen.

Middelfart, som i de senere Aar er blevet et søgt Badested, er sikkert nok bleven til alene paa Grund af det prægtige Vand, som i hyppigt vexlende, men altid frisk, ofte rivende Strøm, iler forbi Stedet; først fordi Lillebelt her er smalleſt (kun 1200—1600 Alen), dernæst paa Grund af det gode Fiskeri og Marsvinsjagten, som Middelfartsund og Gamborgfjord frembyde, og endelig fordi Stedet maa anses for et af de sundeste Opholdssteder i Danmark. At det friske Vand ogsaa heri er medvirkende, er umiskjendelig. Som Badested bliver det i de senere Aar nævnt med Anerkjendelse baade hjemme og ude.

Man troer, Byens Navn hidrører fra, at Stedet var det midterste af de tre Færgesteder ved Lillebelt (de to andre vare i gamle Dage „Fønsføre“ og „Stribsføre“);

men i den nyere Tid har en flittig Granſker paaſtaaet, at det ſmalle Vand (Middelfartſund) mellem Fyen og Jylland egenlig hed Alfarſund, og at det paa den Tid, da de to forannævnte Overfartsſteder ogſaa bleve brugte, betegnedes ſom Mid-Alfarſund. Byens Navn burde herefter være Midalfar (at al er gaaet over til el kan opviſes flere Exempler paa, ſaaledes er det til Beltet grænſende Albu Herred blevet til Elbo Herred). At Midalfar, der er blevet til Middelfart, har været til ligeſaa længe ſom Lillebelt, er der ingen Tvivl om. Men det paaſtaaes, at Middelfartſund ſlet ikke exiſterede i den fjærne Oldtid. Vedel Simonſen ſiger ſaaledes, at Jylland og Fyen en Gang hang ſammen, „i det Mindſte der, hvor Middelfartſund vælter ſine Bølger", og han tilføjer, at „Strandens Beſkaffenhed tyder endnu derpaa; Moderlandet Jylland udſtrækker endnu ſine Arme for at favne den fra ſamme ſaa voldſomt bortrevne Datter." En nyere Forfatter ſiger ogſaa, at Navnet Fyen (af fion eller fjon ɔ: det adſkilte, det løsrevne) tyder hen herpaa.

Middelfart var efter alle Julemærker det Sted, ſom Knud den Hellige i Aaret 1086 ſatte over til, da han fra Jylland flygtede for de opbragte Vendelboer, ſom faa Dage der efter dræbte ham foran Alteret i St. Albani Kirke i Odenſe; men officielt nævnes Byen („Mæthlefar") første Gang i Valdemar Sejers Jordebog fra 1231.

En Gang har der utvivlſomt ligget en Borg (Kongsgaard) ved Middelfart. Ved Stranden tæt veſt for Byen, omtrent ud for det nuværende Grimmerhus, maa Landingsſtedet have været, thi man har i den nyere Tid fundet Reſter af nedrammede Egepæle i Havbunden, lige indenfor det dybe Sted „Grimmerhøllehul". Efter nogle Gisninger hos Vedel Simonſen har denne Borg (Gormsborg) ligget tæt veſt for Byen, rimeligvis omtrent der, hvor der nu er Kirkegaard, thi ved Anlæggelſen af denne fandtes en Del ſvære Grundſten, ligeſom man i lige Linie ſydefter (bag den nuværende Knorregade) har fundet gammel Stenbro 5—6 Fod under Jordfladen. Engdraget, der udmunder i den nu tørlagte „Langedam", og den dybe Skovkløft indenfor Skovbranden, ſom ſkjæres af Kongebrovejen og fortſættes lige til Stranden veſt for det nuværende „Grimmerhus", har maaſke hørt til det gamle Slots Voldgrave. En anden Borg („Grimersborg") antages at have ligget ved den nuværende Kongebro, ſom endnu for et Par Menneſkealdere ſiden kaldtes Grimmermoſebro. Navnet er gaaet i Arv til det ſmukkliggende

„Grimmerhus", der byggedes i 1856 som Enkesæde til Hindsgavl. Længere mod Vest, helt ude paa den sandede Odde ved Stranden og omflydt med Vand laa „Hegnadsgafl" af hegnads (ɔ: Beskyttelse, Forsvar; deraf endnu Ordet Hegn), og gafl (ɔ: Enden af noget høit og langstrakt, saasom et Hus eller en Kyst). Navnet, der i Tidernes Løb er ændret til „Hindsgavl", antyder saaledes baade Borgens Beliggenhed og dens Bestemmelse og Styrke. Fra det vestlige Hjørne i det nuværende Hindsgavls smukke Have, hvorfra der haves en af

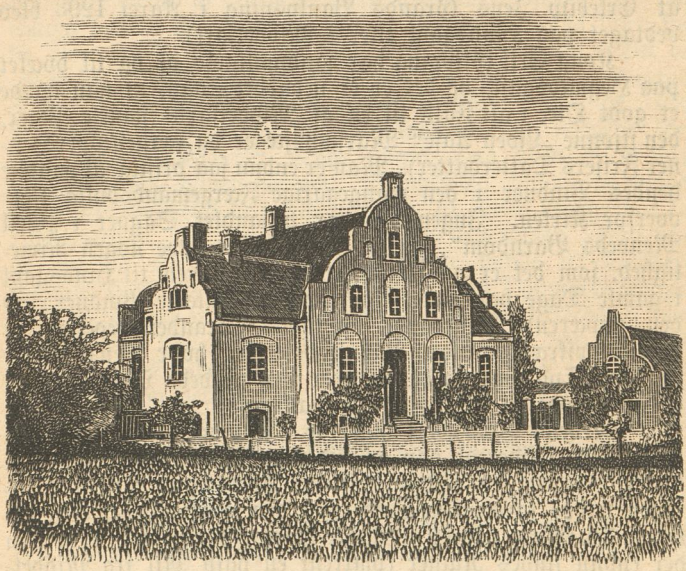

de mest henrivende Udsigter i Danmark (over Veltet til de skovklædte Kyster og ind i Kolding Fjord), ses det gamle Borgsted rage op nede i Dalen. Paa den ene Side af den enlige, kratbevoxede Høj, findes endnu Rester af Murværk og hele Beliggenheden tyder paa, at Borgen har været omflydt med Vand. Af de syv Borge, som i gamle Dage skal have ligget omkring ved Lillebelts Kyster, er dette den eneste, som er bevaret i ny Skikkelse, idet man af det gamle „Hegnadsgafls" Ruiner til Dels har bygget det nuværende „Hindsgavl".

Marsk Stigs Tilhængere, som havde en norsk Flaade til deres Bistand, hærgede svært disse Kyster; Middelfart blev saagodtsom ødelagt og Hindsgavl brændt i Aaret 1287; men Borgen blev kort efter, i alt Fald til Dels, istandsat, thi den har flere Gange senere været Sæde for vigtige Forhandlinger; saaledes i Aaret 1295 mellem Kong Erik Menved og den norske Konge Erik Præstehader; dette Møde varede fra 8de til 25de September, da der sluttedes en 3-aarig Vaabenstilstand, som foruden af de nævnte Konger og deres Slægtninge, blev undertegnet af 40 Riddere, der alle synes at have været samlede paa Hindsgavl. (Det er sandsynligt, at Erkebisp Jens Grands Banlysning i Aaret 1293 blev vedtaget paa Hindsgavl eller i Middelfart).

Kong Erik Glipping har sandsynligvis af og til dvælet paa Hegnadsgafl, og det er et nedarvet Sagn, at han havde et godt Øie, i alt Fald til en af Middelfarts smukke Piger, den skjønne „Liden Aase" Marsvinsjæger og Færgeskipper Henner Frisers Datterdatter). Man er endnu saa dristig at paavise hendes Vinduer i den mangeaarige Færgemandsbolig lige overfor Kirken. Ingemann har behandlet Sagnet i „Erik Menveds Barndom", og det kan saavidt have nogen Rimelighed, som det er ganske utvivlsomt, at Vejen til Hindsgavl i gamle Dage har gaaet lige forbi de omtalte Vinduer, ad den nuværende Vestergade og langs Stranden nedenom de høie Skovskrænter indtil Vasnæsbatteriet, hvor Vejen bøjede af mod Syd og snoede sig over den sandede Odde (der nu er Granskov) til det gamle Hegnadsgafl.

Medens Grev Gert huserede i Danmark, navnlig i den første Tid, residerede han en Tid paa „Hünzegafl", som han kaldte Borgen; en anden holstensk Adelsmand Ditlev Wensinen havde formentlig Sæde paa den nærliggende, men allerede den Gang tildels ødelagte Borg „Gamborg", af hvilken der endnu findes Ruiner (omtrent en halv Mil fra Middelfart — se Kortet); thi han havde i sin Magt „Julmesbothe und Rodelundt in Utby und Fynnis (Fons) met alt des tiliggen". Da Grev Gert var fældet, huserede hans Sønner forfærdeligt i Fyen, som de endnu en Tid havde i Pant. Retstilstanden for Liv og Eiendom var aldeles forrykket, og da kort efter (1348) den sorte Pest hjemsøgte ogsaa disse Egne, blev Tilværelsen høist kummerlig.

Om det end i denne for Danmark mørke Tid begyndte at lyse lidt op med Valdemar Atterdag, saa det dog endnu længe høist broget ud i Almuens Retsbegreber. Man min-

des her om ved Ridder Niels Bugges, Rigsraaderne Peder Andersen Hvide og Ove Stigsøns Drab tæt ved Middelfart strax efter Nytaar 1359. Da nemlig de tre nævnte Adelsmænd, som to Dage før Jul 1358 havde havt et Møde med Kong Valdemar Atterdag i Slagelse, vendte tilbage gjennem Fyen, bleve de paa Veien fra Middelfart til Stranden dræbte af Marsvinsjægere, som det hedder med Møggrebe, tæt udenfor Byen. Stedet betegnedes ved en Stensætning, som først ved Landevejens Anlæg i Begyndelsen af dette Aarhundrede skal være bleven fjernet. Men Mindet lever mærkeligt friskt endnu, idet Almuen hver Foraarsdag lader det voxe frem af Jorden. Det kommer i Marts, selv om Sneen dækker Grønsværen, paa et enkelt Sted, og viser sig da som mørkerøde Pletter paa den hvide Grund. Det er „Bugges Blod" siger Folk, undertiden kaldes de „Bugges Roser", men der hengaaer i Foraarstiden, naar de røde Blomster*) staa i Flor paa Vejkanterne (tæt udenfor den nuværende Kirkegaard), neppe nogen Dag uden at Ridder Bugges Navn bliver nævnet. Mangen En mindes da ogsaa Skjændselsdaadens hele Omfang, thi at Niels Bugge var en Hædersmand, der om vidner alle Overleveringer. Han var en rig og mægtig Mand, der gjerne havde set Sønderjyllands Hertug (Valdemar den Femte) som Danmarks Konge, i Stedet for den strænge Valdemar den Tredie (Atterdag); han havde sikkert sine gode Grunde hertil; thi først var det hans Tanke, at Sønderjylland derved vilde komme tilbage til Danmark, og dernæst var han utilfreds med Valdemar Atterdags Haardhed mod Bondealmuen. Han lagde ikke Skjul paa sit Sindelag og havde flere Gange havt Sammenkomster med Valdemar for at enes om Stridspunkterne, men hver Gang forgjæves. Til det sidste Møde havde Kongen lovet ham frit Leide, men Løftet blev skammelig brudt ved den blodige Gjerning paa Middelfart Mark. Kongen fik Skyld for at have en Finger med i Drabet, men han fralagde sig det ved Ed og paalagde derpaa Drabsmændene og deres Efterkommere til „evige Tider" en aarlig „Mandebod" af 3 Mark. Denne Skat har indtil den sidste Tid været opkrævet hvert Aar hos Ejerne af den Mark, hvorpaa Drabet skete. I Aaret 1785 blev Boden „efter Ansøgning" forandret til 49 Sk., fordi Spotten for at være „Tremarksmænd" fulgte Ejerne af Jordlodden som deres Skygge. I denne Form

*) De forekomme vel ogsaa et Par andre Steder i Landet, men da under andre Navne (Hestehov, Pesturter, Petasites).

blev Boden betalt indtil for et Par Aar siden (1874), da Regeringen hævede den, nærmest fordi man i flere Aar ikke havde kunnet finde den egenlig Bødepligtige. Ved Anlæget af Kongebroveien og ved Udstykninger i det Hele var Tosten delt paa saa mange Maader, at Byens Kasse gjennem flere Aar maatte udrede de 49 Sk.

I Kong Christoffer den Andens Tid var en Del af Fyen med Hindsgavls og Gamborg Slotte i den holstenske Grev Gerhards Besiddelse (ved en Pagt, som afsluttedes i Ribe 1330), men da Valdemar Atterdag fik Landet tilbage (han belejrede Borgen forgjæves 1358), sattes en kongelig Lehnsmand paa Hindsgavl.

Henved et Hundred Aar senere, nemlig 1409, sluttede Erik af Pommeren her Forlig med den holstenske Grev Henrik; og kort før samme Konge nedlagde Regeringen, nemlig 1436, overdrog han Fyen og dets bedste Borge til sin Fætter Hertug Bugislaf, som en Tid tog Ophold paa Hindsgavl.

Senere har Kong Christoffer (1440) og Christian den Første (1454) opholdt sig paa Hindsgavl. Den 18de December 1492 har Kong Hans fra Hindsgavl udstedt et Brev, og 1499 pantsatte han baade Hindsgavl og Middelfart By til Gjord Nielsen for 2,000 Gylden! — Christian den Anden dvælede ofte i Middelfart hos den adlede Borgmester Olaf Bang og det er vist, at den ulykkelige Konge efterat de Store i Landet havde opsagt ham Huldskab og Troskab, fra Middelfart har skrevet to Breve til Dronningen, nemlig den 3die og 4de Februar 1523 (det samme Aar, han blev afsat).

I Grevens Fejde var der vel ingen Landsdel, der led saa meget som Fyen, og Broderparten af det Onde faldt netop paa Kysterne ved Middelfart Sund, hvor snart den ene, snart den anden af de stridende Herrers Tilhængere kom frem med Baal og Brand. Disse onde Krigstider fortsattes langt ind i det syttende Hundredaar, saaledes 1643—44, da General Thorstensøn uden Krigserklæring var falden ind i Landet. Paa den Tid lod Kong Christian den Fjerde „bygge Skanser „sætte Palisader og spanske Ryttere" og „des foruden lægge Skibe og Pramme i Middelfartsund". Ved Svenskernes andet Indfald i Landet i Begyndelsen af 1658 var der samlet mange Krigsfolk i Middelfart og langs Kysten, men Carl Gustav vovede den Gang sit høje Spil ved at gaa over Isen til Fønsskov og Iversnæs (Vedellsborg).

Af Christian den Fjerdes Skanser ses endnu Spor i Kongebroskoven, ligesom Skandsevoldene paa Vestenden af Fænø ere fra den Tid, men udbedrede 1848—50 og 1864.

I den svenske Krig blev Hindsgavl ødelagt (1657) og Slot og Gods blev faa Aar derefter solgt til et Par Mænd i Middelfart (Borgmester Hans Juul og Raadmand Hans Svendsen), som brugte Levningerne deraf til at opføre det nuværende Hindsgavl, navnlig dog Ladebygningerne (som brændte ved Lynild 1859), thi Stuehuset er først i Aaret 1784 ombygget til dets nuværende Form af Kammerherreinde Karen Basse Adeler, født Fønss, efter hvis Testamente Hindsgavl i 1815 blev oprettet til et Stamhus for Familien Fønss.

Til de onde Tider, som ere gaaede over Middelfart, maa ogsaa regnes Pestsygdommene, som bestemt vides 1603 og 1761 at have raset, den sidste Gang hidført af de fra Holsten tilbagevendende Tropper. — I Slutningen af forrige og i Begyndelsen af dette Hundredaar var Middelfart, i Sammenligning med Nutiden, i en høist ringe Tilstand. Der var kun meget faa grundmurede Bygninger, deriblandt den i 1739 nedlagte Latinskole (nu Pakhus ligeoverfor „Behrendts Hotel"). Foran Kirken laa et tarveligt 6 Fags Bindingsværks Hus, skjænket af Borgmester Claus Madsen til Sygehus, og Gaderne saa høist uregelmæssige ud. Nu er Hovedgaden og dens Fortsættelse: Brogade og Knorregade*) ypperligt brolagte og til Dels forsynede med regelmæssige Bygninger.

Der kunde saagodtsom Intet fremmes; Foretagelsesaanden hæmmedes ved den stadige Krigstid enten paa et eller et andet Punkt, men altid var Middelfart Stedet for Gjennemmarcher baade under Fremrykning og Tilbagetog; tyske, polske, svenske, norske og spanske Krigsfolk (de sidstnævnte 1808) ere gaaede frem og tilbage over Middelfartsund gjennem adskillige Hundredaar, ofte med kun Maaneders Mellemrum, og disse Folk vare kun Venner af Navn. En af de største Bygninger i Byen var derfor ogsaa indrettet alene til Krigsfolk, en saakaldet Magasingaard (nu Diskontobanken og flere af de nærliggende Bygninger); den var i

*) Navnet er ældgammelt og betegner Beboerne: Skippere. I gamle Dage, da et lille Handelsskib nævntes en Knarre, blev nemlig Skipperen kaldt en „Knorre".

den katholske Tid Præstegaard*), men erhvervedes efter Reformationen af Byen til Brug for Krigsfolket og deres Heste.

Saa kummerligt saa det i industriel Henseende ud i Byen endnu i Slutningen af forrige Hundredaar, at daværende „Kongel. Majest. Byfoged og Byskriver" i Middelfart Johan Bluhme i sin „Beskrivelse over Middelfart Kjøbstad" (1795) nævner som en Udførselsartikel: „Sølv-Skrivesandet, som er Vesten for Byen, under en Banke i Herregaarden Hindsgavls Løkker, af hvilket Sand aarlig føres nogle Tønder til Collegierne i Kjøbenhavn og vaskes af Fattig Folk for 8 a 10 ß Skjæppen."

Samme Forfatter omtaler forøvrigt den af Almuen gamle Dage hyppigt benyttede Hellig-Kilde, som endnu findes ved Kysten ud mod Fænøsund (mellem Teglgaard og Grøndal). Dens Vand er meget mineralsk og skal ved Brugen have samme Virkning, som den bekjendte Dannemora Brønd i Upland. „Hellig-Kilde", som i gamle Dage ydede Almuen Lægedom i mange Sygdomme, ligger nu næsten glemt og gjemt af Skov og Krat; men det er meget muligt, at den burde drages frem af sin Glemsel, thi den indeholder maaske de samme Stoffer, som de „Sundhedskilder", der nu til Dags søges i fjærne Lande.

Der er i Middelfart i ældre Folks Tankesæt noget mærkeligt gammeldagsagtigt, der næppe vil være skjult for den skarpe Jagttager blandt de Fremmede, som gjæste Byen, og der er næppe ret mange Steder i Danmark, hvor ældre Folk saaledes hænge i Overleveringer (Traditioner), som netop der. Det viser sig i forskjellige Forhold, men er maaske i intet saa fremtrædende som i Alt, hvad der er knyttet til

Marsvinsjagten ved Middelfart.

Der er næppe noget Laug i Danmark, der saaledes som dette Marsvinsjægerlaug, kan henvise til omtr. 1000 Aar gamle Vedtægter. Der er nemlig ingen Tvivl om, at Jagten altid har været drevet efter visse Regler og at der nogle Hundredaar efter Christendommens Indførelse er bleven svaret Tiende af den (denne for Hedenskabets Udryddelse saa ubehagelige Skat, som de christne Præster førte med sig). Skatten blev i Aarenes Løb udvidet til en Kongetiende, idet Kongen tiltog sig hvert fjette Svin.

*) I en af disse Bygninger, som nu tilhører Kjøbmand L. Andersen, findes endnu i en Sidefløi, et lille Rum, som synes at have været Kapel eller Bedekammer.

Marsvinsjægernes Gildeordning maa være bragt i Anvendelse i Aarene 1000 ved en efter alle Regler nedskreven Skraa eller Lov. Det Ejendommelige ved disse Gildelaug bestod i den Beskyttelse, som Medlemmerne tilsagde hverandre mod Forurettelse, dels indbyrdes, dels af dem, som vare udenfor Gildet. Gildet udøvede en udstrakt Dommerrettighed over sine Medlemmer, idet alle Sager mellem Gildebrødrene afgjordes ved Gildets egen Domstol. Blev derimod en Gildebroder anklaget af en Fremmed for den almindelige Ret, vare Brødrene forpligtede til at ledsage ham for Retten og staa ham bi med deres Ed og Vidnesbyrd.

I hine Tider vare disse Gilder som Smaastater i Staten og for Middelfart Marsvinsjægeres Vedkommende bestod denne Ordning længe efter, at Valdemar Atterdags og Dronning Margrethes Lovgivning havde gjort dem overflødige.

Den ældste skrevne Gilde-Skraa eller Lov, som endnu haves for Middelfart Marsvinsjægere, er nedskreven: „I Guds Nafn Amen 1593. — Udj det aar haver wi efterskrevne saa mange som udj Mare-Sviinfriheden nu ere, som er først " (derpaa følge 36 Navne) . . . „Alle Borgere udj Middelfarth med Borgemester og Raadmænd, desligest med Sognepræstens og Capllanens her sammesteds Deris Villie og samtykke, paa det, at Guds ære og frygt og god eenighed samt samling og Christelig Brødreskab, des ydermere maatte tilgaae, Gud Allermægtigste til Lov og ære os og andre til hielp og trøst, have vi foreskrefne Mareswiins fiskere for os som nu ere eller herefter kommendes vorder for got ansect og udj Den Hellig Trefoldigheds Nafn" . . . .

Derpaa følger Laugets Vedtægter om Tiden, naar Jagten begynder og ender (fra Mortensdag til Kyndelmisse), Redskabernes Røgt og Vedligeholdelse, samt iøvrigt hvad hver Mand har at iagttage, under Oldermandens Tilsyn. Blandt Bestemmelserne vil jeg kun nævne, at Ingen maatte til Laugshuset medbringe ulovlige Vaaben, som Knive og Øxe, „Item, naar Oldermanden lader klappe til lyed og dend første tønde Øll som gives for Tienden er udtappet og forloren, skal Meenige Gildesbroderne være pligtige som og tilbørlig, at takke Gud for sine Gaver og hvilken som da gjør nogen ulyed og enten med ugvems ord eller gjerninger lader sig høre, Bøde derfor 24 ß" . . . Der var Bøde for at spilde Øl, for at bande; for „at alting kand gaae skickelig og bequemmelig til uden Gudsfortørnelse", var det

foreskrevet, at den, som bliver „sat til stoels Broder dend skal være pligtig til at vare paa Olltønden fra dend bliver oplagt og til dend bliver udtappet“ . . . Kirkeværgerne „skulle aarligen oppebære Vor Kirkes St. Nicolay lod, som er en Mandslod, af maresviin og derfore holde det store vindeve udj Coret færdig og ved magt, og hvis over skal holdes store lius paa høje Alter til fro Prædichen“. . . . Det var forbudt, „at naar de holder deris Gilder og dricker deris Oll udj laugshuset maae de hverken tage qvinder eller Børn med sig . . . men dog skal være uforbødet at de maa bede en danne Mand eller god karl til Gieft, og dend hannem indbiuder betaler for hannem“. . . .

Uagtet det ses, at Oldermanden ved Tilføielser til disse Vedtægter brugte Formen: „Allvorligen biuder og befaler Oldermanden paa hans Kongl. Maj. Veigne“, saa blev det dog den 23de November 1645 „samtykket udj vort laug at hvilken som kalder vor Oldermand een Konge hand skall bøde 2 Rdl. straf, enten det er i Jagten eller ey“. . .

1693 paalagde Kong Christian den Femte Lauget at holde Redskaberne i god Orden, „da ellers hans Majst. paa Tolden (Tienden) og de selv desforuden lider skade“. . . .

Det er flere Gange i Aarenes Løb gaaet noget tilbage med Udbyttet af Jagten, men Tolden til Kronen blev dog udredet lige til 31te Januar 1809, da Kong Frederik den Sjette ophævede den. (Tienden blev forøvrigt i Kong Hans' Tid opkrævet med hvert 3die Svin; Kong Frederik den Første betingede sig 20 Svin aarlig, og først senere blev det til hvert 6te). I en lang Række Aar blev „Tienden“ bortforpagtet for tre Aar ad Gangen, saaledes at hvert 6te Marsvin blev afgivet til den Mand i Byen, der var bleven højestbydende, mod at han tillige udredede det „kongelige Ol“, som i mange Aar var tilstaaet Gildebrødrene til Opmuntring. Men der var ofte Strid derom, navnlig ses det, at Jægerne, da de lode Tiendesvinene blive liggende ved Teglgaard og nægtede at føre dem til Mandens Bolig, fik en langvarig Retssag paa Halsen. Fra 1762 til 1768 var Kongens Andel i Udbyttet kapitaliseret til 80 Rdl. aarlig og skjænket til Kapitain Reesens Enke, Karen født Mechlenborg; det var hendes livsvarige Pension som Færgemands-Enke. Efter hendes Død blev Kongetienden overdraget til Kirstine Werchmeister.

Under de Perioder, hvor Marsvinsjagten til Dels ophørte fra det gamle Laugs Side, hvilket fornemmelig havde

sin Grund i, at dets Medlemmer enten helt eller til Dels indkaldtes til Tjeneste paa Flaaden, udførtes Jagten af Bønder i Gamborg; herom opstod der flere Stridigheder, men de endte tilsidst med en kongelig Resolution om, at de gamle Vedtægter skulde staa ved Magt og Middelfart Borgere være eneberettigede til Jagten.

Lauget bestaaer saaledes endnu og Gildets ældgamle Love følges i mange Stykker ligesom for 1000 Aar siden. Tidligere fik Byfogden og Præsten hver et Svin aarlig, hvilket dog nu er ophørt, derimod har endnu „St. Nikolai" (Kirken) sin Lod, saaledes at Lauget, der bestaaer af 30 Mand, deler Udbyttet i 31 Dele.

Jagten foregaaer i Gamborg Fjord fra 11te November til 1ste Februar eller lidt længere, naar Veirforholdene tillade det.

Marsvinet eller Tumleren er en butsnudet Delfinart (Delphinus phocæna), 2—3 Alen lang, sort med hvid Bug og talrige, noget sammentrykte Tænder. Hele Aaret, men dog især om For- og Efteraar trække Marsvin i større og mindre Flokke fra Østersøen til Kattegattet og Vesterhavet (og omvendt), dels gjennem Øresund, dels gjennem Store- og Lille-Belt. De tumle sig paa en ejendommelig Maade, ofte helt i Overfladen af Vandet og kaldes derfor hyppigt „Tumlere" (i Norge „Esser", fordi deres Krop under Bevægelsen antager Form af et liggende ∞). Naar de, som gaa gjennem Lille-Belt enten syd- eller nordefter, komme ind mellem Stenderup og Fonsskov eller mellem Stenderup og Fænø, blive de opdagede af Besætningerne paa Baadene „Hvidsten„ eller „Midtholdt" (se Kortet). En Mand af disse Baades Besætninger giver da Tegn ved at staa op paa Agterpligten, og kort efter begynder Jagten. Med gunstig Vind (vestlig) sættes Seil til, ellers bruges Aarerne; under denne første Forfølgelse gjælder det om at drive Flokken ind i Gabet mellem Fænø og Fonsskov, — dette sker ved at en Mand af hver Baads Besætning stiller sig i Agterstavnen og slaar i Vandet med en lang ung Risbøg („Smække"); herved lader det overordentlig lydhøre Dyr (dets Øreaabning er ikke meget større end et Naaleøie) sig „drive" af sine Forfølgere. Besætningen paa Baadene „Tyver" og „Bækken" blive snart Deltagere i Jagten ved ligeledes at forfølge og smække i Vandet indtil hele „Driften" er kommen ind i Gamborg Fjord, hvor den „afleveres" til og modtages af „Sønderkøie", som ved Tegn (raske Slag agter ud) melder,

hvormange Svin, der antages at være. Naar Flokken er kommen ind i Gamborg Fjord, gaa de forannævnte Baade tilbage til deres Poster. Paa Billedet vises dette Øjeblik; Flokken er kommen ind i Fjorden og er „afleveret" til den første af Fjordbaadene under Fønsskov. — Vil Flokken ikke lystre eller gjør den det kun nødig ved at vise mere Tilbøielighed til at fortsætte Vandringen gjennem det dybe Fænøsund, saa er der sørget for at stoppe den i Farten ved at Smækken sættes i Bevægelse fra „Oddens Baad"

Som det vil ses af Kortet, er der ialt 12 Baade, som alle (undtagen „Odden" og „Tyver") have en Besætning af 3 Mand, alle ihærdige Fiskere, der drive Jagten paa samme Maade og til de samme Aarstider som i ældgamle Dage.

Naar Flokken er kommen ind i Fjorden, blive efterhaanden de øvrige Fjordbaade (se Kortet) Deltagere i Jagten; de løbe en for en ud fra deres Stationer og sejle saa rask som mulig, under stadig Smækken, og denne Klapjagt paa Havet vedbliver, indtil det ved alle Fjordbaadenes forenede Anstrengelser er lykkedes at faa hele Driften ind i den smalle Snævring (Ellerbæk) mellem Svinø og Gamborg Land, som paa Kortet er betegnet „Fangested".

Under hele denne Klapjagt gjælder det for Jægerne om at holde Samling paa Flokken, ofte kun en halv Snes, men nu og da mange flere (50—60 Stkr.) ad Gangen. Manden paa „Oddens" Baad passer paa, at der ikke bliver Efternølere eller Marodører, som enten ikke ere rappe nok til at følge Trop med Kammeraterne eller af andre ubegribelige Aarsager gjøre Forsøg paa at kniber ud. — Marsvinet ynder ikke den hvide Farve; er der Sne paa Landjorden, er det vanskeligt at drive, og dets Afsky for den hvide Farve viser sig ogsaa ved dets Utilbøjelighed til at lade sig drive ind paa grundt Vand, hvor der er ren, hvid Sandbund. Men det lave Vand mellem Gamborg Land og Svinø (der fra umindelige Tider har Navn efter „Svinejagten") har den Eiendommelighed i Jagttiden at være overgroet med Søgræs. Heraf maa det komme, at Marsvinsjagten ved Middelfart har holdt sig gjennem Aarhundreder, fremfor flere andre Steder, hvor den ofte er forsøgt. Naar Flokken kommer ind paa det her berørte lave Vand, springe Jægerne fra „Garnbaadene" over Bord og vade ud med Garnene, som i faa Minutter lukke for Marsvinene. Man kan nu tydelig se dem boltre sig imellem hverandre, men de ere ikke meget urolige og gjøre ikke Forsøg paa at bryde igjennem, hvad

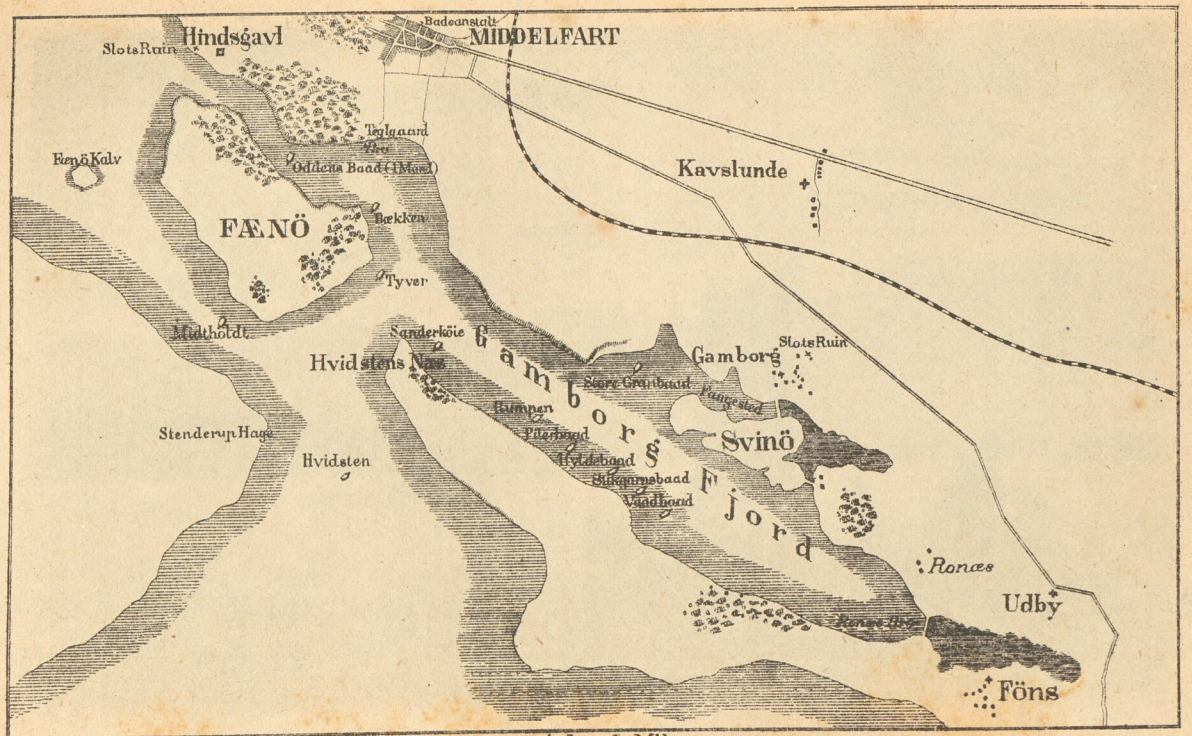

Neuhausen Stentrykkeri Kolding.

de jo meget let kunde, dersom de kjendte deres egen Kraft i Forhold til de svage Nœt, som omslutte dem. Naar Snœvringen er lukket, begynder Slagtningen, idet Jœgerne tage dem en for en ved deres brede Halefinne, der sidder paa tvœrs, og slœbe dem ind paa Landjorden, hvor de stikkes med en Kniv i Halsen lige som en anden Gris. Der høres kun en svag Grynten, og der er ikke Spor af den Modstand, som Landsvinet viser. Deres røde, varme Blod flyder ud og bliver nu og da opsamlet til Gjødning.

Der bliver ofte paa en Dag drevet flere Flokke ind — undertiden med et godt, undertiden med et ringe Udbytte — og hen imod Aften føres Fangsten til Teglgaard, hvor Jœgernes Oplagshus ligger; her blive Dyrene „flœskede op“ (se Billedet) og de fede Sider føres til Trankogeriet, som ligger tœt ved Middelfart. Udbyttet af Marsvinsflœsket bliver for et bestemt Tidsrum bortforpagtet til nogle Borgere i Middelfart, som for Tiden betale 50 Kr. pr. 210 Pd., — Affaldet eller de saakaldte „Rader“ afgive et ypperligt Gjødningsstof.

Da Jagten er afhœngig af Vejrforholdene, er det aarlige Udbytte høist forskjelligt; i enkelte Aar nœppe nok lønnende, da mange Redskaber jo skulle holdes vedlige, og Jœgerne ofte døje meget ondt; men der gives ogsaa gode Aar, i hvilke Fangsten har været omtr. 3,000 Stkr.

Marsvinet føder, som bekjendt, levende Unger og det er derfor hen i Slutningen af Januar og Februar Maaned ikke sjœldent, at de diende Unger hœnge fast ved Moderens Bug og naturligvis fanges med disse. Saadanne smaa Marsvin ere til alle Tider meget søgte af Naturforskere, og saa godt som hvert Aar sendes flere bort af disse Smaafyre, der ere fra en halv til en hel Alen lange. — I gamle Dage anvendtes de fuldvoxne Marsvin (der veje 3—4 Lpd.) hyppigt til Menneskefode, — de ere endogsaa blevne nydte ved Hove; men nu er det sjœldent, at Nogen finder Behag Boeuffteg af Marsvinskjød.

En uheldig Krokodillejagt.

Kairo ved Nilfloden, en stor, folkerig By, Ægyptens Hovedstad og Khedivens eller Vicekongens Residents, frembyder et mangfoldigt, et saare karakteristisk Billede af begyndende Civilisation og et barbarisk, stundom til det Dyriske grænsende Folkeliv. Jeg havde taget Ophold i det paa orientalsk Vis næsten elegante Nil-Hotel. Tilgangen førte gjennem en Gyde mellem skumle Huse uden Vinduer, hvor man vader gjennem Dynger af Kamel- og Æselskarn; saa forbi Hotellets godt barikaderede Port — den aabnes kun nogle Timer midt paa Dagen for at indlade de jødiske,

armeniske, arabiske og ægyptiske Handelsmænd og Gjøglere, der blandt de Fremmede søge Afsætning for deres Varer og her forevise deres Kunster — derpaa gjennem en Sidedør ind i selve Hotellet; dette er ganske storartet indrettet og omkredser en Have, hvor Mandel-, Fersken- og Pebertræer, Palmer og hele Orientens rige Blomsterflor netop stod i fuld Pragt og derimellem sære, uformelige Stenbilleder af de gamle Afguder; midt i Haven er opført en Kiosk eller Pavillon, hvorfra Musik toner den Indtrædende i Møde.

De første Dage efter Ankomsten tilbringes naturligvis med at tage Stadens Mærkværdigheder i Øjesyn, navnlig de store Moskeer, først og fremmest Citadellets Moskee, der overrasker ved den sælsomme, dristige Bygningsform og det spidse, klokkeløse Taarn; ved den muhamedanske Gudstjeneste ringes der ikke, hvorimod Menigheden opfordres til Bøn ved at der fra Taarnet klappres med Træklodse og Imanen (Præsten) raaber „Beder medens det er Tid!" I det prunkløse Indre gjør kun den dybe Tavshed blandt de knælende og bedende Muselmænd et højtideligt Indtryk, og af og til udføres der Kirkemusik af et tusindstemmigt Kor af kvidrende Fugle, der frit flyve ind og ud gjennem de aabne Haller og bygge Rede der inde. Udenfor Citadellets Moskee, paa den bratte Skrænt har man en forbavsende Udsigt over Staden og mod Vest langt ud i den tavse, uendelige Ørken, hvor man ser de store Pyramider hæve sig midt i Sandhavet. I Bazarerne, Labyrinther af til Dels snævre, snavsede Gyder, hvor hele Handelsverdenen driver sit Væsen, bedøves man af den myldrende Menneskevrimmels højrøstede Tummel: Fellahen (den ægyptiske Bonde), der under Raaben og Svøbeslag driver sit Æsel og andre Husdyr gjennem Sværmen, men skyndsomt maa vige til Siden for det langsomt fremdragende Tog af belæssede Kameler, der ved ustandselig at skride frem ad gjennem Trængslen hist og her vælter et Varebord eller river gamle Folk og Børn over Ende, hvilket fremkalder Skrigen og Skjændsmaal; den stolte Tyrk, der ved Bidslet trodsig fører sit store Muldyr frem, hvorpaa en af hans Hustruer sidder sammenkrøben, tæt indhyllet i sin sorte Silkekaabe og tilsløret indtil Øjnene; den næsten nøgne Araberdreng, der under det bestandige Raab: „Af Vejen!" stikker med Pigkjæppen til sit lille Æsel, hvorpaa en i Ranking klædt Englænder sidder stiv og alvorlig med Fødderne næsten slæbende paa Jorden. Men i de usselt udstyrede Boder, eller rettere, de i de sortegraa Mure anbragte Huler sidde Handelsmændene i orientalsk

Dragt, med de korslagte Ben under sig paa det noget ophøjede Sæde bag Disken, røgende af Vandpiben og betragtende tavse, med slove Miner al den forvirrede Tummel, der drager forbi; kun med faa Ord, ofte kun med en nikkende eller rystende Bevægelse med det turbansmykkede Hoved besvarer en saadan Kjøbmand Kundens Spørgsmaal om de paa Bordet udbredte, for det Meste kostbare Varer, og Prisen angiver han for den Fremmede ved at række en eller flere Fingre i Vejret; hver Finger betyder i saa Fald en Napoleon (en fransk Guldmønt, lidt over 14 Kroner), og han begynder gjærne med at række alle Ti i Vejret; dog naar Kunden vægrer sig haardnakket ved at betale en saadan, skjønt efter Haanden aftagende Pris, sluttes vel omsider Handelen med to eller tre.

I Hotellet og paa nogle Udflugter havde jeg stiftet nærmere Bekjendtskab med en usædvanligt imødekommende og elskværdig engelsk Familie, en Lord Rosmay med Frue og et lille Barn, der tildrog sig alle de Fremmedes Opmærksomhed. Det var det smukkeste unge Ægtepar, jeg nogen Sinde har set, begge høje og slanke, med udtryksfulde, skjønt formede Ansigter, og Barnet saa yndigt, at det kun manglede Vingerne for at synes en Engel. Men hans Herlighed — saaledes tituleres en engelsk Lord — var enarmet, skjønt han vidste saa flinkt at benytte den venstre Haand, at man omsider neppe bemærkede hans Mangel af den høire, hvilken des uden erstattedes ham af den omhyggelige, opmærksomme Hustru, der al Tid var rede til at hjælpe og række ham, hvad han ønskede, og hans Ønsker læste hun i hans Øjne. Med dem gjorde jeg en Tur ud i Ørkenen til Pyramiderne, disse de gamle ægyptiske Kongers, Faraonernes, uhyre Gravmonumenter, der som Bjærge hæve sig høit i Vejret og hvis Murværk efter mange tusind Aars Forløb endnu staar urokkeligt, som vare de byggede for Evigheden, og tæt derved standsede vi med Studsen foran det, ligeledes fra den fjerneste Oldtid hidrørende, kolossale Stenbillede af det fabelagtige Dyr „Sfinxen", der spillede en hemmelighedsfuld Rolle i Ægyptens Mythologi eller Gudelære; det ligger i en halvt hvilende Stilling med Bagkroppen næsten begravet i Ørkenens Sand, men strækkende Overkroppen med det alvorsfulde, menneskelige Ansigt høit i op Luften.

Et Par Dage efter prøvede vi et Kamelridt, hvilket imidlertid er noget trættende, og holder man sig ikke godt fast ved Stokkene — to saadanne ere nemlig anbragte paa

Sadlen, en foran og en bag ved Rytteren — kan man lettelig styrte hovedkuldS for over, naar Kamelen brummende og uvillig knæler ned, eller bag over, naar den atter rejser sig. Derefter begave vi os ned til Nilbredden og toge Nilometret (Nilmaaleren) i Øjesyn; dette er et Bassin, hvis Bund staar i Forbindelse med selve Nilfloden; midt i det er anbragt en Søjle, hvorpaa Flodens Vandstand til visse Tider antegnes; det er jo Nilens regelmæssige Oversvømmelser, der frugtbargjøre hele Landet paa begge Sider af dens Løb, ind til den, gjennem

tvende Hovedarme, udgyder sig i Middelhavet. Tæt ved Nilmaaleren viser man det Sted paa den fordum tæt med Siv bevoxede Bred, hvor Barnet Moses blev fundet og bjærget af Faraos Datter.

Med en Barke gjorde vi en lille Tur op ad Floden. Jeg bemærkede paa denne Fart, at Lord Rosmay gjentagne Gange pegede frem ad og over til den modsatte Bred og hver Gang med et lyksaligt Smil kyssede sin Hustrues Haand. Det anede mig, at det unge Ægtepar netop her beskjæftigedes

af Erindringer, der stode i Forbindelse med deres Kjærligheds-historie og med Tabet af Englænderens højre Arm, hvor om jeg havde hørt nogle af hans medrejsende Landsmænd for-blommet ytre Et og Andet. Paa mit beskedne Spørgsmaal om, hvad der saa øjensynligt bragte ham her i en bevæget Sindsstemning, svarede han: „Det er ingen Hemmelighed, Sir, og ved Lejlighed skal jeg gjærne fortælle Dem det — nogle Mil længere oppe ad denne fabelagtige Flod havde jeg det Held at miste min Arm; men i Sandhed! det Held havde mit Livs højeste Lykke til Følge.“ Han kyssede atter sin Hustrues Haand, og den dejlige Kvinde smilte til ham med et Blik, hvori den ømmeste Kjærlighed lyste.

Samme Dags Aften, efter at nogle ægyptiske Gjøglere havde forevist deres uhyggelige Leg med Slanger, sade vi i Hotellets Have med nogle andre rejsende Englændere i en fortrolig Kreds ud for Indgangen til Kiosken og lyttede til Musiken, der lød dæmpet der inde fra, medens Fuldmaanen sejlede klart lysende hen under den tindrende Himmelhvælving, og dens Straaler listede sig ned gjennem det luftige Løvtag; Herrerne røge deres fine Cigarer eller dampede af de med tyrkisk Tobak stoppede Vandpiber, og Damerne nippede til den med Is kjølede Sorbet eller Vinlimonade. Under en Pavse i Samtalen mindede jeg Hans Herlighed om det givne Løfte at fortælle sit sørgelige og end da saa lykkelige Eventyr. Han saa spørgende til sin Hustru, og da hun tilnikkede ham Tilladelsen, begyndte han sin Fortælling, hvis Hovedindhold var som følger:

Lord Edgar Rosmay havde for et Par Aar siden i Londons fornemme Verden truffet den unge og skjønne Lady (Frøken, ogsaa Frue) Sally Mortimer, og allerede ved første Møde vare de blevne indtagne af hinanden; Forholdet tiltog efter Haanden i Inderlighed og der syntes endnu kun at mangle hint brændende Spørgsmaal fra Bejlerens Side, der knytter Baandet for hele Livet. Men den forgudede Lady Sally var stadigt omsværmet af en Skare unge Hertuger og Grever, der alle ivrigt bejlede til hendes Gunst, og den muntre, fordomsfrie unge Dame syntes at glæde, at more sig derved og at betragte det Hele som en Selskabsleg, idet hun aldrig ved Ord eller Mine gav nogen af de for hende sværmende Herrer Anledning til Haab, medens hun al Tid havde et venligt Ord til overs for Rosmay. Ikke desto mindre pintes han af Skinsygens Kvaler; en ubesindig Ytring af ham betræffende hendes i Virkeligheden over al Dadel hævede

Opførsel over for Tilbedernes Skare, fremkaldte Forundring og øjeblikkelig Kulde hos hende, og der skete et stiltiende Brud. Fortvivlet her over traf Rosmay sig tilbage fra Verden og førte i nogen Tid et trist Eneboerliv paa sit Herresæde, i hvis Skove det da gik ud over Ræve og Harer. Kjed heraf begav han sig paa Reiser farende ilsomt af Sted fra den ene Hovedstad til den anden, fra Land til Land, uden at Noget var i Stand til at adsprede hans dybe Mismod eller bringe ham til at glemme Gjenstanden for hans lidenskabelige Kjærlighed; en hemmelig Stemme tilhviskede ham, at Skylden laa hos ham selv, og alt som Afstanden tiltog mellem dem, steg hendes elskelige Billede mer og mer levende frem i hans Tanker. Han kom til Neapel; da han her en skjøn Morgenstund drev om ved Kajen og fordybet i sine Erindringer lod Blikket ile ud over det straalende, lokkende Hav, tiltaltes han pludselig af en Landsmand og Bekjendt, som netop vilde begive sig om Bord paa en Damper, bestemt til Alexandrien i Ægypten. Følgende en øjeblikkelig Indskydelse og da det var ham ligegyldigt, hvor hen Tilfældet eller Skæbnen førte ham, fulgte han med om Bord, og betraadte fem Dage efter det sagnrige Ægyptens Land.

Ledsaget af en Dragoman (Vejviser og Fører), besøgte han Moskeer og Bazarer og besaa de mange Oldtids Levninger, den ældgamle Sø- og Handelsstad Alexandrien gjemmer, uden at dog heller alt dette Mærkværdige og Sælsomme, gjorde synderligt Indtryk paa ham eller noget Øjeblik forjog den melankolske Sky fra hans Pande. Dragomanen, Achmed Salem, en snild, halvt civiliseret Araber, der dog vistnok paa Grund af denne Guldfugls Rundhaandethed, begyndte at fatte Interesse for ham, kjendte godt disse rige Lorders Særhed; han var snart paa det Rene med, at Hans Herlighed led af sine Landsmænds sædvanlige Syge, „Spleen" (Hypokondri, Livslede), og at der maatte noget Usædvanligt til for at rive ham ud deraf. Han foreslog derfor en Fart op ad Nilen til Krokodillernes Hjem og at prøve en Jagt efter disse Uhyrer. Ved dette Forslag opklaredes Rosmays Træk; uden Betænkning gik han ind derpaa og gav Achmed Ordre til at anskaffe alle til en saadan Jagt egnede Vaaben og andre Fornødenheder. Med en saadan Jagt var jo forbundet Anstrængelse, Fare, maaske Dødsfare, og, som jo ofte Tilfældet er med de ulykkelige Elskere i Ungdommens Vaar, naar de ikke af Naturen ere Pjalte, havde netop Faren, den mulige Dødsfare noget Tillokkende for ham; hvad brød

han sig om Livet og om Verden, der for ham havde tabt alt sit Trylleri.

Endnu samme Dag afgik han ad Jernbanen til Kairo, hvor Achmed indkjøbte Vaaben og lejede et lille Fartøj med fire sortebrune Rorkarle og forsynede det med tilstrækkelig Proviant for længere Tid, hvorved han nok ikke heller for-

somte at beregne sig selv gode Procenter af Omkostningerne. Farten tiltraadtes da op ad Nilfloden og fortsattes flere Døgn, indtil man nærmede sig den anden Katarakt (Vandfald), hvor Krokodillen træffes, lurende i Sivet efter Bytte. De sælsomme, snart øde, snart med Palmeskove og Orientens

øvrige yppige Plantevæxt prangende Omgivelser, der droge forbi Blikket som i et Feæventyr; de udstrakte Bomuldsmarker, hvor sorte, som oftest nøgne Mennesker vare i Færd med Høsten; den levende Færdsel paa Floden af Rofartøjer eller underligt taklede Barker med Rejsende eller nubiske Udvandrere og Fiskere, alt dette beskæftigede Rosmays Fantasi og rev ham ikke sjælden ud af den mørke Sindsstemning.

En Morgen, da Solen i al sin glimrende Majestæt steg op i Osten over de fjærne Bjærge og lod sine Straaler lege paa Flodens ilende Vande, lagde de ind i en lille, sivomkrandset Bugt, hvorfra en skingrende Skrigen og Raaben var trængt ud til dem. Ved at styre omkring en Pynt ind i den indre Krog af Bugten, bleve de for første Gang og ganske uventet Tilskuere ved en Krokodiljagt. Paa en af Kaktus og andet Buskads omgiven Sandslette saa de en Flok med lange Lanser og Trækøller bevæbnede Indfødte forsamlede, der med Skrigen og heftige Tilraab opmuntrede tvende Negere, der vare i Kamp med den graadige Nilboer; den ene havde stødt Lansespidsen gjennem Enden af Uhyrets med Skjæl pantsrede Hale og saaledes naglet denne til Jorden; krybende langsomt til Siden, drejede Krokodillen sig i en Rundkreds om i Sandet som omkring en Axe, i det den bestandig snappede med sit frygtelige Gab efter den anden Neger, der forsigtig fulgte dens Bevægelser og med Kollen af og til slog løs paa dens Hoved, indtil den efter nogen Tids Forløb maatte give tabt under Forsamlingens hylende Jubel.

Rosmay, som med levende Interesse havde iagttaget denne Kamp, der omsider endte med Uhyrets Død, steg nu i Land med sine Ledsagere. Medens Achmed noget affides fra Kampens Skueplads, under en stor Kaktusbusk traf Anstalter til et Maaltid og derpaa begyndte med Korkarlenes Hjælp at lave en Lejrplads, da her syntes et til Krokodiljagten godt egnet Terræn, ladede Rosmay sin tobøbede Flint, og uden at agte paa Achmeds Advarsel om at vogte sig for et farligt Møde, begav han sig paa en Vandring hen langs den flade Flodbred, der var bevoxet med en Skov af mægtige Siv; han var forberedt paa og ønskede et Æventyr. Forgjæves spejdede han dog ind mellem Sivene, der strakte sig i Vejret som Bambusrør; der viste sig intet Levende.

Solen begyndte allerede at brænde som med Ildstraaler; der rørte sig ikke en Luftning, og hele Naturen rundt om syntes hensunken i dødsstille Hvile. Badet i Sved og med

en Fornemmelse af Mathed i alle Lemmer saa han sig om efter en Gjenstand, der kunde give Skygge — — der henne, i nogle hundrede Skridts Afstand, paa en jævn Forhøjning i Sandhavet, der fra Bomuldsmarkerne strakte sig ud i det Uendelige, hævede sig et ensomt Træ, en Sycomore, der stod ubevægelig op mod den blaagrønne Himmel. Med nogen Anstrængelse naaede han der hen og kastede sig ned

i Sandet under det skjærmende Løvtag; Flinten lagde han tæt ved sig med den højre Haand paa Laasen for at være beredt paa, hvad der kunde komme. Medens han snart stirrede op i det glinsende Løv, snart lod Blikket fare viden omkring og gjennem en Aabning i Sivskoven ud paa den glimrende Flod, begyndte hans Tanker at forvirres; hans Øjenlaage

faldt til, og idet han uvilkaarligt drejede sig om paa Siden, faldt han i en urolig Slummer. Da vækkedes han af et voldsomt Knald og følte en heftig Smerte i den højre Arm; Flinten var ved et Tryk af hans Haand gaaet af, og Kuglen havde knust hans Arm.

Achmed, som havde hørt Skudet, ilte hid med Rorkarlene og begreb øjeblikkelig, hvad der var sket. Besindig førte han ham Kjolen, anbragte en foreløbig Forbinding om Armen

for at standse Blodet, og givende Befaling til Opbrud, bar han den Saarede, som havde tabt Bevidstheden, hen til Fartøjet, hvor han indrettede ham et Leje, og derpaa skyndsomt begav sig paa Tilbagevejen. Ankommen til Kairo, toges Rosmay under Behandling af en der bosat engelsk Læge, som fandt det nødvendigt at sætte Armen af. Med stor Ro og Sjælsstyrke udholdt han Operationen og overstod lykkelig Saarfeberen; sex Uger efter var han kommen saa vidt til Kræfter igjen, at han, ledsaget af den omhyggelige Achmed, kunde begive sig til Alexandrien, hvorfra han om Bord paa en engelsk Orlogsmand, der gjennem Suez-Kanalen var ankommen fra Indien, vendte tilbage til England.

Den uheldige Krokodiljagt syntes at have havt en gavnlig Indflydelse paa hans Sindsstemning, skjønt han dog endnu af og til faldt hen i Mismod og Grublerier over de lidte Tab, af hvilke Tabet af den Elskede var ham det smerteligste. Efter Ankomsten til London, hvor han modtoges af Venner og Bekjendte, dels med højrøstede Beklagelser, dels med Nysgjerrighed, optraadte han atter i den fornemme Verdens Saloner. En af de første Gange, han viste sig i en saadan, overraskedes han ved Synet af Lady Sally. Som fortryllet stirrede han paa hende; hun syntes ham skjønnere end nogen Sinde, og strax ved hendes Indtrædelse omringedes hun af en Skare Beundrere. Men uden at agte derpaa eller gjengjælde nogen Hilsen forlod hun hurtig Kredsen og nærmende sig Rosmay rakte hun ham Haanden og sagde med et fortryllende Smil og bevæget Stemme: „Velkommen tilbage, Lord Edgar! De har mistet Deres højre Haand — vil De nu modtage min som en ringe Erstatning? Den skal al Tid stræbe at gjøre Dem Tabet mindre følelig."

Stum af Forbavselse og Glæde trykkede han den trofaste Kvindes Haand til sit Hjerte, og dermed var Pagten sluttet.

P. P.

Damen. Men — Maren — der er jo Skildpadden, som vi saa tidt har spurgt Dig om. —

Pigen. I — Kors — er det Skildpadden — den har jeg saamen brugt til at pinde Brænde paa hele Vinteren.

Strøtanker.

Da vi have en svagere Hukommelse for vore Lidelser end for vore Glæder, saa forglemme vi ogsaa let den Erfaring hine kunde forskaffe os.

Hvilken Lighed er der imellem en Mand og en Vexel? de ere begge ubehagelige, naar de ere forfaldne.

Hvorfor vil man blive nødsaget til at opbevare Paven i Spiritus? Fordi han ikke kan holde sig i Rom.

Damen. Scher Du lille Roschalie det er David, er han ikke nidelig?

Den lille. Jo — Men det ligner jo slet ikke Onkel David. —

Bim, bam! bim, bam!" det var den Lyd, der hørtes fra alle Riberbyes Kirke- og Klosterklokker, anden Uge efter Paaske, i Aaadens Aar 1465. Folk stod i Klynger paa Gaden og talede og spurgte om et og det samme. Ved Bispegaarden var der strøet et tykt Lag Lyng, hen over den toppede Stenbro, for at ikke Lyden af de Gaaende skulde høres. Jernkjæderne, hvor med Byboegterne spærrede Gaden om Natten vare ikke tagne bort i de sidste to Døgn og Enhver som vilde forbi Bispens Hus, blev spurgt om sit Ærende. — „Hvad er der paa Færde? hvorfor blive Klok-

kerne ved at ringe, hvorfor synge de Messer og brænde Røgelse foran Helgenbillederne i Kirkerne, hvorfor gaa alle disse blege Prælater og Munke med Hænderne stukne ind i Ærmerne, langsomme Skridt og grædefærdig Mine fra Kloster til Kirke og hjem igjen?" — Byens Biskop, den ærværdige og lærde Herre Henrik Stangeberg til Bajerholm ligger for Døden. I Mandags stiftede han sin Aartid, ifølge hvilken der fra nu af og til Verdens Ende, hver 29de April, skulde læses Sjælemesse for ham i vor Frue Kirke, i det gule Kapel, der tilhørte Sanct Lambert, Byens Patron og Skytshelgen, hvis forgyldte Billede Præsterne i Stormvejr bar i Processíon ned til Stranden, for at han skulde skjænde paa Søen, naar den gik for højt op over Engene. For Henrik Stangebergs Vedkommende havde Helgenen fra nu af at bede Vorherre om at tilgive Biskopen hans Skyld i Live og korte hans Pine efter Døden. Denne Ulejlighed betalte nylig en Adelsmand med 40 Mark lybsk, Henrik Stangeberg var resolut, han gav 62 Mark, men saa skulde Messen tillige gjentages i Korsbrødrekirken ved Christi Legems Altar. Menigmand slap billigere til de kjære Helgeners Hjælp, men betales maatte der dog. For Enhver som døde i Sognet, holdt Præsten en Sjælemesse, derfor gav Familien en fed Oxe eller en nybær Ko; to gode Kalve kunde ogsaa gjøre det og disse fik da Lov til paa Begravelsesdagen at spasere med ind paa Kirkegaarden, og bleve førte foran Følget, medens Kisten, efter den Tids Skik, bares rundt om Kirken, før den sænkedes i Graven. — Igaar blev Henrik Stangeberg berettet, en stor Processíon drog syngende ud fra Domkirken med Røgelsekar og tændte Voxlys, for at bringe ham de to Sakramenter: Hostien og den hellige Olie. Idag skulde der gaaes Korsgang gjennem Byen og rundt om Liliebjærget, saadan hed den Banke, hvorpaa Domkirken var bygget, det var endnu en større Fest, altsaa ogsaa større Aarsag til at ringe og time med Klokkerne. — Korsgang var ellers en gammel katolsk Skik, som gjentoges hver Palmesøndag, Paaskedag og Onsdag før Christi Himmelfart og bestod i, at alle Geistlige fra Byen og det nærmeste Land, samledes til en stor Processíon foran Domkirken, hver Munkeorden med sin Kirkefane og sin Kirkes Relikviarier, eller de smaa Æsker, Krukker, Kokosnødder, Strudsæg og forgyldte Monstranser, hvori Helgenlevningerne forvaredes. Naar alle vare samlede, begyndte Processíonen at gaa rundt om Kirken fra Øst

til Vest, og derfra længere ud paa Landet for at signe Mark og Korn eller ned til Slottet, naar Festen fandt Sted til Ære for Kongen, eller hist og her hen, naar det gjaldt om at samle milde Gaver til Kirken. Foran Toget bar en Munk et stort Kar, fyldt med Vievand, som han med et lille Ris stænkede ud over Mængden. Derefter fulgte Kannikerne i deres Ryklin, men foran Relikviarierne bare de Lys hvorved der blev iagttaget en vis Rangfølge, saaledes at de smaa Helgener, som ikke kunde rose sig af videre Søgning, beskedent maatte nøjes med et lille Lys eller en Lampe, medens der foran de store, gik en Dekan med en trearmet Sølvstage, hvori der brændte tre dryppende Voxlys, af dem til sex paa Pundet. Efterhaanden som Toget skred igjennem Gaderne, sluttede Mængden sig til det, store og smaa, fornemme og ringe, to og to, alle bedende, alle syngende, saa højt og saa godt enhver formaaede. — I Dag var der paa syv forskjellige Steder, eller Stationer, som det hed, i en vis afmaalt Afstand omkring Domkirken oprejst Kors, foran hvilke Processionen standsede og læste Messe før den drog videre. Relikviarierne bleve førte frem under smaa Baldakiner, baarne paa fire Stænger og omgivne af Kordrenge, der ringede med deres Smaaklokker og svingede Røgelsekarrene. En af Munkeordenerne bar et Træbillede af Sancta Gertrud, Karl den Stores Søster, som havde sit Kapel i Domkirken; hun blev vist frem paa Enden af en høj Stang, klædt i rød Atlaskes Robe, som endte i brede, udtungede Guldborter, en lang hvid Lilje i Haanden og omkring Ansigtet, der var sminket snehvidt med yndige lyserøde Kinder, en Glorie af Guldblik som flimrede og straalede i Sollyset. Naar Manden, der bar hende, havde gaaet en Stund, saa han i Vejret og drejede paa Stangen, for at den hellige Dame skulde have den Fornøjelse ogsaa at se lidt over til den anden Side. — Solen skinnede, Sangen lød smukt og højtideligt gjennem den klare Luft, og Vinden bar Duften af Røgelsekarrene omkring i Gaderne. Den Del af Folket, som ikke sluttede sig til Processionen, laa knælende langs med Murene, nogle næsegrus, med udstrakte Arme. Fra alle Døre hilste Kvinder og Børn og viftede med deres Tørklæder, Glughullerne, som tjente istedetfor Vinduer, vare fyldte med Tilskuere. Hundene gøede og hylede. — Hvad der i Dag gav Processionen noget særdeles tiltrækkende, og mere end ellers fængslede den almindelige Opmærksomhed, var en Mand,

som gik alene i Rækken, nærmest efter Helgenlevningerne. Han bar en spids, sort Hue og var blottet til Hoften. I Haanden havde han et lille, tykt Træskaft, hvortil der var bundet tre flettede Snore med en pigget Kugle i Enden. Hver Gang Toget under Vejs standsede foran de omtalte Kors, eller ved en af Kirkerne, begyndte Manden at piske sig ubarmhjærtigt med Svøben, stønnede og sukkede, men piskede igjen og de ophovnede og blodige Strimer som Slagene efterlode paa hans nøgne Ryg og Skulder, vidnede om, at han slog til med Kraft. — Denne Mand hed Povl Teiste og havde „af Iver og Nidkjærhed" stukket sin Morbroder ihjel med en Uldsax. Hans Dom blev paa Bispens Bøn forandret dertil, at han skulde piske sig selv fra Domkirken igjennem Byen og derefter gjøre en Pillegrimsfart til Sanct Jakob i Spanien. Paa denne lange Reise maatte han ikke medtage Penge til sit Underhold, heller ikke bede Godtfolk om noget, men nok modtage hvad de frivillig gave ham. Der var endnu det formildende ved Dommen, at Bispen lovede syvretyve Dages Aflad til Enhver som tog sig lidt af Synderen. — Saadanne Bodsøvelser havde tidligere været meget almindelige. Ved de store Kirkeprocessioner i Tydskland og Frankrig gik der, medens Flagellanterne og Begharderne endnu nøde nogen Kredit, en Skare Pøniterende i Spidsen for Toget, blottede til Bæltestedet og pidskede sig selv af Hjærtenslyst. Man fandt maaske, at Processionen vandt, ved at forene det interessante med det højtidelige. — I Dag havde Povl paa sin Bøn faaet Lov til at fuldbyrde den første Del af Straffen, der efter skulde han gjemmes til i Morgen, og saa skikkes bort paa den lange Reise. — Fra Liljebjærget, drog Mængden til Bispegaarden for at læse Messe der. Relikviarierne bleve holdte i Vejret efter at deres Fløjls Overtræk var taget af dem. Vinduerne stode aabne, Henrik Stangeberg viste sig, ligbleg, forfærdelig mager, understøttet af to Klerke, hans Øjne syntes at være lukkede, hans Hoved var sunket ned paa Brystet, gjentagne Gange søgte han under Bønnen, at gjøre Korsets Tegn, men Haanden faldt mat og kraftesløs ned igjen. Munkene sang, Folket stirrede, Folket tav, de følte, at de stode foran Døden. Endnu inden Messen var endt blev han ført tilbage fra Vinduet igjen, han mægtede ikke at holde sig oprejst længer. Processionen drog bort til det hellige Korsets Kapel udenfor Byen og det blev atter stille i Gaden. — Der var forskreven en

Munk fra Leiden, Blasius hed han, berømt og kyndig som Læge, han havde tilbragt hele den sidste Maaned i Bispens Hus, kom og gik og prøvede alle sine Urtedrikke paa den Syge, men uden Virkning. Strax efter Middag kaldte Pater Blasius Kannikerne, som laa og bad omkring Krucifixet i Forværelset, ind i den Syges Kammer, de skulde holde Bøn der inde, Døden nærmede sig, der var ingen Frelse længer. Henrik Stangeberg laa paaklædt i en højrygget Træstol med lukkede Øjne og foldede Hænder, han vilde ikke gaa til Sengs. Den krogede Næse syntes at være bleven længer under Sygdommen, Øjnene vare omgivne med en sortebrun Krans, Læberne blaalige og sammentrukne, alt var visnet, henfalden og tilintetgjort i denne Skikkelse, kun hans brede og høje Pande vidnede om Mandens tidligere Bestemthed og Kraft. — Hen imod Aften kom en Munk ovre fra Sortebrødreklostret og bad om at faa Bispen i Tale. Henrik var alene og lod ham komme. Munken traadte tøvende og ængstelig ind, hans nøgne Fødder bevægede sig listende og lydløse over Stengulvet. Han bøjede sig over mod den Syge og hviskede: — „Højærværdige Fader har nu prøvet alt, hvad vi vidste at finde paa, Læg og Helgen blev kaldt til Hjælp, lige Meget hjalp det, der er kun eet Raad tilbage. — Jeg har i Nat havt en underlig Drøm. — Nede i Gyden ved Horstorg Port, bor en Kvinde, Lene Kryk er hendes Navn. Det forekom mig, hun stod for Eders Seng, og læste og gav Jer noget Pilleri, som gjorde Eder karsk igjen. Om I nu skikkede Bud og prøvede hende, siden al anden Kunst ikke forslaar." — Henrik Stangeberg saa i Vejret og rystede med Hovedet. „Hvad siger I der?" hviskede han, „den Malene skal være en slem Kvind, som omgaas med Kogleri og ugudelig Væsen, jeg er i Naadens Stand nu, det være langt fra mig at prøve hendes Kunstner. — Gaa! I mener mig det godt, jeg ved det, lad mig være alene." — Munken bøjede og korsede sig, lyssede Tæppet, som laa over Bispens Fødder og forlod Kammeret. Der gik atter en Tid bort hvori alt var stille. Ude fra lød den dæmpede Lyd af Klokkerne, og lidt af den synkende Sol faldt ind i Kammeret. Bispen bankede paa Bordet, en gammel Mand kom til Syne. — „Er der nogen der ude?" — „de ere gaaede alle sammen!" — „saa fær hende ind som venter i Kammeret, og pas vel paa, at ingen kommer mens hun er her, naar hun gaar, skal du vise hende ud af den lille Laage og give Agt paa

at ingen ser det!" — Manden bøjede sig og kom tilbage med en Kvinde, støttet til en tyk Hasselstok og indhyllet i en brun Halvkaabe, som skjulte det Øverste af hendes pjaltede Dragt. Omkring Hovedet havde hun et stribet Klæde, som dog ikke hindrede enkelte Totter af et graaligt og stridt Haar, fra at falde ned over Panden. Ansigtet var barskt og gjennemfuret af dybe Rynker. Der dvælede et Udtryk af Ondskab og Skadefryd omkring hendes indfaldne Mund, da hun traadte hen til Biskoppen og stirrede stift og ufravendt paa ham. — „Jeg mindes hende ikke, Moer Malene, hun kom saa sjeldent til Kirken," sagde Henrik Stangeberg, „men jeg har hørt Tale om hende og ladet hende kalde, fordi Folk sige, hun er en klog og erfaren Kvinde. Kan hun hjælpe mig til min Helsen igjen, skal hun blive vel forskyldt og faa gode Dage her efter." — Malenes spottende Smil tog til i den Grad, at hendes brune og afbrukne Tænder kom til Syne, hun vedblev at stirre paa Henrik Stangeberg, men svarede ikke. — „Naa, tal!" sagde han utaalmodig. „Hvorfor svarer hun ikke?" — „Jeg staar og undres over, at det er kommen saa vidt med Jer, at I maa søge Raad hos mig, I, som dog har den kloge Doktor fra fremmede Lande, I, som har Vorherre og de Hellige at ty til. — Vil Ingen af dem hjælpe Jer? — nej de vil ikke, naadige Herre! — jeg ikke heller. — Om jeg kunde læse og kogle over Jer, min Tunge skulde raadne før jeg mælede et Ord, om jeg vidste et Raad, en Lægedom, min Haand skulde visne før jeg flyede Jer det. Mens de holdt Messe og Bøn der ude i Dag, stod jeg henne bag Hjørnet og krabsede paa Muren med en Krageklo og bad Djævelen pine og slide i Jeres Hjærte, som Kragebenet sled paa Stenen, for al den Ulykke, I har bragt over mine. — I ved ikke af mig at sige, — I mindes ikke min bævrende Røst, I har dog hørt den før; det var min Moder, Sidsel Kryk, som sad og solgte Honning den Markedsdag til vor Frues Fødsel. Det blev bevist, at hendes Honning var forfalsket, det kan gjerne være, men hun solgte den som hun havde kjøbt den, det svor hun paa inden fire Stokke, men I sagde, hun svor sig Men, saa var hun leveret. — Hun bad om Naade, hun slæbte sig hen ad Stenene for at naa Eders Knæ, I sparkede hende bort og rystede paa Hovedet. Hun blev dømt efter Riber Ret, jeg ved det nok, men I var dog Mand for at frelse hende om I havde villet, det havde kun kostet Jer et Ord, da de gravede hende levende ned under

Galgen med en Ballie over Hovedet. — Vort Smule Gods gik til Kirken, den Mund gaber højt og kan fluge alt, vi vandrede om og tiggede og sang til Julehelligdag for Godtfolks Døre og sov tiere paa den vildene Mark, end under Kristentag. — Fanden foer i mig den Dag de flæbte min stakkels Moder af Sted til Banken, mit Sind blev hart og ondt og hver Gang jeg tænkte paa Jer, ønskede jeg Jer alle Djævle i Livet og hver Gang jeg saa Jer ride forbi i Fløjls

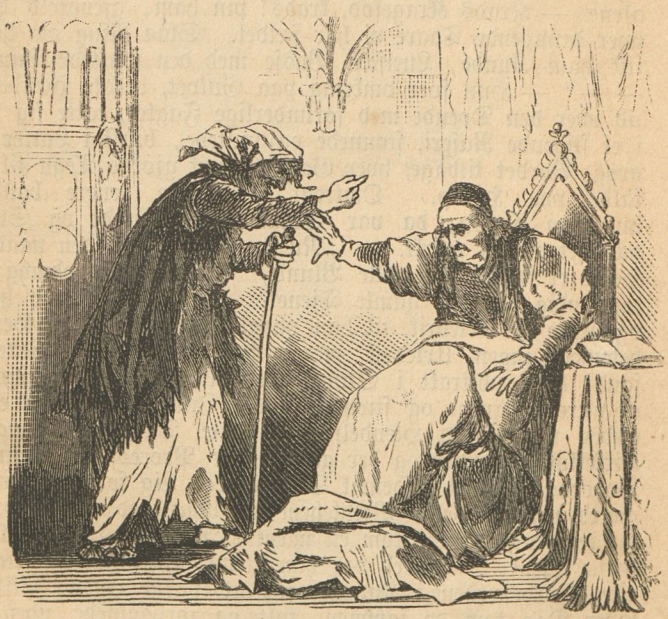

Saddel og den røde Hue, stod jeg og tænkte paa, om der dog aldrig skunde komme en Stund, hvor jeg kunde lægge Sten i Vejen for Jer. — Saa skikker I nu selv Bud efter mig, — jeg kunde læse Jer til Helsen og Forlighed igjen, jeg ringe Kvind kjender de stærke Ord, som stiller Blod og døver Sværd og binder Ild, jeg har ikke givet mig Fanden i Vold omsonst, men jeg gjør det ikke. — I har ladet Tjeneren skyde Slaa for Døren, der kan Ingen komme herind,

det forbød I jo; jeg er alene hos Jer, jeg skal ret strax se Jer dø, jeg skal hviske Jer Djævelen i Øret, naar I er paa det Sidste. — Krads Krageklo, krads! jeg skal mane Jer Helvede til, jeg! — Sidst jeg var til Altergang gjemte jeg Hostien paa min Tunge og spyttede den ud over min venstre Skulder da jeg kom forbi Stejlebakken, saa hører man ham til med Hestefoden. — Hvorfor ryster I og spiler Øjnene op, højærværdige Herre? — I vil gjerne banke paa Bordet og kalde paa dem, aa nej! aa nej! vi to vil blive her alene. — Krads Kragefod, krads! pin ham, gjengjeld ham hver dryppende Taare vi har fældet. Slaa Ring om ham, stik ham Kynde, Lucifær, Basse med den spaltede Tunge! — —" — Hun foer omkring paa Gulvet, bredte Hænderne ud over den Døende med forunderlige Fagter, talte sig selv i et stigende Raseri, stønnede og pustede, brast i Latter og drog Bordet tilbage, hver Gang Henrik gjorde Tegn til at kalde paa Hjælp. Omtrent en Time senere bankede hun paa Døren, da var Skumringen begyndt og Sygeværelset næsten mørkt. — „Nu tror jeg nok, den naadige Herre er falden i et lille Blund," hviskede hun ydmyg og sagtmodig til den gamle Tjener. „Lad mig komme hjem og hente en Urtedrik, til han vaagner igjen." — Bisp Henrik behøvede ingen Urtedrik mere, han var død. Tjeneren fandt ham udstrakt i Stolen med Ansigtstræk, der syntes at være fortrukne og stivnede under Indtrykket af en eller anden rædselsfuld Hændelse. — Otte Dage efter ringede Kirkeklokkerne atter og der gik en stor Procession igjennem Gaderne. Da blev Henrik Stangebergs Lig ført fra Bispegaarden til Kapellet Bethlehem og bisat med al den højtidelige Pragt, som tilkom en mægtig Adelsmand og Kirkens første Tjener. Dermed var han glemt og Kannikerne mødte efter Jordefærden i Kapellet for at vælge en ny Biskop. Hver Dag kom de sammen, talte og forhandlede uden at blive enige, det var ikke blot Dygtigheden, de saa hen til, der var Slægtskabs- og Venskabsforhold, der var frem for alt personlige Interesser at varetage ved Valget. Mange og frugtesløse Forhandlinger ledede omsider til, at Domherrerne delte sig i tre Partier, som hver især kæmpede for Valg. I Spidsen for det ene stod Hartvig Juel, Søn af Væbner Niels Juel, Stiftsbefalingsmand i Viborg, han havde Frænder og Slægt ved Hoffet og nød megen Indflydelse der, det andet Parti havde valgt Erkedegnen, den hæderlige Thomas Lange, som ogsaa tilhørte en bekjendt

adelig Familie. Det Tredie sluttede sig derimod om Kordegnen Jep Mundelstrup, en gammel mild og fredsommelig Mand, som ikke holdt strængt paa at sætte sin egen Mening igjennem og derfor kunde antages at være saa meget villigere til at give efter for andres. Der blev talt for og imod, virket hemmelig og aabenbart, intet af Partierne var i Stand til at skaffe sig den fornødne Overvægt. — En Dag, efter lang og frugtesløs Strid i Kapellet, rejste Jep Mundelstrup sig op og slog til Lyd i Bordet. Det var første Gang, han forlangte Ordet, han sad ellers gjerne og saa ned for sig og lyttede til de Andre, medens han drejede Tommelfingrene omkring hinanden. — „Nu skal jeg sige min Hjertens Mening!" udbrød den gamle Mand og saa smilende omkring sig. „Vil I høre paa mig og følge mit Raad, saa ved jeg det, som kan gjøre Ende paa Striden. Der er nogle gode Venner og lærde Mænd her, som have ladet deres Valg falde paa mig, Gud ved hvorfor, jeg selv har aldrig attraaet saa stor en Ære og Værdighed. Jeg tvivler ogsaa om, at jeg er den voxen, derfor gjør jeg bedst i at sige mig fra den, jeg vil ikke være Bisp, saa er der en mindre at kævles om. Skik saa I andre Bud ned ad Tønder vej til Roager, der boer en ærlig og uvillig Mand, Sognepræsten Peder Nielsen, han har ingen Slægt, ingen Venner eller Bekjendte blandt os, lad ham derfor vælge og den han siger ja til, skal være Biskop." Da Jep Mundelstrup havde sagt dette, satte han sig ned igjen og tørrede Panden med Ærmet af sin Kutte, han havde ikke længe talt saa meget paa een Gang. — Hans Forslag vakte megen Opsigt, der var noget Nyt og Uventet i det, Noget der gav Spillerum for Planer og Intriger, kort sagt Noget, der aldeles forandrede Situationen. — „Hvem er Hr Peder? — hvorfra stammer han? — Kjender I til hans Slægt, hans Fortid?" — — En vidste, han sad i smaa og knappe Kaar, en Anden at han førte adeligt Skjold, hvori der saaes et Mandehoved med en Hjelm paa, en Tredie kunde huske, at han havde været indskreven ved Universitetet i Leipzig, det var alt. Inden Mødet endte bleve de Tilstedeværende enige i at hente den fattige Præst ude fra Roager Lynghede og at den han valgte skulde være Biskop i Ribe. Samme Dag steg en af Kannikerne til Hest og red ned til Hr. Peter. — Roager var den Gang en ringe Landsby, nogle Smaahuse, klinede op af Ler og Lyngtørv og samlede i en Kreds omkring en lille, uanselig Kirke uden

Taarn og Klokke. Præstens Hjem laa for Enden af et Stendige, som indesluttede Kirkegaarden. Da Hr. Peder fik Kaldet, byggede han en ny Længe til Gaarden og havde nu levet der mange Aar i en tryg og fredelig Ensomhed, uden at bekymre sig det ringeste om hvad der foregik i Verden omkring ham. Der var en ældre Kone i hans Hus, fed og rødmusset, med mørke Øjne, sort Haar, tykke fremstaaende Læber og et Udtryk, som betegnede List og Snilhed. Hr. Peder selv kaldte hende for sin Husholderske, der var rigtig nok andre af hvem hun fik et endnu intimere Navn, men Folk talte ikke gjerne herom og lod sig nøje med at vide, at den der vilde have noget udrettet hos Pateren, blot behøvede at henvende sig til Maren Spield, hun var Kone for at sætte alt igjennem, det vil da sige imod en Paaskjønnelse: en Ost, en Krukke Smør, et lille bitte Lam, det beroede paa enhvers Forgodtbefindende. Der var endnu en tredje Person i Hr. Peders Hus, en halvvoxen Pige, med buget, fremstaaende Mave. kuglerundt

Ansigt, smaa, gnistrende Øjne og en altid fugtig Næse. Hun tilbragte det meste af sin Tid i Lediggang, sloges med Bønderbørnene, stjal Frugt fra Haverne, stenede Ænder og Gæs og jog Faarene ud i Dammen. Hun kaldte Husholderske for Moder og indtog en endnu mere tvetydig Stilling i Præstens Hus end Maren Spield. — Da Søren Kannik hen imod Aften red ind i Hr. Peders Gaard, fandt han alle Døre aabne. Maren stod i Kjøkkenet med opkiltede Ærmer og blodrødt Ansigt, i Færd med at ælte Knapost. Han bandt Hesten og traadte ind i Stuen, hvor lille Sidsel laa paa Gulvet og pinte en Hundehvalp, som hun kjørte rundt i Halen, uden at agte paa dens klynkende Skrig. — „Motter! Motter!“ skreg Barnet ved Synet af den fremmede Mand. — Maren kom ind, tørrede Hænderne paa Siden af Kjolen og glattede sit Haar medens hun bøjede sig for den Gejstlige. — „Jeg kommer med Bud og Ærende til Hr. Peder, er han hjemme?“ — „Pater Peder!“ rettede Sidsel, som var bleven liggende paa Gulvet i den graciøse Stilling, der tillod hende at slaa de nøgne Ben i Vejret. „Pater Peder!“ — — „Pater sidder og læser sit Breviar,“ svarede Maren, „han vil nødig forstyrres under Bønnen. Hvem skal jeg hilse fra?“ — „Jeg er skikket fra Domherrerne i Ribe, i en sær vigtig Sag til Hr. Peder.“ — „Pater Peder!“ gjentog Sidsel paa det Ivrigste og fægtede med Benene i Luften. Derefter fortsatte hun skraalende: „Peder Pater! Pater Peder! Fader Pater! Pater Fader!“ — Søren Kannik smilede velvillig til den lille Ufkyldighed. Det mildnede hendes Sind og vakte Fortrolighed, hun stod op og gik hen til ham. — „Pater er ikke i Kammer, som Motter siger,“ ytrede hun og jog de to Fingre dybt ind i Munden, som om det gjaldt et Forsøg paa at faa fat i Tungen. „Han er ude i Grisestien og sætter for Rotter. Kom og se!“ Efter denne Forklaring førte hun Kanniken hen til et af Glughullerne. Herfra saa han Peder Nielsen i Skjorteærmer, Knæbuxer, nedfaldene Klædesstrømper og store Træsko, bevæge sig omkring i en aflukket Sti, hvis Beboere imidlertid havde faaet deres Frihed og galloppérede omkring i Gaarden. Søren lo. Maren Spield gav Barnet et Par morderiske Øjekast som Sidsel besvarede lige saa udtryksfuldt ved at sætte begge Hænder op foran Næsen. — Moderen greb efter hende, men lille Sidsel sprang i Skjul bag Kanniken, snurrede sig rundt om ham og vedblev imidlertid, med skingrende Røst at skraale: — „Pater Peder! Peder

Pater! Pater Fader, Fader Pater!“ — Da Maren endelig fik fat i hende, drog hun hende med sig ud af Stuen, strax efter hørtes nogle vældige Klask, fulgt af en arrig og hvinende Hylen, der fortog sig i en langvarig Hulken. — Søren Kannik havde ventet en Stund, da Sidsel atter viste sig, denne Gang kom hun kravlende op ad Muren og sigede ind ad Glughullet. Den nylig udgydte Taareflod havde dannet to rene Striber over Kinderne, hun smilede og borede sin ene Tommelfinger ind i et stort Æble. Først sugede hun lidt af Saften og strakte derefter Æblet hen mod Søren paa Enden af Tommelfingeren. — „Mutter er ved at vadske Pater ren i Ansigtet,“ forklarede hun, „de staa henne ved Vandtruget, kom og se, hvordan han griner, fordi hun tager for hart paa ham. I Morgen skal vi til at slagte Gæs, saa faar jeg Skralden.“ — Lidt senere traadte Præsten ind i Stuen med Hænderne korslagte over Brystet og gjentagne dybe Buk. Medens Søren meddelte ham sit Ærende, blev Hr. Peders krogede Skikkelse rankere, det ydmyge i hans Mine

forsvandt, han indtog en værdig Stilling og satte Fingeren op mod Næsen, som om han gjentog Sagen for sig selv og overvejede hvad her var at gjøre." — „Det har ikke været Domherrerne muligt, at blive enige i Valget," føjede Søren til med en mere fortrolig og dæmpet Røst. „Der staar to Partier skarpt mod hinanden, det ene holder paa Hartvig Juel, en mild og mægtig Herre, i stor Anseelse ved hans Naade, Kongens Hof." — Hr. Peder blev endnu staaende

lidt med Fingeren paa Næsen. Da han forandrede Stilling var det for at stikke Haanden ned i Buxelommen og drage den tilbage fuld af Kommen, som han puttede i Munden og gav sig til at tygge. Hele Stuen lugtede strax efter af dette skarpe Krydderi, Sørens Aasyn udtrykte dyb Forbauselse, men Præsten smilede og sagde: — „Jeg holder meget af Kommen, det gjør saa godt for Maven og hjælper paa Hukommelsen. — „Det var nu Hartvig Juel," vedblev han,

„hvem stemmer saa de andre paa?" — „De holde sig til Erkedegnen, Hr. Thomas Lange, en Mand uden synderlig Fortjeneste, men med en svær Lyst til at komme til Bejrs og krybe op i Ornereden. Jeg er blot bange for, han ikke kan holde sig fast der." — „I stemmer vist paa Hartvig Juel," ytrede Hr. Peder, som Resultatet for en dybsindig Overvejelse. — „Det gjør jeg tilvisse. Hvor kunde I gjætte det, ærværdige Herre? Juel er en Mand, som har Hjærtelag til at gjøre noget for sine Venner, naar han kom til Magten, det lover jeg Jer." — „Ja, Løfter har vi nok af," sagde Peder og kastede en ny Haandfuld Kommen ind i Munden. „Hvad har de ikke lovet, mens jeg sidder her ude. En af Kannikerne svor mig en Klokke til, en anden skulde skaffe mig en lille Aflad til vor Kirke. Hvor blev den af? Her lod de mig sukke og savne Aar ud, Aar ind i et ringe Kald, jeg har knapt det Korn, jeg skal lægge i Jorden til Vinter." — „Det er der da Raad for, jeg skal tale med Hartvig Juel der om endnu i denne Aften." — „Ja, det er ikke af den Grund, jeg siger det, jeg er ikke en Mand som gaar efter Gunst og Gave, det maa I nødig tro?" — „Ikke Saakorn!" gjentog Søren Kannik, „hvor er det dog muligt, at man har kunnet tage saa lidt Hensyn til en værdig Herrens Tjener, som Eder." — „Hvis det endda var det Værste, men der er ikke et Fjerdingspund Flæsk i vort Salttrug. Hvor skal det komme fra? Bonden her omkring er fattig, han sidder paa skarp Jord og har ikke Raad til Offer og Messe." — „Hartvig Juel vil blive inderlig rørt, naar han hører den Skildring; han har en aaben Pung og bruger kun den store Velstand, Himlen har begavet ham med, til at gjøre vel mod dem der trænge. Skulde han være saa heldig at blive valgt, tør jeg vist love, at hans første Tanke gaar ud paa at forhjælpe Folk som Eder til bedre Vilkaar." — „Det kan gjerne være, men hvis jeg havde Hjærte til at hjælpe, og hvis jeg var mægtig og rig, vilde jeg ikke vente med at gjøre Godt til jeg blev Biskop. — Skal I saa ikke smage en Haandfuld Kommen," tilføjede han og tog selv en ny Portion. „Prøv paa det, det liver op." — Søren rystede paa Hovedet medens han vedblev: „I har ret gjort mig en stor Gjæde ved at tale saa aabenhjærtigt. Jeg maa vel nok meddele Hartvig, hvorledes det staar til her? Inden i Morgen Aften vil Eders Trang være afhjulpen. Det er netop hans kjæreste Ønske, at virke for de fattige Klostre og Kirker her inde paa Landet." — „En god

Tønde Øl vil jeg nu slet ikke tale om," ytrede Hr. Peder, som fulgte sin egen Tankegang og ikke lod til at høre hvad Søren sagde: „Den har ikke været i mit Hus siden Palmesøndag for et Aar siden. Fattigfolk som vi maa nøjes med det klare Vand eller sur Most. Jeg har næsten glemt, hvordan det rare, gamle Riberøl smager," forsikrede han og smækkede med Tungen." — „Det skal I kunne sige i Morgen Aften," lovede Søren Kannik i en stedse ivrigere Tone. Men Hesten skronner, Mørket falder paa, jeg maa se at vinde de halvanden Mil hjem igjen til Ribe. Stol blot paa, at jeg har mærket mig eders Ord, ærværdige Fader! jeg skal handle der efter. Qui pacem habet, se primum pacat! I forstaar mig vel?" — „Ja vist, saa min Tro forstaar jeg Jer, — skjøndt jeg har glemt en Del af mit Latin i de sidste Aar." — Søren bøjede sig nærmere mod Præsten, smilede og hviskede: „Den der haver Korset, signer sig selv først." Dermed hilste han og forlod Stuen. — Paa Trappen stod Sidsel med sit Æble, som hun igjen præsenterede paa den ene Tommelfinger. Søren afslog hendes Gave, steg til Hest og red bort fra Præstegaarden. Hr. Peder saa efter ham og smilede veltilfreds til Maren Spield, som udenfor Døren havde lyttet til Samtalen. — „Faa mig Skam, om jeg ikke tror, han skikker os Huset fuldt af Fødemidler i Morgen," ytrede Præsten. „Det gik godt, hvad?" — „Det gik an, ja, men I kunde vist have klemt mere af ham endnu: lidt Vadmel eller Lærred til mig og Tøsen, — nogle rede Penge ikke at forglemme. Man maa smede mens Jærnet er varmt. Naa! nu faa vi at se. — Hvad mente han ellers med sit Latin? Hvad vil pacem sige?" — „Det er saa vidtløftigt at forklare Hende." — „Jeg spørger ikke, om det er vidtløftigt, men hvad det skal sige," ytrede Maren heftigt. — „Det er et Ordsprog, vi Lærde bruge og har sin Oprindelse fra Fredskysset de første Kristne gav hverandre, naar de kom sammen. Siden blev det misbrugt og hellige Fader indførte da Osculatorier ved alle gudelige Forsamlinger. Følger hun med? Osculatoriet er den liden Metaltavle ogsaa kaldet pacem, som hun har set Præsten bære frem under Gudstjenesten for at kysses af Menigheden. Den forestiller Christus crucifixus, Madonna, eller en af de kjære Helgener; somme Kirker nøjes med at kysse det udsirede Bind af Messebogen, men Præsten kysser altid selv først, som den der fremmest ønsker at delagtiggjøres under Fredens Samkvem; kan Hun følge med; — Deraf kommer Ordsproget: Den der haver pacem, pacerer sig selv

først." — Maren sad og gabede under denne langtrukne Forklaring, der gik ganske andre Tanker igjennem hendes Hoved. „Nu faar vi vist ogsaa Bud fra den anden Kannik, Thomas Lange," sagde hun, „lad mig se, I bærer Jer fornuftigt ad. Der er endda en hel Del mere at snakke om, men vi gjør vidst bedst i at vente til i Aften. Tøsen staar og lurer ved Døren." — Næste Morgen tidlig kom en velbelæsset Vogn kjørende ind i Gaarden. Den bragte først Kjød, en røget Flæskeside, et stort Anker Riberøl og to Tøndesække, fyldte med Saakorn. Hr. Peder slog Hænderne sammen i Henrykkelse, Maren Spield smilede, Sidsel hvinede. — Op paa Formiddagen standsede en Rytter i Porten og spurgte om Hr. Peder var til Stede. Præsten kom strax ned, klædt i sin bedste Pynt, som om han havde ventet den Fremmede. — „Kan I se, hvad jeg sagde," hviskede Maren. Klem ham nu dygtig, jeg staar og lurer bag Dørsprækken." Hr Peder førte den Fremmede ind i Stuen og bad ham tage Plads paa Bænken. Det var en af Kannikerne fra Ribe. Han red just igjennem Roager By, i et Ærende for Kapitlet, saa kunde han ikke modstaa Lysten til at hilse paa sin kjære, gamle Ven, Hr. Peder Nielsen. — „Ja I kjender mig da, jeg er Oluf Krummedige fra Almind, vi har saamænd studeret sammen, vi To, nede i Leipzig. Jeg længes saa meget efter at snakke lidt om gamle Dage." — „I har ellers været mange Aar om at længes," svarede Hr. Peder tørt. „Der er vist ogsaa et andet Ærende, som fører Jer til mig," bemærkede han forskende. — „Jeg vil ikke nægte det," svarede Kanniken og saa sig om. „Vi tale jo her i Enrum, der er ingen, som kan høre hvad jeg siger?" — „Tal I kun," sagde Peder med et Blik hen mod den lille Sprække, hvor Maren stod paa Lur. „Der er sandfærdig ingen, som hører os." — „Jeg skal fatte mig kort, min kjæreste Ven og Broder i Kristus. I har vist travlt og meget at tænke paa i disse Dage, foraarsaget ved den store Ære, Domherrerne inde i Ribe har vist Eder, og som de rigtignok ikke heller kunde have beviset nogen Værdigere. — I skal jo vælge os en Bisp, siden vi ikke kunne blive enige indbyrdes." — „Ja, jeg skal saa, igaar var Hr. Søren her med Bud derom." — „Jeg maa da tage stærlig fejl, hvis han ikke søgte at lægge et godt Ord ind for Hartvig Juel." — „Hartvig Juel! jeg kjender ham ikke, men Folk mene, han skal være en rigtig rar og gavmild Mand. I maa endelig ikke sige mig noget til hans Ros, jeg beder Jer der om, det kunde let virke ind paa mit Valg,

jeg vil helst have en frelst Samvittighed og gaa frem som den ærlige og upartiske Mand, de holde mig for." — „I misforstaar mig, kjære Hr. Peder. Det er slet ikke om Hartvig Juel, jeg agter at tale. Han kan være brav og skikkelig, maaske! — Vorherre bevare min Mund! men —" Kanniken trak paa Skuldren og viste med Fingeren op mod Panden, — „til at klæde Riber Bispestol, tror jeg rigtignok ikke han skikker sig." — „Hvem er det da, I vil tale om?" spurgte Hr. Peder. — „Der var noget saa ligefremt og uforbeholdent i hans Spørgsmaal, og noget saa undvigende i alle hans Svar, at Oluf Krummedige blev nødt til at gaa lige ind paa Sagen. — „Skal jeg sige Sandhed, saa kunde det aldrig falde mig ind at vælge Hartvig Juel, derimod er det min Mening, at —" — „Af nej, kjære Broder, det er ikke jeres Mening, men jeres Ærende, jeg forlanger at vide, I maa helst fatte Jer noget kort, der er En som venter paa mig ovre i Skriftestolen! — „Naada! jeg har en Bekjendt, hvis Sag jeg gjerne vil tale for Eder, det er den brave Thomas Lange, en Mand, med et hæderligt Navn og vidt kjendt for Lærdom, Gudsfrygt og gode Sæder." — Hr. Peder ryste misbilligende paa Hovedet og satte et betænkeligt Ansigt op. „Vi tale jo her i Fortrolighed, vi to," sagde han og lagde Haanden paa Olufs Knæ. „Hvad jeg siger bliver mellem os. — Jeg synes ikke ret om den Thomas, han er vist en grundskikkelig Mand, — lærd? — lad gaa, det Ry kan undertiden faas for godt Kjøb, men han har en stor Mund til at gjøre Løfter og en klein Haand til at fuldbyrde dem. Nu ved I det. — I Vaar kom han her ud til Kirkevisitation og jeg viste ham om overalt, — Stormen havde blæst den ene Side af vort Tag ned, Regnen dryppede ind i Stuen til mig, jeg forklarede ham mine trange Vilkaar: Sygdom havde taget vore Faar, Koerne vare golde, det ere de da endnu, kan jeg tro, saa jeg ikke er Mand for at byde Jer et Sæt Tykmælk. — Han hørte, han skrev og forsikrede med Haand og Mund, det skulde blive bedre herefter, han vilde skaffe en Jernpande til at varme mig ved i Vinter, han lovede mig en Offerdag til Voldermisse, en Tækkemand til Taget, en Tømmermand til Loftet; hvor blev det af alt sammen? — hvor blev den Sne, som faldt i Fjor? — Nej, nej, Oluf Krummedige, min gamle Ven til Leipzig! den der leger saa letfærdig med Ord og Løfter, kan bære hæderlig Navn og frygte Gud og føre strænge Sæder, efter Jeres Mening, men han bliver ikke m i n Mand og duer ikke

til at sidde paa Bispestol." — „Det maa vist bero paa en ren Forglemmelse," forsikrede Oluf, „men saadan ere de fromme og lærde Mænd nu en Gang, de gaa paa Jorden og tænke kun paa Himlen." — „Maaske, men naar Hr. Thomas ikke kan huske det lidet, han har at tænke paa som Kannik, hvordan vil det saa gaa, naar han faar det med, som hører til for at være Bisp?" — „Jeg skal udtrykkelig minde ham om hans Ord, I kan stole der paa, og hvert et Løfte, han har givet, skal blive indfriet før vi naa Søndag igjen;" — „Ja, nu maa I bare ikke tro, jeg er den Mand, som benytter Lejligheden til at gjøre mig Fordel eller anden verdslig Vinding. Det være langt fra. — I har spurgt mig og jeg har svaret, min kjære Broder og Medstuderende fra Leipzig, se det er alt. — Jeg bliver vist ellers nødt til at gaa over i Kirken, hvor mit Skriftebarn sidder og venter. Jeg vilde gjerne kalde paa Husholderſken, at hun kunde byde Jer lidt af hvad vort ringe og fattige Hus formaar, men hun løb sandfærdig sin Vej da I kom, hun har ikke en Gang en ordentlig Hvergarns Klædning at vise sig i. Vi vil nu slet ikke tale om hendes Barn, den lille, rare Pige, som staar og skriger der ude midt i Vandhullet, og som maa passe Ænder og Gæs fra tidlig Morgen til sildig Aften." — Kanniken saa ud i den Retning, Hr. Peder pegede. Han studsede. Det var ogsaa en ejendommelig Maade at vogte Gæs paa. Lille Sidsel stod og stampede i Vandet, drejede sig om, hoppede og sprang med al den Ynde, der var hende egen. Mudder og Andemad fløj op til Siderne, hun skreg og hylede, hvad der hos hende tjente som et Udtryk for en lykkelig og overgiven Stemning. Hun slog des uden Takt til sin Musik med en Træsko i hver Haand. — „Guds Fred min kjære Broder," føjede Præsten til, „den hellige Jomfru tage Eder i sin Varetægt." Dermed aabnede han Døren, som om han ventede at Kanniken skulde gaa. — „I tager mig det da ikke ilde op, at jeg vovede at tale Thomas Langes Sag? Det lover jeg Eder, han skal faa Lov til at gjøre sin Glemsomhed god igjen. Jeg holder af ham som af ingen anden, og da jeg nu er Eders Bekjendt og gamle Ven, og just kom forbi, troede jeg, at kunne lægge et godt Ord ind for ham." — Hr. Oluf strakte begge Hænderne ud, omfavnede Præsten og hviskede: „For Husholderſken og hendes stakkels, flittige Barn der ude, bliver der vist ogsaa et Stykke Hvergarn at faa. Vent blot, I skal snart høre fra mig!" — Hvor I dog har et verdslig Sind, Hr. Broder!

at I kan lægge Vind paa slige Smaating," svarede Peder med Salvelse. — „De høre med!" paastod Oluf. „De høre med. Hvad er smaat og hvad er stort i denne Verden? — Hvem der haver Korset, signer sig selv først, som Ordsproget siger." Han steg til Hest og red hjem til Ribe med Overbevisning om et vel udført Ærende. — „Nu fik de travlt i den lille Præstegaard medens Bispevalget stod paa. Hver Dag kom nye Besøg, som alle havde vigtige Forhandlinger med Hr. Peder. Hver Dag kom der ogsaa nye Gaver, som med stor Redebonhed bleve modtagne af Maren Spield. Den gode Kone var næsten ikke til at kjende igjen i sin nye Hvergarnskjole, Silkebaand, forlorne Smykker og et Ansigt, der straalede i endnu livligere Rosenfarver end ellers. Sidsel blev heller ikke glemt, det var blot uheldigt, at hendes smukke Dragt, saa lidt passede til det unge Hjærtes Tilbøjeligheder, Vandhullets Andemad, Tørvegravens Mudder og Vejens Støv, forvandlede snart hendes Kjoles skinnende røde Farver til mørkegraa. Dagen efter at hun havde faaet sine nye Sko, sad hun og sang ude paa Trappen og filede imidlertid Spidsen af den ene med en stor Brødkniv. — „Den er altfor eng! den er for eng og kniber om den lille Taa," forklarede hun hylende, da Maren kom til og gavmild uddelte de sædvanlige corrigerende Klask. — Enhver Foræring som blev bragt ind i Præstegaarden modtog Hr. Peder med Tak, men tilføjede dog forklarende, at de endelig ikke maatte tro om ham, at han var den Mand, der lod sig bestikke med Gunst eller Gave. Han saa i det der sendtes kun en Oprejsning, som Skæbnen skyldte ham, fordi den saalænge havde ladet ham lide og undvære. — Mellem Præsten og Husholdersken fandt der ogsaa hyppige og langvarige Forhandlinger Sted, altid bag lukkede Døre, ingen fik nogen Sinde at vide, hvad de talede om. Udenfor Glughullerne, hvor Sidsel trolig sad og lyttede, kunde hun dog høre, at det næsten bestandig var Maren Spield, som talede i en bydende og belærende Tone. — Saa kom da den vigtige Dag, efterat Hr. Peder havde havt en Maaned til at forberede sig paa Valget. Han blev hentet ind til Ribe med et stort Følge af Prælater og Domherrer, som hver især hyldede ham sit Smil og sin forekommende Opmærksomhed. Over Præstens Aasyn hvilede den Morgen en dyb og højtidelig Værdighed, han lod til at være mægtig greben af sit betydningsfulde Kald. For et Øjeblik kunde der rigtignok komme et lille satirisk Smil frem, medens han saa sig om i den hyldende og

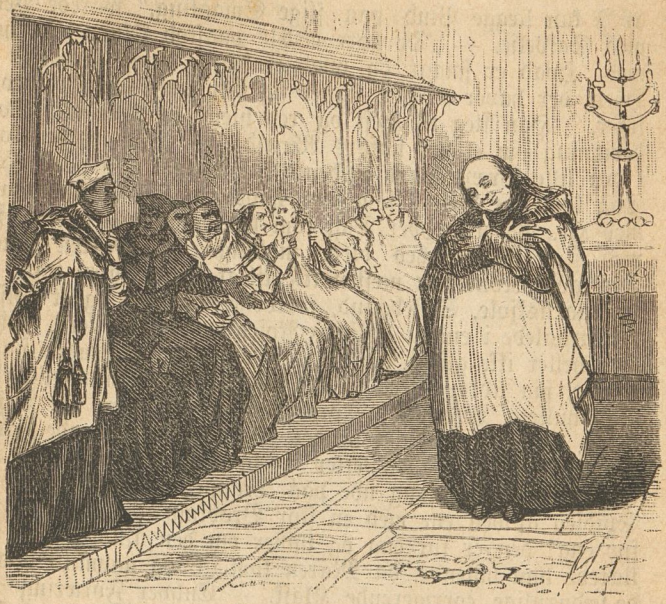

bukkende Kreds. Det trak og sitrede i hans Mundvige, men Smilet forsvandt strax efter igjen og den dybe Alvor vendte tilbage. — Paa Ribe Gader stod Folk og ventede og stillede sig i Rækker langs med Husene medens Toget drog forbi, alle betragtede den lille, tykke Mand, som red i Spidsen af Toget med krumbøjede Knæ, kroget Ryg og klædt i en sort Præstedragt, der var bleven lidt brunlig af Ælde, og med store, rødlige Sko, af en Form som den tiltagende Halvmaane. Enhver var bekjendt med Aarsagen til hans Komme og hvor mange Interesser han idag var Herre over. — Ved Indgangen til Domkirken gjorde Toget Holdt, der var strøt Blomster og Enebærkviste op ad Trappen. Hr. Peder modtoges af en ny Skare Kanniker, som førte ham ind i Koret, hvor den bedste og fornemste Plads var indrømmet ham. Først blev der holdt Messe, under hvilken Hr Peder blev siddende med nedslagne Øjne og foldede Hænder, hans Person havde sikkert aldrig før vist dette ophøjede Udtryk af Majestæt og Værdighed. Da Messen var til Ende rejste han sig fra

sit Sæde, gjorde Korsets Tegn og kyssede det Breviar, han havde siddet med i Haanden. Derefter skred han frem paa Gulvet og standsede midt imellem de to Stolerækker, hvor Kannikerne sade. — „Jeg er bleven kaldet hid," sagde han langsomt og lydeligt, „blandt alle disse hæderlige Mænd og værdige Fædre, for at vælge Stiftet en Biskop, men det Vigtigste har I glemt, at give mig Navnene paa dem, jeg skal vælge imellem. Jeg spørger nu, og forlanger Svar af alle, som her ere til Stede, om I uvægerlige ere til Sinds, at godkjende den, jeg betegner og giver min Stemme?" — Medens han talede gled hans Blik ligesom prøvende ned over de to Rækker. Hartvig Juel troede saa vist, at han betragtede ham, men Thomas Lange nærede rigtig nok den samme Overbevisning for sit Vedkommende. — En almindelig Bekræftelse svarede paa det fremsatte Spørgsmaal. — Da hævede Hr. Peder sin Røst og sin lille Person og raabte: „Ved det hellige Kors og ved vor Frue! vælger jeg da saadan, at Hr. Peder fra Roager skal være Biskop i Ribe, thi jeg har altid lært og ofte hørt gjentaget i disse sidste Dage, at den som haver Korset, han signer sig selv først." — Den dybeste Overraskelse fulgte efter hans Ord. Kannikerne saa paa hverandre, om de ogsaa havde hørt ret, den Ene lod til at vente den andens Protest, de betragtede Hr Peder, han blev staaende, rolig, frejdig og med en Mine i det runde Ansigt, som tilkjendegav, at han havde talt af fuld Overbevisning. Hans Mundvige sitrede atter i disse smaa Trækninger, der kunde tydes som en Anstrængelse efter at skjule et spottende Smil. Endelig brød Stormen løs, der blev mumlet, raabt, indvendt og modsagt, Hr. Peder stod med Hænderne foldede over Bønnebogen, tavs, urokkelig som en Klippe, der trodser Havets Bølgegang omkring sig. — Da Kirkeklokkerne ringede til Middag og Domherrerne skiltes, var han valgt til Biskop i Ribe.

Carit Etlar.

Paa Ballet.

Første Dame. Trætte mig! Nej, det véd Gud, Du ikke gjør, aa, Du maa endelig blive ved, sødeste Magda!

Anden. Ja, saa havde jeg ikke set ham længe, — men, saa maa Du vide, Jutta, sidste Sommer, da jeg gik Brønd i Rosenborg, og en Morgen kommer derfra med Fader, saa møder vi ham.

Første. I Uniform?

Anden. Nej, civil.

Første. Var han alene?

Anden. Nej, Rynke og han.

Første. Naa, der var dog Nogen med.

Anden. Og saa, da vi lige mødte hinanden, hilste han, ja, jeg veed ikke, hvordan jeg skal sige, men —

Første. Var det rigtig saadan — med Øjnene — uh?

Anden. Ja, saadan Noget.

Første. Og Du blev rød, — jo Du blev, Magda, aa, hvor det er yndigt, — videre, videre!

Anden. Og efter det, Jutta, saa skulde man da tro noget, men, da vi saa otte Dage efter er ude hos Kommandørens i Taarbæk til Middag, — i Anledning af, Du véd, Lysthuset ved Stranden, der blev indviet, — saa er han der; men ikke Du maa tro, at han sér til mig før ved Bordet. Han havde Ovidia til Bords, — aa, hun fjantede saa væmmeligt under hele Bordet med ham.

Første. Hun er nu simpel, finder jeg.

Anden. Ja, det véd Gud; de rev Knallerter af sammen, og han læste Devíser højt for hende, ja, tænk, han gav hende én selv.

Første. Nej! Hvad stod der — læste han den — hvad sagde de?

Anden. Ja, jeg husker det tydeligt; han sagde: denne Devíse er til Dem, Frøken, og saa læste han:

Som Blomsten paa sin Stængel,
Saaledes knejser Du, min huldе Engel.

Første. Det kunde hun bruge!

Anden. Ja, Ovidia var saa affyhelig den Dag.

Første. Jamen, nu skal jeg forresten sige Dig, Magda, at det er ikke Andet end, hvad jeg selv har oplevet med Hanke. Tænk Dig: i Vinter paa Karnevalet, da Du véd, at jeg var Grækerinde og fulgtes med Tante, der var en Dame fra Middelalderen, saa kommer en spansk Ridder og skriver mig i Haanden, og han gjorde sig saa behagelig, og vi dansede sammen, — og det var Hanke, for jeg kjendte ham paa Stemmen. Og saa senere, da Maskerne faldt, og vi mødtes, var han saa kold!

Anden. Jamen var det ogsaa ham, Jutta?

Første. Ham og ingen anden, det véd Gud!

Anden. Jamen, hvad saa?

Første. Nogen Tid efter paa Etatsraadens Bal, i Anledning af Amandas Forlovelse, tog han mig ikke blot til Bords, men han dansede den allersidste Dans med mig, efterat der var klappet af. Og det er den sidste Dans, lige før man tager hjem, der betyder noget.

Anden. Troer Du?

Første. Ja; men nu skal jeg sige Dig noget: se at gjøre ham jaloux. Jeg véd mange, det har hjulpet.

Anden. Ja, hvis han bryder sig om mig.

Første. Naa, — maa vi saa bede om en anden, — jo! Men, han er blaseret, den gode Lieutenant, — har Du forresten sét ham nylig?

Anden. Ja i Logen i Fredags; han stod i første Parket, og jeg syntes, han hilste op til mig.

Første. Hilste Du igjen?

Anden. Ja, jeg troer nok en lille Smule.

Første. Ja, men det skulde Du ikke have gjort; næste Gang, han møder Dig, — saa blot saadan, ganske svagt, som han var paa Din Faders Kontor, — saa skal Du se, han bliver saa blød som Hyldemarv!

Christopher Boeck.

Strøtanker.

I det Øjeblik vort Liv tændes, afskydes ogsaa den Pil, der skal bringe os Døden.

Vort Liv leverer kun en slet, prosaisk og urimet Oversættelse af de ideale Forhaabninger og lyse Forventninger, hvormed vi begyndte det.

De, som se en Fare i Folkets Oplysning, ligne den som frygter, at Lynet skal slaa ned i et Hus, fordi det har Vinduer.

Synd og Pindsvin blive født uden Torne, men hvorledes de siden efter stikke, kjende vi alle.

En god Samvittighed sover blødt selv paa Stenbroen, derfor aabner ingen nogen Sinde en Handel med Brosten, thi han vilde aldrig blive af med dem.

Lidt om Verdens største Kirke.

Naar jeg i mine Drengeaar tog ud at besøge min gamle Bedstemoder i Roskilde, var der især et Æmne, som atter og atter blev drøftet mellem mig og min Broder. Vi ønskede at faa Vished om, hvilket af Taarnene var det højeste; det hed sig nemlig, at der var halvfemte Alens Forskjel mellem dem. Snart stillede vi os hen paa Kirkegaarden med Nakken bøjet saa langt tilbage, som det var muligt, snart toge vi Stilling paa Afstand, men alt var forgjæves, thi naar en Gang vor Dom var falden ud til Fordel for det ene Taarn, kunde vi Dagen efter give det andet Fortrinet. Der har derfor ikke været mange, som med større Iver end jeg greb den 1860 udkomne Beretning om Kirkens paabegyndte Istandsættelse; det fremgik deraf, at Forskjellen i det højeste kunde beløbe sig til et Kvarter. Begge Taarne ere 242 Fod høje, men de tidligere Opgivelser vare gjorte efter forskjellige Maal, det ene dansk, det andet tysk.

Roskilde Domkirkes Taarne høre til de højeste Taarne i Danmark, idet de kun overgaas af Petri Taarn i Kjøbenhavn og vor Frelsers Taarn paa Kristianshavn; sidstnævnte naar 288 Fod. Ikke saa lidt højere var det gamle Frue Taarn; over den nuværende Taarnmur, der faar en saa bedrøvelig Afslutning ved det lave Tag med Guldkorset, hævede sig det mægtige Spir, som Engelskmændene stød i Brand 1807. Fløjstangen iberegnet var det 400 Fod, men en saadan Højde passer ikke godt med det blæsende Vejr her til Lands; i de sidste Aar var Fløjen taget ned, da det havde vist sig, at den var usikker. Man maa derfor hen til andre Egne, om man vil se rigtig høje Taarne; af vore Nabver have kun Hamborgerne prøvet for Alvor at byde Stormen Trods. Sankt Mikkel hæver sin grimme Kalot til en Højde af 439 Fod, og Sankt Nikolajs nye, smækre Spir rager endda 3 Fod højere i Vejret.

For det højeste Kirketaarn i Verden regnes i Reglen det paa Domkirken i Strasburg, 452 Fod; men da Sankt Stefan i Wien 1864 trængte til at istandsættes, nyttede man Lejligheden til at komme 2 Fod højere. Begge disse Taarne have til forskjellige Tider maattet bære ejendommelige Hovedprydelser; hvor nu Østerrigs flakte Ørn bærer det dobbelte Kors, knejsede for et par Hundrede Aar siden Halvmaanen som et Ydmygelses Tegn; Tyrkerne havde lovet at skaane Staden eller i alt Fald Stefanstaarnet, saalænge dette bar deres

Mærke, og først efter at de havde brudt Aftalen ved under Belejringen 1683 at ramme Taarnet med omtrent tusende Kugler, blev atter Korset rejst.

Hvad Domkirken i Strasburg angaar, da var den en Torn i Øjet paa Lighedsmændene under den store franske

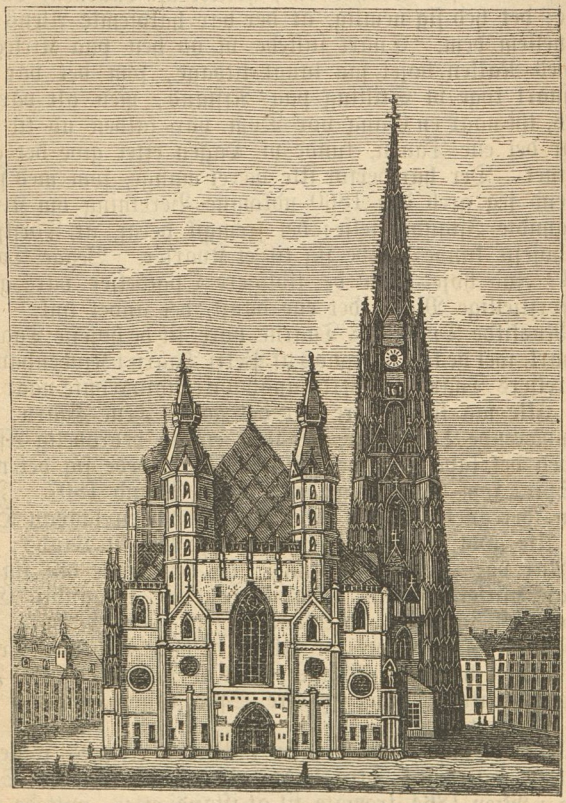

Sankt Stefanskirken i Wien.

Omvæltning; Taarnet skulde have været revet ned, men frelstes ved, at nogle Mænd i Korsets Sted lod opsætte en vældig rød Blikhue; da blev det anerkjendt „som en god Borger".

Men som alt Israels gamle Vismænd sagde høj over høj (ikke Høg over Høg), saa faar hverken Strasburg eller Wiens Domkirke Lov til at gjælde for den højeste, naar Prøjserne blive færdige med den i Køln, hvis Taarne efter Planen skulle naa en Højde af 474 Fod; og endda er det

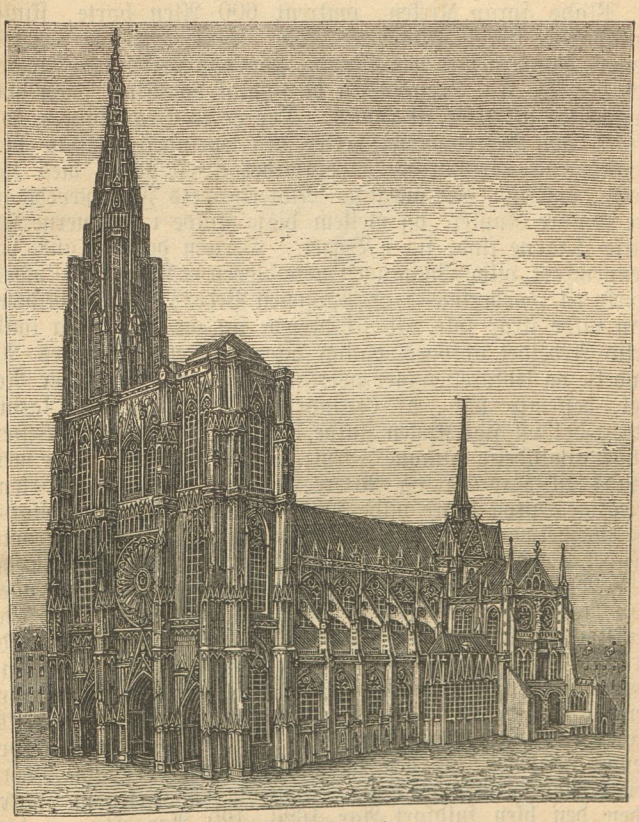

Domkirken i Strasburg.

et Spørgsmaal, om ikke St. Peder i Rom bliver Oldermanden i Laget. Men her staa vi atter som foran Taarnene i Roskilde: Maalene opgives højst forskjellig; imidlertid er jeg tilbøjelig til at følge den Angivelse, efter hvilken Pederskirken skal

være 476 Fod høj. Men om der end blev bygget nok saa høje Spir andensteds, saa bliver den dog ved at være Verdens største Kirke. Skjønt Pederskirken kan ses i mange Miles Omkreds, ja helt ude paa Havet, er det dog ikke let at faa noget Overblik over den, netop paa Grund af dens Størrelse. Naar man staar ved den yderste Ende af den fri Plads foran Kirken, omtrent 600 Alen borte, skjuler Langhusets Gavl Kuppelens Fod. Dette uheldige Forhold hænger sammen med den Maade, hvorpaa Kirken blev bygget, idet der ikke fra Begyndelsen blev fulgt én Plan, men hver Bygmester gik efter sit Hoved. Der er to Grundtanker, som strides om Herredømmet; efter den oprindelige Plan blev Bygningens Grundrids et saakaldet græsk Kors med lige Arme; omkring den mægtige Midterkuppels Fod hævede sig fire mindre Kupler, og mellem disse skulde i Hjørnerne fire ranke Taarne skyde sig i Vejret. Dersom denne Tanke var gjennemført, vilde Bygningen være bleven et storartet Mindesmærke til Forherligelse af Apostelen Peders Grav i Midten; man vilde strax føle, at alt drejede sig om den. Da imidlertid Arbejdet optoges paany efter omtrent 30 Aars Afbrydelse og Udførelsen blev overladt den bekjendte Maler Rafael, bestemte han, at Grundridset skulde være et latinsk Kors, det vil sige Kirken skulde have den langagtige i Vesterlandet almindelig antagne Form; herved vilde man vinde mere Plads til Kapeller og Altere, ligesom ogsaa Pavekirkens prægtige Optog bedre vilde kunne udfolde sig i deres Glans. Da Rafael var død, optog den især som Billedhugger berømte Michel Angelo den første Grundtanke, og efter hans Model er den dejlige Hovedkuppel opført. Da den gamle Mester uden Løn paatog sig at forestaa Arbejdet, stillede han den Betingelse, at hans Plan ikke maatte forandres, og udvirkede en pavelig Bulle til Bekræftelse derpaa; men efter hans Død kunde en ny Pave ikke modstaa Fristelsen til at gjøre denne Bygning til Verdens største Kirke. For at den ikke blot skulde være den bredeste og højeste, blev den da forlænget saaledes, at den indvendig holder over 300 Alen; den dækker 11 Tønder Land. Saadan som Kirken nu staar, siden den blev fuldført Aar 1626, 120 Aar efter at der atter var taget fat paa Arbejdet, bærer den tydelige Spor af den Dobbelthed, som gjorde sig gjældende. Hertil kommer, at Forsalen er bredere end Langskibet, hvorved Hovedindtrykket bliver end mere utydeligt.

Nærværende Billede fremstiller derfor ikke Pederskir-

ken saaledes som den viser sig fra Pladsen, men saaledes som den vilde se ud, dersom Beskueren kunde komme langt nok tilbage. Af fortrinlig Virkning ere de senere tilføjede firdobbelte Søjlerader, som indhegne Pederspladsen mod Nord og Syd og betegne den som Kirkens Forgaard.

Pederskirken forfra.

Til Højre i Billedet ses Hjørnet af Vatikanet, Pavens Bolig, Eventyrborgen med de 11,000 Værelser og 20 Gaarde, hvor Aartusenders Kunstskatte ere samlede. Pederskirken viste sig tidligere ret i sin Herlighed første Paaskedaas Aften og

Peder- og Povls Aften, den 28de Juni; en god Time efter Solnedgang tændtes i et Nu Tusender af Lamper, i hvis Tryllesky den gamle Bygning straalede, som om det var et Kæmpeslot, opført af funklende Ædelstene. Men siden Kong Viktor Emanuel holdt sit Indtog i Rom, er Glansen vegen fra Sankt Peder; dog lønner det rigelig Umagen at komme der til hvilkensomhelst Tid. Idet man træder ind, forbauses man først over, at Rummet ikke tager sig større ud; det synes os vel at være en stor Kirke, men dog som enhver anden Kirke, men naar Du kommer nær til en af Pillerne, udvider og breder den sig for dit Øje, og bliver til en hel Væg; Du gaar og gaar og synes, at Du ingen Vegne kommer; Du ser, at de Tusender af Mennesker, som ere samlede, kun fylde saare lidt, ja Du lærer først rigtig at opfatte Størrelsen, efterhaanden som Du bliver fortrolig med denne vidunderlige Kirke. Men den blev jo ogsaa opført for at være hele Kristenhedens Hovedkirke; derfor staa i venstre Tværskibs Runding de mange Skriftestole Side om Side, med Indskrifter, som vise, at her kan Italieneren og Franskmanden, Engelskmanden og Tyskeren, Spanieren og Portugiseren gaa til Skrifte paa sit Modersmaal. Naar man en Søndag Eftermiddag vandrer om i Kirken, kan man paa flere Steder finde Præster, som give Ungdommen Undervisning, uden at forstyrres af hverandre indbyrdes eller af den dejlige Musik, som lyder fra et af Kapellerne, udført af Pavens talrige Sangerflok. Ingen menneskelige Lunger, intet hidtil opfundet Instrument kan frembringe Toner, klangfulde nok til at høres overalt; man siger, at Pavan lader bygge et Orgel, hvis Lydbølger skulle fylde hele Rummet, men her er det Dampkraften, som maa træde i det menneskelige Snilles Tjeneste

Ved det første Besøg drages Blikket uvilkaarlig mod de fire snoede Søjler, som bære Tronhimlen over Pavens Alter; man fatter ikke ret, at denne Tronhimmel er saa høj som Rundetaarn, før man mærker, at der medgaar et Par Minutter, inden man fra Hovedindgangen naar Rækværket, der angiver Fordybningen foran Alteret, hvor 89 gyldne Lamper Nat og Dag lyse over Peders Grav. Vendt imod denne ses i hvidt Marmor en knælende Skikkelse, iført paveligt Skrud. Det er Pius den sjette, som blev ført til Frankrig af Revolutionsmændene og døde i Udlændigheden; Billedet er udført af Thorvaldsens ældre Samtidige Kanova. Først her, i Kirkens Midte, kan man rigtig se op i Kuppelen; denne

Tabernaklet i Pederskirken.

hviler nemlig ikke umiddelbar paa Gjordbuerne, som forbinde de fire Hjørnepiller, men hæver sig taarnagtigt. Fra Rummet nærmest under den falder et stærkt Lys ind i Kirken gjennem en Krans af høje Vinduer; under disse staar med kæmpestore Bogstaver paa Latin: Du er Peder, og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og jeg vil give dig Himmerigs Nøgler. Først naar Øjet er mættet ved

Beskuelsen af den Rigdom af Guld og Marmor, Stuk og Mosaik, som straaler En i Møde fra øverst til nederst, opdager man, at der midt i Kuppelen er en Aabning, gjennem hvilken man kan se helt op i Spiret, hvor Gud Fader er malet, tronende paa Skyerne.

Som man kunde vente, indeslutter Pederskirken mangfoldige Mindesmærker, dog ikke ret mange fra den ældste Tid. Det mærkeligste Stykke er den saakaldte Peders Stol, beklædt med Guld og Elfenben. De Lærde sige, at den ser ud til at have tilhørt en romersk Rigmand, maaske ham, som tog Apostelen op i sit Hus. Des værre faar man den ikke at se, da den omsluttes af et luefor gyldt Broncestrin, som bæres af fire Kirkefædre; den indtager Hæderspladsen helt oppe i Korets Runding, altsaa dog noget afsides. Paa et mere iøjnefaldende Sted, nær ved en af Hovedhjørnepillerne, ses Apostlens gamle Billedstøtte; han fremstilles i siddende Stilling, Figuren er af Bronce, Stolen af Marmor. Ret betegnende er, at det skal have været Overguden Jupiters Billede, som Pave Leo den Store lod støbe om. Ingen Katholik gaar forbi uden at trykke et Kys paa den fremrakte Fod, som ved at være udsat for denne Behandling i over fjorten Hundredaar er bleven halv opslidt.

Størst Betydning for os Danske har det at se Thorvaldsens Mindesmærke over Pius den Syvende i venstre Tværskib, og om man vil for Modsætningens Skyld, Kanovas over Klemens den trettende med de dejlige Løver. Heller ikke maa vi glemme Gravmælet over Gustav Adolfs urolige Datter Christine langt nede i højre Sideskib, eller det lige overfor, der gjemmer Støvet af de sidste Stuarter.

Naar man siger, at Pederskirken blev færdig paa 120 Aar, saa er derved at mærke, at der endnu arbeidedes mange Aar paa at fuldende dens indre og ydre Udstyr, ja man kan gjerne sige, at der arbejdes derpaa den Dag i Dag, og to af de smaa Kupler ere aldrig blevne opførte. Paa det ene af Kirkens 46 Altre efter det andet afløses efterhaanden Oliebilleder af Mosaikker, som ere saa fint udførte, at man maa gaa lige hen til dem for at overtyde sig om, at denne Harmoni i Former og Farver kan opnaas ved Sammenføjning af brogede Smaasten, men kloge Folk fortælle, at der skal være omtrent ti tusende Afskygninger i Farverne paa de Sten, som anvendes i den pavelige Mosaikfabrik. Foruden saadanne særlige Arbejder siges Kirken at koste over 100,000 Kroner om Aaret at vedligeholde.

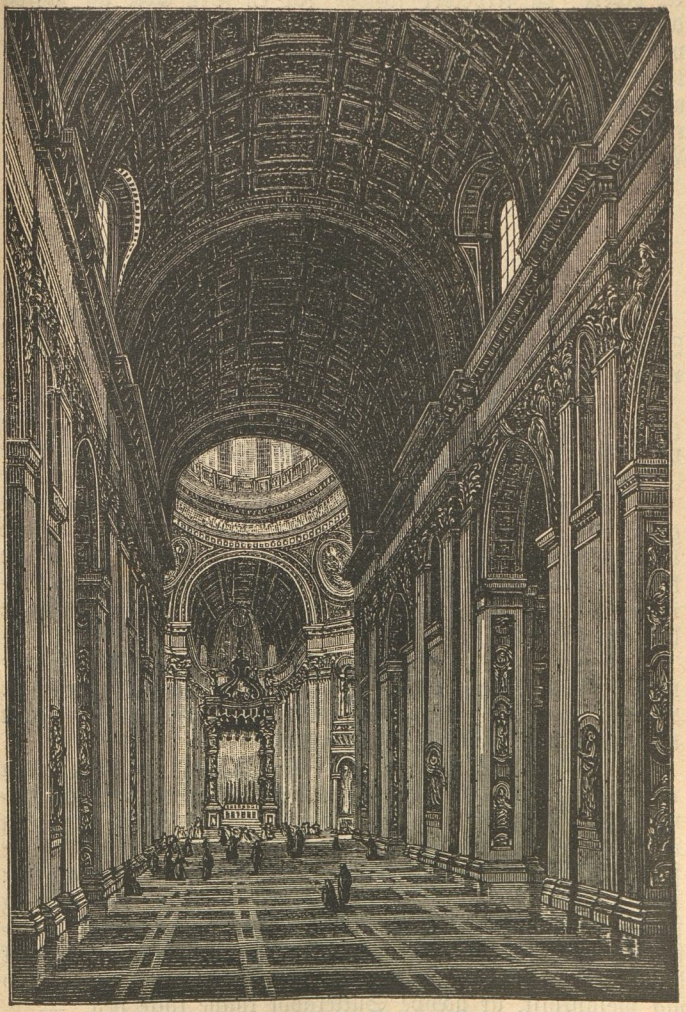

Indvendigt Prospekt af Pederskirken.

Ja, denne Bygning har kostet utrolige Summer; Slægt efter Slægt har anvendt sin Kraft paa at føre Værket videre, og Arbejdet skyldes for en Del ædle og højsindede Mænd, som viede deres Liv til, at det skulde lykkes; men vi kunne umulig glemme, at Pederskirkens Navn er knyttet til Afladshandelen, idet de ved denne indkomne Penge skulde anvendes, og vel til Dels bleve anvendte, til dens Opførelse. Lad den derfor kun staa ene i sin Majestæt som Verdens største Kirke!

Ludvig Wagner.

Bi-eb-Hans.

Therese skulde paa Bal! dog nej, egentlig ikke Bal, Invitationskortet lød paa: Thé d'ansant! det vil sige: „Nedringet, med hvide glacé."

„Ikke Tanke af Baltoilette!" — sagde Tante Mine — „Det er meget belejligt —" og hun tænkte paa den ganske ny, blaa Silkekjole, med Fløjels Besætning, syet efter sidste Journal — den skulde jo vises.

Tante Mine sad og krusede Kniplinger. Hun kunde godt lide „Stads", det opfriskede Mindet om de glade Ungdomsdage. Nu sad hun som gammel Jomfru, og havde kun Erindringen tilbage om sine Triumfer, samt en god Livrente, der var tilstrækkelig nok, til ogsaa at ernære den kjære lille Broderdatter.

Therese var en velsignet Pige, hun bragte god Stemning i Tante Mines Sind, og mere kunde man ikke forlange. Hun holdt meget, ja overordentlig meget af Tante — men hun holdt dog mest af „Bi-eb-Hans".

Det var en stor og smuk Kanariefugl af en sjælden ren Farve, uden Fejl eller Plet, brusende Fjeder og paa Hovedet en Fjederbusk, som den hævede stolt i Vejret naar den var fornærmet; thi den kunde virkelig blive fornærmet. Naar f. Ex. Therese ikke vilde passiare med den, saa blev den vred; først pippede den klagende — bedende; derpaa viste den sig stolt og begyndte at synge i vilden Sky, som om dens Selvfølelse bød den at hæve sig derover, men vedblev den at blive upaaagtet, sank den hen i stille Betragtninger, og blev saa melankolsk, at næppe Sukkergodt kunde lokke den. —

Endelig er Therese bleven færdig med sit Toilette. Efter at Tanten nogle Gange havde skyndet paa hende, og

efter lykkelig at have overstaaet adskillige „Smaaforandringer", der stjal Tiden, kom hun endelig af Sted. Dog, lidt efter vendte hun tilbage for at formane Pigen, Jette, til ikke at lade Døren staa aaben, „at ikke Katten skulde snige sig ind og gjøre en Ulykke paa Fuglen". — Hvor den lille Frøken dog saa sød og nydelig ud! Jette kunde ikke lade være at tænke derpaa. Hun maatte ogsaa have sig en ny Kjole, den skulde være ligesom Frøkenens, med Halvkjole og Pibestrimler — og Perlekrans vilde Jette ogsaa have, saadan ægte, store romerske Perler af Glas, der gik to Gange rundt! saa vilde hun bestemt ogsaa blive sød, naar hun skulde paa Bal i „sluttet Selskab" — paa Broen, med sin Veninde, Doktorens Marie neden under. Alt som disse Tanker løb om i Jettes Hoved, begyndte hun at hamre løs paa Vandrøret i Kjøkkenet — det var det aftalte Signal mellem Pigerne, naar de vilde telegrafere til hinanden. Strax kom der Svar fra neden. En Dør blev aabnet, nogle lette Trin hørtes paa Trappen, nu aabnede Jette ogsaa Døren og steg nogle Trin ned — Veninderne vare samlede og nu gik Sladderen! Pludselig kom Jette i Tanker om Døren, som hun rent havde glemt. I en Fart løb hun tilbage til Kjøkkenet. Den Første der her mødte hende var Mjaus, den store graa Kat.

„Ih Du Fredsens!" — raabte hun og slog Hænderne sammen, da hun saa at Stuedøren stod halvaaben. Katten luskede af, idet Jette smækkede Døren i og drejede Laasen to Gange om — nu var det paa Tide; skjælvende listede hun sig ind; Tante Mine var for længe siden gaaet til Ro og Bi-eb-Hans? hun nærmede sig Buret — hvo skildrer hendes Forfærdelse, Fuglen var borte. Forsilde angrede hun — forgjæves søgte hun — hver lille Skygge paa Gulvet trode hun var Fjeder af den forsvundne. Hvad vilde Frøkenen sige? — hendes egen, kjære lille Frøken, som hun for alt i Verden ikke vilde forvolde Sorg. Hun gjennemsøgte Værelset, Kjøkkenet, ja endog Trappegangen — men forgjæves, og hun kom til den skrækkelige Overbevisning, at Katten, det umenneskelige Skarn! havde fortæret det lille Væsen. Aldrig i sine Levedage havde Jette været i en saadan Angst og Forlegenhed; en Angst, som blev pinligere og pinligere jo mere Tiden nærmede sig til Frøkenens Hjemkomst. — Therese havde ringet flere Gange — og undrede sig over, at der ikke strax blev lukket op, som jo dog ellers var Jettes Sædvane. Hun saae, at Pigen saa bleg og

forstyrret ud, og anede noget ondt. Tanten havde det godt, men Bi-eb-Hans? hun saa det tomme Bur — nu vidste hun hvad der var paa Færde, nu følte hun hvad det var. Den stakkels lille Therese! og dog fik hun intet at vide om Katten, det turde Jette nu slet ikke tale om.

„Vi maa søge over alt" — sagde Therese og var saa bedrøvet, at Jette næsten ikke kunde udholde det.

De begyndte nu at søge — undersøge hver Krog — og de vedblev at søge og søge. Det var Midsommer, Nætterne vare korte og Morgenrøden brød snart frem.

„Jeg ser den aldrig mere!" — klagede Therese og skjulte de forgrædte Øjne med sine smaa, hvide Hænder. Hun var træt af at søge, og satte sig nu stille, hensunken i smertelige Følelser.

Alt mere og mere dagedes det. Skyerne spredte sig — Morgenrøden svandt, og Solen brød frem i al sin Glans. De glimrende, spillende Straaler trængte ind rundt om i Værelset, oplyste hver lille Krog og hjemsøgte det allermørkeste Sted, da — pludselig lød en klar, jublende Sang fra en Kanariefugl.

„Bi-eb-Hans!" — raabte Jette, og Therese foer op. Hidtil havde Jettes Angst været for stor til at hun kunde græde, nu overvældede Glæden hende, hun glemte al Standsforskjel og kastede sig hulkende om Frøkenens Hals, idet hun stammede:

„Saa er han da ikke stukken a!" —

Men hvor var Fuglen? Intet Steds kunde de se den, men nu begyndte de med frejdigt Mod at søge paany.

Endelig — idet Therese bøjede sig over den store, gammeldags Vase, mødte hendes Blik et klart, spillende Øje.

„Bi-eb" — lød det, og Deserteuren sad der nok saa net, helt nede paa Bunden af Vasen. Hvorledes den var kommen der, om den var forjaget af Katten — eller om den i ungdommeligt Overmod har tilladt sig en lille Udflugt og er styrtet ned i Vasen, bliver et ubesvaret Spørgsmaal. Solens glimrende Straaler bragte den Liv og Frelse, idet Hans tiljublede den sin Hyldest.

Thereses Glæde var ubeskrivelig og Tante fik Historien hele den næste Dag.

Men Jette? jo hun glemte aldrig mere at lukke Døren, naar hun gik ud for at fladre. —

Den landsflygtige Skrædder.

(Af Knud Skytte.)

For godt og vel et Par Menneskealdere tilbage i Tiden var der i Svendborg en ærlig og skikkelig Skræddermester ved Navn Ludvigsen. Hans Hus, som han havde arvet efter sine Fædre, var lavt og uanseligt og var beliggende i en af Byens Sidegader. Over dets Dør var der fastgjort et lille blaat Skilt, hvorpaa der var malet med gule falmede Bogstaver: „Ludvigsen, Skræddermester.“ Men der var saa knap Plads over Døren, at Skiltet næsten sad oppe under Tagskjægget, saa at der skulde et mere end almindeligt Held til at opdage det, med mindre man i Forvejen kjendte dets Skjulested. Desuagtet var Søgningen altid i Huset; thi det ejede en Magnet, som trak langt bedre end Skiltet, og det var Ludvigsens unge og blomstrende Datter Juliane, der var saa ualmindelig smuk og indtagende, at mangen forelsket Ungersvend med Sandhed kunde have anvendt paa sig selv og hende, hvad der staar i den gamle Elskovsvise:

„Din Hals er som Perler, Dit Haar er som Guld,
— gid Du vilde være min Kjæreste huld!"

Det var altsaa, som Læseren nok kan tænke, fortrinsvis blandt de unge Herrer, at Ludvigsen talte sine fleste Kunder, og tvertimod, hvad der nok ellers plejer at være Tilfældet, vare de overordentlig taalmodige og nemme at komme tilrette med, naar Tøjet ikke var færdigt til den rette Tid. Ja, det syntes endogsaa, at denne hyppig indtræffende Omstændighed, i Steden for at gjøre dem utilfredse og vrantne, satte dem i godt Humør, saa at de fornøjede udbrød: „O, det gjør saamænd Ingenting, Hr. Ludvigsen! Gener Dem bare ikke! Vi kan magelig vente og komme igjen en anden Gang!" Thi Sagen var jo den, at jo længere det trak ud, jo oftere kunde de faa Lejlighed til at vexle et Par Ord med den dejlige Jomfru Ludvigsen og forelske sig i hendes straalende Øjne, hendes bedaarende Smil og elfenbenshvide Tænder. Den gamle Skræder mødte gjerne sine unge Kunder med et smørret Smil, som om han vilde sige: „Ja I er mintro i Grunden nogle Narre alle tilhobe, mine kjære, indbringende, unge Venner! Men se I kun paa Øjnene og Smilehullerne, det tager hun ingen Skade af — jeg ser paa Indtægten, og det er den, man skal leve af!"

Der var En, som ikke syntes saa overhaands vel om, at Herrerne sværmede om Jomfru Juliane som Fluer i Fiskemaaneb, og det var Ludvigsens Mestersvend Gejsler, som nu i flere Aar havde styret Forretningen, siden Mester selv var bleven gammel og aflægs. Ludvigsen bestilte nemlig Intet, men fordrev Tiden med at spise, drikke og sove; til Afvexling sad han i Lænestolen og snakkede med Kunderne, eller stod i Gadedøren og røg Tobak eller gjorde en Vandring til og fra Mestrenes Lavshus for at „følge med Tiden." Grunden til denne magelige Levevis var tildels, at han var gammel og fandt mest Behag i at „hvile ud;" men den væsenligste Grund var maaske, at han sad lunt inden Dore og var sikker paa Udkommet, selv om han ikke bestilte det allerringeste. Og hvorfor skulde han anstrenge sig, naar det ikke behøvedes?

Det var i „den gode, gamle Tid," om hvilken der er sunget:

„Den Gang var aldrig Talen
om eget Valg, for Mo'r og Fa'r
bestemte Hr. Gemalen,
og saa var Sagen klar.

Saa snart de foreslog ham,
saa nejed man og tog ham
og takkede dertil."

Ifølge denne herskende Vedtægt, som de Gamle fandt saa fortrinlig, medens det er rimeligt, at de Unge i deres stille Sind nærede en anden Mening om den, havde Ludvigsen for længere Tid siden været saa betænksom at vælge en Ægtemage for sin Datter, og den Udkaarne var Mestersvend Henrik Gejsler. Det trufne Valg var i alle Maader godt og hæderligt, mente Ludvigsen. Thi var Gejsler ikke en sat og adstadig Svend der passede Sax og Naal og hverken svirede eller sværmede? Var han ikke en dygtig Skrædder, under hvis Ledelse Firmaet stadig havde vundet i Anseelse? Var han ikke trofast, sparsommelig, flittig og — kort sagt — et Mønster i enhver Henseende? Jo, ganske vist; Ingen kunde med den mindste Rimelighed gjøre en eneste Indvending mod disse slaaende Argumenter. Sagen var afgjort, og dermed Punktum.

Det unge Par vidste, at den Gamle havde forlovet dem med hinanden, og som Forlovede betragtedes de af Venner og Naboer. Om de elskede hinanden? Ja, et saadant Bispørgsmaal toges der kun sjælden Hensyn til i „de gode, gamle Tider," og det var der altsaa ikke blevet talt om. Forresten tør jeg nok indestaa for, at Gejsler, der var en maadelig lille og næsten vindtør Person — af den Slags Skræddere, om hvem det skjemtvis siges, at de kunne „danse paa Spindelvæv" — var grundig forelsket i sin tilkommende Halvdel, medens det ikke saa lige kunde paastaaes, at Skræderdatteren i samme Grad var forelsket i ham. Men hun var fuldstændig et Barn af sin Tid, der frem for alt krævede Lydighed, og hun betragtede det som en afgjort Sag, at hun en Gang i Tiden skulde være Madam Gejsler. At hendes Henrik vilde blive en god og trofast Ægtemand, var hun vis paa, og saa for øvrigt havde hun ikke tænkt videre over den Sag, der jo ikke kunde ændres. Desuden vidste hun, at hendes Moder, der var død for nogle Aar siden, havde næret samme Ønske som Faderen, nemlig at hun skulde ægte den „skikkelige Gejsler," og det var en Grund mere for hende til at anse Valget for uopløselig afgjort.

Der gik et Par Aar paa denne fredelige og stille Maade, og Gejsler gik bare og tænkte paa: „Naar mon min gode, gamle Mester og tilkommende Svigerfader vil trække sig helt ud af Forretningen og overlade os Hus og

det Hele?" Thi naar dette vigtige Tidspunkt indtraf, saa skulde det gamle, falmede Skilt tages ned, og der skulde ophænges et splinternyt med Paaskrift: „H. Gejsler, Skræddermester."

Man maa nu ikke tro, at Juliane var uimodtagelig for ømmere Følelser, saa at hun skulde være aldeles forstenet i Lydighedssans. Tvertimod, hun havde et rigt og følsomt Hjærte, og der behøvedes kun den ydre Anledning for at kalde dets Længsler til Live. Hendes Liv havde hidtil været som en sagte henflydende Strøm; men det mindste Vindpust maatte nu ogsaa blive kjendeligt paa Sjælens spejlklare Flade.

Der kom saa mange unge Herrer i hendes Faders Stue; de hilsede hende alle saa venligt og sagde hende saa mange pæne Ting, og før hun vidste af det, opdukkede der i hendes Sjæl det Spørgsmaal: „Er Din Henrik dog ikke i de fleste Henseender en Undermaaler i Sammenligning med Byens øvrige unge Herrer? Og hvis Du maatte raade Dig selv, var det da ikke muligt, at Du kunde finde en Mand, som Du syntes bedre om end ham?" Men forelsket i Nogen af dem var hun dog ikke, og foreløbig blev alt ved det Gamle.

Saa skete det, at Byens gamle Skorstensfejer døde, og hans Efterfølger i Bestillingen blev en ung Kjøbenhavner ved Navn Hindberg. Samme Skorstensfejer var et muntert og vittigt Menneske med et vindende Væsen og af et saa fordelagtigt Ydre, at han maatte kunne kaldes en fuldendt mandlig Skjønhed. Selv den sodede Dragt, han til Hverdagsbrug var nødt til at bære, kunde ikke skjule hans skjønne symetriske Former, og naar han kom gaaende med Stigen paa Nakken og Kosten under Armen, var det med en Anstand som en Greve, og han færdedes paa Gaden med saa lette og elastiske Fjed som nogen Dansemester. Man kan da tænke sig, hvor uimodstaaelig han maatte være, naar han var paa Pudsen og i sin fulde Skjønhed viste sig for Almenheden. Damerne vendte sig om og saa efter ham, og de tænkte ved sig selv: „Det er dog et nydeligt Menneske — bare han havde været noget Andet end Skorstensfejer!"

En Søndag Eftermiddag gik Ludvigsen, Jomfru Juliane og Gejsler ud at spasere. Mester gik langsomt og stønnende foran, og som et Par lydige Børn kom de unge Forlovede bagefter, rettende deres Gang efter hans. Gejsler havde sin Paraply under den ene Arm og sin Kjæreste ved den anden. Hans Tanker vare hjemme i Værkstedet, hvorfor han

var temmelig forsømmelig med Hensyn til Underholdningen, og han tav hele Tiden bomstille. Juliane gik og tænkte paa Fuglesangen, der tonede saa dejligt i den stille, solklare Sommerluft, og det glædede hende at lade Blikket vandre ud over de smukke Naturomgivelser, for hvilke hendes Fødeby jo er nokſom bekjendt.

Maalet for deres Vandring var blot en lille Tur ud i Skoven, saa langt som Fatter kunde holde ud at gaa, og saa tilbage til Hjemmet, inden det blev altfor koligt.

Ude paa Skovvejen mødte de en pyntelig paaklædt yngre Herre, som Juliane ikke før havde set. Idet han gik Trekløveret forbi, syntes han at studse ved Synet af den smukke, unge Pige med den lille, uanselige Mandsling ved Siden. Uvilkaarlig gjorde han en stirlig Bøjning og lettede paa Hatten, medens han hurtig gik videre.

Ludvigsen vendte sig om, standsede og sagde:

„Det var den unge Kjøbenhavner, vor ny Skorstensfejer, som vore Piger allerede ere rent forgabede i, efter hvad jeg hører.“ Derpaa tilføjede han med et fiffigt Smil: „Ja, ja, lille Julle! Jeg sigtede ikke til Dig, for Du er jo allerede tøjret, og for saa vidt er alt i sin gode Orden; men tag Dig dog i Agt, at Du ikke bliver skudt!“

Hvorpaa den velvise Skræddermester tog sig en Pris og gik videre med langsomme, værdige Skridt, medens han viftede sig for Ansigtet med sit Lommetørklæde.

Det maatte dog være Pokker til Skorstensfejer til at støve omkring; thi kort efter stødte de atter sammen med ham ude i Skoven, og denne Gang sluttede han sig til deres Selskab og gav sig i Samtale med dem. Hr. Hindberg havde været vidt omkring og oplevet meget; han havde Ordet i sin Magt og underholdt Juliane paa saa behagelig og elskværdig en Maade, at det var klart, hun fandt Fornøjelse i at samtale med ham. Gejsler følte sig ganske tilovers; han kunde aldeles ikke fordrage Skorstensfejeren, men ønskede, at han sad paa Bloksbjerg. Den lille Skrædder syntes dog at være ene om dette Ønske; thi selv gamle Ludvigsen lod til at være indtagen i deres ny Bekjendtskab, blandede sig livlig i Samtalen og lo af alle hans Vittigheder. Og det værste var, at Skorstensfejeren ikke vilde gaa sin Vej igjen og lade dem være i Fred. Han ledsagede dem paa hele Turen omkring i Skoven, og da de vilde hjem, vilde han det samme — kort sagt, de bleve ham ikke kvit, førend de vare uden for deres egen Gadedør.

Og som han var ifærd med at tage Afsked, indtraf der dog for Gejsler endnu et Uheld, som var det allerkjedsommeligste.

Juliane havde sanket sig en Buket vilde Blomster, som faldt fra hende paa Stenbroen. Hindberg og Gejsler ilede

begge til for at tage den op, og i deres Iver stødte de Hovederne mod hinanden, hvilket havde til Følge, at Skrædderen faldt bag over, og Juliane gav sig til at le. „Om Forladelse, min Herre! De faldt nok!" raabte Hindberg, ligeledes leende, medens han med et Buk overrakte hende Buketten.

Da Hindberg havde taget Afsked, og de andre Tre vare komne inden for, sagde Juliane:

„Det har været en dejlig Eftermiddag! Jeg føler mig saa oprømt og glad; det er længe siden, jeg har moret mig saa godt paa en Spaseretur som i Dag."

„Ja, vi blive altid godt tilpas, naar vi faar Snakketøjet rigtig paa Gang," sagde Ludvigsen. „Denne Hindberg var ogsaa et herligt Menneske, ret en fix Fyr. Jeg kan bansat godt lide ham. Hvad mener Du, Gejsler?"

„I maa rose ham, saa meget I vil!" svarede Mestersvenden med en Stemme, der endnu dirrede af Raseri — „jeg siger lige fuldt, han er en uopdragen Tølper. Puffede han mig ikke for Panden som en Væder og drev mig bag over i Rendestenen! Og Du lo af mig, Juliane!"

„Lille Henrik! tager Du Dig det saa nær?" sagde den unge Pige. „Det var jo kun Løjer, og vi mener Dig det godt allesammen."

„Ja, Tak skal Du have!" raabte hendes Forlovede, og uden at sige et Ord mere, gik han op paa sit Værelse og i Seng.

„Jeg troede ikke, at Henrik havde været saa pirrelig," sagde Juliane.

„Aa, det skal Du aldrig bryde Dig om; Du skal se, han fortryder det, inden i Morgen tidlig," mente Faderen.

Men deri tog han fejl; thi da Gejsler om Morgenen indfandt sig paa Værkstedet, var han endnu mut og tvær. Han havde bundet sig et Tørklæde om Hovedet og sagde, at han havde en stor Bule i Panden. Juliane stjal sig til at rive det af ham, og da hun saae, at Panden fejlede Ingenting, sagde hun: „Fy, Henrik!" og brød ud i en hjærtelig Latter, medens der ikke viste sig saa meget som et Smil paa Skrædderens Ansigt.

Op paa Formiddagen kom Hindberg, pyntelig paaklædt og spurgte deltagende til Jomfruens Befindende. Hans Ærinde var da ellers at bestille sig en ny Frakke, og Gejsler maatte tage Maal af hans slanke Figur.

Da den ny Kunde tog Afsked, lagde Gejsler Mærke til, at Juliane holdt Øje med ham gjennem Vinduet, medens hun tilsyneladende sysslede med Urtepotterne, og at der undslap hende et lille Suk, da hun ikke kunde se ham mere.

Fra den Dag af var der ingen Kunde, der saaes saa hyppig i Skrædderens Stue som den smukke Skorstensfejer.

„Gid han sad paa Bloksbjerg!" var for den fortørnede

Skrædder et oprigtigt og stadigt Ønske, der dog ikke syntes at ville gaa i Opfyldelse.

Naar Juliane ikke havde andet at sysle med, satte hun sig ved Skrædderbordet og hjalp til med Syningen, og det undgik ikke den skinsyge Svends Opmærksomhed, at hver Gang hun gjennem Vinduet fik Øje paa Hindberg, der nærmede sig Huset, opklaredes hendes Ansigt, og at der lagde sig en tungsindig Sky over det, naar han ikke længere var tilstede.

Var det ikke til at blive rasende over?

Det var ham ogsaa en Kilde til stadig Ærgrelse, at Ludvigsens Skorsten nu trængte til at fejes langt hyppigere end tidligere, og at Hindberg altid selv besørgede Rensningen, skjønt en af hans Folk dog lige saa godt kunde have gjort det. Og paa de Dage, da han rumsterede i Skorstensrørene, havde Juliane altid travlt i Kjøkkenet, hvilket var en Gaade, da Ilden jo skulde være slukket saa længe. Ved en saadan Lejlighed gjorde Gejsler sig et Ærende derud for at overraske dem. Skorstensfejeren havde faaet sine Hænder vaskede; han sad ved Kjøkkenbordet med en Kop Kaffe og et stort Stykke Kringle, medens Juliane holdt ham ved Selskab, og det syntes, at de vare fordybede i en alvorlig Samtale. Skrædderen kunde ikke udholde dette i hans Øjne ræddelige Syn; men i det han trak sig tilbage, slog han Døren i med et Smæld, og da han atter tog fat paa sit Arbejde, brækkede han en halv Snes Synaale i lige saa mange Minuter.

Den stakkels Gejsler havde det ikke godt; det var klart, at Hindberg var hans ivrige Medbejler, og at denne stod i Begreb med at fravriste ham hans Fæstemø og berøve ham Udsigten til den solide borgerlige Stilling, som han nu i flere Aar havde vænnet sig til at betragte som sin jordiske Lykkes Endemaal. Det var nok muligt, at Skorstensfejeren grundede sit Krav paa Kjærlighedens Ret; thi der var ingen Tvivl om, at jo Pigen gjenelskede ham. Men Gejsler grundede sit paa, hvad der i hans Øjne var mere: Mesters givne Løfte. Det vilde han bygge paa og fordre det opfyldt til Punkt og Prikke, og han vilde ikke vige saa meget som en Tomme, men føre Kampen til Ende og gaa sejerrig ud af den, trods alle Skorstensfejerens Kunstgreb og snedige Rænker.!

Dette sagde han Juliane rent ud, da det, af en Samtale, han havde med hende des angaaende, syntes at fremgaa,

at hun maaske gjerne kunde faa i Sinde at give ham Reisepas.

Der skulde være et Skovbal, og skjønt Gejsler aldrig havde yndet den Slags Fornøjelser, bekvemmede han sig dog til at tage med som Julianes Balkavaller, ikke just for at more sig, men for at holde Øje med hende og Skorstensfejeren.

Han maatte dog hellere have blevet hjemme; thi han fik kun Lejlighed til at ærgre sig og til end yderligere at forbitre sit i Forvejen saa opbragte Sind. Som Danser gjorde han kun en maadelig Figur, og det var ikke af Lyst, men kun fordi han følte det som en Pligt, at han traadte et Par enkelte Danse. Men Skorstensfejeren var Ballets første Danser og Aftenens Løve, og der var ikke en eneste Dame, han dansede saa ofte med som Skrædderens Juliane. Gejsler trak sig tilsidst bag af Dansen og gik ind mellem Træerne med sin Ærgrelse, og her stod han og skar Tænder, hver Gang Hindberg og Juliane valsede forbi med et Par Ansigter saa lykkelige, som om der for dem ikke var Noget til, der kunde kaldes Fremtidssorger.

Der kom et Par unge Ægtefolk forbi og toge Plads paa en Bænk. Gejsler stod i Skjul under en løvrig Bøg bag ved dem, og de saae ham ikke. Manden slog sin Arm om sin unge Kones Liv, og hun lænede sig til hans Skulder. Da de saaledes havde siddet lidt, sagde han:

„Har Du opdaget, hvem der er Aftenens smukkeste Par?"

„Næst os To?" svarede hun skjælmsk.

„Ja, naturligvis, enhver er sig selv nærmest," sagde han leende og kysede hende.

„Du mener vel Hindberg og Skrædderens Datter?"

„Ja; synes Du ikke?"

„Jo, og jeg tænker næsten, der bliver et Par af dem."

„Men saa den stakkels Gejsler?"

„Aa — det kan vel aldrig have været Alvor med den Forlovelse. Det var da Synd, at hun skulde bindes til ham, og er der mindste Gnist af Højmodighed i ham, saa trækker han sig godvillig tilbage, nu da han ser, hvorledes det staar sig med hans Sag."

„Jeg var saamænd ikke klogere, end at hun elskede ham," sagde Manden.

Elskede ham? Skræddersvend Gejsler? Nej, det har hun vist aldrig gjort. Det Hele har beroet paa en tossет Aftale mellem ham og den Gamle, hvori hun maaske stiltiende har

samtykket, fordi hun var ung og hendes Hjærte uprøvet; men nu vil jeg da haabe, at hun ikke vil respektere en saadan Aftale længer, og at baade Gejsler og hendes Fader ville være fornuftige. Det var da Synd, hun skulde ofres for, hvad jeg lige frem vil kalde en „Akkord," hvori hendes Hjærte aldrig har havt mindste Lod eller Del."

„Ih, men hvad hører jeg? Er min lille Kone virkelig saa fri i sine Anskuelser? Bør enhver af os ikke ubrødelig holde sit givne Ord? og skal Barnet ikke lyde sine Forældre?"

„Jo, men der er en Grænse for en saadan Lydighed; thi man skal adlyde Gud mere end Mennesker; han har

skrevet Kjærlighedens Lov i vore Hjærter, og den sætter jeg over kolde Menneskebud."

„Jeg paastaar dog, at Aftalen vil blive gjort gjældende, og at Ludvigsens Datter bliver gift med Gejsler!" sagde Manden.

„Og jeg haaber, at Kjærligheden skal sejre, og at Juliane bliver Hindbergs Kone!" svarede hans Ægtefælle.

Her afbrødes Samtalen; thi der kom flere Balgjæster til, og der blev talt om andre Ting.

Gejsler listede sig bort, uden at Nogen lagde Mærke til ham. Han havde hørt hvert Ord; men den unge Kones varme Forsvar for Hjærtets og Kjærlighedens berettigede Krav, gjorde lige saa lidt noget Indtryk paa ham som hendes Appel til hans „Højmodighed." Han knyttede Næverne i Lommen og svor ved sig selv, at han vilde ikke være højmodig, men staa strengt paa sin „Ret" og kræve Aftalen fyldestgjort til Punkt og Prikke.

Som man nok kan vide, svandt Aftenen ikke paa nogen behagelig Maade for ham, og da han syntes, det kunde være nok med den Glæde og Lystighed, hvori han ingen Del kunde tage, gik han hen og sagde i en temmelig bydende Tone til Juliane:

„Det er bedst, Du tager Dit Tøj paa, at vi kan komme hjem!"

„Aa, lille Gejsler. er det ikke for tidligt?" indvendte hun; „der er jo næsten ingen gaaet endnu, og det Par Skridt ind til Byen kan vi jo snart" —

„Det er ikke for tidligt — jeg vil hjem!" raabte Skrædderen.

I det samme kom Hindberg og bukkede for Juliane — og borte vare de i Dansens Hvirvel.

Skrædderen blev staaende paa det samme Sted, til Dansen var endt, og ændsede ikke de Omstaaendes satiriske Hentydninger, der susede ham om Ørene som Raketter.

Nu kom Hindberg og Juliane Side om Side hen imod ham. „Se saa! Nu er vi færdige," sagde de.

„Gaar De ogsaa med?" sagde Gejsler til Hindberg da de havde fjernet sig fra Dansepladsen.

„Ja sandelig gaar jeg med — ikke for Deres, men Deres Dames Skyld som De saa skammelig har forsømt hele Aftenen!"

Gejsler vidste ikke Noget at svare herpaa, og saa tav han.

Paa hele Hjemturen var han mørk og tavs, medens

Hindberg passiarede muntert med Juliane, og han veg ikke fra hendes Side, før han havde ledsaget hende til hendes Faders Dør. Saa tog han høflig Afsked med hende og Skrædderen og gik hjem.

Da de vare komne indenfor, sagde Gejsler:

„Du kommer til at tage Dit Rygte bedre t Agt og vise denne paatrængende Herre Vintervejen. Der mumles allerede om, at I har fattet Godhed for hinanden.

„Og om saa var?"

„Om saa var? Siger Du virkelig, om saa var? Lad mig da minde Dig om, hvad Du maaske har glemt, at Du er min Forlovede, og jeg stoler paa Dit Ord."

„Har jeg i Grunden nogen Sinde givet Dig mit Ord?" sagde hun; „vi har jo aldrig talt et Ord om Kjærlighed og langt mindre om Ægteskab."

„Ja, saa har Din Fader og jeg talt derom, og Du har tiet og samtykket!" raabte han.

„Jeg burde maaske have talt og sagt Dig min Mening tidligere; men endnu er det ikke for sent," svarede hun.

„Naa, det mener Du? Ja, det vil vi faa at se t Morgen; for saa vil jeg tale med Din Fader og minde ham om hans Løfte."

„Og saa vil jeg da ogsaa tale med og bede ham om at tage det tilbage. Da Sagen angaar mig saa meget, tør jeg vel nok have en Stemme med."

Efter at have sagt dette, forlod hun ham og gik ind paa sit Værelse.

Skrædderen sov ikke meget den Nat; men ikke desto mindre var han om Morgenen paa Pletten til sædvanlig Tid. Da Morgensolens første Straaler tittede gjennem Ruden, fandt de Gejsler siddende med korslagte Ben paa Bordet og brugende Naalen med rastløs Flid, og medens han arbejdede, tænkte han uophørlig paa den sorte Streg, som Skorstensfejeren havde skrevet ham i Regningen, og paa, hvorledes han vilde belægge sine Ord, naar han ret nu indstævnede den kildne Sag til Mesters Afgjørelse.

Op paa Formiddagen, da han havde spist Frokost, og Mester havde indtaget sin Plads i Lænestolen, opdagede Gejsler, at Juliane, der sad ved Bordet med sit Sytøj, temmelig hyppig lod sit Blik vandre ud igjennem Vinduet. Mon „det sorte Spøgelse," som Gejsler kaldte Skorstensfejeren, allerede skulde være i Vente? Hvad gik der dog af Pigen? Hun bøjede sig frem imod Vinduet og nikkede, og

hendes Ansigt var lutter Smil — Skrædderen saa og saa og kunde ingen Skorstensfejer opdage. Men pludselig — ved at lade Blikket tage en højere Retning — fik han Øje paa den forhadte Medbejler, der stod med Overkroppen oven ud af Gjenboens Skorsten, og han havde den Frækhed at kysse paa sine sodede Fingre ad Juliane, uden at ændse, hvem der sad ved hendes Side og saa derpaa. Gejsler blev saa op-

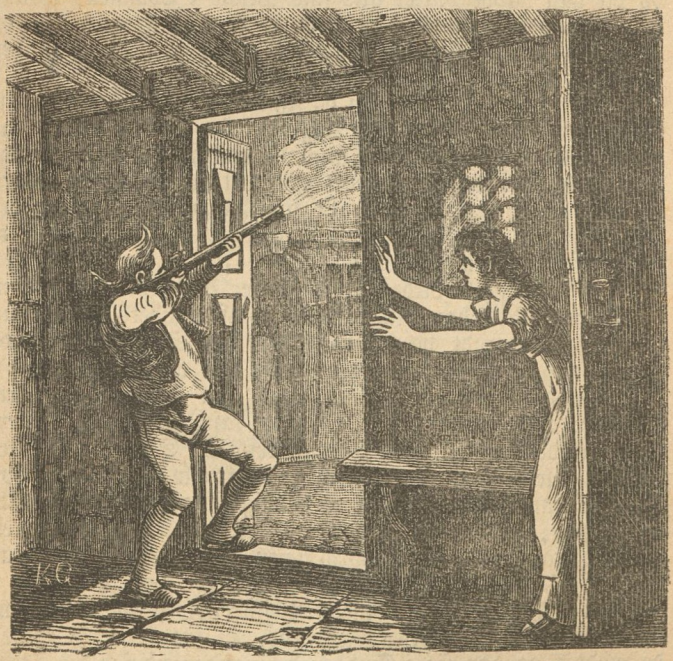

bragt over dette Syn, at han ikke kunde styre sig selv, men sprang ned fra Bordet, greb et ladt Gevær, der hang paa Væggen, gik ud i Gadedøren, tog Sigte paa Skorstensfejeren og skød. Juliane sad som fastnaglet til Stedet og kunde ikke begribe, hvad han havde i Sinde. Men da Skuddet var faldet, saae hun, at Skorstensfejeren slog ud med Armene og lod Hovedet falde tilbage som En, der taber

Ligevægten, hvorpaa han dumpede ned igjennem Skorstenspiben. Med et Skrig styrtede hun ud ad Døren og over til Gjenboens.

Imidlertid var Skrædderen kommen til Besindelse, og nu følte han sig greben af en forfærdelig Angst. Da han kom ind i Stuen igjen og havde sat Geværet fra sig, spurgte Ludvigsen: „Hvad er paafærde? Hvad skød Du efter?“ Dertil svarede Gejsler Intet, men ilede op paa sit Værelse, og da han havde puttet alle sine Penge i Lommen, sprang han ud ad Bagdøren, gjennem Haven og Havelaagen og ilede, saa hurtig hans Ben kunde føre ham, ad en anden Gade op igjennem Byen.

Han søgte ind i Skoven og skjulte sig i en af de tætteste Tykninger, og her blev han liggende, saa længe Dagen var paa Himlen. Hvor bitterlig angrede han nu ikke sin ulykkalige Hidsighed, der havde forledet ham til at begaa et Mord og dermed gjøre Ende paa alle sine Fremtidsforhaabninger! Jo mere han tænkte over sin ulykkelige Stilling, des mere fortvivlet forekom den ham. Hvad skulde han gribe til? Ja, undlive sig selv vilde han dog ikke; dertil var Livet ham for kjært. Men han vilde flygte ud af Landet, arbejde sig frem og, saa godt han kunde, bære sin Sorg og sin onde Samvittighed; thi glemme den kunde han aldrig.

Da det var blevet Aften, stod han op og gik videre. Det var klart Maaneskin, Træerne kastede lange Skygger, og Skrædderens ophidsede Fantasi befolkede Skoven med allehaande fæle Uhyrer, der syntes at udstrække deres Arme for at gribe ham. Han var i en stadig Angst, standsede ofte og lyttede, inden han gik videre. Da han stod i Begreb med at træde ud paa Nyborg-Vejen, forekom det ham, at der lød Fodtrin paa Landevejen, hvorfor han holdt sig i Skjul i Buskene, for at ingen Vejfarende skulde faa ham at se. Der kom to Mænd gaaende, en fra hver sin Side; de mødtes og gav sig i Snak med hinanden ud for det Sted, hvor Gejsler laa skjult, og han hørte, at det var et Par Bønder, der kjendte hinanden.

„Naa, hvad Nyt i Staden?“ spurgte han, der kom Nord fra.

„Aa, der var forresten intet Nyt, undtagen at en Skrædder har skudt paa en Skorstensfejer,“ svarede den anden.

„Saa — aa! Skete det inde i Byen?“

„Ja, Skorstensfejeren stak Hovedet oven ud af en

Skorsten paa den ene Side af Gaden, og Skrædderen stod en Gadedør paa den anden Side og sigtede paa ham."

„Det var som Pokker! Var han da fuld eller gal?"

„Ja, gal maa han jo have været paa en Maade; men Grunden var nok, at de begge bejlede til en og samme

Pige, og derfor var de Uvenner."

„Blev Skorstensfejeren saa dræbt?"

„Nej ikke en Gang saaret, og det er det bedste af det Hele. Han skal nok være en udspekuleret Gavstrik, og saasnart Bøssen havde sagt: puf! stillede han sig an, som han var skudt og lod sig dumpe ned i Skorstenen. Folk, som

havde set det, styrtede ind i Huset og ud i Kjøkkenet, hvor de troede at finde ham død, og saa stod han der og svingede med Kosten og raabte Hurra for den tapre Skrædder."

„Ha, ha, ha! det var morsomt! Hvad blev der saa af Skrædderen?"

„Han er nok flygtet, Ingen ved hvorhen; men jeg vilde næsten ønske for ham, stakkels Djævel, at han fik Sandheden at vide; thi et Mord maa dog tynge haardt paa Ens Samvittighed. Borgerne var ellers rasende forbitrede paa ham, og alle Vegne hvor jeg kom, var de af den Mening, at han skulde stenes ud af Byen, hvis han nogen Sinde vovede sig tilbage igjen."

„Nej, det hytter han sig nok for."

Hermed endte den Samtale, og da Mændene endnu havde vexlet et Par Ord om andre Ting, sagde de hinanden Farvel og gik hver sin Vej.

Det var jo en meget vigtig Oplysning, Skrædderen havde faaet, og, alt vel overvejet, var han dog glad ved, at han ikke havde et Mord paa sin Samvittighed. Men om han ikke havde øvet Mord; saa havde han dog forsøgt det og maatte altsaa være strafskyldig. Tilmed vare hans Fremtidsudsigter ødelagte, og det var vist klogest, at han aldrig mere lod sig se i Svendborg. Førend han atter forlod sit Skjulested og vandrede videre, havde han fattet den Beslutning at — forsvinde. Hvor han blev af, eller hvorledes han hjalp sig frem uden Pas og Paategning i Vandrebogen, forblev en Gaade for hans tidligere Bekjendte; men rygtevis fortaltes det, at han var gaaet med en Skipper, der agtede sig til Rusland, men strandede paa Laaland, hvor Skrædderen kom i Land, og hvor han fremtidig slog sig til Ro og ernærede sig som Landsbyskrædder. Ja, saadan fortalte man; men hvor meget deraf, der var sandt, er ikke godt at vide.

At „Kjærligheden sejrede," nu da Hindringen derfor havde fjernet sig selv, kan man jo nok vide, og Historien ender altsaa med, at Hindberg og Juliane bleve et lykkeligt Ægtepar. Men inden de naaede saa vidt, havde Skorstensfejeren dog en lille Dyst at bestaa med gamle Ludvigsen, der sagde, at han havde gjort sig det til en „Grundsætning," at hans Datter ægtede en Skrædder. Men da han ellers syntes, at Hindberg var en prægtig Fyr, og han saa, hvor oprigtig han og Juliane elskede hinanden, maatte han dog tilsidst, som han selv udtrykte sig, „bøie for Overmagten og

lade Grundsætningen falde." Han levede mange Aar derefter og glædede sig over den rige Lykke, som Kjærligheden skabte i hans og det unge Pars fælles Hjem, og ingen af Parterne fik nogen Sinde Aarsag til at fortryde, at han „lod Grundsætningen falde."

To Damer.

Den Besøgende. Jeg kom egentlig for at spørge Dig om Du vilde gaa med i Kirke.

— Nei gode Amalie, det er grusomt kjedeligt, men min nye Kjole kunde ikke blive færdig.

DEN HVIDE PIGE

ET MØENSK SAGN

vor Mælaren ſkummer ſaa konge-
ſtolt,
En Gang blev et prægtigt Bryllup
holdt.

Der gifted' Hr. Banner til Skara-
gaard
Sin eneſte Datter, den væne Maar.

Der hented' den danſke Adelsmand
En lykkelig, ſmilende Liljevand.

Per Bille var Brudgommens ſtolte
Navn,
Skjøn Ingeborg Brudens, han tog i
Favn.

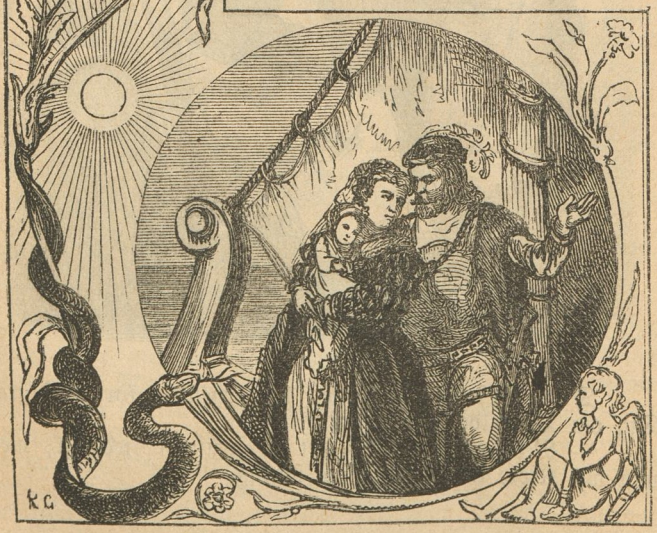

Han var af Danrigets ædleste Mænd,
Ej stoltere Ridder bar Sværd ved Lænd.

Hun var den yndigste Brud at se,
En blussende Knop paa Sveriges Sne.

Og alle Sveriges gode Mænd*)
Ved Bægerklang valgte Hr. Peder til Ven.

Og alle Sveriges gode Kvinder
Kysted' velsignende Brudens Kinder.

Men hver en Ungersvend, stolt og prud,
Misundte Hr. Peder hans skjønne Brud.

Og hver en Jomfru, saa favr og fin,
Misundte skjøn Ingeborg Lykken sin.

Man drak deres Bryllup tre Uger i Rad,
Saa skiltes de ædle Gjæster ad.

Og nu skulde Rejsen ad Bølgen blaa
Til Danmarks venlige Have gaa. —

Da blev Hr. Banner, saa gammel og svag,
Just syg den selvsamme Rejsedag.

Skjøn Ingeborg plejed' ham Nætter lange,
Hun vilde ej fra hans Leje gange.

Hun vilde ej forlade sin Fa'r,
Saalænge paa Soten hans Legeme bar.

Det vared' i Maaneder, vared' i Aar,
Da laa Hr. Banner paa sorten Baar.

Skjøn Ingeborg græd ved sin Faders Kiste,
Hun syntes, den Skæbne var tung at friste.

Men da hun skued' sin Husbond god,
Da standsed' den bitre Taareflod.

Med ham skulde Rejsen ad Bølgen blaa
Til Danmarks venlige Have gaa.

Saa pakked' hun Lagen og kostbart Lin
Og Klæder og gyldne Smykker i Skrin.

Hun sagde Farvel i den stille Kirke,
Hun sagde Farvel til de hvide Birke.

---

*) Adelsmænd.

Hun sagde Farvel til enhver især,
Enhver som var hendes Hjærte kjær.

Og Vaaren strø'de paa hendes Vej
Baade Tusindfryd og Forglemmigej.

Og Skoven sit grønne Flag udhang,
Og Fuglene fulgte hende med Sang

Til Snækken, der gynged' paa Bølgen blaa
Med flagrende Sejl fra den høje Raa.

Snart stod hun derude i Skibets Stavn
Og vugged' sin smilende Glut i Favn.

Skjønt Øjet var vaadt og Kinderne hvide,
Hun stod dog saa tryg ved sin Husbonds Side.

Og Afskeds-Sorgen og Taarerne smaa
Svandt hen i Smil, naar paa ham hun saa'.

Vist ingen Kvinde i Danmarks Land
Til Værge fik stoltere Riddersmand.

Vist ingen Kvinde ved Danmarks Sund
Fik Hjem saa skjønt og saa rigt, som hun. —

Og Bølgerne leged' ved Skibets Side
Saa gyldensmykte og sommerblide.

Og Lysengle dansed' paa Bølgerne glade,
En gylden Vej var den udstrakte Flade.

„Se," hvisked' Hr. Peder, „min hjærtenskjære,
Saadan vor Fremtidsbane skal være.

Som Bølgerne lege i Solens Glans,
Vort Liv skal vorde en Højtidsdans.

Og Lykken gange os huldt i Møde,
Og Glædens Timer sig paa os nøde."

Hun saa paa ham med to Øjne klare,
Hvad skulde hun vel til slig Tale svare.

Hun kysted' hans Mund og hans stolte Pande
Og saa' sig glad paa de gyldne Vande. —

Men Lykken, der smiler saa huldt for vor Dør,
Er tidt som en straalende Boble skør.

Tidt Skyen drager sit Tæppe over
De solbelyste og skinnende Bover. —

Det første Glimt, de af Danmark saa'
Var Klinten, der spejler sit Bryst i det Blaa.

Var Klinten hin hvide med Blomster i Favn,
Den smilende Jomfru med Jomfrunavn.

Skjøn Ingeborg klapped i Hænderne smaa:
„O, alle Sveriges Klipper er graa,

Men her er Bjergene marmorhvide,
Og Eneren snor sig om Fjældets Side,

Og Bøgen vinker, — og inderlig bløde
Mig Fuglenes Sange tone i Møde.

Er her mit Hjem? — o Du hjærtenskjære!
Hvordan skal jeg al den Lyksalighed bære?" —

Men Lykken, der smiler saa huldt for vor Dør,
Er tidt som en straalende Boble skør.

Tidt Skyen drager sit Tæppe over
De solbelyste og skinnende Vover. —

Da Solen sank ned i det rødmende Hav,
Det drønede hult fra den vaade Grav.

Og Bølgerne, før saa venlige, klare,
Rejste sig nu som en Kæmpeskare.

Og droge i Flok fra Kyst til Kyst
Paa Vikingefærd og med Vikingelyst.

Som vældige Hæres var deres Gang,
Kun Raaben om Bytte al deres Sang.

Og Mørket sænkte sit sorte Dække
Over de rasende Kæmpers Række,

Og Stormens Engel for ned fra Himlen
Og slog sine Vinger i Bølgevrimlen,

Og sang sin Ligsalme, skærende, stærk,
Til Ødelæggelsens store Værk.

Og Morgensolen saa livsfrisk og rød
Skued' kun Rædsel og Skræk og Død.

Skjøn Ingeborg laa paa den fagre Kyst
Og trykked' det døende Barn til sit Bryst.

Vidunderlig frelst, men forladt og ene
Laa hun nu der paa de haarde Stene,

Og sukked' til Ham, der har alt at raade,
Om Hjælp og Liſe, om Trøſt og Naade.

Men ikke et Lem hun mægted' at røre,
Knap kunde hun Barnet til Bryſtet føre.

Og med et: Gud frels! fra det sorgfyldte Hjærte
Hun sank i Afmagt og glemte sin Smerte

Og vaagnede først, da Solen stod op
Og kasted' sin Glans over Bjærgets Top.

Men ej var det Solen saa rig og rund,
Der vakte hende af Glemselens Blund.

Og ej var det Fuglestemmerne søde,
Der kaldte til Livets Morgenrøde.

En Viften saa kold som Stormnattens Vind
Strøg isnende over skjøn Ingeborgs Kind.

Da slog hun Øjnene op og saa'
En flagrende Ørn ved sin Side staa.

Men før hun fandt Rede i Tankernes Vrimlen,
Svang Ørnen sig op med Barnet mod Himlen

Didop mod Fjældet, hvor højt af Hunger
Laa fire gabende Ørneunger.

Et Skrig med Fortvivlelsens skærende Røst
Undslap skjøn Ingeborgs Moderbryst,

Og rasende fulgte hun Ørnen efter, —
Fortvivlelsen gav hende Kæmpekræfter.

Hun kravled' op ad den stejle Klint
Og ændsed' ej Fjældets skærende Flint.

Hun ændsed' ej Dybets truende Favn,
Men skreg kun sit Barns saa kjære Navn.

Hvor aldrig før noget Menneske stod,
Hvor Fuglen kun sætter sin trætte Fod,

Der rev hun tilblods sine Fingre smaa,
Men aldrig hun agted' det mindste derpaa.

Af Fødderne farvedes Stenene røde,
Men stærkere maatte vel Hjærtet bløde.

Hun saared' sit Bryst og saared' sin Side,
Men ingen veed, hvad en Moder kan lide.

Og ej hun standsed' sin trætte Fod
Før hun ved Rovfuglens Rede stod.

Før op hun naa'de til Ørnens Bo
Og rev sit Barn af den skarpe Klo.

Men aldrig den slog et Slag for sit Bytte,
Den vovede ej sit Rov at beskytte.

Men rædselslagen, med stirrende Syn,
Den sad som truffen af Himlens Lyn.

Slig sælsom Gjæst i sit Klippeskjul
Vist aldrig skued' den Kongefugl. —

Skjøn Ingeborg kravled' ad Klinten op
Og naaede dens bøgekransede Top.

Og segned' saa om paa Grønsværet blødt
Og favned' sit Barn, — men Barnet var dødt.

Ej nogen kan skildre skjøn Ingeborgs Nød
Og nævne de Taarer ved Tal, som flød.

Ej nogen kan skildre skjøn Ingeborgs Kvide,
Thi ingen veed, hvad en Moder kan lide. —

Men højt paa Klinten, hvor Bøgene staa,
Der gjemte hun Barnet blandt Blomster smaa.

Og bygged' sig tæt ved af Løv et Tag
For Nattekulden og Stormens Slag.

Og bo'de saa der under Bøgenes Skygge,
Begræd sit Savn og sin tabte Lykke.

Hun pilled' i Skoven Smaabærrene søde,
Og Træernes Frugt hun plukked' til Føde.

Og Skovens Krat rev af Faarets Side
Den Uld, hun brugte til Klædninger hvide.

Hver Aften hun saa' paa det skummende Hav,
Hver Morgen hun smykkede Barnets Grav.

Hver Morgen toned de klagende Sange,
Hver Aften de Rædselsskrig, skærende, lange. —

Men Bonden saa frygtsom og ræd i Sinde
Med Undren skued' den hvidklædte Kvinde.

Og saa' han hende paa Klinten stige,
Han slog et Kors for „den hvide Pige".

Hun var ham et Vidunderbarn, uden Lige,
En Gaade, en Sending fra Aandernes Rige. — —

Men end hver Aften, naar Maanen skinner
Paa Klintens takkede, hvide Tinder,

Naar Skyggerne flagre bag Skovens Træer
Og Jorden besøges af Aandernes Hær,

Da staar hun paa Klinten ved Barnets Grav
Og stirrer ud over det bølgende Hav.

Og Klæderne flagre i Aftenvinden, —
Som Maanens Lysning saa hvid er Kinden.

Og end hver Morgen er Klinten vaad,
Det volder „den hvide Piges" Graad.

Og „Græderen" monne endnu man kalde
Den Klippe, hvor hendes Taarer falde.

Mogens Gynge.

Strøtanker.

Kvinden er som Sangbunden i et ædelt Instrument, hvorfra enhver Klang kommer fuldere igjen.

O, skærende Modsigelse, at være skabt til at herske over Havets Fiske, Himlens Fugle og hvert Kryb, der kryber paa Jorden, og saa ikke en Gang at kunne beherske sig selv!

Et Bidrag til at forædle og formere Kartoflerne samt til at indskrænke Kartoffelsygen.

Kartoflen er ustridig for de mindste som for de større Grundejere af betydelig Vigtighed. Den har især i Europa vundet en Plads, der ikke let kan gjøres den stridig af nogen som helst anden Frugt. Det er vidunderligt, paa hvor mangfoldige Maader denne Jordfrugt kan tilberedes velsmagende. Der gives endog særegne Kartoffel-Kogebøger, som udelukkende beskjæftige sig med, af Kartofler at tillave velsmagende Spiser, Bagværk osv. Regner man dertil de uhyre Pengesummer, som indkomme for Kartoffel-Spiritus, Sukker o. s. v.; endvidere den umaadelige Fordel Kartoflerne bringe som Kvægfoder, saa vil man finde det begribeligt, at tænkende Landøkonomer bestræbe sig for at forhindre den ødelæggende Kartoffelsyge og at hæve Kartoflens Kultur bestandig mere. Jeg vil i denne Hensigt i det Følgende meddele Resultatet af mine egne Bestræbelser og Erfaringer.

Kartoffelknolden bestaar af et fint Væv af utallige Celler, som ere bestemte til, at frembringe og indeslutte Stivelsen eller Melet i sig. Cellevævet danner Kartoflens saakaldte Trævlestof, der afsondrer sig ved Melfabrikationen. Efter Stivelse-Indholdet bedømmes Frugtens Godhed; jo mere Stivelsemel den indeholder, desto fortrinligere er Frugten.

Det er en Kjendsgjerning, at enhver Frugtart kan overleve sig selv, og da taber i Frugtbarhed og Godhed.

Bliver Kartoflen stadig igjen plantet i samme Jord, saa vil Høsten bestandig faa et daarligere Udfald, og ogsaa Frugten vil tabe i Godhed. Her kan nu rigtig nok nogenlunde hjælpes efter ved at gjøde kraftigt, fordi Kartoflen behøver meget Næringsstof. Den største Skade ligger dog deri, at Kartoflerne stadig forplantes ved deres Knolder, uden at blive fornyede ved det i Æblerne værende Frø. Det er intet Under, om Kartoffelhøsten bestandig bliver ringere, efterat maaske i 30—40 Aar stadig det foregaaende Aars Knolde ere blevne brugte som Læggekartofler. Det gaar med denne Jordfrugt som med Dyreverdenen, gammelt, udlevet Kvæg kan ikke frembringe noget kraftigt Afkom.

Ved Kartoffelavlen tages der endnu meget for lidt Hensyn til denne Omstændighed. Man gjør altsaa vel i, hvert andet eller tredje Aar at samle sig et Forraad af gode, sunde og modne Kartoffelæbler, vaske det deri værende Frø ordentlig rent, tørre det og gjemme det godt. Om Foraaret saaer man dette Frø paa et godt bearbejdet Havebed,

og man faar om Efteraaret en Høst af unge Kartofler, saa store som en Ært. Disse blive omhyggelig optagne og igjen udplantede næste Foraar; dog tættere end sædvanlig. I det tredje Aar faaer man allerede et rigt Forraad af gode nye Læggekartofler. Jeg har gjort den Erfaring, at disse nye Sorter Kartofler have givet rigelig $^2/_3$ mere Høst, og indeholdt 50 Procent mere Stivelse.

Sørger man altsaa stadig for nye Læggekartofler af Frøæbler, og lader man de gamle Knolde kun forplante sig højst 7 Aar, saa vil man gjøre den Erfaring, at Høsten vil blive mindst det tredobbelte i Rigdom og Godhed.

Men den særegne Nytte, som jeg endnu har opnaaet ved denne Fremgangsmaade, er den, at blandt disse unge kraftige Kartofler paa mine Marker har ogsaa Kartoffelsygen tabt sig. Jeg har oplevet at Kartoflerne paa Nabomarkerne allerede vare ganske hentørrede, medens mine endnu stode i den frodigste Vext. Det er jo en Kjendsgjerning, at enhver kraftig Natur besidder mere Modstandskraft mod Sygdomsstoffe, end svagelige, affældige Legemer. Men man finder dertil ogsaa let en anden Grund, naar man seer hen til selve Sygdommens Aarsag.

Erfaringen lærer, at Kartoffelsygen bestaar deri, at der i Kartoflens Celler uddanner sig en Skimmel-Svamp, som enten har sine Forplantningstraade allerede i Jordbunden, eller medbringer dem i Læggekartoflernes Celler. Hyppig fører Luften dem ogsaa paa Kartoflernes Stængler og Blade. Udbredelsen gaar for sig med rasende Hurtighed; Skimmel-Svampen kaldes Peronospora infestand. Vaade Somre og Markernes fugtige Beliggenhed begunstiger meget Kartoffelsygen, medens stadig Tørke ødelægger Skimmelsvamptraadene i Jorden. En tør Beliggenhed er overhoved fordelagtigst, for at Kartoflen kan trives.

Da nu forældede, overlevede Kartoffelsorter kun indeholde lidt Mel, og deres Celler atsaa tildels ere tomme, saa er det naturligt, at de tillige ere et bekvemt Plantested for Skimmel-Svampenes Udvikling, medens de Knolde, der ere tæt og fast fyldte med Stivelse, ere mindre tilgængelige derfor. Jagttagelsen af denne Fremgangsmaade vil rigelig lønne sig. Der kunde endnu siges meget nyttigt angaaende Buskenes og Markernes videre Behandling, men det har ikke været Forfatterens Hensigt, at levere en Afhandling om Kartoffelavlen i dens hele Omfang, derfor maa ovenstaaende Fingerpeg være tilstrækkelige. H. G.

Prisnedsættelse for Kjøbere af Almanakken 1878.

Hos J. L. **Wisbech**, samt i alle Boglader kunne Almanakkens Kjøbere ved betids at indsende Bestilling faa en Del af følgende Bøger 1/3 Del under den anførte Bogladepris.

Det mindste Parti, der kan faas til nedsat Pris er til Beløb circa 10 Kr. ordinær eller 6 Kr. 66 Øre netto.

1. **Rideknægten.** Livsbilleder fra det nordlige Sjælland af Beatus Dodt. Anden Udgave, med 48 Illustrationer. Pris 4 Kr.
2. **Udvalgte Fortællinger** af Beatus Dodt. 1. og 2. Bind. 4 Kr.
3. **Armand.** F. A. Strubberg. Det gamle spanske Dokument. 2 Kr.
4. **Birch, Sophus,** Kjærlighedshistorier, 1. og 2. Samling. For 3 Kr. 33 Øre nu 1 Kr. 60 Øre, enkelte Bind 80 Øre.
5. — Kongens Skat, Fortælling med 9 Træsnit. 60 Øre.
6. — Pennetegninger fra Krigen 1864. 60 Øre.
7. **Johan Gyldenstjerne** eller Kjærlighed og Politik. Romantiske Skildringer fra Frederik I. Tid. 1. og 2. Deel. 2 Kr.
8. **Bernhard.** Fortælling af T. Volkmann. 6 Ark. 40 Øre.
9. **Fætteren i Konsistoriet.** Fortælling af W. G. v. Horn. Af det Tydske ved H. Chr. Geill. 4½ Ark. 40 Øre.
10. **Samling af Noveller og Fortællinger.** Oversatte af H. Chr. Geill. 1. og 2. Bind. 1 Kr. 60 Øre.
11. **Kogebog for By- og Landhusholdninger** af Marie Rasmussen. Tredie betydelig forøgede Oplag, indeholdende ca. 600 Anvisninger til at koge, bage, stege, nedsylte, henlægge, nedsalte, Tilberedning af forskjellige Drikkevarer, Slagtning, Meierivæsen m. m. Pris heftet 1 Kr. 80 Øre. Indbunden 2 Kr.
12. **Kogebog for Husmødre af Vondestanden,** af Dorthea Hansen. Andet Oplag, indeholdende henved 360 letfattelige Anvisninger til Slagtning, Husholdning, Madlavning, grov og fin Bagning, Sylteøjer, Drikkevarer, Ølbrygning, Meierivæsenet, Sæbekogning og Vadsk m. m. Pris 1 Kr. 20 Øre.
13. **Kogebog for mindre Husholdninger** med 248 Anvisninger. Pris 75 Øre.
14. **Fortællinger af Wisbechs illustrerede Almanak** for 1869, 70, 71, 72 og 73 à 1 Kr.
15. Ditto, enkelte Hefter under Titel: Spøg og Alvor, 1., 2., 3. Samling 35 Øre.
16. **Kammerherre Guul.** Illustreret Jule- og Nytaarsgave. Af F. C. L. Trojel. 75 Øre.
17. **Tre Noveller** (Vildtyven, Idealet, Badeopvarteren i Ostende). Af det tydske ved H. Chr. Geill. 65 Øre.
18. **Veiledning** til Træers Opelskning, Plantning og Pasning m. m. af C. T. Nygaard, examineret Gartner. Pris 40 Øre.
19. **Veiledning** ved Dyrkning af Rodfrugter i Marken, samt Dyrkningen af Humle, Kommen, Peberrod, Tobak, Sennop og Dodder, af Nyegaard. Pris 33 Øre.
20. **Guldtorsk** eller kvindelige Rænker, Roman af Emile Gaboriau. 1. til 3. Bind. 4 Kr. 30 Øre.
21. **To Kvinder** eller Vanen og Erindring, Roman af Adolphe Belot. 1 Kr. 30 Øre.

22. **Fortællinger og Skildringer** af Hother Tolderlund (Dr. H.), ny Samling. I. (Patent. En Kop Kaffe. Kugleposten. Himmelbjerg og Bovbjerg). Før 2 Kr. nu 1 Kr.
23. **Leonard Lindsay eller en Buccaneers Historie**, af Angus B. Reach 2 Dele. Før 6 Kr. nu 2 Kr.
24. **Cherbuliez.** Meta Holdenis. Fortælling. 1 Kr. 70 Øre.
25. **Arbeiderens Vog.** Oversat af F. Vahl. 50 Øre.
26. **Lægen uden Medicin**, at helbrede enhver Sygdom med Diæt. 1 Kr.
27. **Anvisning** til den rette Fremgangsmaade ved Tilberedningen af Ost og Smør af P. C. Jensen. 3 Kr.
28. **Soegaard.** Verdenshistorie for Folket. Oldtidens, Middelalderens og nyere Historie. 3 Bind, Postilformat. Pris 10 Kr.
29. **Bibliothek for Ungdommen.** Udgivet af J. Davidsen. 1872 og 73. 8 Bind à 2 Kr. 20 Øre, naar alle 8 Bind tages paa en Gang 10 Kr.
30. **Nonnen i Asmild.** En Fortælling af N. A. Torsleff. 50 Øre.
31. **Anviisning til at drive Honseavl** paa den fordeelagtigste Maade. Herunder indbefattet Ænder, Gjæs og Kalkuner, samt at opbevare Æggene og Blodets Anvendelse m. m. Af Conradine Hasberg. 40 Øre.
32. **Den forlorne Søn**, af Dutton Cook. Pris 80 Øre.
33. **Perlebaandet eller Familien Rebeaumont.** Roman i to Dele efter Miss Young. Pris 1 Kr. 35 Øre.
34. **Manden som leer.** Roman af Victor Hugo. 3 Dele. Pris 2 Kr.
35. **Frimureriets Oprindelse**, Udvikling, Former og Betydning. Pris 1 Kr.
36. **Sammenlignende Skildringer af Land og Folk** for Menigmand, af Selmer. Pris 40 Øre.
37. **Eddasangen** forklaret som Bidrag til Verdensaandens Historie, af V. B. Hjorth. Pris 1 Kr. 30 Øre.
38. **Robinson Crusoes Liv og Hændelser** med 30 Træsnit. 1 Kr. 35 Ø.

Amerikanske Fortællinger.

39. 1. Nybyggerens Hytte. 80 Øre.
40. 2. Kutterens Krydstogt. 60 Øre.
41. 3. Boret isænk. 60 Øre.
42. 4. Sørøveren paa Mississippi. 80 Øre.
43. 5. Seth Janas. 80 Øre.
44. 6. Rød Bælte. 80 Øre.
45. 7. Hævneren fra Texas. 80 Øre.
46. 8. Over Bord eller det dobbelte Krydstogt. 80 Øre.
47. 9. Skawnee. Spionen. 80 Øre.
48. 10. Bill. Billton. 80 Øre.
49. **Maurus Jokai**, Galmandsliv, Roman. 1 Kr. 35 Øre.
50. **Mercy Merrick**, Roman af Wilkie Collins. 2 Kr.
51. **Bechsteins Eventyr.** 80 Øre.
52. **Braddon**, Lucius Davoren. 3 Kr. 20 Øre.
53. **Gerstäcker**, John Mulligan. 1 Kr.
54. **Luther og Melanchton.** Kirkehistorisk Livsbillede af Dr. A. Moldenhofer. 1 Kr. 50 Øre.
55. **Daglig Øvelse i Gudsfrygt**, af Dr. Johan Gerhardt. 80 Øre.
56. **Johan Taulers Betragtninger** over vor Frelser Jesu Christi Liv og Lidelse. 3 Kr.
57. **Prædikener** over de hellige 10 Bud af C. H. Kasparis. 70 Øre.

58. **Thomas a Kempis** fire Bøger om Christi Efterfølgelse. Med opbyggelige Betragtninger af Luther, Scriver, Henrik Müller, Johannes Gößner, Rudelbach, Hofacker, og flere andre af den evangelisk-lutherske Kirkes mest bekjendte Geistlige. 1 Kr. 20 Øre.
59. **Menneskets Hjertes Speil**, fremstillede i ti Figurer over den indvortes Tilstand og Beskaffenhed, enten det er et Guds Tempel eller et Satans Værksted 50 Øre.
60. Sex nye Prædikener af C. H. Spurgeon. Pris 1 Kr.
61. **Passionsbetragtninger**, eller hvad lægger den stille Uge os paa Hjerte? af W. Adams. Pris 65 Øre.
62. **Prædikener** af Dr. Th. Arnold. Pris 75 Øre.
63. **Christi Kors.** Af en Forening af christelige Mænd, med 10 Lithografier. Pris 50 Øre.
64. **Opfordring til den Uomvendte** af Richard Baxter. 1 Kr.
65. **En liden aandelig Spørgsmaalsbog**, sammendragen af den hellige Skrift ved Michael Saxe. 1 Kr. 55 Øre.
66. **Christian Scrivers Skatkiste.** Opbyggelige Betragtninger til hver Dag i Aaret. 1 Kr. 65 Øre.
67. **Husraad imod Menneskets Sygdomme, samt Professor Hufelands Hus- og Reiseapothek.** Pris 35 Øre.
68. **Advarsel fra en Ven af Ungdommen.** (Om hemmelige Synder.) Pris 75 Øre.
69. **Fat Mod!** En Lægebog. Om hemmelige Synder. Pris 2 Kr.
70. **Den gamle berømte Læge** Henrik Smids Lægebog. Udtog af Henrik Smids Lægebog. Pris 50 Øre.
71. **Dyrlægebog** eller kortfattet Beskrivelse af de hyppigst forekommende Sygdomme hos Oxen, Faaret, Svinet og Hunden ꝛc., af Dyrlæge S. Rasmussen. Pris 1 Kr.
72. **Kortfattet Beskrivelse** af de hyppigst forekommende Sygdomme hos Hesten ꝛc. af Dyrlæge S. Rasmussen. Pris 1 Kr.
73. **Udvalgte Eventyr**, af Brødrene Grimm. 60 Øre.
74. **Napoleon den Førstes Historie.** 50 Øre.
75. **Emigranten.** Lommebog for Udvandrere med Kort over Nordamerika. Pris 1 Kr. 60 Øre.
76. **Illustreret Familieblad**, Maanedsskrift for Romanliteratur, Reisebeskrivelser og Skitser fra fremmede Lande, med mange Illustrationer. 1., 2., 3. og 4. Aargang à 3 Kr.
77. **Morlay Ernstein** eller Hjertets Beboere af G. P. R. James. 1. og 2. Del. 1 Kr. 35 Øre.
78. **Dieblikkets Barn.** Original Fortælling af Waldemar Thrane. 1 Kr. 30 Øre.
79. **Danmark i ældre og nyere Tid.** Af C. S. Secher. I. Kjøbenhavns Historie. II. Danske Kjøbstæders Historie. III. Danske Herregaardes Historie. I. 5 Kr., II. og III. 5 Kr.
80. **Landsbyen paa Klippen.** Fortælling af Miss Thackeray. 1 Kr.
81. **Udvalgte Fortællinger** af Cornhill Magazine. 1 Kr.
82. **Den unndværlige Selskabsmand til Tidsfordriv for Alle.** 1 Kr. 35 Ø.
83. **Rod Ulv.** En Fortælling fra Mexiko. 70 Øre.
84. **Adela eller frelst af en Engel** af Maine Reid. 548 Sider. 2 Kr. 15 Øre.

Gratis-Præmiefordeling

til Wisbechs illustrerede Almanak for 1877.

Planen for denne Præmiefordeling findes aftrykt paa det sidste Blad i Almanakken for 1877, og deltager heri Enhver, der er i Besiddelse af et Exemplar deraf.

Efter at have gjennemset de indtil 1ste Juli d. A. fra forskjellige Forhandlere tilbagesendte Almanakker, var det højeste Nr., der til denne Dag var solgt 96590. Præmierne faldt altsaa paa følgende Nr.

208	11076	21944	32812	43680	54548	65416	76284	87152
494	11362	22230	33098	43966	54834	65702	76570	87438
780	11648	22516	33384	44252	55120	65988	76856	87724
1066	11934	22802	33670	44538	55406	66274	77142	88010
1352	12220	23088	33956	44824	55692	66560	77428	88296
1638	12506	23374	34242	45110	55978	66846	77714	88582
1924	12792	23660	34528	45396	56264	67132	78000	88868
2210	13078	23946	34814	45682	56550	67418	78286	89154
2496	13364	24232	35100	45968	56836	67704	78572	89440
2782	13650	24518	35386	46254	57122	67990	78858	89726
3068	13936	24804	35672	46540	57408	68276	79144	90012
3354	14222	25090	35958	46826	57694	68562	79430	90298
3640	14508	25376	36244	47112	57980	68848	79716	90584
3926	14794	25662	36530	47398	58266	69134	80002	90870
4212	15080	25948	36816	47684	58552	69420	80288	91156
4498	15366	26234	37102	47970	53838	69706	80574	91442
4784	15652	26520	37388	48256	59124	69992	80860	91728
5070	15938	26806	37674	48542	59410	70278	81146	92014
5356	16224	27092	37960	48828	59696	70564	81432	92300
5642	16510	27378	38246	49114	59982	70850	81718	92586
5928	16796	27664	38532	49400	60268	71136	82004	92812
6214	17082	27950	38818	49686	60554	71422	82290	93158
6500	17368	28236	39104	49972	60840	71708	82576	93444
6786	17654	28522	39390	50258	61126	71994	82862	93730
7072	17940	28808	39676	50544	61412	72280	83148	94016
7358	18226	29094	39962	50830	61698	72566	83434	94302
7644	18512	29380	40248	51116	61984	72852	83720	94558
7930	18798	29666	40534	51402	62270	73138	84006	94874
8216	19084	29952	40820	51688	62556	73424	84292	95160
8502	19370	30238	41106	51974	62842	73710	84578	95446
8788	19656	30524	41392	52260	63128	73996	84864	95732
9074	19942	30818	41678	52546	63414	74282	85150	96018
9360	20228	31096	41964	52832	63700	74568	85436	96304
9646	20514	31382	42250	53118	63986	74854	85722	96590
9932	20800	31668	42536	53404	64272	75140	86008	
10218	21086	31954	42822	53690	64558	75426	86294	
10504	21372	32240	43108	53976	64844	75712	86580	
10790	21658	32526	43394	54262	65130	75998	86866	

Jalt 338 Præmier.

De Ærede, der maatte være i Besiddelse af Almanakken for 1877 med anførte Numere, bedes gjennem nærmeste Boghandler eller Forhandler af Almanakken at sende os det bageste Omslag, hvor Numeret er anført, samt efter den i Almanakken for 1876 og 77 aftrykte Bogfortegnelse at opgive, hvilke Bøger de ønske, og ville disse hurtigst muligt blive dem sendte.

Til nedsat Pris for Kjøbere af Almanakken 1878.

Da den tidligere med vor Almanak forbundne Præmiefordeling ikke fremtidig maa foretages, tilbyde vi herved en Deel af Almanakkens Kjøbere, der maatte ønske at kjøbe nogle af de i Almanakkens Bogfortegnelse for 1878 anførte Bøger, at de ved at sende os det bageste Omslag eller opgive Almanakkens Nr., kunne faae en Deel af de anførte Bøger 1/3 Deel under den anførte Bogladepris.

Da vi ikke have stort Forraad af disse Bøger, kan denne Prisnedsættelse kun tilstaaes de første 6 à 800, som indsende Bestilling.

Kjøbere af Almanakken à 50 og 75 Øre kunne forlange Bøger til Beløb af 10 à 15 Kr., paa Almanakken à 1 Kr. og 1 Kr. 25 Øre, 20 à 30 Kr. Bogfortegnelsen er ledsaget med Nr., saa at Kjøbere kun behøve at opgive Nr. paa de Bøger de ønske. Dog kan der kun leveres 1 Expl. af hver Bog til hver Bestiller.

Kolding i Juli 1877.

J. L. Wisbech. **E. H. Wisbech.**

Veirspaadomme for 1878.

Januar: 1–8. Foranderligt. 9–19. Sne eller Regn. 20–31. Kulde.
Februar: 1–11. Stærk Kulde. 12–15. Blæst. 16–28. Foranderligt.
Marts: 1–4. Regn eller Sne. 5–18. Klar Luft. 19–31. Regn og Kulde.
April: 1–9. Foranderligt. 10–21. Smukt. 22–30. Mildt.
Mai: 1–3. Blæst. 4–21. Foranderligt. 22–31. Smukt.
Juni: 1–11. Regn. 12–30. Varme.
Juli: 1–7. Stærk Varme. 8–14. Foranderligt. 15–31. Smukt.
August: 1–13. Varme. 14–31. Foranderligt.
September: 1–9. Klar Luft. 10–24. Blæst og Regn. 25–30. Kold Luft.
Oktober: 1–11. Foranderligt. 12–17. Regn. 18–31. Blæst og Regn.
November: 1–10. Koldt. 11–23. Foranderligt. 24–30. Blæst og Kulde.
December: 1–8. Foranderligt. 9–17. Sne. 18–31. Kulde.

Restbeholdningen af Almanakken for 1869, 1870, 1871, 1872, 1873, 1874 og 1875 sælges til følgende nedsatte Priser:

Almanakken til 20 ß. for 12 Øre, til 24 ß. for 15 Øre, til 32 ß. for 25 Øre, til 40 ß. for 35 Øre.

Almanakken til 1 Kr. for 1874, 1875, 1876 og 1877 for 40 Øre.

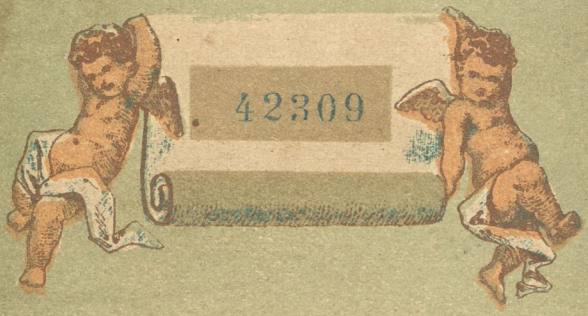
42309